Güzellik hırsızları

PASCAL BRUCKNER

Fransızcadan çeviren:
Mustafa Balel

AYRINTI

PASCAL BRUCKNER

Romancı, denemeci ve filozof Pascal Bruckner 1948 yılında Paris'te doğdu. Paris Üniversitesi'nde öğrenim gördü. Felsefe yüksek lisansının ardından, edebiyat doktorası yaptı.

1986 yılında California'daki San Diego Eyalet Üniversitesi'nde, 1987-1995 yılları arasında da New York Üniversitesi'nde konuk öğretim görevlisi olarak ders verdi.

Paris'in entelektüel çevrelerinin ilgi çekici bir siması olan Bruckner, 1987'den beri Nouvel Observateur'e katkıda bulunuyor. Yazar, *La Tentation de l'innocence* adlı kitabıyla 1995'te Médicis Deneme Ödülü'ne, *Les Voleurs de beaute* (Güzellik Hırsızları) adlı romanıyla da 1997'de Renaudot Ödülü'ne değer görüldü.

Yapıtları: *Fourier* (Seuil, 1975), *Allez jouer ailleurs* (Le Sagittaire, 1976; Gallimard, 1986), *Nostalgie express: le voyage transsiberien* (Editions Des Autres, 1978), *Au coin de la rue, l'aventure* (Seuil, 1979; Alain Finkielkraut'la birlikte), *Lunes de fiel* (Seuil, 1981), *Le sanglot de l'homme blanc: tiers monde, culpabilité, haine de soi* (Seuil, 1983), *Parias* (Seuil, 1985), *Le palais des claques* (Seuil, 1986), *Qui de nous deux inventera l'autre* (Gallimard, 1988), *Allez jouer ailleurs* (Gallimard, 1989), *La mélancolie democratique* (Seuil, 1990), *Le divin enfant* (Seuil, 1992; Doğmadı Kutsal Çocuk, çev.: Esin Talu Çelikkan, Telos Yay., 1997), *La tentation de l'innocence* (Grasset, 1995), *Le nouveau désordre amoureux* (Seuil, 1997), *Les ogres anonymes* (Grasset, 1998), *L'euphorie perpétuelle* (Grasset, 2000), *Misère de la prospérité* (Grasset, 2002).

Ayrıntı: 404
Edebiyat dizisi: 126

Güzellik Hırsızları
Pascal Bruckner

Fransızcadan çeviren
Mustafa Balel

Yayına hazırlayan
Alev Özgüner

Kitabın özgün adı
Les Voleurs de beauté

Éditions Grasset/1997
basımından çevrilmiştir

© Éditions Grasset & Fasquelle

Ouvrage publié avec le concours du Ministère français chargé de la culture-Centre national du livre.

Bu yapıt Fransa Kültür Bakanlığı-Ulusal Kitap Merkezi'nin katkılarıyla yayımlanmıştır.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak illüstrasyonu
Sevinç Altan

Kapak düzeni
Aslan Kahraman

Düzelti
Ayten Koçal

Baskı ve cilt
Sena Ofset (0 212) 613 38 46

Birinci basım *2004*
Baskı adedi *2000*

ISBN 975-539-394-3

AYRINTI YAYINLARI
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr
Dizdariye Çeşmesi Sk. No.: 23/1 34400 Çemberlitaş-İst. Tel.: (0 212) 518 76 19 Faks: (0 212) 516 45 77

Pascal Bruckner

Güzellik Hırsızları

AYRINTI

E D E B İ Y A T D İ Z İ S İ

GÜLÜNESİ AŞKLAR/*Milan Kundera* ◢ KALECİNİN PENALTI ANINDAKİ ENDİŞESİ/*Peter Handke* ◢ YÜZBAŞI VE KADINLAR TABURU/*Mario Vargas Llosa* ◢ BİZ/*Yevgeni Zamyatin* ◢ KESİK BİR BAŞ/*Iris Murdoch* ◢ YENİ TANRILAR/*Alberto Vasquez-Figueroa* ◢ İNFAZA ÇAĞRI/*Vladimir Nabokov* ◢ EVET AMA, BİR LOKOMOTİF BUNU YAPABİLİR Mİ BAKALIM?/*Woody Allen* ◢ ÇALI HOROZU/*Michel Tournier* ◢ BANYO/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ BALKON/*Jean Genet* ◢ GÜNEŞ İMPARATORLUĞU/*J.G. Ballard* ◢ BEYAZ ZENCİLER/*Ingvar Ambjörnsen* ◢ SİYAH MADONNA/*Doris Lessing* ◢ KAPANDA ÜÇ KAPLAN/*G. Cabrera Infante* ◢ ZAMANIN KIYISINDAKİ KADIN/*Marge Piercy* ◢ ANARŞİNİN KISA YAZI/*Hans Magnus Enzensberger* ◢ FOTOĞRAF MAKİNESİ/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ GÜLÜN GÜNLÜĞÜ/*Ursula K. LeGuin* ◢ HOTEL DU LAC/*Anita Brookner* ◢ AZİZLER ve ÂLİMLER/*Terry Eagleton* ◢ VEDA YEMEĞİ/*Michel Tournier* ◢ ORLANDO/*Virginia Woolf* ◢ UTANÇ BİTTİ/*Anja Meulenbelt* ◢ YAKIN GELECEĞİN MİTOSLARI/*J. G. Ballard* ◢ KARANLIĞIN SOL ELİ/*Ursula K. LeGuin* ◢ AĞ/*Iris Murdoch* ◢ WATT/*Samuel Beckett* ◢ EKOTOPYA/*Ernest Callenbach* ◢ GECEYİ ANLAT BANA/*Djuna Barnes* ◢ İNSAN POSTUNA BÜRÜNMÜŞ KÖPEK/*Ingvar Ambjörnsen* ◢ CUMA/*Michel Tournier* ◢ AFRODİT'İN BAŞKALDIRISI/*Lawrence Durrell* ◢ GÜNDELİK MUTLULUĞA ALIŞMA/*Anja Meulenbelt* ◢ MURPHY/*Samuel Beckett* ◢ MASAL MASAL İÇİNDE/*Khimaira/John Barth* ◢ ZEN VE MOTOSİKLET BAKIM SANATI/*Robert M. Pirsig* ◢ PARFÜMÜN DANSI/*Tom Robbins* ◢ SINIRSIZ RÜYALAR DİYARI/*J. G. Ballard* ◢ FRANSIZ TEĞMENİN KADINI/*John Fowles* ◢ BEYAZ OTEL/*D.M. Thomas* ◢ MYRA/*Gore Vidal* ◢ DALGALAR/*Virginia Woolf* ◢ ATLANTİK ÖTESİ/*Witold Gombrowicz* ◢ HAYRANLIK/*Anja Meulenbelt* ◢ FERDYDURKE/*Witold Gombrowicz* ◢ MELEKLER ZAMANI/*Iris Murdoch* ◢ PAULINA 1880/*Pierre Jean Jouve* ◢ EŞEKARISI FABRİKASI/*Iain Banks* ◢ ROCK LANETİ/*Iain Banks* ◢ KAYIP ZAMAN/*Anja Meulenbelt* ◢ SENİ İÇİME GÖMDÜM/*Andrew Jolly* ◢ BAŞTAN ÇIKARICININ GÜNLÜĞÜ/*Sören Kierkegaard* ◢ KONFIDENZ/*Ariel Dorfman* ◢ ALTIN DAMLA/*Michel Tournier* ◢ BİR GARİP VAKA: MATMAZEL *P./Brian O'Doherty* ◢ NIETZSCHE AĞLADIĞINDA/*Irvin D. Yalom* ◢ KIZILAĞAÇLAR KRALI/*Michel Tournier* ◢ AİLEDE BİR ÖLÜM/*James Agee* ◢ KUTSAL BÖLGE/*Carlos Fuentes* ◢ KALPSİZ AMANDA/*Jurek Becker* ◢ 62-Maket Seti/*Julio Cortázar* ◢ ÇARPIŞMA/*J.G. Ballard* ◢ ÜÇLEME-Molloy-Malone Ölüyor-Adlandırılamayan/*Samuel Beckett* ◢ DUR BİR MOLA VER/*Tom Robbins* ◢ HIRSIZIN GÜNLÜĞÜ/*Jean Genet* ◢ KÜÇÜK DEĞİŞİMLER/*Marge Piercy* ◢ LİLA/*Robert M. Pirsig* ◢ ERGİNLİK YAŞI/*Michel Leiris* ◢ AŞKSIZ İLİŞKİLER/*Samuel Beckett* ◢ ESİRGEYEN GÖKYÜZÜ/*Paul Bowles* ◢ YALANCI JAKOB/*Jurek Becker* ◢ DİVAN/*Irvin D. Yalom* ◢ PORNOGRAFİ/*Witold Gombrowicz* ◢ MERCIER İLE CAMIER/*Samuel Beckett* ◢ BİR ERKEĞE NASIL TECAVÜZ EDİLİR?/*Märta Tikkanen* ◢ /BENDENİZ VE MARCO POLO/*Paul Griffiths* ◢ DOĞMAMIŞ KRİSTOF/*Carlos Fuentes* ◢ RÜYA SAKİNLERİ/*Iris Murdoch* ◢ HİÇ İÇİN METİNLER ve Uzun Öyküler/*Samuel Beckett* ◢ DUYGU YOLCULUĞU/*Laurence Sterne* ◢ BETTY BLUE/*Philippe Djian* ◢ AĞAÇKAKAN/*Tom Robbins* ◢ ANARŞİST/*Tristan Hawkins* ◢ BAKAKAİ/*Witold Gombrowicz* ◢ PORTNOY'UN FERYADI/*Philip Roth* ◢ 101/2 BÖLÜMDE DÜNYA TARİHİ/*Julian Barnes* ◢ SUNİ TENEFFÜS/*Ricardo Piglia* ◢ MANŞ ÖTESİ/*Julian Barnes* ◢ ADA/*Aldous Huxley* ◢ GÜLÜN MUCİZESİ/*Jean Genet* ◢ MÖSYÖ/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ ÇİÇEKLERİN MERYEM ANASI/*Jean Genet* ◢ BAŞUCU OĞLANI/*Alison Fell* ◢ YARATIK/*John Fowles* ◢ SENİ SEVMİYORUM/*Julian Barnes* ◢ ZENCİLER/*Jean Genet* ◢ TÜNEL/*Ernesto Sábato* ◢ KARA PRENS/*Iris Murdoch* ◢ KARNINDAN KONUŞANIN ÖYKÜSÜ/*Pauline Melville* ◢ TANRI'NIN AĞZINDAN EVRENİN HİKÂYESİ/*Franco Ferrucci* ◢ HAYATIN VE AŞKIN YASALARI/*Connie Palmen* ◢ KAHRAMANLAR VE MEZARLAR/*Ernesto Sábato* ◢ KAYNAK VE ÇALI/*Michel Tournier* ◢ CENNETE BİR KOŞU/*J.G. Ballard* ◢ DİŞİ ADAM/Joanna Russ ◢ FLAUBERT'İN PAPAĞANI/*Julian Barnes* ◢ ALDATMA/*Philip Roth* ◢ KOKAİN GECELERİ/*J.G. Ballard* ◢ ACABA NASIL?/*Samuel Beckett* ◢ MANTISSA/*John Fowles* ◢ KOLEKSİYONCU/*John Fowles* ◢ BENJAMIN: DAR GEÇİTTEKİ AYDIN/*Jay Parini* ◢ METEORLAR/*Michel Tournier* ◢ ARKADAŞLIK/*Connie Palmen* ◢ AŞK VESAİRE/*Julian Barnes* ◢ SİRİUS'TAN GELEN KURBAĞA/*Tom Robbins* ◢ BAYAN GULLIVER CÜCELER ÜLKESİNDE/*Alison Fell* ◢ GELECEKTEN ANILAR/*William Morris* ◢ BENİMLE TANIŞMADAN ÖNCE/*Julian Barnes* ◢ İNGİLTERE İNGİLTERE'YE KARŞI/*Julian Barnes* ◢ İYİ İŞ/*David Lodge* ◢ YİTİK RUHLAR IRMAĞI/*Connie Palmen* ◢ TERAPİ/*David Lodge* ◢ ÖLÜRKEN/*Jim Crace* ◢ GÜZELLİK HIRSIZLARI/*Pascal Bruckner* ◢

H A Z I R L A N A N K İ T A P L A R

KARANLIKLARIN EFENDİSİ/*Ernesto Sábato* ◢ BÜYÜCÜ/*John Fowles* ◢ YOLDA/*Jack Kerouac*

Anna'ya,
dünyaya hoş geldin demek için.

"Bir akşam Güzelliği dizlerimin
üzerine oturttum. – Onu acı buldum.
– Sövüp saydım ona."

ARTHUR RIMBAUD
"Cehennemde Bir Mevsim"

Öndeyiş

Lambayı yakmış, aynada sol gözümün kenarında bir kırışıklığın ortaya çıktığını fark etmiştim ki araba birden kaydı. Hélène var gücüyle frene yüklenip direksiyonu ters yöne kırdı. Zincirler tutmuyordu artık. Bir çığlık attım, araba enlemesine yola oturup, rüzgârın yığdığı bir kar birikintisine gömülüverdi. Saat akşamın yedisiydi, ortalık kararmıştı, yoğun bir kar yağıyordu.

İsviçre'deki ünlü bir kayak merkezinde geçirdiğimiz bir tatilden dönüyorduk. Yine de ben dağdan, doktordan ve daha çok da insanın içine işleyen, bıçak gibi kesen soğuktan nefret ederim. Fakat beni eğitme konusuna büyük özen göstermekte olan Hélène bana bu sporu öğretmek, Alpler'in haşmetini önüme sermek istemişti. Kenarları tırtıklı doruklar, onların mineral kibirleri altında ezilmiş-

tim. Bu taş yargıçlar hiç mi hiç bağışlayıcı değiller; dorukları her zaman fazla yüksek, fazla sivri. Dağ, insanlara, doğa tarafından onları aşağılamak için verilmiş bir cezadan başka bir şey değil. Sekiz gün boyunca kutup soğuklarına katlanmıştım, ocak ayı sonundaydık ve kozmonot gibi giyinip, yükselti farkı beni yıldıran buzlu yollara atılmıştım. Akşamları otele bacaklarımda derman kalmamış, yanaklarım ve burnum mosmor, parmaklarım ayazdan donmuş, bitkin bir halde dönüyordum. Hélène ise tersine sevinçten uçuyordu; insanların çoğunu üzen şeyler onu mest ederdi; kasırgalar, termometredeki ani düşüş ve yükselişler, baş döndürücü duvarlar. Çok az uyuyor, sabahın dokuzunda yeniden kayak takımlarını kuşanıp, etrafına güneşin altında ışıl ışıl parlayan beyaz toz bulutları saçarak zarifçe dağdan aşağı iniyor ve akşam hâlâ diskoteklerde tepinmek istiyordu. Yükselti onu sevince boğuyordu. Israrla şöyle diyordu: "Manzaranın görkemine bırak kendini. Her şeyden önce, ana ulus İsviçre'desin, Avrupa'nın çevreye bal, çikolata ve sel gibi süt yayan meme başı burası. Burada güç ve sağlık depola." Karşı çıkmayı denememiştim. Ama bir haftanın sonunda temiz hava ve yükseklikten başım dönmüş, kızaklarının çıngırak seslerine bile tahammül edemez olmuş, bavulları toplayıp yeniden daha konuksever ovalara inelim diye yalvarıyordum ona.

Yolculuğa Hélène'in arabasıyla çıkmıştık. Bunda itiraz edecek bir yan yoktu, ben araba kullanmıyorum. Biraz cafcaflı, metal rengi bir arabaydı bu, bir hız ve güç karmasıydı, tüm aksamı yumuşak deri ve ceviz ağacından oluşan ve hani şu yol alıyormuş değil de adeta yeri yutuyormuş duygusu yaratan Alman arabalarından biri. Hélène arabaya birkaç aksesuvar ekletmişti ve koltuğuma uzanmış, yüzüm ışıklı panoya çevrili, gözlerim yarı kapalı, bir yolcu vapurunun kamarasındaymışçasına rahat olmanın keyfini sürüyordum. Motorun uğultusu ninni gibi geliyordu bana. O gün doğrudan Paris'e dönmek yerine, hava çok kötü olduğu halde, Lozan'da oyalanmış, lüks mağazaların vitrinlerine bakmış, bir kiliseyi, bir müzeyi ziyaret etmiştik. Çok sevdiği ve çocukluğunda öğrenim gördüğü İsviçre'yi terk etmeye Hélène'in gönlü bir türlü razı olmuyordu. Léman Gölü, Alpler'i yutmuş yeşil renkte büyük bir su birikintisiydi ve içinde yalnızca, dalgaları sıyırarak geçen bir kurtarma sandalı parlak bir leke gibi görünüyordu. İkindi vakti Hélène aniden delice

bir fikre kapılarak otoyoldan ayrılıp arabanın yönünü Jura Dağlarının tepelerine doğru çevirmişti. Çalılıkların çevrelediği bu yola saparak tatil havasını uzatmak istiyordu. Ses etmemiştim. Aramızda alışkanlık haline gelmişti bu. Maddi ayrıntılarla ve hatta gerisiyle de Hélène ilgileniyordu. Yapay bir huzur katmanıyla kayakçılar gibi bronzlaşmıştık ya da daha çok güneşte pişmiş, kavrulmuştuk; gözlüklerin gölgelediği yerlerde beyaz halkalar oluşmuş, yanaklarımız mosmor kesilmişti. Arabanın bagajında, Hélène'in Paris'te azar azar solumaya hazırlandığı oksijen dolu bir bavulla dönüyorduk.

Kurşun gibi ağırlaşmış bir gökyüzünün altında siyah bir arduazı andıran küçük bir gölü anımsıyorum. Bir an arkasında sedef rengi bir leke bırakan bir ışık, bulut kütlesini delip geçti ve neredeyse hemen ardından kar yağmaya başladı. Kötü hava koşullarına aldırmayan Hélène arabayı hızlı sürüyordu, sesi sonuna kadar açık radyoda Jimi Hendrix'in, Curtis Mayfield'ın, John Lee Hooker'ın parçaları çalıyordu ve bu gürültü patırtı kulaklarımı sağır ediyordu. Şarkının nakaratını yineleyerek arabanın direksiyonunda tempo tutuyordu Hélène. Bayıldığı iki şey vardı: Amerikan zenci müziği dinlemek ve konuşmaları fark ettirmeden bir teybe kaydetmek. Kendi sesini dinlemek, bir yemek ya da bir toplantı sırasında söylenmiş doğaçlama sözcükleri, saçmalıkları yakalamak onu kahkahalara boğuyordu. Araba engelleri kolayca aşıyor, yolu kauçuk bir halıya dönüştürüyordu. Koltuğuma büzüşmüş, kardan gözlerim kamaşmış, gürültüye rağmen uyukluyordum. Hélène radyonun sesini kıstı ve bir kültürün daha bir netleşirken bir başka kültürün silikleştiği bir değişim ve gerilim bölgeleri olan sınırların özelliğine dikkat etmemi rica etti. Ona bu amansız kar yağışı altında bir ülkeyi ötekinden ayıran hiçbir özelliğin fark edilmediğini ve kışın vatanı olmadığını söyleyerek lafı ağzına tıkadım. Bir benzin istasyonunda soğuktan donmuş bir benzinci bize zincir satmış ve temkinli davranıp geri dönmemizi öğütlemişti. Hélène adamla dalga geçmişti, cesaretine hayran kalmıştım. İki tarafın ortak olarak kullandıkları zarif ve bakımlı bir yapı olan ahşap kepenkleri mavi boyalı Fransız ve İsviçre gümrükleri kapalıydı. Yol tırmanıyordu, virajlar her defasında biraz daha sertleşerek birbirini izliyordu. Etrafımızı kolları beyaz toza bulanmış bir dizi askeri anımsatan, hayaletimsi devasa

köknarlar kuşatıyordu. Kurt sürüleri gibi bir arada hareket etmekten başkaca bir şey bilmeyen bu ağaçlardan nefret ederim. Kar manzarada çizikler oluşturuyor, farların ışığında fırıldak gibi dönüyordu ve biraz sonra işaret levhaları da karlarla kaplandı. Sisin arasında beliren işaret noktaları bize bir zamanlar burada sınır taşları, ok işaretleri, köy adları olduğunu anımsatıyorlardı. Çok geçmeden anladık ki yolumuzu kaybetmiş, körlemesine ilerliyorduk.

Işıkları güçlü olmasına rağmen beyaz farlar sisi delemiyordu. Süt rengi bir deniz şekilleri bozuyor, köşeleri yumuşatıyor, yolu görmeyi bile engelliyordu. Silecekler zorlanıyor, arabanın ön camını silemeyip gıcırtılı sesler çıkarıyordu. Tekerlekler zincirlere rağmen birçok kez patinaj yapmıştı. Hélène direksiyona hâkim olmakta güçlük çekiyordu, öyle bir zikzaklar çiziyorduk ki kazara karşıdan bir araba gelecek olsa olup bitecekleri düşünmeye bile cesaret edemiyordum. Geri dönmesini önerdim, Hélène beni ödleklikle suçladı ve bu niteleme içimi rahatlattı. O muhteşem araba yamaçlarda tıpkı kıçı kırık külüstür bir vosvos gibi vınlayıp duruyordu. Sonunda zorlanmaktan bitkin düşüp kaydı, yanladı ve öylece kalakaldı. Hélène motoru yeniden çalıştırmayı denediyse de boşuna, arabamız çalışmıyordu artık. Sıkışıp kalmıştık. Arabadan indi, karın altında dans etmeye koyuldu, bir kucak dolusu kar aldı, sıkıştırıp top haline getirdi ve bana fırlattı ("Benjamin, geceyi burada, karın altında geçireceğiz: Bu harika bir şey!"). Hâlâ dağ doruklarının canlılığını soluyan Hélène mutluydu: Meydan okumak üzere tipiyi davet ediyordu adeta. Arabanın tavan lambasının ışığında ikinci defa gözlerimi inceledim. Hiç kuşku yok ki dün akşam burada bu kırışıklık yoktu, bugün, gündüz ortaya çıkmıştı. Bu yeni izi hayat kazımıştı derime. Ve şimdi bu otomobilde kötü bir gece geçireceğimizi düşünmek beni korkutuyordu: Ne pahasına olursa olsun uyumam ve bu aşağılık kırışığı silmem gerekiyordu. Fırtına halinde esen rüzgâr bizi sarsıyor, dağ bir deli gömleği gibi üstümüzü sarıyordu.

Hélène'in az sonra aklı başına geldi ve beni gidip yardım aramaya ikna etti. Jimi Hendrix ve mutluluk veren akort silsilesi bize pek yardımcı olacak durumda değildi artık. Ayaklarıma içi müflonlu bağcıklı botlar, sırtıma sağlam bir anorak giymiştim. Birkaç bisküvi ile önümü güçlükle aydınlatan bir el feneri aldım. Hélène beni sıcakta bekleyecekti: Depo doluydu, motor birkaç saat daha ça-

lışabilirdi. Rüzgârın kamçısını yiyerek gecenin karanlığına gömüldüm; Hélène'in benim yerime kendisinin gitmesi konusundaki önerisine karşı çıktığım için kendime kızıyordum. Erkeği riskleri üstlenmeye zorlayan saçma uzlaşıma lanet olsun! Aslında hesapta olmayan şeylere susamış şımarık çocuk inatçılığıyla bizi bu sıkıntıya sokan oydu. Kar yumuşak değildi, cam gibi kesiyordu: Her kar tanesi erimeden önce derimi yüzen, yakan bir hançerdi. Karanlık artıyor, ağaçlar kasırgaya boyun eğerek çatırdıyordu. Beni ürkütmeye yaşamın kendisi zaten fazlasıyla yetiyordu, bunu hesaba katmayacak olursak şimdiye kadar hiçbir tehlikeyle karşılaşmamıştım. Soluğum kesilmiş bir halde, ısınmak için eldivenli ellerimi birbirine vurarak güçlükle ilerliyordum. Yol boyunca uzanan çam ağaçlarının oluşturduğu siyah çizgiyi takip ederek yönümü bulmaya çalışıyordum. Benim için bir şeref kordonu oluşturuyorlardı, onları öyle görünce paketleri sessizce taşıyan otel komileri geliyordu insanın aklına: Kar toplamak onların mesleğiydi. Bazen bir kasırga dallarını sarsıyor, beyaz toz kümeleri düzensizce yere düşüyordu. Kendime cesaret vermek için şarkı mırıldanıyordum, sesim kendi kulaklarıma güçlükle ulaşabiliyordu. Fark edilebilen tek gürültü buzlara eklenen buzların sesiydi.

Belli bir zaman sonra, gözlerim karanlığa alışınca sağ tarafımda, ağaçların altında, taşıtların işlemesine elverişli bir tür yol gördüm ve oraya yöneldim. Ağaçların dibindeki kar yığınlarının içine dalıyor ve birkaç dakika sonra sırılsıklam tere bulanmış bir halde nefes nefese kalıyordum. Böylece düşe kalka epeyce bir süre yürümek zorunda kaldım. İki ağaç kümesi arasında, mezar taşlarını andıran, ayazdan adamakıllı sertleşmiş kaya parçaları ortaya çıkıyordu. Bu beyaz örtüde kaybolmuştum, aklıma kötü kötü şeyler geliyordu: Birazdan bir yırtıcı hayvan üstüme saldıracaktı ve cesedim bir yarıkta kaybolup gidecekti. Gezegenin yeniden ısındığını ileri sürmeye hangi şaşkın cesaret etmişti? Kar adım atmamı zorlaştırıyor, sesleri duymamı engelliyordu. Sonunda uzakta küçük bir ışığın parlayıp hemen yok olduğunu görür gibi oldum. Koştum, iki üç kez boylu boyunca yere kapaklandım. Yaklaştıkça birinci katın tek bir penceresinden ölgün bir ışık süzülen yarı yarıya kara gömülmüş bir çiftlik evi belirdi karşımda. Elimdeki fenerle dokunaklı işaretler yapıyordum. Görünüşünden yeni süpürüldüğü anlaşılan bir merdiven

sahanlığına çıktım ve giriş kapısını tıkırdattım.

"Bakar mısınız lütfen, kimse var mı? Yardım edin, yolumu kaybettim!"

Cevap veren olmadı. Biraz geri çekildim ve avaz avaz bağırmaya devam ettim. Birinci katta yandığını fark ettiğim tek ışık şimdi sönmüştü. Kapıda ne çıngırak, ne zil, ne de tokmak vardı. Evin karanlık cephesi boyunca ilerledim, ciğerlerim sökülürcesine bağırdım ("Yardım edin, karımla giderken yolda arabamız arızalandı, yalvarırım yardım edin!"). Kasırganın hışmına uğrayan cümlelerim, ağzımdan çıkar çıkmaz sönüp gidiyordu. Binanın içinde biri beni gözetliyor ve kapıyı açmıyor olmalıydı. Ellerimi örümcek gibi duvarlara dokundurarak odaların yerleşim biçimini belirlemeye çalıştım, bir insanın varlığını keşfetmek için havayı kokladım. Sırasıyla her pencerenin önünde ayak parmaklarımın ucunda yükseldim ama kapalı panjurlar herhangi bir şeyi görmemi engelliyordu. Baktım olacak gibi değil, ikna etmek için ellerime ağzımın etrafında boru biçimi verip, başıma gelenleri yüksek sesle anlatmaya koyuldum. Hiçbir ayrıntıyı ihmal etmedim, kimliğimi, yaşımı açıkladım, Hélène'inkileri de; arabanın markasını ve plakasını bile verdim. Kesinlikle korkacak bir durum olmadığını kanıtlamak istiyordum onlara. Gecenin ortasında sessiz bir eve seslenmek tuhaf bir duyguydu.

Kendi kendime konuşmamdan korktum, vazgeçtim, tabii bu arada beni görüp saklanan ev sahibinin bencilliğini lanetlemeyi de ihmal etmedim. Soğuktan donmuş, perişan olmuştum. Henüz kapanmamış olan kendi ayak izlerimi takip ederek anayolu güçlükle buldum. Hélène'i uzun süre yalnız bırakmış olmaktan ürkmüş, hızlı hızlı yürüyordum. Ve ortalıkta, beyaz kürkleri içinde bir sır gizlermişçesine birbirlerine sokulan şu korkunç köknarlardan başkaca bir şey görülmüyordu. Bacaklarım gövdemi taşıyamaz hale gelmişti, kayak yaparken tutulan yerler yeniden kendisini hissettiriyor, sancıyordu. Bu süre zarfında elimde kalan sınırlı sağlığımı kullanacaktım. Bilmem dikkat ettiniz mi, hayatta insanı tatil kadar yoran başka bir şey yoktur. Kar taneleri öfkeli böcekler gibi üstüme saldırıyor, üzerime içinde güçlükle nefes alabildiğim sık ilmekli bir ağ dokuyorlardı. Sonunda farlarının ışığı geceyi güçlükle delen, üstü karlarla kaplı arabayı bulmayı başardım. Hélène beni görür görmez

klakson çaldı: Bembeyaz olmuş saçlarım ve kirpiklerimle buzdağında kaybolmuş bir kâşife benziyordum. Meraktan ölmüştü, beni yalnız başıma gönderdiği için kendi kendine kızıyordu ve anlattıklarım onu hayal kırıklığına uğrattı. Daha da önemlisi vardı: Soğuğun etkisiyle motor zayıflıyordu, bir saat içinde stop edecekti. Isı hızla düşüyordu. Buzdan bir kefenin altında kaybolup gidecektik. Birkaç meyve ve bisküviyle yetinmek ve kar makinelerinin gelmesini beklemek gerekecekti. Hélène başımıza açtığı bu sıkıntı için özür diledi ve kendisini bağışlatmak için bir hediye vaat etti: Nasıl, bir haftalık Bahama gezisi hoşuma gider miydi? Bora halinde burgaçlanan bir tür pamuk yığını içinde boğulmuş, geceyi geçireceğimiz evimizi düzenlemeye hazırlanıyorduk. Arabamızın sağlamlığı bana cesaret veren tek noktaydı. Hélène koltukları yatırmış, çantalardan iki yastık yapmıştı. Beni battaniyelere sarmış, tam küçük pastalar pay etmeye hazırlanıyordu ki farların zayıflamakta olan ışığında bir yabancı belirdi. Ben adamın varlığını henüz algılamışken, sürücü camına bir yüz yapıştı ve camın o kesiminde biriken karlar birden erimeye başladı. Hélène bir çığlık attı, elindeki pastalar düştü. Bir çift göz bizi izliyordu ve cama yapışmış bir yanak, solgun bir et kıvrımı oluşturuyordu. Bakışlarını Hélène'den bana çevirerek, açgözlü bir ifadeyle bizi süzüyordu. Bu korkunç yüzden bir ses çıktı.

"Kusura bakmayın, sizi korkuttum. Biraz önce gittiğiniz dağ evinde oturuyorum."

Ziyaretçimizin sesini yükseltmesi gerekiyordu, sesini duyabilmemiz için camı açmamızı işaret etti. Hélène kapıların kilidini açmadı ama camı araladı.

"Beni anlıyor musunuz? Serseri tiplerden korkuyorduk. Önlemlerimi almak istedim."

Bütün bunlar asık suratla, neredeyse saldırgan bir edayla söylenmişti. Azıcık rahatlayan Hélène camı biraz daha araladı.

"Yani kocamı buraya kadar izlediğinizi mi söylüyorsunuz?"

(Evli olmadığımız halde Hélène ve ben yolculukta, birbirimizden söz ederken "karım", "kocam" ifadelerini kullanmak üzere anlatmıştık.) Adamın yüz çizgilerini ayırt etmek çok zordu. Kar başlığı yüzünün yarısını gizlediğinden, özellikle iki koca dudak ve sakalının kar parçaları yapışmış kıllarını görüyordum. Kibar ve soğuk

biriydi, tek heceli sözcüklerle yanıt veriyordu: Arabayı birkaç metre yukarıda, virajdan hemen sonra park etmişti. Bir Range Rover'ın direksiyonunda, ışıklarını yakmadan sessizce beni takip etmişti. Bize konukseverliğini, ya da daha çok patronu bize konukseverliğini sunuyordu, kendisi sadece ağır işlere bakan bir işçiydi. Fazla kararsızlık çekmedik: Gece uzun olacağa benziyordu, soğuk kemiklerime işlemişti, arabanın etrafında rüzgâr vın vın ötüyordu. İndik. Kurtarıcımız gerçekten kısaydı, neredeyse bir cüce. Ve boyunun kısalığı kendisine güvenmemize yardımcı oldu. Davranışı belki biraz tuhaf gibiydi; en azından bizi yanlış bir adım atmaktan kurtarıyordu. Bagajlarımızın bir kısmını almamıza, bir başka araba çarpıp çökertmesin diye arabayı yolun yayalara ayrılan bölümüne itmemize yardımcı oldu. Köylü topuz gibiydi. Suratı bir karış, bize arabasına binmemizi buyurdu, Boyuna göre alabildiğine büyük olan direksiyonun başına geçti. Kar fırtınası yüzünden yolda kalmış ve ağzından cımbızla laf alabildiğimiz tuhaf, karanlık bir adamın eşliğinde ilerleyen kazazedelerdik. Hırçın iyilikseverimiz sanki insanların yardımına koşmak onun bir alışkanlığıymış gibi çiftliğe varıncaya kadar tek kelime etmedi. Konuşmaktan hoşlanmayışı beni şaşkına çeviriyordu. "İnsanın Grincheux diyesi geliyor" diye fısıldadı Hélène, yanımda büzülerek. Kaostan kurtulmakla rahatlamıştık. Şans bir kez daha yüzümüze gülüyordu. Ve ikimizin de hayallerini iyi bir ateş, sıcak bir akşam yemeği, yumuşak bir yatak süslüyordu.

1
Üçkâğıtçının ödülü

Felaketin alışılmışlığı

Güzel bir yaz gününün alacakaranlığıydı. 15 Ağustos bayramının hafta sonuyla birleşmesi sayesinde ortaya üç günlük bir tatil çıkması nedeniyle Paris neredeyse boşalmıştı. Ağustos sıcakları sokaklardaki ender yayaları parklara, çeşmelere, gölgelik yerlere sürüklüyordu. Antibes'e giden Ferdinand'ı uğurladığım Lyon Garı'ndan dönüyordum. Bir sonraki hafta ben de arabayla ona katılacaktım. Pencereler açıktı, fırın sıcağını büyük bir zevkle soluyarak, yaprakları şimdiden sararan ağaçların manzarası karşısında kendimden geçerek arabayı yavaş sürüyordum. Kaldırımlar kızgındı, asfalt eriyor ve ayaklara yapışıyordu, kent, kendisini egzotik kılan

tropikal bir nem yayarak, sıcaktan kavruluyordu. Paris benim için, içinde alabildiğine heyecan duyduğum bir ihtişam ve enerji deposuydu. Ne var ki bu başkentte seçe seçe, azıcık yalnız bırakacak olsam hemen beni aldatıverecek ayrangönüllü ve yalancı bir varlığı seçmiştim. Bunu düşününce bağırsaklarım buruldu ve soluğum kesildi. Direksiyona sarıldım, nefes almak için iki şeridin ortasında durdum. Arkamdaki klaksonların, hakaretlerin bini bir para! Sırılsıklam tere batmıştım, sol bacağım kramptan kaskatı kesildi. En küçük bir başıboş bırakma durumunda yabancı kadınlara yanaşıp onları tavlayacağını adım gibi biliyordum. Bir defa olsun benimle kalmayı, gidişini ertelemeyi önermemişti. Notre-Dame Katedrali'nin iç avlusuna park ettim ve kendimi Hôtel-Dieu'nün acil servisinde buldum.

Hemen o anda hastane korkum depreşti. Ne göz alıcı girişi, ne de içinde bir Fransız bahçesi bulunan avlunun zarafeti hastalığın her an her yerde hazır ve nazır oluşunu ortadan kaldırıyordu. Kışla ve manastır havasındaki bu yapıda nedenini bilmediğim, içimi donduran bir soğukluk vardı. Görkemli Notre-Dame Katedrali'nin yanında, toplumdan dışlanmış kim var kim yok bir mıknatıs gibi kendine çeken bir yoksulluk katedralidir Hôtel-Dieu. Talihsizlere ayrılmış bu yeri korkusuzca karşılamak için bir enerji gerekiyordu ki bu da bende yoktu. Acı kusan duvarlara, hastaların inlediği yataklara, cerrahların iğrenç gereçleri testere, pens, skalpel gibi tüm bu kıyıcı aletlere korkuyla yaklaşıyordum. Uzaklaştırılmak istendikçe, daha kurnazlaşan ölüm, son teknolojilerle alay ederek, zamanı gelen herkesi alarak, kol geziyordu orada.

Bu dönemdeki aşırı duyarlılığımı şöyle anlatayım size: Yalnızca Ferninand'dan uzak kalmam yetmemiş, Fransa'nın tamamı tatil yaparken şaşkınlıktan ağzı bir karış açık turist toplulukları, sıcaktan aklını kaçırmış sefilleri, güneşte kavrulan evsizleriyle terk edilmiş bir kentte dolaşıyordum. Birazdan görüşme talebinde bulunan büyük bir felaketzedeler ordusuyla baş başa kalacaktım, bir alay melankolik ve deli üşüşecekti başıma... Başkaları eğlenirken çalışmak ve insanların çoğu çalışırken tatile gitmek, Assomption Bayramı için burada kalmaya karar verirken işte bu tür çelişkileri göz önünde tutmuştum. Yakınlarıma beklenmedik tersliklerin keyfini*

* Assomption: Meryem Ana'nın göğe yükselmesi, bu olayın kutlandığı gün. (y.h.n.)

sürmek istediğimi söylüyordum. Gerçekte başkalarıyla birlikte plajda olmak için vermeyeceğim şey yoktu. Parasızlık yüzünden bu 15 Ağustos nöbetini gönüllü olarak almıştım. Stajyer tıp öğrencisiydim, 26 yaşımda psikiyatri dalında uzmanlığa başlıyordum. Üstelik tatil dönemleri bana sıkıntı verir: Günlerin normal akışındaki bu kesinti, zamanı özünden koparır, artığa dönüştürür onu. Önceleri uykusuz geçen bu üç günlük kısa dönemden çok korkardım. Kent doluyken başkaları size hiç olmazsa varoluş garantisi veriyor. Ama böylesi bir dönemde dostlarımdan hiçbiri burada değildi ve ailem yabancı bir ülkede yaşıyordu. Yaz aylarında, hafta sonlarını, eve çekilip dört duvarın arasında geçirecektim.

Acilde çalışanların tek eğlencesi hastanenin büyük krallığında küçük ve özerk bir ulus yaratmaktır. Orada herkes kendinin efendisidir, hesap vermek gerekir ama dolaylı olarak. En azından ağır yaralılardan, delik deşik olmuş bedenlerden, irinden ve kandan uzak duracaktım. Benim alanım, psişik kırılganlıktı, korkunç belki ama temiz, kafatasının içindeki bir beyin gibi kaygan. Erkekler ve kadınlar gelip kulaklarıma küçük sefaletlerini fısıldayacaklar ve ben de bunlarla ilgileniyormuş gibi görünecektim. Ne var ki bu avunma aldatıcıydı: Daha az şaşırtıcı olmak için, akıl hastalığı daha da korkunçtur ve ben onun karşısında uçurumun kenarında gezinen bir insan tutumu sergiliyordum. Gerçekte tıp alanına hiç ilgi duymuyordum: Bu yolun benim yolum olmadığını ve hiçbir alanın beni bir başka alandan çok ilgilendirmediğini anlamam için yedi yıl öğrenim görmem gerekmişti. Bu mesleği seçerek ne yapmak istemiştim? Yaşamım tıpkı hatasız bir program gibi sürprizlerden uzak geçecekti ve ben ölümlü olduğu için değil, önceden kestirilebilir olduğu için peşinen nefret ediyordum ondan. Çantama Louise Labé'nin bir şiir kitabıyla Bach'ın yanımdan hiç eksik etmediğim kasetlerini koyuyordum. Çalıştığım merkezde bana "Walkman" adını takmışlardı, yürürken kulaklıklar sürekli kulaklarımda oluyordu. Bir klinik ya da dispanserde Johann Sebastian Bach'ı dinlemek, insanın dünyayla kendisi arasına bir harikalar kalkanı yerleştirmesi, cehenneme cennetin tepesinden bakması demektir. Müzik dinliyordum ve tanrısal bir şey beni coşturuyordu. Bach için, onun Tanrı'nın varlığının tek ciddi kanıtı olduğunu kim söylemişti acaba?

Nöbeti birlikte tutacağımız çeşitli insanlarla tanıştırıldım: Tom-

bul kırmızı yanaklı küçük oğlan çocukları çağrıştıran bir kardiyolog; kızıl saçlı ve aşırı makyajlı bir anestezi uzmanı; uzun boylu, bir deri bir kemik bir göz doktoru; dünyaya geldiği için sürekli özür dilermiş gibi bir havası olan, bu yaşta saçlarını kaybetmiş, eli kadın eline değmemiş bir rahibi hatırlatan bir cerrah. Onlarla ilişki kurmaya pek niyetim yoktu. Stajyer doktorların ve hastabakıcıların hastalar karşısında kendi rekabet ve ayrıcalıklarının sağlamlaştırdığı birbirine kenetlenme durumlarından hoşlanmıyordum. İnsan başkalarını rahatlatmak için değil, onlara tamamen legal bir biçimde zulmetmek, düşmüşler diye onları cezalandırmak için doktor olur. Nöbet odalarının havası, bazı doktorlarda görülen ölüme yakınlığın daha bir körüklediği aşırı seks düşkünlüğü beni alabildiğine sarsıyordu. Ne hemşirelerin tatil dönüşlerinde anlattıkları açık saçık hikâyeler, ne de burada gecenin karanlığından yararlanarak çevrilen aptalca dolaplar konusunda hiçbir şey bilmek istemiyordum. Benim, alanımda yetersiz olduğum hükmüne varmış olmalarından çok korktuğum için peşin hükümle hepsini hor görüyordum. Horgörü: Başkalarından aşağıda olma korkusu ve böylece onların kendilerine yönelik hükümlerini önceden kestirme. Üç gece boyunca belli bir dengeyi tutturma deneyimi yaşayacaktım: Başkalarının acıları karşısında kendi sıkıntılarımın önemsizliği. Kendi sorunlarıma öylesine takılıp kalmıştım ki hiçbir şeyi duyamıyordum. İstiyordum ki insanlarla ilişkilerimi en alt düzeye indireyim, beni kendi halime bıraksınlar ve burada kaldığım günler benim için genel bozukluğun ortasında bir teknenin sakin bir limana demirlemesi gibi bir şey olsun.

O gece her şey olağandışıydı: Birçok kişinin tatilde olmasından kaynaklanan hizmet düzensizliği, restorasyon çalışmaları nedeniyle odamı bırakıp stajyer doktorlara ayrılmış kat dışında bir yerde bir oda bulmak zorunda kalışım ve hatta kurallar gereği nöbetçi hekimlik için yeterli diplomaya sahip olmayışımdan dolayı bizzat kendi varlığım. Psikiyatri dalındaki tezime henüz başlıyordum. Durumum idari bir hataydı. Bana binanın bir başka kanadında, dördüncü katta küçük bir oda; bir yatak, bir tuvalet, bir ayna, asma kilitli bir dolap ve kırık bir koltuktan ibaret bir tür uyku kabini vermişlerdi. Notre-Dame'ın kulelerine bakan küçük bir penceresi vardı. Odadan dışa doğru çıkıntı yapan kornişin üzerine doluşan gü-

vercinler kuğurdayarak tüylerini kabartıp duruyorlardı. Ferdinand'ın ısırmaktan hoşlandığı geniş omuzlarımı, adaleli bacaklarımı, regl dönemlerimde bile şişmeyen küçük göğüslerimi, koyuluğu yer yer değişen esmer cildimi ve kısır, döllenmeye müsait olmadığım bildirildiğine göre hiçbir zaman hayat vermeyecek olan düz karnımı inceleyerek aynanın karşısında üstümü değişiyordum.

Rabat'ta yaşayan Faslı bir baba ile Liège'li Valon bir anneden doğan ben, Ferdinand'ın dediği gibi, bir pişmiş toprak alaşımı, Akdeniz'in iki kıyısından beslenen bir bitkiyim. Galiba çekicilikten yoksun değilim, ama kendini sıradan felaketten koruyamayan bir çekicilik neye yarar ki? Aynada beni başkaları yargılıyor ve ben kabul gördüm mü yoksa sınavda çaktım mı, asla bilmiyorum. Tüm bunlar daha sonra değişecekti, bakımlara, jimnastiğe, titizlikle uygulanan bir rejime rağmen cildin derisi gevşeyecek, adaleler diriliğini yitirecekti. Sarkmalar, çökmeler anatomimde başka coğrafyalar, başka manzaralar oluşturacaktı. Bazı günler, bedenim beni yoruyordu, taşıması zordu, yoldan çıkabilir nitelikteydi. Onu temizlemek, beslemek, bakımını yapmak gücümü aşıyordu. Bazı günler erkeklerin bakışı bitkin düşürüyor, beni benden çalıyordu. Ferdinand'ın talep ettiği mükemmelliğe ulaşmaya çalışmaktan bıkmıştım: Onun gözünde ben asla yeterince göz kamaştırıcı değilim, mesai arkadaşlarım içinse fazlasıyla göz kamaştırıcıyım. O beni uygulamam mümkün olmayan kararlar almaya zorluyor, iş arkadaşlarımsa uçarılığımı eleştiriyorlar. Keşke beni yeterince sevebilseydi ve güzel olmamı, sadece güzel olmamı istemeseydi! Kimi zaman güzel, kimi zaman bayağı olabilme gibi bir hakkım olsun istiyorum. Sırf vücudundaki birkaç gram fazlalığı atabilmek için hayatını cehenneme çeviren o kadar çok hanım arkadaşım var ki! Gerçekte çocukluğumdan beri bir büyükanne olmayı, yetişkinlik çağını yaşamadan atlamayı düşlemişimdir hep. Hayatımı sonundan başlayarak görmek, eylemlerimi gerçekleştirmeden sonuçlarının nereye varacağını bilmek isterdim. Bir daha seçim yapmak zorunda kalmamak için yaşlı olmak istiyorum.

Yanlış alarmlar ve intihar girişimleriyle dolu, uzun ve tekdüze bir akşam oldu. Gemideydim ve kasırgaya meydan okumam gerekiyordu. Aynı koğuşta benim yetkim dahiline giren hastaların yanında adli tıbbın acil servis hastaları da bulunuyordu; bunlar küçük

hırsızlar, çoğu Mağripli ya da Afrikalı yasadışı kimselerdi ve gidip gelen bu sanık ve gardiyanlar etrafa bir hapishane havası veriyordu. İşte o zaman île de la Cité'yi neden sevmediğimi anladım: Bu küçük kara parçasında Notre-Dame'ın, Hôtel-Dieu'nün ve Emniyet Müdürlüğü'nün bir arada bulunuşu, papaz cüppesi, tıp öğrencisi ve copun birlikteliği demektir, turistlerin ilgisizliği bu üçlünün iç karartıcılığını hiç de hafifletmez. Sıkıntıyla yabancı yüzlerin içeri girmesini bekliyordum, özellikle kelimeleri insanın yüzüne mermi gibi fırlatan, yürümeyip sallanan ve adeta doğrudan bir rap klibinden çıkmışa benzeyen saldırgan yeniyetmelerden korkuyordum. Sınırlı sayıda bir semptomdan yola çıkarak sıcağı sıcağına bir teşhis koymak zorunda kalmaktan çok ürküyordum; bu küçük bir rahatsızlığı aşırı önemli bir vakaya dönüştürme ya da ciddi bir vakayı hafife alma riskini beraberinde getiriyordu. Beyaz önlüğün verdiği suni otoriteye karşın nüfuzum yoktu, ya çok kırıcı ya da fazlasıyla edilgen bir tavır sergilemekteydim, hiçbir zaman doğru tavrı bulamıyordum. Protokole göre hastaları dinlemem, kısa bir muayeneden geçirmem ve sonra burada kalmaları ya da alanlarına göre başka sağlık merkezlerine gönderilmeleri konusunda karar vermem gerekiyordu. Eninde sonunda bir sınıflandırma ve dağıtım merkeziydik biz. Her şeyi bir deftere not etmek zorundaydım: Görmüş geçirmiş deneyimli bir pratisyen hekimin keskinliğine, bir polis tutanağının kuruluğuna sahip olmalıydım. Ecza dolabından bol bol ilaç kullanıyor, kaygıyı yatıştırmada kullanılan renkli kapsülleri adeta şekerleme gibi dağıtıyordum. Hastaların büyük çoğunluğu rahatsız olmaktan çok kırılgan kimselerdi ve anlattıklarını dinlememi ya da bir yatıştırıcı vermemi istemeye geliyorlardı. Uzmanlığımın başlangıç döneminde, hiç unutmam, anlattıklarından o kadar etkilenirdim ki, bu insanların mutsuzlukları karşısında ağlardım. Bazıları yok yere kendini aşağılıyordu; ama çoğunluğu Hôtel-Dieu'ye, hani özgürlükten korktuğu için serbest bırakılır bırakılmaz hastalanan şu tutuklular gibi suçluluğu kabullenerek kendi kendilerinden kurtulmaya geliyorlardı. Kimi zaman gözle görülür bir düşmanlık, ölçülü bir uyarı fark ediyordum. Bazıları cep telefonlarını sürekli olarak açık tutuyorlardı ve onları telefonlarını kapatmaları*

* Paris'in merkezinde, Seine Nehri'nde, Notre-Dame Katedrali, Adliye Sarayı ve Sainte-Chapelle'in bulunduğu adacık. (ç.n.)

konusunda uyarmam gerekiyordu. Bazıları beni duygulandırıyorlardı: Antoine adında bir evsiz, yoksul düşmüş taşralı bir soylunun oğlu, çay ve pastayla büyütüldüğü için bana şarabı ve birayı sevmediğinden dert yanıyordu. Tuzu kuru bir insan desem, fazlasıyla kirli; sokak serserisi desem, fazlasıyla narin olan bu genç öteki dilenciler tarafından dışlandığını hissediyordu.

Bu görüşmelerden, zihinsel kırılganlıklarla iç içe olmam sınırlarımı zorluyormuşçasına kararsız, sarhoş bir halde çıkıyordum. Benim yaptığım, akılsızlığı iyileştirmek değil de, kendi aklımın kusurluluğunu görmek oluyordu. Bozukluk kural halini alınca, tuhaf bir biçimde, sağlık bir anomali gibi görülüyor. Sağlık personeli neredeyse her saat, dinlenmek için ortak salona geliyordu. Masaların kenarında otururak, yeniden kasırgaya meydan okumadan önce bir maşrapa alkol yuvarlayan şu tayfalar gibi bitkin bir halde havadan sudan konuşuyorduk. Ne zaman ortalığı gürültüye boğarak bir metro geçecek olsa bardaklar şangırdamaya başlıyordu. Zayıf, soluk benizli, daha bu yaşta saçları dökülmüş ya da fena halde yağ bağlamış, gece ve gündüz nöbetçisi arkadaşlarımı eleştirel bir gözle inceliyor ve içimden dua ediyordum: Tanrım, ne olursun, onlar gibi olmayayım. Hakkımda ne düşündüklerini biliyordum: Stajyer hekim sınavlarında liste sonuncuları arasında olduğumu, diplomamı zar zor alabildiğimi. Haklıydılar: Tıptan nefret ediyorum.

Saat aşağı yukarı gecenin on ikisiydi: Burnumuzdan soluyorduk. Depresif durum konusunda benden bilgi almaya gelen yaşlı bir beyi giriş kapısına kadar uğurluyordum. Yaşlıları severim, gerçekle ilişkilerini keser, ağırbaşlı bir şekilde dünyadan koparlar. Bu kimseler, kendilerinde aklın eti ve duyguları alt ettiği katışıksız sevgilerdir. Sahneyi mükemmel bir biçimde gözümün önünde canlandırabiliyorum: Bekleme salonunda, düşüp dizini yaralamış orta yaşlı bir hanım, aşırı derecede kısa eteğini dizinin üstüne çekiştirip duran burnu kırık bir gece güzeli, nerede olduklarını bile fark edemez hale gelmiş iki Rus dönme ve mide ağrısından şikâyetçi bir delikanlı bulunuyordu. En dipte de, bir jandarmanın muhafazasında kelepçeli zavallı bir adam... Bir özelliği vardı bu adamın, yüzü maskeliydi ve ağlamaklı bir sesle, biri yüzünü görmeye kalkışacak olursa o saat öleceğini söylüyordu. Kafasına kentlerimizde bisikletlilerin kendilerini benzin kokusundan korumak için taktıkları şu koru-

yucudan takmıştı. Ortası delik yün bir kar başlığı yalnızca gözlerini açıkta bırakıyordu. Bir an bile düşünmeden, belki de insanın, sevdiği varlıkları olduğu gibi hastalarını da dış görünüşlerine bakarak seçmesi sonucu, görevli polis memuruna yaklaştım ve beni hayrete düşüren otoriter bir tavırla: "Bunu ben alıyorum" dedim. Polis memuru rahatlamıştı:

"Sizi uyarıyorum, hiçbir belgesi yok ve adını bile anımsamıyor."

"Çok güzel, kimlik bozukluğu, bellek yitimi belirtileri, bunu alıyorum."

Eğer tam o sırada Acil Tıbbi Yardım Servisi'nin bir kamyonetinden Châtelet'de kurşunla yaralanmış irikıyım bir zenci yetkililerin tüm ilgisini üzerine çekmemiş olsaydı, polis itiraz edecekti belki de. İnsan hastanelerde her türlü terelellim akıllılara tanık oluyor. Birçoğu dokunaklı ya da ürküntü verici: Benimki alışılmamıştı. Ağzındaki maskeyle Japonya'da ya da Kore'de polisle çatışmak için yüzünü kapatmış ayaklanmacılardan birini çağrıştırıyordu. Bilimkurgu kahramanlarından biriyle bir ortaçağ dilencisinin harmanlaması olan bu adam, leş gibi kokan ve bit pire içinde ölüp giden alışılmış dilencilerden belirgin olarak farklılık gösteriyordu. Çıplak ayaklarında mokasen ayakkabılar, bacağında lekeli bir pantolon ve sırtında yırtık bir gömlek vardı. Teninin güneşten kızarmış olduğu, cılız gövdesinde kemiklerinin sayıldığı görülüyordu. Devriye gezen polis onu Saint-Louis Adası'nda, rıhtımda, evsizler ve gizli sevgililer ordusu içinde bulmuştu. Buraya getirilmeden önce karşı koymuştu ve polisleri onun yüzündeki maskeyi çıkarmaktan alıkoyan yalnızca korku çığlıkları olmuştu. Kendimi tanıttım ("Doktor Mathilde Ayachi"), onu topluluktan ayırdım ve iradesine saygı göstereceğimiz ve şimdilik kendisini temizleyeceğimiz, ciğerlerini dinleyeceğimiz, gece için onu müşahede altına alacağımız konusunda yemin ettim. Çabucak nabzını, tansiyonunu ölçtüm. Bende, sigara yanığının açtığı iki delik izlenimi uyandıran bomboş bakan ölgün gözlerini yüzüme çevirdi. Bu hastayı kabul edişimi yarın meslektaşlarıma nasıl izah edeceğimi bilemiyordum. O an için psikiyatri servisi doluydu, sürveyanın onayını alıp onu genel tıbba kaydettirdim. Sekreterlikte parmakları yüzükten, kolları bilezikten geçilmeyen, alabildiğine bronzlaşmış sarışın bir güzel vardı: Gişesinin gerisin-

de göz kamaştırıcı gülümsemesiyle yoksulluk ve derin acılar dünyasından çok daha güçlü bir dünyayı çağrıştırmaktaydı, bir zenginlik simgesiydi adeta. Bu lanetliler topluluğunda dikkatleri çeken bir iyilik meleğiydi. Bu dondurucu dekorda ışık saçan küçük bir zarafet idolü idi. Ve burada ne zaman kendisini beden ve ruh olarak adayan birini görecek olsam kötü niyetimden dolayı utanan ben, bu genç kadının yüzünde işimi iyi yapmam için birtakım sebepler buluyordum. Ne var ki hastamı görünce, "Bu akşam çürümüş bir av hayvanı yakalamışsın" diye fısıldadı ve bu sözü beni yaraladı.

Adam kendisini odasına götürmeme ses etmedi, ne bir onaylama, ne bir itiraz... Bir saat sonra –muayene edilmiş, yıkanmış, üstü değiştirilmişti– kapısı kapalı bir bölmede onu sorguladım. Çenesi göğsüne düşmüş, bitkin bir halde öylece kaldı. Ona defalarca yüzünü neden sakladığını, yüzündeki bir yanığı mı, yoksa bedensel bir kusuru mu örtmek istediğini sordum. Ağzından tek kelime alamadım.

"Beyefendi, sizi bu şekilde susmaya iten şeyin ne olduğunu bilmiyorum. Benimle konuşmak isterseniz, bir hemşireye söyleyin, o bana haber verir. Bütün gece, sabahın sekizine kadar müsaitim."

Adam belli belirsiz başını salladı ve nezaketimden dolayı kendime kızdım. Bu kılık değiştirmenin altında içler acısı bir şeyler vardı: Sürekli değişen bir fizyonomiye tek bir ifade dayattığı için, maske insanı kaygılandırır. Beni bu soytarıyla ilgilenmeye iten şeyin ne olduğunu anlayamıyordum artık. Hiçbir stajyer doktorun beni bir açıklama yapmaya zorlamayacağını ümit ederek gündüz ekibinin dikkatine yazdığım dosyaya onun için bir dizi hastalık tanımı uydurdum.

Bitkin ve bu başarısızlığın sonucunda bu mesleğe duyduğum tiksinti depreşmiş bir halde bahçedeki havuzun yanına, sıcak bir kahve içmeye gittim. Uyku tutmayan bir serçe bahçedeki çeşmenin fıskıyesini gagalayarak susuzluğunu gideriyordu. Bir kefaret adacığından farksız bu hastanede tek sakin yer burasıydı. Gece öyle sıcaktı ki, sanki bir serada pişiyorduk, rüzgârın hafif esintisi bu hamamda kendine bir yol açıyordu. Hastane, koruma ile cezalandırma arasında bir amaçla tüm çevresine büyük siyah kanatlarını geriyordu. Duvarlarının gerisinde Paris ve özgürlük vardı. Cuma akşamıydı, arabalarda bas müziklerin gümbür gümbür çaldığını du-

yuyordum. Müzik çın çın ötüyordu, genç erkekler ava çıkmışlardı, genç dişiler de. Onlarla olmak için neler vermezdim! Yeni baştan, tüm moral gücümü kaybedeceğim korkusunu yaşıyordum, bu korku üç gün boyunca yakamı bırakmayacaktı. Bana demişlerdi ki: Kimyasal deli gömlekleri kullanılmaya başlandığından bu yana deliler artık bağırmıyorlar. Fakat M. Hastanesi'ndeki ilk stajlarımı anımsıyordum. Park, çalıların arasında, bankların üstünde çiftleşen kadın ve erkekten geçilmiyordu ve bu kokteyl karşısında şiddetli bir korku sarmıştı beni: Eros çılgınlık atına binmiş koşturuyordu. S.'deki kendi parmaklarını kemiren şu otist, yatıştırıcıların adamakıllı hırpaladığı ve işi bitirmek için kendini baş aşağı boşluğa bırakan şu zombiler geliyordu gözümün önüne. Ve hemen bir zamanlar bir felsefe öğretmeninin aktardığı Chesterton'ın şu sözünü hatırlıyordum: "Deli, aklı dışında her şeyini kaybetmiş kimsedir."

Az sonra işlerin kısa bir süreliğine sakinleşmesini fırsat bilerek odama çekildim. Bir süre üstümdekilerle uyukladım. Tuhaf bir rüya gördüm: Karşımda, bir yüzme havuzunun kıyısına atılmış bir şiltenin üstünde Ferdinand, tanımadığım, çok solgun tenli, bacaklarında uzun siyah çoraplar, ayaklarında sivri topuklu ayakkabılar olan bir kadınla sevişiyordu. Aylardır bana söyleyip durduğu aynı sefih cümleleri şimdi onun kulağına fısıldıyordu. Kadın haykırarak onun adını söylüyor, altında kıvranıp duruyordu, yüz hatlarını seçemiyordum. Sıcak bir hava bacaklarımın arasını yalıyordu. Âşığımın bu sokak orospusunu becerişini öyle bir zevkle seyrediyordum ki orgazm oldum ve bu durum beni uyandırdı; fakat bu bir kin orgazmıydı, içinde Ferdinand dosyasını kapatma iradesi taşıyan bir kasılma. Sıcaktan bunalmış, kalbim küt küt atarak yatakta kan ter içinde doğruldum. Sırılsıklam ter içinde kalmıştım, apış aram vücut sıvısı ve haz dolu bir çenek gibiydi ve Ferdinand bunların tadını çıkarmak için orada bile değildi. Yalnızca aklımı zehirlemek yetmiyordu ona, ayrıca uykularımda dolaşması, kendimden tiksinti duymama katkıda bulunması da gerekiyordu.

Bir bardak su içmek için kalktım, iş önlüğümü ve eteğimi çıkardım. Saat sabahın üçüydü, dolunay katedralin üzerine gölgeler düşürüyordu. Oda karanlıktı. Biraz serin hava geleceği umuduyla yuvarlak pencereyi ardına dek açmıştım. Rahatsızdım, binanın tüm basıncını üzerimde duyuyordum ve koruyucu taş zırhı üstüme kapa-

nıveriyordu. Acil servisten uzakta bulunan bu odada bile, bana öyle geliyordu ki üzücü, şaşkınlık yaratıcı sözler duvarlarda sümük gibi yapışıp kalıyor ve havayı kirletiyordu. Sokaklar neredeyse boştu; tünediğim bu yükseklikten, birkaç kişiden oluşmuş küçük gruplar halindeki gençlerin şarkı söylediklerini, güldüklerini duyuyordum. Beni onlardan ayıran o kadar az şey vardı ki: Beni kaygılar ve sıkıntılar evrenine fırlatmış birkaç yıllık öğrenim. Paris, kendi resmi anıtsal soğukluğu altında donup kalmış Notre-Dame'ın gölgesinde uyuyordu. Kenti, milyonlarca hücresi gece gündüz gelgitlerle, sakin ve çalkantılı dönemleriyle balkıyan devasa bir beyin gibi hissediyordum. Ne var ki heyecandan soluk kesen bu ruha katılamıyordum artık, kıskanç bir kadındım ben, kıskançlık en acı veren ve en sıradan hastalık olduğuna göre de iki kat aptaldım. Beni herkesin gözünde küçük düşüren bu bayağılıktan dolayı kendime kızıyordum.

Dişlerimi fırçalıyordum, neon lambasından vınıltılar geliyordu, tam o sırada kapımın önünde birinin varlığını hissettim. Ölgün ışığın aydınlattığı sidik sarısı loş bir geçit olan koridorda biri duruyordu. Ürperdim birden, içgüdüsel olarak hemen önlüğümü kaptım. Daha onu sırtıma geçirmeme fırsat kalmamıştı ki kapı aralandı. Kilitlemeyi unutmuştum. Koridorun yarı karanlığında bir gölge belirdi. Korkmaya vakit bulamadan onu tanıyıverdim. Kapıyı öylesine yavaşça itiyordu ki kapı kanadının menteşeleri üzerinde kararsızlık içinde salınması gerçek değil de benim gördüğüm bir hayaldi sanki. Kamu Yardım Kurumu'nun verdiği beyaz pijamanın üstüne yüzü tamamen örten, yalnızca göz yerleri delik bir tür başlık giymiş, kolları yana sarkık, orada öyle dikiliyordu. Örtünüp ona doğru yürüdüm.

"Buraya gelmeye nasıl cüret edebilirsiniz?"

"..."

"Benden ne istiyorsunuz?"

"..."

Suskunluğu beni bunaltıyordu.

"Eğer cevap vermeyecek olursanız, ışığı yakar, bağırırım."

"Hayır!"

Bu "hayır" sözünü neredeyse tehditkâr bir tarzda söylemişti. Gözlerimi davetsiz misafirin üzerinden ayırmadan, yatağın başu-

cundaki zilin düğmesine sağ elimle dokunmaya çalıştım.

"Şimdi bağıracağım, bir hastabakıcı gelecek ve gece yarısı hastanede cirit atma arzunuza son verecek."

Kollarından birini yalvarırcasına bana doğru uzattı.

"Birazdan size her şeyi açıklayacağım..."

"Odamın burası olduğunu nasıl bildiniz ve kimseye görünmeden dışarı nasıl çıkabildiniz?"

"Sadece maskemi ve başlığımı çıkardım. Yüzümü kimse tanımıyor; başlıksız gelirken görünmez oluyorum. Nöbetçi hemşire sigara içmek için terasa çıkmıştı. Onun arkasından süzülüverdim."

Astımlılara özgü bir gülüşle sarsıldı. Akordu bozulmuş bir sesi vardı.

"Hastanede her yerde sizi aradım. Nihayet, bahçede otururken gördüm. Buraya kadar takip ettim, koridoru arşınlayıp durdum, hatta kapınızı bile vurdum. Cevap vermediğinizi görünce, açıverdim."

İşte tam o anda tüm bedenimi buz gibi soğuk bir ter bastı. Bir hastanın hastanenin güvenlik sistemlerini atlatarak böylesine başıboş dolaşması karşısında afallayıp kalmıştım.

"Neden alışılmış prosedürü uygulayıp zili çalmadınız?"

"Sizinle konuştuğumu kimsenin bilmemesi gerekiyor."

Kendimi yeniden kontrol altına almaya, tıpkı bir çakıl taşı gibi boğazıma tıkanıveren kalp atışlarımı yavaşlatmaya çalışıyordum.

"Şey istiyorum... Bir sır açıklamak istiyorum..."

"Çok önemli bir sır galiba, yarına kadar bekleyemez mi?"

Korkumu ele veren agresif tutumumdan dolayı pişmanlık duydum.

"Peki, ya reddedersem?"

"Nöbetçi doktorsunuz, değil mi?"

Sesinin tonunu yükseltmişti.

"Size insanları dinlemeniz için para vermiyorlar mı?"

Neredeyse bir sendikacı ağzıyla sorulan bu soru karşısında gülümsedim. Ziyaretçim, kendi tavrından kendisi de korkuya kapılmış gibi, derhal yumuşayıverdi.

"Acil serviste beni zorla aldınız. Artık ilginizi çekmiyor muyum?"

Sesi kulaklarımı tırmalıyor, bu tumturaklı konuşma beni yoruyordu.

"Tanımadan beni kabul ettiniz. Şimdi de ben sizi seçiyorum. Bu seçimi yapıyorum, çünkü sizin yaralı bir kadın olduğunuzu seziyorum."

Bu üslup hiç hoşuma gitmiyordu. Hastaların rolleri değiştirmelerinden nefret ederim.

"Çok güzelsiniz, ama küstahsınız. İnsanlar yaklaşımınızdan rahatsız oluyorlar. Bununla birlikte kasıntılı tavrınızın gerisinde zayıf bir nokta var."

Cesaretimi yitirmiş bir halde yatağın üzerine oturdum. Bu görüşmede peşinen yıpratılmıştım. Kendimi toparlamam saatler sürerdi. Kendi kendime: "Kendini fazla kaptırma, dinlermiş gibi yap, yeter. Şunun şurasında üç gün sonra çekip gideceksin" deyip duruyordum.

"Haklıyım, değil mi ?"

Çenebaz şey üzerime eğilmişti, neredeyse birbirimize değiyorduk. Bir an bana şöyle diyecek sandım:

"Daha nitelikli birinin yerini gasp ediyorsunuz."

Kendileri zayıf oldukları halde sizin zayıflığınızı hissedebilme yetenekleri olan kimselere has şu keskin görüşlülüğe sahipti. Mırıldandım:

"Neden söz ettiğinizi anlamıyorum, benim durumum pek önemli değil."

Sıkıntıdan konuşma yetimi yitirmiştim adeta.

"Bir büroya gitmemizi ister miydiniz?"

"Kesinlikle hayır, bizi görebilirler. Lütfen, burada kalalım!"

Bir psikiyatr temkinlilik ve mesafeli kalma çifte kuralına uymalı, hastalarıyla ilişki kurmamalı, onların hikâyelerini harfi harfine doğru kabul etmemeli. Oysa ben tersini yapıyordum, her türlü kuralı çiğniyordum. Bu palyaço herhangi bir şey yapmaya kalkışırsa, kimse bana yardım edemezdi. Adamın gücünü kestirmeye çalışıyordum: Aşağı yukarı benim boyumda, çelimsizin biriydi, şöyle bir itsem rahatlıkla yere devirebilirdim. Buna rağmen neden dediğini yapıp onu saklayacaktım? Bu şekilde gece yarısı odama süzülmesi kafamı kurcalıyordu. Eğer bu adam rahatsızsa bile en azından diğerleri gibi değildi. Konuşmak için bunca riski göze alan bir insa-

nın gerçek nedenleri olmalıydı. Ne olursa olsun şimdi uyumam mümkün değildi artık.

"İçecek bir şeyiniz var mıydı? Ben susadım."

Onu kendinden geçirecek kadar yüksek bir dozda bir yatıştırıcı katmayı hayal ederek plastik bir bardağa musluktan su doldurdum. Ağzını örten maskeyi kaldırarak, arkasını dönüp suyu içti. Maskesini, sanki derisiymiş gibi kaşıdı ve tırnağının ucu maskenin üstünde adeta bir ağaç kabuğunun üstünü kazıyormuş gibi bir ses çıkardı. Adamdan keskin bir koku yayıldığını fark ettim, buruk, acı bir kokuydu bu: O da benim kadar korkuyordu. Bundan yararlanmak için şiddetli bir arzu duydum. Onu kolundan yakaladım, yumuşak, ince kemikleri vardı. Ona vurmamak için kendimi güçlükle tuttum. "Defolun, gidip zırvalarınızı başka yerde anlatın!" dememek için de. Bazı kimseler kırılgan oldukları için şiddete başvururlar. Bu adam yaşlı, kırışmış karaltısıyla beni rahatsız ediyordu. Göğsüm bağrım açık bir halde, pijama giymiş bu ektoplazmayı sarsarken gülünç olmalıydım. Sesine boyun eğen, sızlanmalı bir hava vererek:

"Yalvarırım dinleyin, beni yalnızca siz anlayabilirsiniz!"

Ah uyuz şey! Bir an ağladığını sandım. Onu koltuğun üstüne ittim, bu beklenmedik sert tavrım karşısında şaşkın, nefesi kesilmiş bir halde orada öylece büzülüp kaldı. Yenik düşmüştüm. Kapıyı kapattım, yatağın üstüne yerleştim. Oda küçüktü. Vücutları disipline etmek ve dikkate zorlamak dar alanların özelliğidir: Orada insan başkalarından kaçamaz. Işığı yakmak istedim, beni vazgeçirdi. Böylece hikâyesine başladı. Yüzündeki maske sesini boğuyordu, sesini zorlaması; kendisini duyurmak için, koltuk değnekleri üzerine tırmanır gibi özel bir çaba sarf etmesi gerekiyordu. Gülünç kılığı beni rahatsız ediyordu. Sadece o beni görüyordu, benim bu adama nüfuz edebilmemi sağlayacak hiçbir noktası yoktu. Ve hâlâ ne adını, ne de kimliğini biliyordum. Zaman zaman elimi eline alıyor ve tiksinmeme rağmen sıkıyordu. Bir göz korkutma değildi bu, bir badireyi sizinle birlikte atlatan kimsenin dayanışması ve bir destek arayışıydı. Hayat hikâyesine doğru yol alıyorduk ve bu elimi sıkış, yolculuk için onun bana sunduğu kalbi kuvvetlendirici bir ilaçtı. Arabanın dağda arızalanmasından ve onu izleyen kurtarma harekâtından sonra olanları anlatmaya koyuldu:

Arabanın ön koltuğuna sıkışmış, şaşmaz bir yön bulma yetisiyle kar fırtınasında yol alan şoförümüzün becerikliliğine hayran kalarak, dağ evine yaklaşıyorduk. Bu kadar güvensizlik gösterdikten sonra bizi evine alacak tuhaf adam ne menem bir şey acaba diye geçiriyordum içimden. Hélène de ben de başımıza gelenlerden bir şey anlamış değildik. Fakat, hikâyeme devam etmeden önce izin verirseniz kız arkadaşımla nasıl karşılaştığımı anlatayım size.

Benim adım Benjamin.* Benjamin Tholon, ne kadar berbat bir halde olduğum göz önüne alındığında çok matrak bir ad bu. Maddenin parçalanması oldubitti kafamı kurcalayan bir konu olduğundan, doğuştan yaşlı, bitkin bir insanım ben; adeta soyu tükenmiş bir ırktanım. Bugün 38 yaşındayım ve 50 yaşında gösteriyorum. İçimde benliğimi kemiren ve benim sırtımdan geçinen bir kadavra taşıyorum. Daha yeniyetmelik dönemimden itibaren bir satıcıdan vücudumun yaşlanmasını, yıpranmasını önlemek için zaman dilimleri satın almak isterdim. Yüzümdeki külrengi ton daha beşikteyken oraya yerleşti ve o gün bugün yakamı bırakmadı.

Fransa'nın orta kesimlerinde küçük bir kasabada, orta halli bir ailenin en küçük oğlu olarak korkunç sıkıntılı bir çocukluk dönemi yaşadım. 16 yaşında eski çevremle tüm ilişkilerimi kesmeye karar vererek Paris'e göçtüm. Bir eylül günü geldim buraya, insanlarının şıklığından, binaların ihtişamından gözlerim kamaşmıştı, her köşe başında zenginliğin ve özgürlüğün kokusunu soluyordum. O zaman vasat kimseler arasında gençliğimi yitirdiğim T. kasabasına –babam orada kadastro memuruydu– bir daha adımımı atmamaya yemin ettim. Tek tutkuları, sosyal yaşam çıtasını her kuşakta bir basamak yükseltmek olan ana babamın uyuşukluğundan nefret ediyordum. Paris'te yapayalnız, beş parasız, beni evlat edinecek bir aile arıyordum. Kendi ailemi unutturacak, bana coşku verici yeni ufuklar açacak bir aile.

Kısa bir süre sonra yelkenleri suya indirdim: Başkentte yaşamak benim için çok zordu. Kullanabileceğim hiçbir zihinsel ya da fiziksel yeteneğim yoktu. Toplumumuzda bizim gibi yoksullara ayrılmış işler bana uygun değildi; uşaklık, serserilik, isyankârlık ede-

* Ailenin en sonuncu, dolayısıyla en çok sevilen erkek çocuğu. (ç.n.)

mezdim. Tek bir tutkum vardı, kitaplar, zamana karşı mücadelemde benimle ittifak içinde olan bir tek onlardı. Kitapları insanlara tercih ederim: Onlar zaten yazılmıştır, istediğinizde açar, istediğinizde kapatırsınız. Oysa insan denen varlığın neyi, ne zaman, nasıl karşılayacağı hiç belli olmaz, onu dilediğinizde rafa kaldırıp, dilediğinizde alamazsınız. Zar zor alabildiğim bir lise diplomasının ardından edebiyat öğrenimine başladım ve bunun da başlıca etkisi yetenekleriyle beni ezen yazarlarla karşılaşmak oldu. Bin bir zahmetle ve birçok hileyle bir lisans elde edip master aşamasına gelince pes ettim. Genç yaştan itibaren şimdi artık kimsede rastlanmayan, basılı kitaba duyduğum büyük hayranlığı korumuştum, söyleyecek hiçbir şeyim, meyvesini toplayacağım hiçbir yeteneğim olmadığı halde edebiyat alanında ünlenmeye can atıyordum. Uzun süre sıkıntı içinde yaşadığım taşradaki o izbeye bir daha asla dönmemeye kararlıydım ve tüm gücümle Paris'e sımsıkı sarılıyordum. Yıllarca geçinmek için her türlü yola başvurdum: Ucuz meyhanelerde garsonluk, küfecilik, büyük mağazalarda Noel Baba'lık yaptım. Yaşlı insanların tekerlekli sandalyelerini sürüyor, ağzımı açar açmaz esnemeye başlayan çenesi düşük aptal kızlara gramer ve İngilizce tekrarcılığı* yapıyordum. Düşkünler yurdunda yaşlılara gazete okuyordum ve haberleri birlikte yorumluyorduk, kendimi her defasında onların düşüncelerine göre ayarlıyordum. Posta şirketinden emekli, çok yolculuk eden bir hanım, her akşam saat 18'de gidip kedisinin tüylerini taramam ve karnını doyurmam için para verdi bana. Onun için teybe özel bir müzik, Rimsky-Korsakov'un *Şehrazat*'ını koymam, bir tüle sarınarak birkaç dans adımı atmam gerekiyordu. Pisipisi ancak o zaman mırıldanmaya başlıyor ve mamasını yemeyi kabul ediyordu.

Ayrıca sahiplerinin isteği üzerine köpek de gezdiriyordum. Bazen elimde dört beş köpek tasması birden tuttuğum oluyordu. Arkasında, az çok kokulu her türlü anıyı bırakarak ilerleyen gürültülü, kıpır kıpır bir köpek sürüsü oluşturuyorlardı o zaman. Genellikle bir banka oturup kendi yazdığım bir hikâyeyi ya da şiiri okuyordum onlara. Kuyruklarını sallar ya da elimi yalarlarsa, bu iyiye alametti. Çoğu kez birbirlerini ısırır, birbirlerini gerilerini koklar, birbirle-

* Öğretmenin verdiği derslerin daha sonra tekrarını yaptıran bir tür belletmen [ç.n.]

rinin üstüne tırmanır, mahalle çocuklarının kıkırdaşmaları arasında çiftleşip birbirlerine kenetlenirlerdi. Bu konuda bizler de köpeklerden daha üstün değiliz: Bizlerin gizli kapaklı yaptığımız şeyi onlar uluorta yapıyorlar, en azından hayvan olmak gibi bir mazeretleri var onların.

19. Bölge'de, metruk bir binanın yedinci katında oturuyordum. Tuvaleti sahanlıkta, duşu falan olmayan kutu kadar bir çatı katında. Tek lüksüm her gün saatlerce başından ayrılmadığım televizyondu, kendime kablolu televizyon hediye etmiştim. Filmleri, dizileri, tüm yayınları adeta yutuyordum, oburca hiçbir programı kaçırmamaya çalışıyor, gecenin geç saatlerine kadar o kanal senin bu kanal benim dolaşıp duruyordum. İşte o sıralarda önümü görmeye başladım. Gezdirdiğim köpeklerden birinin sahibi. kitap okuduğumu görünce kültürlü olduğumu sandı ve bana bir sorununu açtı. Vergi dairesine bir itiraz dilekçesi göndermek istiyordu, ama uygun kelimeleri bulamıyordu. Ona bu dilekçeyi yazdım ve şikâyeti göz önüne alındı. Ondan sonra, sokaktaki yaşlı insanlar, okuması yazması olmayanlar, dilimizi iyi bilmeyen yabancılar için bir tür arzuhalci olup çıktım. İnsanların yakınlarına, akrabalarına gönderecekleri mektupları yazıyor, formlar dolduruyor, gazeteler için ölüm ve doğum ilanları hazırlıyordum. Ücretim mütevazıydı, iş bulamama diye bir şey söz konusu değildi. Mahallede kendime küçük bir ün yaptım ve çevre bölgelerden müşteriler geldi. Fakat asıl patlama aşk mektuplarıyla oldu: 18 yaşlarında bir nişanlı bulduğuna inanmış olan 55 yaşındaki bir hanım benden süslü cümlelerle duygularını dile getiren bir mektup yazmamı rica etti. Görevimi çabucak yerine getirdim. Mektup hoşa gitmiş olmalı ki başka siparişler de aldım. O zaman ileride çok başarılı olacağım yöntemi oturtmuş oldum. Reddedilmiş âşıkların, ayrılmış eşlerin, şanssız taliplerin postacılığı işini yüklendiğim için ikili bir güçlükle karşı karşıya bulunuyordum: Özgünlük ve yenilik. Bu durumda daha önce üzerinde araştırma yaptığım yazarların yapıtlarını didik didik etme alışkanlığı edindim: Birinden bir komplimanı, ötekinden bir aşk sözcüğünü, bir başkasından çok iyi gizlenmiş iğneleyici bir sözü alıyordum. İçlerinden duyguları, uygun yalanları, hoşa giden yapmacıklıkları paraya dönüştürecek şeyler bulup çıkarmak için metin korsanlığı yapıyordum. Buluşma, evlilik talebi, bağları koparma gibi her durum için bir mek-

tup tipi yaratıyor, içlerine, boncukların arasına bir elmas katarmış gibi Baudelaire'den bir dize, Proust'tan bir cümle katıyordum. Tabii metne uydurmak için yeniden elden geçirip yeni düzenlemeler yaparak. Müşterilerim hiçbir şey anlamıyorlardı. Bazen aynı çift birbirinden habersiz bana başvuruyordu ve birine yazdığımı tıpatıp ötekine yazmayayım diye dikkat etmem gerekiyordu. Kadınlar, erkekler akıl danışmaya, içlerini dökmeye geliyorlardı bana. Hiçbir duygusal yaşamı olmayan ben, boynuzlanan ve yüzüstü bırakılanların koruyucusu oldum. Hayvanlara olan sevgim güven duygusu yaratıyordu. Kalp dilini kararsız bir genç kızı ikna etme, kızgın bir kocanın, aldatılmış bir nişanlının yüreğini sızlatma yolunda kullanabilme yeteneğim karşısında bana minnettar kalıyorlardı. Ateşli, coşkulu, pişman gibi görünmek için şimdilerde eskimiş olduklarından bilmeyenlere orijinal gelen her türlü klişeyi, her türlü bayağılığı kullanıyordum.

Ünüm müşterilerimin oluşturduğu küçük grubun ötesine taştı. Yayıncının birinden ağzımı sıkı tutmam kaydıyla şöyle bir öneri geldi: Tıpkı birkaç yıl önce Jules Vernes'in yayımlanmamış kitabı diye piyasaya sürülen kitap tarzında, piyasaya sürülmek üzere sahte bir Victor Hugo kitabı yazacaktım. Adamın kurduğu hikâyeye göre, Rusya seferi sırasında yaşlı bir askerin dünyadan elini eteğini çekmesi, Avrupa'daki serüvenleri, Restorasyon Dönemi'nde Fransa'da tutuklanması, 1830 ve 1848'deki eylemlere katılması ve Louis Napoléon Bonaparte'ın darbe yaptığı gün ölümüyle en deneyimli uzmanları bile yanıltacak bir "Victor Hugo tarzı" şişirmek zorundaydım. O da işin adli yanı ve mirasçılarla meydana gelebilecek olası anlaşmazlıklarla ilgilenecekti. Peş peşe Cézanne ya da Matisse tabloları yapan ressamların yaptıkları gibi Victor Hugo'nun üslubuna, yaratım gücüne, duygularına öylesine nüfuz etmeliydim ki kalemimden çıkan her şeyin onun kaleminden çıktığı sanılmalıydı. Daha sonra sahtecilik konusunda becerikli biri; güya önce kaybolan ve Hugo'nun sürgünde yaşadığı Guernesey kentindeki bir evin mahzeninde tesadüfen bulunan orijinaline dayanarak, sözde 1887'de tekrar kaleme alınmış, ikinci el bir elyazması hazırlayacaktı.

Yayıncıyla aramızda hiçbir sözleşme imzalanmamıştı: Benimle ilişkisini bir posta kutusu aracılığıyla sürdürecekti. Ücretin yarısı

sipariş verildiğinde, kalan yarısı da işin tesliminde ödenecekti. Kitabın en son redaksiyonu Victor Hugo'yu çok iyi tanıyan bir uzman, ay sonlarını denkleştirmeye hevesli bir lise son sınıf öğretmeni tarafından çok sıkı bir biçimde satır satır incelenerek yapılacaktı; mucizevi bir rastlantıyla bu insan belgenin otantik olduğu konusunda rapor verecek olan bilirkişilerin arasında da yer alıyordu. Kitabın tamamı mümkünse altı ayda teslim edilecekti. Bir güçlük çıkması durumunda birbirimizi asla tanımıyor olacaktık.

Ayda bir kez, tüm ekip Clichy Alanı'ndaki bir kafenin arka odasında buluşuyordu. Yayıncı benim yaşımda bir başka çocuğu daha görevlendirmişti, aklı fikri şık giyinmekte olan fasulye sırığının tekiydi. O da klasikleri yeniden yazacaktı. Onun işi iki taraflıydı: Bir yandan XIX. yy'ın büyük romanlarını kısaltmak, en fazla günümüz okurunun ancak katlanabileceği yüz elli sayfalık ideal boyuta getirmek; öte yandan onları hafifletmek, arkaik yanlarından arındırmak, günümüzün kolay anlaşılır, temel Fransızcasına uyarlamak. Daha önce *Karamazof Kardeşler*, *Savaş ve Barış* üzerinde çalışmıştı ve *Yitik Hayaller*'i incecik bir kitaba dönüştürmüştü. Başyapıtları yoğunlaştırmada uzman bu profesyonel adam, neden bilmem, Balzac'tan gıcık kapıp, ona daha sonraki kuşaklar tarafından haksız yere mükemmellik ödülüyle taltif edilmiş tembel bir öğrenci gibi davranıyordu. Fransız Akademisi'ne mektup yazıp *İnsanlık Komedyası*'nın yazarını edebiyat elkitapları listesinden silmelerini istemişti. Toplantılarımıza tanık kimliğiyle katılıyordu, çünkü yakında Victor Hugo'ya saldırmayı, *Sefiller*'in, ve *Notre-Dame'ın Kamburu*'nun "kabasını almayı" tasarlıyordu. Pek kuşku yoktu ki, bu uzlaşmaz yargıcın gözetiminde, Hugo da sahte ünlüler grubuna katılacaktı.

Büyük Usta'nın yapıtları üzerinde, tıpkı bir böceğin bir devin bedeninde uğraştığı gibi uğraşarak, belirtilen süre dolduğunda metnimi ortaya koydum. Edebiyat öğretmeni tarafından incelendi, satır satır değerlendirildi; adam çalışmamı beğenmedi ve yüze yakın hata buldu. Her şeyden önce bu tür işlerde işlenebilecek günahı işlemiştim: "Retrospektivizm", yani daha sonraki yüzyılda ortaya çıkan kelime ve terimleri Hugo'nun dönemine mal etmek. Bu gerçeğe aykırılıklardan birinin bile ortaya çıkması projenin bütününü mahvederdi. Bu gözlemleri göz önüne alarak tüm metni yeniden ele aldım. Çeşitli bölümleri düzelttim ve sonunu değiştirdim ken-

dimce. Yazdığım son çok beğenildi ve bana başka iş tekliflerinin yapılacağından neredeyse emindim. Düzmece roman, el yazısına geçirilmek ve o dönemden kalmış bir metin havası verilmek üzere sahteciye verildi. Kâğıt eskitildi, nemli ortamda bırakılıp küflendirildi, yazılar özel bir mürekkep ve eskiden kalma bir divitle nakşedildi. Otantikliğini daha da güçlendirmek için yüz sayfa kadar bir bölümü sıçanlara kemirtildi. Kitaba biçim veren adam, bir kimyacının yardımıyla sahteliğini kimsenin anlayamayacağı bir düzine kadar eski parşömen kâğıdı "imal etmişti" ki bu da başarılarından biriydi. Ne var ki bir ihbar her şeyi altüst etti. Bir sabah, Clichy Alanı'nda metro istasyonundan çıkarken kafenin terası önünde bir polis arabası fark ettim. İçgüdüsel olarak bizim için geldiklerini anladım. Paramın tamamını alamamanın düş kırıklığı içinde –ücretimi o gün alacaktım–, editörün ajandasının bir yerinde kimliğimi ele verecek bir iz bulunmadığını ümit ederek sessizce sıvıştım.

Birkaç hafta eve kapandım. Üniformalı adamların yaklaşmasından kuşkulanarak dışarıya akşamları karanlık bastığında çıkıyordum sadece. Yeni baştan şu mektupçuluk işime başladım. Hiçbir üslup özelliğine sahip olmamama rağmen, romancı olmak düşüncesinden hâlâ vazgeçmiş değildim. Gelişme yolunda olan ve günden güne azalan okur sermayesine dayalı olarak büyüyen bu büyük aileye katılmak istiyordum. Bu sıralarda adamın biri benden kütüphanesindeki yaklaşık elli bin kitaptan oluşan koleksiyonu düzene koymamı ve sınıflandırmamı istedi. Normandiya'da bir kır evinin hangar gibi dört odasını kaplıyordu bu kütüphane. Bir ay sonra günde sekiz on saatlik bir çalışma sonucunda daha D harfine bile gelmiş değildim. Her yüzyıldan kalma ilk baskıların, her boyutta in-folio baskıların oluşturduğu bir kitap okyanusunda boğuluyordum. Böylece pes ettim. Alanım dışında son derece büyük çapta bir işte çalışma denemesi, bana bir fikir vermişti: Kütüphaneler uçsuz bucaksız mezarlıklar olduğuna göre, onları neden yaşayanların hizmetine sunmamalı? Ölüleri neden diriltmemeli, kimsenin artık yüzüne bakmaz olduğu bu sevimli kalıntılar neden yağmalanmamalıydı ki?

İşe yaramadan raflarda enkaz gibi bekleyen şu binlerce kitabı düşünün bir an: Bir köşede unutulmuş bir halde çürüyüp gidiyorlardı ve ortadan kaybolmaları hiç yankı yaratmazdı. Bu tür kitaplar-

dan o kadar çok vardı ki! Sonsuza kadar sessizlikte yaşamaya terk edilmiş bu im mezarlarını yeniden yönlendirme işini üstüme aldım böylece. Her şey yazılı olduğuna göre, neden yeniden başlamalı, neden yeni düşünceler aramalıydı ki? Kopya etmek, birleştirip harmanlamak, tek kelimeyle alıp kullanmak yeterliydi. Şöyle olacaktı: Kimsenin bilmediği bir yazardan araklanmış bir düşünce üzerinde, geçmişteki büyük ve küçük ustalardan yararlanarak kendi yapıtımı oluşturacaktım. Kütüphanelere gidiyor, çeşitli salınelerle, eğretilemelerle ilgili notlarımı bir deftere kaydediyordum. Onları temalarına göre sınıflandırıyordum: Mehtapla ilgili bölümler, tartışmalar, cinayetler, ilkbahar sabahları, yağmurlu günler, sevgililerin sarılmaları vb. Bunların hepsini bilgisayarımın hafızasına kaydediyor, bu karmadan yeni uyumlar çıkarmaya hazırlanıyordum. Önlem olarak her yazardan sadece bir iki ifade, bir kelime ve ona bağlı ayrıntıları aşırıyordum. Çalmıyor, çöpleniyordum sadece: En ufak düzeyde uygulanan böyle bir hilenin anlaşılması mümkün değildir, önemsiz bir hilecilik o kadar. Böylece olası bir kovuşturmadan kurtuluyordum.

Ayrıca kesinlikle uymakta olduğum bir ilke vardı: Yalnızca ölmüş yazarların yapıtlarından aşırmak. Yaşayan yazarlar felaket duyarlı oluyorlar! En küçük sinek pisliklerini adeta putlaştırıyorlar ve bir başka yazarın kendisinden aldığı bir kelimenin bile kokusunu alıveriyorlar hemen. Kendilerini yazdıkları metinlerin sahibi sanıyor, bön şeyler! Bir avukat ordusunun peşimden koşturmasını istemiyordum. Herhangi bir okuryazarın bile farkına varacağı çok bilinen kalıplardan da kaçınıyordum. Çalıntı gizli kalmalıydı. Büyük bir eser soyguncusu olarak, yazılarıma başka yerlerden alınmış sözler serpiştiriyor ve daha sonra sabırlı bir çalışmayla onları cilalıyor, metinle uyumlarını sağlıyordum. Başkalarından alınmış cümleleri kendi cümlelerimin arasına katıyordum ve hatta bazen kendi kafamdan bazı gelişmeler de uyduruyordum ve doğrusu bunlar ortalamanın hiç de altında kalmıyorlardı. Hangi çılgın polis üzerinde çalışılarak adamakıllı karıştırılmış bu yüzlerce yola dalmayı ve benim koskoca dünya edebiyatında birtakım cümleleri nereden yürüttüğümü bulmak için yıllarını, hatta ömrünü vermeyi göze alabilirdi ki? Bir ölü soyucu olan ben böyle davranmakla aydınlatıcılık yapıyordum: Klasikleri artık el sürülmez oldukları tozlu raflardan alıp

yeniden gün ışığına çıkarıyordum, onları araftan kurtarıyordum. Zaten onlar ünden nasiplerini alınıştı, şimdi bundan yararlanma sırası bendeydi. Ben onlardan bir şey eksiltmiyordum, onlar benim tanınmama, ünüme katkıda bulunuyorlardı. Benim soyguncuğum bir gönül işiydi, bu kitaplar tıpkı ölünün onu yiyen yamyamda yaşaması gibi bende yaşayacaklardı.

Aşırma, doktor, yalnızca yazma tarzım değil, aynı zamanda hayatımın parçası oldu benim. Tamamen başkasından alınmış bir varlığım ben, hani şu başka kuş seslerini taklit etmeyi bilen ama kendi özgün ötüşleri olmayan çok sesli kuşlar gibi doymak nedir bilmeyen bir taklitçiyim. Karşılaştığım kişileri yansılıyor, herkesi taklit ediyorum. Şu anda, sizinle konuşurken bile, bir yandan da kendimi sizin davranışınıza, dinleme tarzınıza, duruşunuza göre ayarlıyorum. Yüzümü bile başkasından yürüttüm, bu yüzden gizliyorum onu. O benden daha güçlü, başkaları olmak istiyorum ben, kendimi onların yerine koymak, onların iç dünyalarını tanımak istiyorum, tüm kalıpların şeklini almaya can atan bir suyum ben. Benim yaptığım taklit etmek değil zaten, hayır bu sözcük zayıf kalıyor, tutkuyla tek vücut oluyorum başkalarıyla, kendimi onların uğrunda feda ediyorum. Bir İskoç battaniyesine yerleşen bukalemunun hikâyesini bilirsiniz. Birkaç dakika sonra patlar. Renkler arasında bir seçim yapamamıştır. Tam benim gibi: Ne zaman karşıma ilginç bir insan çıksa, hemen ona doğru çekilirim, onu en küçük ayrıntılarıyla yeniden yaratırım: Bu benim birisi olabilmek için uyguladığım tek yöntemdir.

Böylece tüm okuduklarımın birikiminden oluşmuş bir roman yazmaya can atıyordum; yazarına hiçbir şeyini borçlu olmayan tek romanı yani. Abartıyorum: Başkalarının sözcüklerini değişik şekillerde bir araya getirip onlara yeni bir anlam verdiğime göre, ben de kendi usulümce yaratıyordum. Fakat yazdığım her satır, talan edilmiş bir yazarın kanıyla sulanmıştı. Bir yıllık çalışmanın sonunda bu kitabı bitirdim. Müsveddenin altına Benjamin Norresh takma adını koydum, sizinki gibi yetkin bir aklın, doktor, Yiddiş dilinde "parazit" anlamına gelen Schnorrer kelimesinin harflerinin değişik bir sıralamayla dizilmesinden oluştuğunu kolayca anlayabileceği bir soyadıydı bu. Tuhaf bir biçimde kitap küçük bir Rive Gauche editörü tarafından hemen kabul edildi: Bana bazı kısaltmalar yaparak ya-

yımlamayı önerdi. Kitabı yayına hazırlayan görevlinin Mérimée, Zola, Dickens ve Diderot'dan alıntıları karaladığını görünce gülümseyip kabul ettim. İster inanın, ister inanmayın, kitap basbayağı ilgi gördü. Belki de kitapçıda görmüşsünüzdür onu, adı *Şeytanın Gözyaşları* idi ve Paris Kenti Ödülü'nü aldı. Görmediniz mi? Yenilikleri okumaz mısınız? Şurası kesin ki eleştirmenler genelinde lütufkâr oldular; birbiriyle uyumsuz öğeleri öylesine güzel bir biçimde iç içe oturtmuş, pürüzlerini öylesine gidermiştim ki kimse başkalarının sözlerini yürüttüğüm konusunda en ufak bir şey anlamadı. Yamalı bohça sanatına alkış tuttular, bir "yankı yaratan yapıt"la yüzyılın tüm edebiyat tarihini özetleyiverdiğim için övdüler beni. Övgü dolu her yazı bedenime sıcak bir su dalgası gibi yayılıyor, kollarımda, bacaklarımda okşarcasına akıyordu. Sonunda var olduğum kanıtlanmıştı, edebiyat denen komedinin küçük kapısından giriyordum.

Bahtı açılan bir sahtekâr

Posta kutumda, üzeri zarif bir el yazısıyla yazılmış, astar kâğıdı açık mavi, şık bir zarf bulduğum güne kadar sürdü bu. Bir kadın okurun övgüleri sandım. Mektup şöyle yazılmıştı:

"Beyefendi,

Şeytanın Gözyaşları adlı romanınızı yeni bitirdim. Size onun, Pierre d'Arcy'nin 1895'te Cenevre'de yayımlanmış *Büyüleyici Kuşlar*'ının kurgusundan kopya edilmiş kurgusundan ya da bütüne homojen bir yapı kazandırma konusunda çabalarınıza karşın göreceli bir uyumsuzluğun bozduğu üslubundan söz edecek değilim. Buna karşılık üslubunuza çeşni katmak için kullandığınız alıntılar ilgimi çekti: Dünya edebiyatının ortak potasından doyasıya yararlanmışsınız. Kendi payıma, metnin içinde Proust'tan, Théophile Gautier'den, Sophokles'ten, Tanizaki'den, Mishima'dan, Moravia'dan, Goethe'den ve daha birçoklarından alınmış cümle parçacıkları, daha doğrusu cümle kırıntıları buldum. İlk bakışta, 250 000 sözcükten, olsa olsa 1 000'inin size ait olduğunu söyleyebilirim ki, bunların çoğunu da bağlaçlar ve zarflar oluşturuyor. 200 sayfalık bir kitap için az borçlanmamışsınız doğrusu! Bütün bunları neden bir kadeh içki içerek rahat rahat tartışmıyoruz ki?"

Hélène Dalhian diye imzalanmıştı, altında da bir telefon numarası. Şaşkınlıktan donup kaldım: Bu ne kadar güçlü bir bellekti ki çalıntı cümlelerimi yakalayabilmişti? Notlarımı aldığım defteri yakmıştım; bilgisayarımın hafızasındaki kayda gelince, şifre koyarak dosyaya girişi önlemiştim. Şimdiden kendimi edebiyat alanına ayrılmış bir mahkemenin huzuruna çıkmış olarak görüyordum: Falan sıfatı Vigny'den, ötekini Stendhal'den, 155. sayfadaki on yedinci cümleyi olduğu gibi Fitzgerald'dan almışsınız; her ne kadar fiil zamanlarını değiştirmişseniz de on sekizinci cümleyi, ufacık bir Faulkner alıntısı katarak Hemingway'den kopya etmişsiniz vb. Sonunda kitabım tamamen didik didik edilecek ve alacağım bana ödenecekti: Birkaç sesli harf, edatlar ve tümleçler. Mümkün değildi bu, blöf yapıyordu kız, hiçbir şey biliyor olamazdı. Hiç tınmadım: Durum daha kötüye gitti. Posta kutum mektup bombardımanına tutuldu. Her mavi zarf kötü bir haberin işaretiydi. Mektupların havası değişmişti: Nazik bir dille buluşma isteklerinin ardından gerçek ihtarlar başlamıştı. Gizemli mektup arkadaşım bana mektuplarını yanıtlamamı emrediyordu. Eğer susmakta direnirsem kızın kararlı tutumundan vazgeçmeyeceğinden emindim. İçim kan ağlayarak telefon ettim ve Palais-Royal'de bir kafenin terasında buluşmaya karar verdik.

Öteden beri tanıyormuş gibi bir an bile kararsızlık yaşamadan doğruca yanıma geldi. Gençti, kendinden emindi, üzerinde onun kuşağındaki kimselerin üniforması haline gelen deri bir gömlek ile bir blucin vardı. Bir maden suyu siparişi verdi, havadan sudan birkaç sözün ardından konuya geldi. Çantasından üç yaprak kâğıt çıkardı ve bana uzattı: Bunlar benim kaynaklarımın neredeyse listesiydi, çalıntılarımın kataloğu. Nefesim kesildi: Bu kadın tam anlamıyla beynimin içini okuyordu. Gülümsedi.

"Şaşkınlığınızı anlıyorum. Emin olun, hiçbir şekilde kehanet yeteneğim yok ama çok sabırlı bir insanım ve inatçıyım. Açık konuşacağım, size bir yıl önce Pompidou Kültür Merkezi'nin kütüphanesinde rastladım, ben antropolojide okuyorum. Yüzünüz çok dikkatimi çekti ama daha çok da her şeyden uzak durma isteğiniz. Bir rafın ucunda, herkesten uzakta duruyor, neredeyse bir duvar oluşturan kalın kitap yığınlarının gerisinde kayboluyordunuz. Başını kâğıtlarına gömmüş bir dizgici havanız vardı. Tek başınıza, içi-

nize kapanmış, sessiz ve gizlice, burnunuzu bir an olsun kaldırmadan yazıp duruyordunuz. Kitap kurtlarının patolojilerini iyi bilirim, her bilgiye sahip olmak isteyen ve onu tekrar kaleme alan kendi kendini yetiştirmiş bir insanın çılgınlığı.

"Bana başka bir hastalığa tutulmuş gibi görünüyordunuz. Her gün yeniden geldim ve her defasında, aynı yerde, aynı saatte oradaydınız, son derece düzenli ve dikkatliydiniz. Birçok defa, arkanıza geçtim, baktığınız kitaplara şöyle bir göz attım. Yeşil kaplı kocaman bir okul defterine özetler çıkarıyordunuz. Öğrenciye benzemiyordunuz, öğretmen olmanız mümkün değildi, işte bu nedenle durumunuz ilgimi çekti. Saplantınız sonunda beni etkileyiverdi. Bir anormallik olduğundan kuşkulanarak defalarca oraya geldim ve ne yapıp edip tam karşınıza oturdum. Birçok garip durum saptadım: İlginizi çeken bölümlerin altını kalın bir kalemle çiziyor, daha sonra bu çizgileri silgiyle siliyordunuz. Gözümden hiçbir şey kaçmaz, ilgilendiğiniz sayfanın numarasını tersten okuyarak aklımda tutuyordum. Siz gider gitmez raftaki yerlerine yerleştirdiğiniz kitapları alıp silgi izlerinin hangi sayfalarla ilgilendiğinizi kolayca ele verdiği sayfaları açıyordum. Aynı şekilde ben de sizin gibi söz konusu bölümleri doğru göndermelerle harfi harfine bir deftere not ediyordum. İncelediğiniz hikâye ve romanların parçalarını arkanızdan toplamakla yıllarımı geçirebilirdim. Kendi kendime nasıl bir deliliğe kapıldığınızı ve bunu bana neden bulaştırmış olduğunuzu soruyordum. Neredeyse bu işi bırakmak üzereydim, yok yere değerli zamanımı harcıyordum. Bir gün sizi evinize kadar takip ettim. Açıp kapattığınız posta kutusundan adınızı öğrendim. Hiçbir şeyin farkında değildiniz, zaten kadınlara bakmıyorsunuz. Mahallede bir çocuğa biraz para vererek el altından işinizin ne olduğunu soruşturdum ve böylece arzuhalci olduğunuzu öğrendim. Daha sonra geçen yıl suçlanan şu yayıncıyla birlikte Clichy Alanı'ndaki bir kafede görüldüğünüzü öğrendim. İşte o zaman bir olayı ortaya çıkardığım duygusuna kapıldım. Bir daha da peşinizi bırakmadım, bu gizli takip olayı çok hoşuma gidiyordu. Bir özel detektif tuttum, haberiniz olmadan birkaç kez evinize girdi. Metinler üzerindeki çalışma yönteminize baktı, bilgisayar giriş şifresini çözmeyi başardı, dairenizin her tarafının fotoğrafını çekti, ayrıca romanın daha önceden yazmış olduğunuz birçok sayfasının fotoğrafını da."

Hélène Dalhian sözlerinin üzerimde etki yaratması için acele etmeden sakin sakin konuşuyordu. Hikâyesi ilerledikçe ben çözülüyordum.

"Böylece gözümün önündeki sayfaları dikkatle inceliyordum. Kavrayamadığım bir oyunla karşı karşıya olduğumu algılıyordum. Şuradan buradan aşırdığınız metin parçacıklarını oraya buraya dağıtmıştınız, ama tıpkı salataya, kıyılmış maydanoz serper gibi: Bu görülüyordu. Sonunda daha önce başka bir yerde okumuş olduğum küçük bir cümle üzerinde durdum: 'Gelgitli bir aşkın ırmaklarını severim.' Bulanık bir anı gibi çınlıyordu kafamda. Notlarımı araştırınca bu sözün yazarını buldum ve buradan yola çıkarak nasıl bir yöntem uygulamakta olduğunuzu keşfettim. Şifreli bir metnin sırrını çözmüş bir casus gibi mutluydum. Bu cümle Maupassant'ın bir öyküsünden alınmıştı, *Aşk* adındaki bu öykü şöyle başlıyordu: 'Gelgitli bir tutkunun suyunu severim.' Burada bir öykünme olduğu açıkça ortadaydı. Yine de bu kadar popüler bir yazardan cümle çalmakla işi fazla ileriye götürmüştünüz. Bu öykü size basbayağı esin kaynağı olmuş olmalı, aynı bölümden alınmış beş cümle daha buldum. Yönteminiz şaşmaz değildi. Yap-bozun parçalarını bir araya getirme tutkusuyla çalışmalarıma başladım. Benzer başka örnekler ortaya çıkardım. Siz çıkar çıkmaz evinize giren özel dedektifimin çabaları sayesinde romanınızın ilerleyişini adım adım izliyordum. Her satırda kendi kendime şöyle diyordum: 'Olamaz, böyle bir şeye cüret edemez.' Ama ne yazık ki oluyordu! 'Günaydın', 'Nasılsın?' gibisinden en sıradan sözler bile bende başkalarından alınmış izlenimi bırakıyordu. Şunu söylemeliyim ki, düzenleme işinde çok daha başarılıydınız ve bilgisi olmayan bir okur rahatlıkla aldanabilirdi. Birkaç ay sonra eseriniz çıkacaktı. Belli bir ses getirdi: Çok sesli oluşundan, aşureye benzeyişinden söz edildi; hatta biri, şöyle uzaktan bir Rabelais etkisi görüldüğünü söyledi. Yalnızca Rabelais etkisi olsaydı keşke! Metninizi elimdeki notlarla kelimesi kelimesine karşılaştırarak çözümlemeyi tamamladım. Aylarımı aldı bu. İzleri anlaşılmayacak derecede karmaşık hale getirmeyi güzel başarmışsınız ama sebat ettikten sonra bu düğümü çözmek mümkündü. Hoffmann, Seneca ve Sartre'ı aynı cümlede birbirine bağlamak ustaca ve şaşırtıcı bir şeydi: Yine de aşırı çetrefilliliğin gerisinde çocuksu bir saflıkla kurulmuştu oyun. Kullanma kılavu-

zunu kavradığımda o devasa halıyı ilmek ilmek yeniden dokudum. Yerine oturtamadığım birkaç karanlık nokta kaldı ama kanımca onlar da yine sizin kendi yazdığınız şeyler değil, başkalarına ait. Çünkü bu kitapta size ait olan hiçbir şey yok, değil mi? Hadi, söyleyin de rahatlayayım!"

Bozum olmuş bir halde, yıllarca uğraştığım bir işin birkaç dakika içinde paldır küldür çöktüğünü görüyordum. Üne kavuşma hayallerim yıkılmıştı, utanca gömülüp onursuz ve gülünç duruma düşecektim. Hayatımı yeni baştan evde arzuhalcilik yapmaya adayacaktım. Yıkımıma yol açan kıza bu kez alıcı gözle baktım: Matmazel Dalhian bir yandan içmekte olduğu Perrier maden suyunun çubuğunu çiğnerken bir yandan da bardağını uyuşuk uyuşuk sallayarak içindeki buz parçalarının birbirine çarpmasını sağlıyordu. Soluk tenli, narin yapılı bu kız, kestane rengi saçlarını atkuyruğu yapmıştı. Mavi kristalden bir çift küpe konuşmasının ritmine bağlı olarak sallanıp duruyordu. Yıkımım neşe saçan genç bir kız görüntüsüne bürünmüştü. Beni belli bir sempatiyle incelemesi boşunaydı, orada bulunuşunun nedeni beni ezmekti, hoş görünmek değil: Kararı bekliyordum. Olabilecek en şakacı ses tonuyla şöyle dedi:

"Mösyö Tholon, haylazın tekisiniz siz!"

Işıl ışıl parlayan iri gözlerini yüzüme dikmişti. Bu kadar acımasızlık karşısında donup kalmıştım. Benimle oynayacağı yerde bu işi bir an önce bir sonuca bağlasaydı ya artık.

"Sizi uyarıyorum, param yok benim. Bana şantaj yapmakla elinize bir şey geçmez."

Kaşlarını çattı.

"İyi de Mösyö Tholon, size bu tür adi şeylerden söz eden oldu mu? Sizden özel olarak istediğim bir şey yok, ben sadece tanışmak, sizinle sohbet etmek istedim. Hatta belki, zaman zaman yeniden buluşmak..."

O anda matrak bir cin, kafedeki masada ne var ne yok silip süpüren küçük bir hortum şeklini aldı ve tüm kâğıtları önüne katıp götürdü.

"Ne yapıyoruz? Kanıtların uçup gitmesine göz yumuyor muyuz?" diye sordu muhatabım gülümseyerek.

Apar topar koşturup müşterilerin ayaklarının diplerine saçılan kâğıtları toplamaya koyuldum.

"Zaten, bir nüshası daha var bende."

Hélène Dalhian bana yanıt bulma fırsatı bırakmadan, ben hesabı öderken izin isteyip gitti. Bozguna uğramıştım. Kitabımın yakalanacağını, adımın balçığa bulanacağını göreceğimden emin, daha sonraki günleri tutuklanacağım korkusu içinde geçirdim.

Hiçbir şey olmadı. Ne var ki ikinci bir roman yazma fikrini kafamdan silip atmıştım: Hélène'in yöntemimi keşfedişinden bu yana bir şey yapacak halim kalmamıştı. Bir hafta sonra, telefon edip beni öğle yemeğine davet etti. Reddetmek gibi bir seçeneğim yoktu. İki arkadaş gibi sohbet ettik. O çok rahattı, bense yapmacık. Çok iyi bir sır tutucuydu ve beni korkutuyordu. Taşradan çıktığımda nasıl felaket derecede taşralı, acemi biriysem, hâlâ öyleydim. Toplum ve görgü kuralları konusunda hiçbir deneyimim yoktu, kim olursa olsun herkesle rahatça konuşabilen kimselere özgü, tanrısal kendine güvenden yoksundum. Fiziğim de lehime değildi: Aynada 37 yaşında, yaşlı bir adam yüzüyle burun buruna gelmem bende fena halde bir sıkıntı yaratıyordu. Koltuğumda kıpırdanıp duruyordum, birçok ayrıntıda sıkıntımı ele veriyordum. Hélène'in sevimliliği beni çileden çıkarıyordu: Benim sıkıntılarımdan zevk alıyor, öldürücü darbeyi indireceği, beni yetkililere ihbar edeceği anı geciktiriyordu.

Kısa bir süre sonra beni evine çağırdı; Seine Nehri'ne birkaç adım ötede, Buci Mahallesi'nde XVII. yüzyıldan kalma bir binada, üç odalı göz kamaştırıcı bir dairesi vardı. Evi bir huzur ve özen yuvasıydı. Burjuva evlerinin baskıcı havasından uzak, yüksek tavanlı, duvarları harika bir kumaşla kaplı, odaları alabildiğine geniş ve aydınlık evi, ağzım bir karış açık dolaşıyordum. Hélène'e, birkaç yıl önce ölen anne babasından yüklü bir miras kalmıştı. Yetim oluşu onu bana yaklaştırıyordu: O gerçekten yetimdi, bense akrabalarımla tüm köprüleri attığıma göre yürek anlamında yetim... Yirmi beş yaşına yeni basmıştı, antropoloji öğrenimini bitiriyordu ve hangi mesleği seçeceği konusunda hiçbir fikri yoktu. Gerçek tutkusu kitaplardı, onun yaşındaki genç bir kadın için alabildiğine zengin bir kitaplığı vardı. O akşam inanılmaz gerçeğin bir kısmını yakaladım nihayet: Hélène'in beni cezalandırmak gibi bir düşüncesi kesinlikle yoktu ve alabildiğine çok parası olduğuna göre para sızdırmak niyetinde de değildi. O halde beni neden bu kadar hırpalamış-

tı? Evine yaptığım bu ilk ziyaret benim için bir işkence oldu; ilgisizmiş gibi davranıyorsam da boşunaydı, kumaşların zenginliğine, mobilyaların işçiliğine, tabloların alt köşelerindeki ünlü isimlere ait imzalara, pencerelerin önündeki dudak gibi kabarık uzun kumaş kıvrımlarına hayran hayran bakıyordum. Parkenin öylesine hoş, öylesine parlak, değerli bir tahtası vardı ki tabanlarımda bu teması duymak için ayakkabılarımı çıkarmaya can atıyordum. Hélène'in gösterdiği nezaket kafamı karıştırıyordu: Nezaket icabı mı davet etmişti beni, yoksa ömür boyu sahip olamayacağım tüm bu malları gözlerimin önüne sermek için mi? Bana gelirkenki sade hali horgörüden olduğu kadar meraktan, avuçlarının içinde tuttuğu zayıf bir varlıkla oynama isteğinden de olabilirdi.

Belleville ile Ménilmontant arasında, Haussmann döneminden kalma bir binanın son katındaki hizmetçi odamı gösterme konusundaki aşırı tereddütüme rağmen ertesi gün pat diye evime çıkageldi. Evime, yan duvarları müstehcen resimlerden geçilmeyen bir servis merdiveninden geçilerek varılıyordu. Tek penceremden Monmartre, Sacré-Coeur ve tüm Paris ovasını görüyordum. Güneş yazın, olduğu gibi içeri giriyordu ve rengi atmış bir perde güneş ışınlarının şiddetini hafifletmek için yeterli değildi. Binanın tepesi kışları rüzgârdan, kasırgaya tutulmuş gemi gibi çatırdıyor ve inliyordu. Kapının altından buz gibi bir hava doluyordu içeri. Yılın başından sonuna kadar koridorlarda yanmış yağ ve hela kokuları eksik olmazdı. Fakirhanemi gezerken Hélène'in yüzünde donup kalmış bir gülümseme vardı, her adımda "ah, oh, çok güzel" deyip durması beni fena halde yaralıyordu. Bir önceki günkü ziyaretin arkasından ortaya çıkan çelişki çok acımasızdı. Derebeyi şatosundan halkının arasına iniyor, hâlâ yoksulların olduğunu görüyordu. Duvarları çatlak, pislik içinde yüzen bu birkaç metrekarelik sefalet yuvasına, çökmüş bu yatağa hayran kalınası, bir kalıp sabunun küf bağladığı banyoda elini yıkamak istemesi beni felaket hırpaladı. Ben yaşadığım ortamdan memnundum, yeter ki kimse bunu görmesin. Daha çok da benim gibi düşük tabakadan olan kat arkadaşlarımla, müzmin öğrenciler, işsiz senaristler, boşta kalmış şarkıcılar, sahte komedyenler, çatı katında oturmaya mahkûm olan itibarını kaybetmiş farmasonlarla karşılaşmasından korkuyordum. Giysi dolabının, iyice eskimiş, hepsi hepsi iki kat elbisemin önünde oyalandı, kitaplarımı

inceledi ("Peki hepsini okudunuz mu?"), pencereden dışarı baktı ve şöyle deyip durdu:

"Her şeye rağmen manzara harika!"

İltifat Hélène'de tepeden bakmanın en üst şekliydi. Bu teftişten sonra, yeniden bana döndü ve yüzünde geniş bir gülümsemeyle:

"Şimdi sevgili Benjamin'ciğim, beni akşam yemeğine davet edin!" dedi.

Daha düşünmeme fırsat kalmadan, bir de baktım ki ünlü bir lokantaya doğru ilerleyen bir taksideyiz. Paniğe kapılmıştım; kıyafetimi iyi bulmuyordum, oraya yakışmıyordu hiç ve özellikle bu yemekte elimde kalan azıcık paranın da uçup gitmesinden çekiniyordum. Ne var ki tam taksiden ineceğimiz sırada Hélène cebime beş yüz franklık bir banknot sokuşturdu ("Bakın Benjamin, bu akşam erkeklik edin, hesabı siz ödeyin"). Parayı suratına fırlatıp çıkmalıydım; yaptığım tek şey gerçek olup olmadığını anlamak için parmaklarımın arasında buruşturmak oldu. Ok yaydan çıkmıştı ve o andan itibaren onun tutsağı oldum.

Lükse kavuşma

Daha sonra, aynı akşam, kendimizi onun dairesinde bulduk, ben beceriksizce bir sandalyeye ilişmiştim, o bir kanepenin üzerine uzanmıştı. Yanakları pembeleşmişti.

"Benjamin, küçük kurnazlıklarım için bana kızmıyorsunuz değil mi? Günün birinde bana karşı dostluk hissedebilecek misiniz?"

Donup kalmıştım, bir felaketin geldiğini hissediyordum. Sonunda soluk soluğa şöyle dedi:

"Benjamin, lütfen beni soyar mısınız?"

"Sizi soymak mı? Ne için?"

"Karşınızda çıplak kalmak istiyorum."

Bir bu eksikti! Size gerçeği söylemem gerekiyor, doktor, kadınlar beni hiçbir zaman ilgilendirmedi. Tamam, birtakım baştan çıkarmalar olmadı değil, ama hepsi bu kadarla kaldı. Olumsuz sonuçlanan birkaç flörtü saymayacak olursak 37 yıl neredeyse bakir yaşadım diyebilirim. İnsan yeniyetmelik dönemini, kendinden pek emin olmayan, sıkılgan biri olarak yaşayınca cinsiyetler arasındaki

engeller, aslanla kurt kadar birbirinden uzak iki cinsi ayıran metafizik engellere dönüşüyor. Bu durumda tensel haz benim harcım değil; kendimi harcamaktan fazlasıyla korkuyorum, tohumlarım konusunda tutumlu davranıyorum, hayat kaynağı olduğunu bildiğim için onları depoluyorum. Hélène'e soyunmamasını rica ettim; bunu isteyeceği yerde beni polise teslim etmesini tercih edeceğimi söyledim.

"Benjamin, bu söylediğiniz şeyler artık bizim için çok gerilerde kaldı. Rica ediyorum, çizmeme şöyle ani bir hamleyle asılın."

Cesareti karşısında şaşkına dönmüştüm. Bu ilk sevişmeyi eğer iyi becerebilirsem, arkasının artık geleceği düşüncesi beni ürpertiyordu. Hatamı çok pahalıya ödeyecektim. O akşam o korkunç yetersizliğimin nasıl oldu da üstesinden geldim, bilmiyorum. Bereket versin Hélène sevecendi ve zor durumda kaldığımı görünce fazla şey istemedi. Güzelliklerle dolu yuvarlak ve yüzünün narin çizgileriyle uyum içinde yumuşacık bir bedeni vardı, bunlar bana güven verdi. Sonunda onurumu kurtardım ve hayat suyumu boşalttığım için öleceğim korkusu içinde kollarında uyudum. Kısa bir süre sonra gerçekten de hastalandım. Hélène, beni rahatlatmak için avuç dolusu paralar harcayarak bana baktı. Bu arada yatağa düşmemden yararlanarak evimde birtakım düzenlemeler yapıp odamı dekore etti. Böylesine iyi bir aileden bir genç kızın benim gibi çulsuzun tekiyle neden ilgilendiğini hâlâ anlayabilmiş değildim.

Birkaç hafta içinde tüm sorumluluğumu üstlenmişti. Hiç ses etmiyordum ve edilgenliğim arttıkça daha fazlasını yapıyordu. Bazen onu kışkırtıyordum:

"Çekip gidersem, beni ele verir misin?" (Artık senli benli konuşuyorduk birbirimizle.)

Alaycı bir kahkaha patlatıyordu.

"Bundan en ufak bir kuşkun olmasın. Dosyan bir kasada saklı."

Sonra kendini toparlıyordu.

"Fakat buna ihtiyacım olmayacak, nasıl olsa beni asla terk etmeyeceksin!"

Zamanla şunu kabullenmek zorunda kaldım: Hélène kesin bir bağlılığın ipuçlarını veriyordu bana. Bunu itiraf etti: Bu işe bana daha çok sahip olmak için girişmişti. Kendimi felakete sürükleyecek bir hata işlemiştim ve o beni kurtarmıştı. Aşkla saygınlığı bir-

leştirdiğim için kendimi böylesi bir sevgiyi sürdürecek güçte hissetmiyordum. Bir sabah Hélène'in beni bir çapulcu gibi kapı dışarı edivereceğine inanıyordum. Felaketin geleceğine öyle emindim ki mutluluk geldiğinde, onu fark etmiyorum bile. Yeni kız arkadaşımın cesaretini kırmak için ona kadınlara hiç ilginç gelmediğimi, bu yüzden de beni küçümseyerek terk ettiklerini itiraf ettim. Bu sözümün onun gözünde değerimi düşüreceğini düşünüyordum. Hiç de öyle olmadı:

"Onlar sende güzel olan şeyi ortaya çıkarmasını bilememişler."

Boşuna ezilip büzülüyordum, hiçbir şey duymak istemiyordu, beni yeni baştan değerli bir insan haline getirmek için bütün yeteneğini kullanıyordu. Sonunda onu anladım: Beni kurtarmayı kafasına koymuştu.

"Seni kitaplarının üzerine eğilmiş gördüğüm an kollarımın arasına almayı arzuladım. Öylesine yitik bir halin vardı ki, kendine ait bir şeyin yoktu; içimden, bu adam nasıl oluyor da yaşıyor diyordum."

Bu açıklamayı şaşkınlıkla dinliyordum. Bu hayata dahil olma fikri karşısında dehşete kapılıyordum: Ben bunu asla başaramazdım. Çekiciliğine eklenmiş serveti, sonsuz gereklilikler duvarı oluşturuyordu önümde.

"İnan bana Benjamin, sende var olan bir başka erkeği ortaya çıkaracağım, seni yeni baştan yaratacağım."

Bana olan tutkusu kendini en başta hediye yağmuruyla gösterdi. Bazıları nasıl genetik olarak mavi gözlü oluyorsa, Héléne'in de genlerinde lüks düşkünlüğü vardı; öylesine şımartılmış, öylesine göz kamaştırıcı bir gençlik dönemi yaşamıştı ki bencilliği ve kaprisi gerilerde bırakmıştı. Benim için sınırsız bir cömertlik gösterdi. Önce Marais semtinde iki odalı şık bir daire kiraladı bana, her akşam kendi deyişiyle bu garsoniyerime geliyor ve benimle buluşuyordu. Şimdilik beni hareketlerimde serbest bırakıyordu: Birbirimizi daha iyi tanıdığımız zaman birlikte bir eve taşınacaktık. Aklımın köşesinden bile geçirmediğim, zevkle döşenmiş mükemmel bir evde yaşıyordum. Oturmakta olduğum o salaş evi gözümü kırpmadan terk ettim, ama ihtiyaten kirayı ödemeye ve birkaç parça eşyayı orada bırakmaya devam ediyordum. Sahibemin lütuflarını kaybetmem ve yeni baştan eski koşullarda yaşamaya mahkûm edilmem her an mümkündü.

Ardından giydirdi beni Hélène: Salonda çırılçıplak soyundurup ceketimden çoraplarıma varıncaya kadar ne var ne yok tüm eskilerimi şöminedeki büyük bir ateşte yaktığı günü anımsıyorum. Ayakkabılarımı, çoraplarımı, çanta ve valizlerimi çöpe attı. Eski Benjamin'den, o yaşlı adamdan hiçbir iz kalmaması gerekiyordu. Beni mağazalara götürdü, satıcı kızların alaycı bakışları arasında yavaş yavaş gerçek bir gardırop düzüyordum. Onun eşliğinde yapılan bu alışverişler benim için kabir azabıydı adeta; bu arada fırsattan istifade kendisi de etekleri, tayyörleri, kardiganları deniyordu, beni soyunma kabinine sokuyor, mağazada sürekli olarak çalmakta olan fon müziğinin eşliğinde yarı çıplak dans ediyor, uygunsuz bir şekilde beni öpüyordu. Her yerde kendi evindeymiş gibi rahat davranıyor, satıcılara illallah dedirtiyor, aklına esen şeyi alıp bakıyor, sonra aldığı yere koymuyordu. Sanki her şeyin merkeziydi kendisi ve peşinde döküntülerini toplayacak bir hizmetçi ordusu olması gerekiyordu. Daha önce bir çift ayakkabım, yıkana yıkana yıpranmış iki üç donum varken şimdi her şeyden onlarca olmuştu ve nihayet zenginlere has sıkıntıyı tanıdım: Bolluğun verdiği sersemlik, seçme güçlüğü. Aslolan hem şık olup hem de rahat olmak deyip duruyordu Hélène. Bana bol bol öğütler veriyor, davranışlarımı izliyor ve ilk zamanlar daha çok olan hatalarıma dikkat çekmeyi ihmal etmiyordu. Kendi dolapları bir korsan mağarası gibi tepeleme elbise, palto doluydu; bu dolaplara gömülüyor, aldığını bile hatırlamadığı ünlü markalardan oluşmuş, her biri bir ruha, bir kokuya sahip giysilerden oluşan değerli bir yün, ipek, moher hazinesini yeni baştan keşfederek, bu giysilerden hangisini seçeceğine bir türlü karar veremeden tüm bir sabahı orada geçiriyordu.

Sonunda çulsuz öğrenci kesiminin alışılmış bir biçimde karnını doyurduğu snack barların ve sandviççilerin sağlıksız dünyasından koparıp iyi beslenme sanatını öğretti bana. Çok iyi yemek pişirmesinin yanında en önemsiz malzemelerle leziz yemekler yapmayı, artıkları şölen yemeklerine dönüştürmeyi beceriyordu, lokantada bana en iyi yemekleri gösteriyor, damağımın zarif tatlara alışmasını sağlıyordu. Doz ayarlama ilmini öğretiyor ve belli bir ölçünün aşılması durumunda zevkin nasıl iğrençliğe dönüştüğünü açıklıyordu. Yeryüzünün en iyi şaraplarını tattırdı bana, Pétrus ile Médoc, Latour ile Margaux, Pommard ile Volnay arasındaki farkı öğretti,

Fransız bağcılığının, hasadın iyi ve kötü olduğu yılları da kapsayan enine boyuna bir tanıtımını yaptı. Damak zevkimi rafine bir hale getirmeye öylesine susamıştım ki Hélène'in öyle olduğunu söylediği her şeyi mükemmel buluyordum. Terbiyeli çorbanın ve salçalı çorbanın konsomeden farkını, patatesin başka malzemelerle kolayca uyum sağlayabilme gücünü ve sebze çorbasına pırasanın neden hep yeşilinin doğrandığını açıkladı. Hélène, her şeyin, nezaket kurallarının bile, hesap gibi öğrenildiğine, bir insanın sadece iradesiyle, bazılarının birkaç kuşakta ulaşabildikleri bir şeye birkaç ay içinde ulaşabileceğine inanmıştı. Bütünleme sınavları döneminde olan bir öğrenciydim, özel yaşam ve uygarlık derslerine devam etmekteydim. Ve beni bir hafta boyunca protokol işkencelerine, şef garsonların ve içkiden sorumlu garsonların servis yaparken küçümseyici bakışlarına katlanmak zorunda kaldığım büyük restoranlara sürükledikten sonra, bu kez de fastfood'culara, hani şu Kalifomiya müziği eşliğinde hamburgerler, kızarmış patatesler ve silindir şapkaları andıran dondurmalar tıkındığımız ayaküstü yiyecek yerlerine sürüklüyordu. İlkelerini unutmuş iki yeniyetme gibi oburcasına bir şeyler tıkınıp duruyorduk. Aşkın hep her şeyin başlangıç noktasında kaldığı ve hiçbir şeyin sonuna kadar götürülmediği bulanık arazilerinde dolaşmış olan ben, bu gibi anlarda aykırılıklarımızı unutuyor, yanımda olmaktan büyük bir haz duyan bu kadınla neredeyse kendimi eşit görmeyi başarıyordum.

Hélène Fransız anlayışını mükemmel bir şekilde temsil ediyordu: Hani dedikleri gibi önemsiz şeyleri ciddiye alıp önemli şeyleri hafife alma sanatını. Eğlence alanında uzman olan Hélène eğlenceye neredeyse Kalvenist bir gereklilik atfediyor ve başkalarının kariyer konusunda planlar yaptıkları gibi o da büyük bir özenle dışarı çıkma planları yapıyordu. Eğlenmek gerekiyordu, yoksa hatalı davranılmış olurdu. Onun hayat düsturu şu sözlerle özetleniyordu: Her şeyden en iyi olanı almak, en küçük anı bile neşelenmek için fırsat bilmek. Gündelik olanı büyüleyici hale getirmek, önemsiz küçük zevklere büyük önem vermek konusunda son derece becerikliydi. Ben satranç alanında ne kadar yetenekliysem o da mutluluk konusunda o derece yetenekliydi. Şatafatlı küçük geziler konusunda uzmanlaşmıştı, hana dönüştürülmüş av köşklerini gezdiriyor, işsizlerin, yoksulların varlığına dikkatimi çekiyordu. Bu otellerde

kendimi müşterilerden çok hizmetçi kadınlara ve kapıcılara daha yakın hissediyordum ve bu da bende düşmanın tarafına geçmiş bir hainmişim gibi etki yaratıyordu. Onun yanında kendimi soylu sınıfından olmadığı halde saraya kabul edilmiş biri, üzerine nezaket kılıfı geçirilen bir hödük olarak görüyordum. Küçük aşk yuvalarını seçen kız arkadaşım her otelde odayı yeniden düzenliyor, bir mobilyanın yerini değiştiriyor, bir koltuğun üstüne daha iç açıcı bir yastık koyuyordu. Sıradan bir odayı göz açıp kapayıncaya kadar güzelleştirip onu kendine mal edebilecek yetenekte küçük bir periydi o. Faturalardaki miktarı görünce şaşırıp kalıyordum, bir gecenin içinde bunca para harcanabileceğini, uyuduğumuz her saat uykunun bu kadar büyük meblağlara mal olacağını aklımın köşesinden bile geçirmemiştim. "İhtiyaç" sözcüğünün anlamını bilmeyen Hélène'in –yalnızca "arzular"ı vardı– benim geldiğim dünyayı, hayatta kalabilmek için çalışmanın, her şeyi kuruşu kuruşuna hesaplamanın gerektiği ve benim hemşehrilerimin büyük çoğunluğunun ortak dünyası olan dünyayı algılayabilmesi çok zordu. Bazen bana ailem, çocukluğum hakkında şok edici naiflikte sorular soruyordu.

İçindeki misyonerlik duygusunu uyandırmıştım, kendini alt sınıftan bir üyenin selameti için görevli sanıyordu. Beni çirkeften çıkarmak istiyordu, bazı kadınlar yeniden heteroseksüelliğe yönlendirebilecekleri gibi çılgınca bir umutla nasıl homoseksüellere âşık oluyorlarsa, o da değiştirmek için seviyordu beni. O 25'inde, ben 37 yaşımda olmama rağmen kendimi onun ellerinde bir çocuk gibi hissediyordum: İlerleme kaydetmem onu sevindiriyordu, sebat etme konusunda beni yüreklendiriyordu.

Onun nasıl biri olduğunu anlamam haftalarımı aldı, alışılmış kriterlere göre çok güzeldi, ki birçok erkek ona bakıyor, birçok kadın onu kıskanıyordu. Bembeyaz bir boyun, küçük bisküviler gibi çıtır çıtır yemeyi arzuladığım narin kulaklarıyla çok zarifti. Mutlu olduğunda dilini dudakları üzerinde gezdirme ve çok hoşuma giden, doymuş kedi gibi yalanma huyu vardı. Farkında değildi ama, etinin dokusundan bile fışkırıyormuş duygusu yaratan, içe işleyen güzellikte bir hale yayıyordu. Cazibe: Bir kimsenin etrafına yaydığı ve onu benzersiz kılan şu düşsel yan. Hafifçe şaşırmış bir halde yeteneklerinin büyüklüğünü, bilgilerinin çeşitliliğini hesapladım ve gençliği bu yeteneklere korkunç bir parıltı katıyordu. Zamanla ona

belli bir hayranlık beslemeye başladım ve bu hayranlık öylesine güçlüydü ki bizi bir arada görenler birlikte kuğurdayan bir çift kumru sanabilirdi.

Elbette enayi değildim: Onun oyuncağı, nehirde boğulmaktan kurtardığı kazazedesi, el bebek gül bebek büyüttüğü, tertemiz, süslü bir salon köpeğiydim. Onun yarattığı bir eser olacaktım, bana yaptıklarıyla servetinin kefaretini ödüyordu, tıpkı her sabah o gün dağıtılmak üzere hazırladığı onar franklık bozuk paraları dilencilere vermesi gibi bir şeydi bu da. Birlikte olduğumuz dokuz ay boyunca Hélène beni tek bir dostuyla bile tanıştırmadı: Çevresiyle tanıştırmak için hazır olmamı bekliyordu. Deneme devresindeydim, yurttaşlığa henüz alınmış bir yabancıdan farksızdım. Beni, dedikodularıyla yaralayacak, tuzu kuru ve soyu sopu belli, cana yakın birer köpekbalığı olan yakın çevresiyle tanıştırmış olsa ürkerdim zaten. Böylece bizimki tamamen gizli bir ilişki oldu; bunun nedeni Hélène'in benden utanması değil. Sayesinde ne hale geldiğimi görüp kıvanç duyacağı anı bekliyordu. Beni kabuğumdan çıkararak daha rahat nefes alacağım daha yüksek bölgelere doğru çıkmamı, içimdeki kaba saba varlıktan kurtulmamı sağlamıştı. Cezamın aracı olması gerekirken o tutmuş kurtulmalığımın aracı olmuş, beni yeniden doğurmuştu. Birkaç ay sonra bu genç kadının benim için vazgeçilmez olduğunu kabullenmek zorunda kaldım. Bazen onun bana karşı bu kadar cömert oluşuna kızıyordum. Benim ona aynı şeyi yapmam zordu ve minnettarlık duygum çoğu zaman hınca dönüşüyordu.

Söylediğim gibi yalnızca tensel birleşme anları zor geliyordu bana. Hélène, kendisini onurlandırmaya pek de hevesli olmadığımı görerek arzusunu bir ayrıcalık kartı gibi kullanıyordu. Onunla olduğunda kendini Venüs'e adaman gerekiyordu, bundan kaçınmak söz konusu olamazdı. Randevuları telefonla saptıyor ve herhangi bir itiraz kabul etmeyen bir sesle emrediyordu:

"Küçük kitaplık faresi, bu akşam pestilini çıkaracağım."

Kendimi peşin peşin hasta hissediyordum. Ama öpücüklerinde elimi kolumu bağlayıp, çekingenliğimi ortadan kaldıran hoş bir şey vardı. Benden ısrarla, tıpkı bir kitabın en güzel bölümünü coşkuyla açar gibi, bacaklarını ayırmamı istiyordu ve kulaklarıma insanı kızıştıran belden aşağı ya da cüretkâr sözler fısıldıyordu. Şaşkınlı-

ğa düşüyordum. Ve ses alma cihazına düşkün olduğu için konuşmalarımızı teybe kaydetme, onları yeniden dinleme alışkanlığı sıkıntımı daha da artırıyordu. Ama yaşadığımız küçük histeri koması tamamlandığında, iyi bir şekilde ödüllendirilmiş oluyordum. Bazı çiftler grup seks âlemine, kötü muamelelere düşkün oluyorlar. Bizim kendimize özgü sapkınlıklarımız masajlar ve bakımlardı. Sıcaktan bunaldığın bir gün Hélène yüzüme bir merhem sürmüştü: Bu merhemin verdiği duygu nefisti, ona bir kez daha yinelemesini rica etmiştim. Giderek işi beni çocuğuymuşum gibi nazlandırmaya, şımartmaya kadar vardırmıştı. Banyoya sokuyor, beni sabunluyor, çeşit çeşit hoş kokulu kremler, sütler, maskeler, cildi nemlendirici, kırışıkları giderici, deriye esnekliğini tekrar kazandırıcı jeller sürüyordu. Şişe şişe pahalı kozmetikler, üzerinde ceza yasası gibi upuzun kullanım talimatlarının yazılı olduğu renk renk kutular dolusu ürünler tüketiyordu. Toprak rengi bir pudraya batırdığı küçük bir fırçayla yanaklarımı pudralayarak onlara renk veriyordu. Bununla birlikte benim en çok sevdiğim ritüelim haftada bir yaptırdığım manikür ve pedikür seanslarıydı. Bana sonsuz bir coşku veren büyük bir titizlik ve beceriklilikle tırnaklarımı kesiyordu. El ve ayak parmaklarımda törpülenecek, cilalanacak o kadar çok şey vardı ki: Kuşku götürmez bir servete sahiptim, yok edilmesi gereken fazlalıklar aramadığın kadar çoktu bende, tırnak etleri, nasırlar, şeytantırnakları... Bu bakımların el ve ayaklarda yarattığı duygular inanılır türden değildi. Hangi gizemli bağlantı el ve ayaktan beyne, soluğumu kesen hoş boşalımlar gönderiyordu, bilmiyorum. Ve Hélène parmaklarımı aynalar gibi kaygan ve parlak on çiçekten oluşmuş bir bukete dönüştürdükten sonra üzerlerine yumuşatıcı bir merhem sürünce sonsuz mutluluğa yaklaşıyordum. İşte o zaman doğrudan en derin uykuya dalıyordum.

Oyunlarımız bu kadarla kalmıyordu; maymunlar gibi bitlerimi ayıklamaya, her tarafımı sıkı sıkı incelemeye bayılıyordu. Bedenimi araştırma bölgelerine ayırmıştı ve belirleyici çıkıntıları, umut verici girintileri bulup ortaya çıkarmak için derinin her milimetresini en ince ayrıntılarına varıncaya kadar inceliyordu. Neredeyse zevke varan manyakça bir doymazlıkla, bulmak, keşfetmek için uğraşıyordu. Erkek bedenini, çalısını çırpısını ayıklamaya bir son veremediği vahşi bir toprak olarak görüyordu. Kıllarım hiç hoşuna

gitmiyordu, sakalımın kılları olduğu kadar bedenimin kılları da öyle: Bunlardan her gün bir ikisini aniden çekip koparmasına izin veriyordum. İster inanın ister inanmayın: Bu deri yüzmeler, bu yoğrulma, mıncıklanma, ovulmaya geçen saatler benim için en gözde haz olup çıktı. Harika bir şeydi! Zevkten kedi gibi mır mır edip duruyordum. Hayatımda hiç kimse beni böylesine pışpışlamamıştı. Hélène'in kolları hiçbir zaman çıkmak istemediğim bir cennetti.

Üstüme titrediğini söylemek az kalır, beni bir kral gibi nazlandırıyordu. Sabahları yatakta, üstünde çok zarif kapların, gümüş çatal bıçakların dizili olduğu kristal çanaklarda çok sevdiğim reçellerimin yer aldığı bir tepside adamakıllı bir kahvaltı sunuyordu. Ekmeğime yağ sürüyor ve ben onları mideye indirdikçe o yenilerini hazırlıyordu. Kalktığımızda ilk iş olarak bana günlük gazeteleri uzatıyor, başımın arkasına yastık koyuyordu. Her zaman olduğu gibi yakınıp duruyordum, birtakım sözcükler ya da hareketlerle beni yatıştırmanın yolunu buluyordu. Zayıflamayayım, güçsüz düşmeyeyim diye uydurma oligoelementler, çeşit çeşit vitaminler hazırlıyordu. Üstüne böyle titrenen bir prens, bir paşaydım ben ve Hélène her saat boynuma sarılıyor, bana meleği, bebeği olduğumu söylüyor, gıdıklıyor, kokluyor, dudaklarını dudaklarıma yapıştırıp neredeyse nefes alamaz hale getiriyordu beni. Bu gösterileri hak etmek için ne yaptığımı bilemiyordum, ne var ki hangi insan böylesi sevgi gösterilerine karşı koyabilirdi ki? Ona o sözün tam olarak neyi kapsadığını bilmeden makineleşmiş bir şekilde, "Seni seviyorum" diyordum. Bunu ona keyfim bozulmasın, huzura ereyim, beni okşamaya, beslemeye devam etsin diye söylüyordum.

Bununla birlikte, becerebildiğim kadarıyla, ona bağlanmış olduğumu sanıyorum. İçimde öyle bir duygu vardı ki onun ellerinde olduğum sürece asla batmayacaktım, batmış bile olsam o beni yüzdürebilirdi. Kemikleşmiş yaşlı bir çocuktum ben ve o bir gençlik banyosuna daldırmıştı beni. Ve çöküşümdeki çok hızlı ilerleme karşısında korkuya kapıldığımda yüzüme estetik ameliyatı yaptıracağını, cildimi gerdireceğini, kafama yeni ve gür saçlar ektireceğini vaat ediyordu. Daha ben dile getirmeden en ufak ihtiyaçlarımın bile karşılandığını ve kız arkadaşımın inceliğinin bende yeni istekler uyandırdığını görerek geçmişteki yaşantıma ürküntüyle bakıyordum. Hélène ile çocukluğun derin mutluluklarından birine kavuş-

muştum: Yönetilmek, üstüne titrenmek, azarlanmak, sizi sevenin elinde kukla haline gelmek. Ve sırf yatakta kalmanın, tek kaygısı ben olan bu tatlı hastabakıcı tarafından tedavi edilmenin keyfini sürmek için hasta oluyordum.

Görkemli bir tutsaklık

Bazen fazlasıyla kolay elde ettiğim bu mutluluktan uyanıyor ve ne kadar aldandığımı görüyordum. Önce, kendimi öyle aşağılıyordum ki üstüme titreyen kişiyi aşağılayacak halim kalmıyordu. Üstelik en ufak bir yol kat etmiş değildim: İçimdeki yaşlı adam hâlâ yaşıyordu. Böylece vesveseli cimriliğimi sürdürüyordum. Hélène özel bir bankada adıma bir hesap açmıştı ve her ay başı bu hesaba harcamalarıma bol bol yetecek miktarda bir para yatırıyordu. Hiçbir şey beni pinti davranmaktan alıkoyamıyordu: Kuruş kuruş tasarruf etmekten ve her fırsatta hesabı onun ödemesine izin vermekten hiç de memnun değildim, fazla cömertçe bularak garsonlara, kapıcılara bıraktığı bahşişlerin bir kısmını cebe indiriyordum. Verdiği sadakaları dilencilerin ellerinden geri alabileceğimi aklım kesse, alırdım. Ayrıca onun ceplerinden de ufak tefek paralar aşırıyordum, etrafa, koltukların, halıların üzerine saçtığı bozuk paraları topluyor ve bazen cebinden yüz ya da iki yüz franklık banknotlar yürütüyordum. Kitaplardan nasıl aşırmalar yapıyorduysam, onu da öyle yoluyordum: Dikkat çekmeyecek kadar küçük tutarları kendi hesabıma geçiriyordum. Savurgan ve müsrif Hélène hiçbir şeyin farkına varmıyordu. Bu çingenelikler hayatta kalmama yardımcı oluyordu. Her şey bir yana ne umduğunu bilmesi gerekiyordu: Benim gibi önemsiz biri için bolluğun havasını tedbirsizce solumak ani güçten düşüş riskini de beraberinde getiriyordu. Tuzu kuru olunca dürüst olmak çok kolay. Tüm periler Hélène'in beşiğinin başına toplanmışlardı, benimkineyse tüm gaddar üvey anneler: O kendisini hiçbir zaman yeryüzünde bir fazlalık olarak hissetmemişti, ezelden beri yeri onu bekliyordu. Bir tesadüf sonucu karşılaşmış olmamız bizi birbirimizden ayıran mesafeyi açmaktan başka bir işe yaramıyordu. Aşkı bir bayramlık elbise gibi giymiş, hiç hakkım olmayan bir statüyü, bir kimliği ele geçirmiştim. Hélène'in övgüleriyle beni bunaltması

boşunaydı, onun bende gördüğü bu harikaya uygun düşmem asla mümkün değildi. Dahası, onun tutsağıydım hâlâ. Sevecen gözlerinin gerisinde, elinden kaçmaya kalkışacak olursam beni cezalandıracak acımasız bir zindancı gizliydi. Beni bu şekilde elinde tuttuğu için ondan, bu görkemli tutsaklık yaşamından bu kadar mutlu olduğum için de kendimden nefret ediyordum.

Kaldı ki onun canlılığını, sonsuz yenilenme yeteneğini kıskanıyordum. Aramızda on iki yıllık bir yaş farkı vardı: Neredeyse bir yüzyıl! Dedim ya, daha 20 yaşımdayken, hurdaya çıkmıştım. Her sabah hâlâ ayakta oluşuma hayret ediyordum. Yaşamak, yalnızca yaşamak tüm enerjimin tükenmesine yetiyordu. Benim içler acısı halimin tersine Hélène bir o kadar mutlulukla dolup taşıyordu. Örneğin öyle bir uyuma yetisi vardı ki beni hayrete düşürüyordu. Ben uykusuzluktan kıvranırken, o adeta komaya girmişçesine derin bir uykuya dalıyor ve dünyaya kapısını kapatıyordu. Bu, hiçbir gürültü, hiçbir ışığın bozamayacağı tam bir hiçlik durumuydu: Bir gün önce uyur halde bırakırsan, sekiz dokuz saat sonra dinlenmiş, bir bebeğin tatlı sıcaklığını yayar bir halde bulurdun onu. Bu gizemi çözmek için gece yarısı ışığı yakıyordum: Parmağımı derisinin üzerinde kaydırıyor, dudaklarının kenarını, yanaklarındaki ayva tüylerini okşuyor, düzenli nefesini dinliyordum. Sırrın ne, diye soruyordum ona, niçin zaman senin üzerinde hiçbir iz bırakmıyor? Çıplak bedeninin tombulluğunu; bir kâse içindeki yulaf ezmesini andıran kırmızı benekler bulunan kaymak gibi tenini seviyordum. Bana emaneten verilmiş, canından sorumlu olduğum bir melek gibi geliyordu. Ama benliğimin derinliğinde bir öfke çığlığı patlıyordu. Alabildiğine büyük, korkunç bir çığlık. Böğürlerimde ebediyen çalışmaya elverişli bir pompa olan kalbinin atışlarını duyuyor, bir kırmızılık dalgasının renklendirdiği elmacıkkemiklerini görüyordum, uyurken hayranlık verici bir biçimde pembeleşiyordu. Hélène, bu küstah canlılığı nereden alıyor, benim yanımda nasıl bu kadar sakin olabiliyor, nasıl oluyor da seni yarın yepyeni ve güzel kılacak bu dinçleştirici uykuya dalma cüretini gösterebiliyorsun? Parası umurumda bile değildi, benim gözüm sadece dinamizminde ve sağlığındaydı. Sonuçta, bu masalsı yaşamdan mahrum olması pek zor değildi. Gırtlağını sıkmam, yüzüne yastık kapatıp onu boğmam cildinin kurşunileşmesine, gözlerinin donuklaşmasına yeterdi.

Yine de, bazen, üzerinde zamanın tahribatını görür gibi oluyordum. Bıkkın ya da gergin olduğunda, özel bir tik oluşuyordu yüzünde: Yüzünün sol yarısı buruşuk kâğıt gibi kıvrılıyor, ağzının kenarı hızlı kasılmalarla kulağına doğru çekiliyordu. Bu bozulma sadece çok kısa bir süre devam ediyordu ama beni etkilemekten de geri kalmıyordu. Elimde olsa yüzündeki bu deformasyonun hep kalmasını isterdim. Ne yazık ki, yüzünü bozan bu kasılmadan sonra yeniden doğuyordu ve gerek hatlarının uyumu, gerek parıltısı, gerekse acımasız gençliğiyle beni eziyordu.

Hélène benim üzerime bahse girmişti, hatalıydı, çünkü umutlarını desteklemem hiçbir zaman mümkün değildi. Kısa bir süre sonra beni ikinci bir roman yazmaya teşvik etti. Aylardır, kötürümleşmiştim. Artık, şu sağdan soldan araklama işini tamamen unutup, yaratma yeteneğime güvenimi yeniden kazanmamı öğütlüyordu ("Başka türlü yapamıyorsan alıntılar yapmaya devam et yine, ama yaptığın alıntılara bağımlı olmaktan kurtul artık, başkalarının sözcüklerinde kendi özgün sözcüklerini bul, kendine has müziğini yarat"). Güzel iş: Benden önce yayımlanmış bir sürü yazı tarafından hiçleştirilmiştim. Yarattığımı sanırken, ezberlediklerimi kâğıda döküyordum, adeta bir kurutma kâğıdıydım, kalemimden çıkan cümleler bana başkalarından geliyordu. Hélène'in, yazdıklarımı gözden geçirip birtakım zenginleştirmeler yapacağı konusundaki vaatlerinden cesaret alarak yeniden işe koyuldum. Gerçekte hikâyeyi benim yerime o yazıyordu. Hiç özsaygım olmadığı için, ertesi gün tıpkı daha önce başkalarından aktarma yaptığım gibi, onun yazdıklarını kopya etmekle yetiniyordum. Roman tamamlandığında kitabın üzerine yüzüm kızarmadan adımı koyacağımdan hiç kuşkum yoktu.

İşte o sıra Hélène beni allak bullak eden bir harekette bulundu: Bir hafta içinde, üçüncü kişiler aracılığıyla, el altından satın aldığı önceki kitabımın dört bin nüshasını oturduğu binanın mahzenine yığdırdı. Böylece bana sadece ekonomik kazanç sağlamakla kalmıyordu: En çok satan kitaplar listesine girme ve başarılı yazar olma olanağı da sunuyordu. Bu satışlar çığ gibi büyüdü ve okur, satış rekorları kıran bu kitabı almak istedi. Bu rakamlardan heyecanlanan editörüm bana düşündüğümün çok çok üstünde bir meblağ ile yeni bir kitap yazınamı önerdi. Hélène, her şeyden önce başkalarının si-

zin hakkınızda görüşleri üzerine temellenen bir mesleğe girmemde bana yardımcı olmuştu. Bu güzel haberi kutlamak için İsviçre'de kayağa gitmemizi önerdi. Gerisini biliyorsunuz.

İşte arabamız yolda arıza yaptıktan sonra karlara gömülü bu dağ evi-çiftliğe geldik.

Bir el hareketiyle onu durdurdum; kısa bir süreden beri camın gerisinden ölgün bir parlaklık süzülüyordu. Notre-Dame Katedrali'nin oklar ve galeriler boyunca kaynaşıp duran tüm canavarları granit kostümleri içinde donup kalmışlardı. Daha aşağıda, katedralin giriş kapısı önündeki fenerler, minnacık flamalar gibi ağarmaktaydı. Paris, alacakaranlıkların içinden ortaya çıkıyor, birazdan bir yaz dekorunu çatıların üzerinde bir kez daha kurmaya çalışacak olan yorgun bir dekor görevlisinin gerdiği hasta bir şafak doğuyordu. Saat neredeyse sabahın beşiydi.

"Gitmeniz gerekiyor, sizi burada görmelerini istemem."

"Rica ederim, bırakın devam edeyim."

Ziyaretçim koşu sırasında durmuş bir maraton koşucusu gibi soluk soluğaydı. Korkunç kılığıyla eşi görülmedik derecede içler acısı bir haldeydi. Nasıl olmuş da onu içeri alabilmiştim?

"Devamını, bu akşam ya da yarın anlatırsınız. Şimdi sıvışın!"

Dolabı karıştırıp oradan beyaz bir önlük çıkardım.

"Alın şunu sırtınıza geçirin, böylece koridorlarda dikkat çekmeden dolaşabilirsiniz."

Önlüğü aldı ve başını önüne eğip dişlerinin arasından ıslık gibi bir ses çıkardı.

"Devamını asla öğrenemeyeceksiniz!"

Arkasından kapıyı iki kez kilitledim ve kafam kazan gibi bir halde uzanıverdim. Yorgunluktan bitmiştim. Walkman'imi alıp Aziz Yohanna'ya göre Tutku'*nun aryası "Es ist vollbracht" ("Her şey tükendi") kasetini koydum.*

Yıkanıp bu ilk geceden, hiçliğimden, aptalca bu hikâyeden arınmam gerekiyordu. Zavallı adamcağız, sırrın... doğrusu bu ya, sen de tıpkı ötekiler gibisin. Derin bir uykuya dalıyordum. Bir saat sonra bip çaldı ve sıvı kristaller halinde bir numara göründü: Bir delirium tremens vakası için acilden çağırılıyordum.

II
Kurutmahane

Mekanik âşık

O 14 Ağustos sabahı, bir pazar günü mutluluktan dolup taşarak uyandım. Hastane dönüşü evimde en fazla iki saat uyumuştum, kendimi neşeli hissediyordum. Ferdinand beni aramıştı, kement gibi yumuşak sesi yüreğime su serpmişti. Beni düşünüyordu, beni özlüyordu: Bu basit sözcükler tüm gölgeleri dağıtmaya yetmişti. Hava harikaydı. Alelacele giyindim, Halles'deki yüzme havuzuna gidip adamakıllı bitkin düşünceye kadar yüzdüm. Sentier'de, Notre-Dame-de-Recouvrance Sokağı'nda bir stüdyo dairede oturuyordum. Yeni baştan içeri kapanmadan önce, bu günden yararlanmaya susamış bir halde, eşyalarımı bir sırt çantasına tıkıştırıp Luxembourg

Parkı'na kadar yürüdüm. Pazar günleri oldubitti korkutmuştur beni: Kararlaştırılmış, önceden kullanılmış günlerdir bunlar, özel rengi ya da tınısı olmayan fırsat günleridir. Fakat bu pazar güzel başlıyordu. Médicis çeşmesinin etrafındaki çınarların gölgesinde oturdum. Havayı serinleten çağlayanın ve iyi bir kitabın dostluğunun tadını çıkarmayı istiyordum. Hôtel-Dieu'ye kafa tutabilmek için kısa bir huzur dönemine ihtiyacım vardı. Louise Labé'yi bırakıp, Arap ülkelerinin birçoğunda yasaklanmasına neden olan şeyi çok merak ettiğim için uzun zamandır okuyacağıma yemin ettiğim Bin Bir Gece Masalları'*nı almıştım elime.*

Henüz oturmuştum ki, sırayla başıma dikilen bir çapkın sürüsünün baskınına uğradım. Çapkın milleti dilencinin amcaoğlu gibidir, o da tıpkı öteki gibi umut istatistiği ilkesine yanıt verir: Sayılara bağlanır, asla kişilere değil. Asıldığı on kadından, en azından biri kendisiyle bir kahve içmeye razı olacaktır, o bunu bilir. Ve kendisiyle bir şeyler içen her on kadından bir ikisinin uzun bir direnmenin ardından daha öteye gitmeyi reddetmesi kolay olmayacaktır. Baştan çıkarmak değildir onunki, tedirgin etmek, bıkkınlık vermektir.

Neşeli havama rağmen, o sabah yaltakçı sözler, askıntı olma saçmalığı karşısında kanım dondu. Haddini bilmez insanlar bir yandan bakışlarıyla beni soyarken bir yandan da düşünmeden aptalca, saçma sapan laflar ediyorlardı. Yalaka, saldırgan kimselerdi, kur yapmanın kibarlık gerektirdiğini bilmiyorlardı. İçlerinden biri, kıvırcık saçlı, kocaman ağızlı çok genç olanı karşısına çıkan kısmet konusunda kestirip attı:

"Biliyor musunuz, esmerleri hiç sevmem ama size bir ayrıcalık tanımaya hazırım."

Kararsızdı, sözlerini toparlamaya çalışıyordu. Sevimliydi. Bir gülümsemeyle sıvıştım ("Ha gayret, başaracaksınız"). Hoşuma gitmeye çalışan ama bunu beceremeyen bir erkeğe asla kızmam. Ferdinand, kendisi, bir başka telden çalmıştı: Kısa soluklu bu ufaklık zamparaların tersine, çılgınca bir kısa pantolon, şaşırtıcı bir kendine güvenle tüm önyargılarımı ortadan kaldırarak bir kahvede tavlamıştı beni. Farklı bir şey söylediği yoktu, ama öyle ateşli konuşuyordu ki sıradan bir söz onun ağzında bir anda olağanüstülük kazanıveriyordu. Hiç can sıkıcı değildi ve her zaman kıskandığım şöyle bir niteliği vardı: Hayatındaki en ufak olayları adeta bir des-

tana dönüştürüvermek. Bir saat sonra bana temel ilkesini açıklamıştı: Çalışma, aile ve evlilik gibi üç büyük beladan sakınmak.

Bir tutkusu vardı, tiyatro; en büyük hevesi sahnede başarılı olmaktı ve hiçbir şey onun bu yönelişini engelleyemezdi. Bir büroda ya da yönetimde görev alıp itaatçi bir konfor içinde çalışacağına sahnede coşkulu bir sefaleti tercih ederdi. Günü gününe yaşayan ve kendiliğindenliğin yanıltıcılığını kararsızlığını diye adlandıran ben nereye gittiklerini bilen insanlara hayranımdır. Ferdinand'ın karanlık yanlarını da seviyordum, insanın kafasında onun çatlak olduğu konusunda bir kuşku yaratan heyecanlarına tamamen hâkim olma kaygısını. Onunla konuşurken olup bitenleri birebir anlatmak yasaktı, tamamen güzelleştirmek ya da tamamen kötü göstermek gerekiyordu. Efsane, olayların görkemli seyri gündelik üslubun üstüne çıkıyordu. Diyordu ki: Yalan, insanların canını sıkmamak için onlara borçlu olunan nezakettir. Doğuştan konuşkan bir karakteri olan Ferdinand anekdotları çoğaltıyor, yüksek sesle şiirler okuyor, tiratları ezbere söylüyordu ve ben onu dinlemekten bıkmıyordum. Tıp öğrenimimle ilgili düşüncelerimi değiştiriyordu! Yorulmak bilmez bu yürüyüşçü, geceleri Paris'i bana bir baştan bir başa kat ettiriyor, hayranlıkla seyretmem için tüm kenti önüme seriyordu. Karmaşık, gizemli yollar keşfediyor, gizli geçitleri, duvar yazıları ya da kabalacı bir işaret kazıdığı gizlenmiş avluları biliyordu. Yakışıklı değildi ama, kalın dudakları, kıvrım kıvrım uzun siyah saçları ve insanın tenini okşayan, hemen ona dokunma arzusu yaratan gözleriyle çekici biriydi. Onun uğruna o dönemdeki erkek arkadaşımı birkaç gün içinde terk etmiştim. Onunla karşılaşmanın alnımda yazılı olduğuna inanıyordum: Telefon numarasını bile sanki öteden beri biliyormuşum gibi hemen aklımda tutmuştum. Başlangıçta kendi kendime şöyle demiştim: Balıklama dalma hemen, tadını çıkar bu adamın, bırak içinde büyüsün.

Tanışmadan önce sevişen çağdaş âşıkların tersine bu açılış anını geciktirmeyi uygun görüyorduk. Onu şu sınava tabi tutmuştum: Kendimi ona aşamalı olarak teslim edecektim ve bunu belli sayıda hikâye karşılığında yapacaktım. İlk hikâyede elimi tutma hakkına sahip olacaktı, ikincisinde yanaklarımdan öpme, üçüncüsünde önkollarını okşama ve böyle sürüp gidiyordu. İyi bir cumhuriyetçi olan ben vücudumu otuz civarında "yönetim birimi" ne ayırmıştım;

kazanılmış bölgeler birleştiriliyordu, ama bir ilham yoksunluğu ya da anlaşmayı ihlal durumunda, kaybedilebilir, geri verilebilirlerdi. Ferdinand her gün bir hikâye ile sınırlıydı. Bu aşamalı soyunma antlaşması bir buçuk ay sürdü: Böylece cezaları ve en azından iki hikâyeyi hak eden yakıcı bölgeleri hesaba katacak olursak kırk hikâye değerindeydim. Birçok kez tahrik sonucu neredeyse her şeyi tehlikeye atıyorduk. Sonuca ulaşmak üzereyken, Ferdinand en büyük formaliteyi içeren teslim şartını ketenpereye getirmek için birçok hata işledi. Olasılıkla o sıralarda mahrum kaldığı şeyleri kendisine veren başka kadınlarla da görüşüyordu.

Bu deneme dönemi biter bitmez, adeta bir cinsellik şöleni yaşandı. Ferdinand da çile yolumuz adını verdiği şeyi geliştirdi: Çoğu kez akşamları evime bırakırken, bir yapının garaj kapısında, bir bankta, bir araba kaportası üstünde beceriyordu beni ve sonunda işi, bizi oturduğum stüdyoya çıkaran asansörde sevişmeye kadar vardırıyordu. Her duruşta orgazma varmış gibi yapıyordum. Bu bizim için bir tür özel bir çileydi, bir dizi beklenmedik zevkler demekti. Ferdinand bir seks sofusuydu. Sevişmeleri başkalarının dua edişinden farksızdı onun, her sarılma bir deneyim olmalı, bizi yeni cinsel duygulara açmalıydı. Kadın şehvetini tuhaf bir kült haline getirmişti ve bir kadının çığlıklarında Cennet'in uyumunu buluyordu. Orgazm onun gözünde, sınırlı bir varlığın en üst noktaya kadar sınırlarını ortadan kaldırmaya ve zamanın elinden kurtulmaya çalıştığı şu utanmazlık ve büyü anını oluşturuyordu. Yatak bir değişim alanı, sevilen varlığın tanrıçaya, azizeye ya da eli maşalı bir kadına dönüştüğü bir sunak oluyordu. Sadece bana mı yoksa genelinde tüm kadınlara mı yönelik olduğunu bilmeden bu tapınmadan yararlanıyordum.

Onunla bir arada olduğumda allak bullak oluyordum hep. Ve beni bu kadar uzaklara götürdüğü için kendisine duyduğum minnet duygusunu nasıl dile getireceğimi bilemiyordum. Bana benim de bilmediğim bir yanımı göstermişti: Kucaklaşmalarımızın bir kısmı öylesine dokunaklı oluyordu ki onun yanında, bir ölçüde Vaat Edilmiş Toprak'a ayak basmışçasına gülmek, ağlamak arzusuyla sarsılmış bir halde transa geçiyordum. Bana ne isterse yapabilirdi. Örneğin beni hani şu o biçim işlerin döndüğü iğrenç otellere götürüyor, mücevher ve bilezikler takmış takıştırmış olan beni izmarit ya-

nıklarından ve prezervatif kutularından geçilmeyen kirli halının üzerine atıyordu ve orada, kızların kahkahaları, fedailerin bağırış çağırışları arasında çevrenin iğrençliğinden, müşteriler tarafından dikizlenmekten, benzeri pek de görülmeyen bir tahrike kapılarak birleşiyorduk. Büyük bir coşkuyla beyaz ellerimi, tenini yırtıp, basit çizikler oluşturan cilalı tırnaklarımı öpüyordu. Ona kötü muamele etmem, birtakım eziyetler çektirmem için yalvarıyor, ateşliliğimize, coşkumuza tanıklık eden bu yaraları kutsuyordu. Bir gün beni genç bir fahişeyle paylaşmıştı, yirmi yaşında, baba tarafından büyükannemle aynı bölgeden, Faslı bir kızla. Bu rastlantı canımı sıkmıştı. İlk kez olarak bir kadını dudaklarından öpüyordum, sonra o benim apış aramı öpmüştü. Fena olmamıştı ama tekrarlamak istememiştim, en azından bu koşullarda. Bir kız arkadaşımın deyişiyle "ortak mülk aşk"ı kesinlikle tanımak istemiyordum. Ferdinand'ın bu güzel kızı şaşırtıcı bir uygulamayla emmesi midemi bulandırmıştı. Adam sürekli erotik heyecanlar arayışı içindeydi, yaşam onun için yakalanması gereken bir fırsatlar zinciriydi. Eski zaman insanlarının ağzıyla konuşuyordu, burjuva usulü aşk komedisini kabul etmediğini ileri sürüyordu. Birkaç ay içinde bana kıskançlığı, mülkiyet güdüsünü unutturacağını söylüyordu. İyi bir öğrenci değildim ben, kendi arkaik düşüncelerime saplanıp kalıyordum. Sık sık şöyle diyordu: Sen bir erkek için bir şanssın. Kısacası ondan asla bir çocuk yapmak istemeyecek bir kadın. Kısırlığın kutlu olsun! Ferdinand ile ten bir devrim yaşıyor ama kalp ve ruh kısıtlı kalıyordu.

Gerçeği söylemek gerekirse alışılmışın dışındaki bu âşık sadece bir makineydi. Her şey harika bir senfoniyle başlıyordu ve bir boks maçı gibi sona eriyordu: Tam bir nakavt ile. Altında pestilimi çıkarmak istiyordu. Kabaca söylemek gerekirse, becerirken ürküntü verici bir ciddiyetle yapıyordu bu işi, her seferinde kendini Sade'ın ya da Bataille'ın romanlarında sanıyordu. Tam olarak Bataille'in: Beni onun gömülü olduğu Vézelay'ye götürmüş, kışın ortasında, ince ince yağan yağmurun altında mezarın üstünde sevişmek istemişti. Çığlıklar atmam, baygınlık geçirmem gerekiyordu. Daha sonra saygı ifadesi olarak mezar taşına şar diye işemek zorunda kalmıştım. O gece Ferdinand'ı motive eden şeyi anladım: Züppelik. Para ya da sosyete züppeleri olduğu gibi seks züppeleri de vardı. Ne pa-

hasına olursa olsun kendine sapkın havası vermek istiyordu; bu ona toplumsal bir değer katıyordu. Onunla odamız bir seks malzemeleri mağazasının deposuna dönüşmüştü: Kelepçeler, kırbaç, kauçuk maslahat, deri maskeler, çekinerek kabullendiğim X filmlerinin tüm ıvır zıvırı. Kurallı aşkı reddetmek için tüm müstehcenlik kurallarını benimsemiştik.

Beni her türlü sözün artık gereksiz hale geldiği bir kaynama noktasına taşıyordu. Bu noktaya gelince canlılığımı yitirip durgunlaşıyordum: Bu kösnül ateşin tutkulu sözlerle bitmesi gerekirdi. Aşırı iffetli bir kız değilim ama ateşli bir tensel birleşmenin sonunda konuşma ve şefkatin hazzın yerini alması hoşuma gider. Ne yazık ki onun bu tür şeylerden haberi yoktu, ne okşamaktan ne de ruhsal inceliklerden haberdardı ve kendisinde başlangıçta gözümü kamaştırmış olan ustalıktan en ufak bir iz bulamıyordum artık. Bu ustalık sadece fiziksel şimşek darbeleri ve arkasından zihinsel bir ortaklığın geldiği yok. Yazık birbirlerini tanımak için seksten başka şeyleri olmayan âşıklara!

Son bir kez beni egemenliği altına almaya kalkıştı ve tatilde bir gün benim onuruma bir köle kadın kiraladı. Sivil yaşamda, edebiyat fakültesinde okuyan ve etleri, gülünç deri kılığından dışarılara taşan iriyarı Toulouse'lu bir kızdı bu. Benim her dediğimi yapmak zorundaydı, en ufak bir duraksamasında ona bir kırbaç vuruyordum. Ben ise yarı çıplaktım, ayaklarımda yüksek topuklu ayakkabılar vardı. Ona bulaşık yıkatmak ve yemek yaptırmak dışında ne yapacağımı bilmiyordum. İnisiyatifi o ele aldı, biz yemek yerken masanın altına girdi, sandalyemin önünde durdu ve orada slipimi aralayıp, dilini içime daldırdı. Ferdinand çeşitli adlarla seslenerek kızın poposuna kuvvetli şaplaklar indiriyordu. Kendimi tutamayıp kahkahayı bastım. Ferdinand kızdı, özür diledim, ciddi, acımasız olacağıma söz verdim. Ne var ki kiralık sevgilinin tüm okşamaları beni uyaramadı. Sonunda kızla ben birbirimize yakınlaştık. Bu tür oyunları çok çirkin, çok kaba müşterilerle yapmak onu fazlasıyla zorluyordu. Ama seanslar karşılığında iyi para alıyordu ve bazıları inanılmaz deneyimler yaşatıyordu.

Saat 4'e doğru, hassas noktaya pençesini geçirerek hüzün aşılayan bu nakaratlardan birini kafamda evirip çevirerek Luxembourg Parkı'ndan ağır ağır ayrıldım. Kendini park sanan ve en büyük

alanlarına varıncaya kadar özel kalan bu bahçeyi seviyorum. Paris'i daha çok şovenizmi andıran bir sevgiyle seviyorum, seviyorum çünkü burada doğmadım ben ve kendim seçtim burayı mutluluk ülkem olarak. Belçika ile Fas arasında ikiye bölünmek bana hiçbir zaman acı vermedi, kendimi adadığım vatana aitim ben. Ve Paris Fransa'nın orta yerinde bir başka ulus. Çabama layık olduğumu göstermeye, kafa karışıklığına meydan okumaya azimli, kendimi mutlu bir enerjiyle yüklenmiş hissediyordum. Şu Hôtel-Dieu nöbetindeki güçlükleri abartmıştım, nihayet Paris'in en iyi hastanelerinden biriydi. Bankların üzerinde, göğüsleri yeni çıkmaya başlayan uzun bacaklı kasıntı kızlar sivilceli nazenin züppelerle flört etme konusunda kendilerini deniyorlardı ve birbirleriyle öpüştüklerinde, insanın istiridye yutuyorlar diyesi geliyordu. Kanadı kırık bir serçeyi yerden almaya çalışan iki küçük kızı izlediğim sırada birden bir şey dikkatimi çekti: Ferdinand yalan söylüyordu. Çok kibar davranmasının tek nedeni beni yatıştırmaktı. Kaygı ve tasalarımı gidermeye çalışıyordu: Demek ki bir şey gizliyordu. Bu küçük düşünce aklıma gelir gelmez, bir anda etrafımdaki her şey dönmeye başladı. Oturmak zorunda kaldım, hava sıcaklığının gerektirdiğinden çok terliyordum. Sadece yüzümü ve kollarımı silmem bir mendilin sırılsıklam olmasına yetti. Bu adam parmaklarımın arasındaki su gibi akıp gidiyordu. İlk aylarda, onun fantazmasına karşılık vermek için gözü doymaz bir Messelina, basmakalıp özgür kadın rolü üstlenmiş, çift oluşturmaktan ve kalıcı bağlantılardan nefret edermiş gibi yapmıştım. Şimdi yorgun düşmüştüm. Bedenlerin serbest dolaşımı işi bana göre değildi. İşte gerçek buydu ve bu övünülecek bir şey değilse de ne yapayım, böyleydi. Benim sapkınlığım da, patolojik bir biçimde normal olmaktı. Hepsi bir yana aşkta klişelerden en kötüsü, klişelerden kaçmaya çalışmak değil midir?

Ferdinand'ın, ona asla bir sefahat partneri olmayacağımı, sadece sıradan ve korkunç ölçüde klasik bir sevgili olacağımı anlayınca beni terk edeceğini sandım. Bunu yapmasını rica ediyordum. Fakat hayır, hemen strateji değiştirdi: Bana bağlı, duygusal sevgili pozlarına bürünüverdi. Dediğine bakılırsa, benimle karşılaşmadan önce sadece figüranlarla, kız müsveddeleriyle birlikte olmuştu. Şıp diye bir bağlılık fanatiği oluverdi, hatta evlilikten, olası bir evlat edinmeden bile söz etti. Tekeşliliğe şiddetle karşı çıkan adam

birdenbire aile ve sıcak yuva heveslisi görünebiliyordu! Bunların hepsi şüphe uyandırıcıydı. Beni gerçekten seviyor muydu yoksa iki dünyanın en iyi konumunu muhafaza mı etmek istiyordu? Benimle olmanın sağladığı ayrıcalıklar, artı bekâr olmanın getirdiği özgürlük... Bir yalancı için en kötü şey, bir kere gerçeği söyleyeceği tuttuğunda da kimsenin onu ciddiye almaması. Bendeki imgesini altüst etmeyi ve kafamı karıştırmayı başarmıştı. Söz verir vermez unutuyor ve yeni baştan söz veriyordu. Yüz seksen derecelik dönüşleri beni çok hırpalıyordu. O zaman hayranlıkla araştırma dürtüsü arasında bocalayarak, camdaki bir böcek gibi kıstırma düşleri kurduğum bu sevgili varlığı gözlemeye koyuldum. Giysilerini, iç çamaşırlarını didik didik ediyor, ceplerini karıştırıyordum. Bir süre ortalıktan kaybolduysa döndüğünde daha antreye adımını atar atmaz ellerine atılıyor, ortaparmağının ya da işaretparmağının ucunda onun çok düşkün olduğunu bildiğim kadın kokusu var mı diye bakıyordum. Bu hallere düşüp bu kadar alçaldığım için kendimden nefret ediyordum, bundan pek de vazgeçmiyordum.

Özellikle ajandasını çok sıkı inceliyordum: Bitip tükenmez bir alandı bu, adeta bir şifre kitabı gibiydi ve eski zamanların elyazmaları kadar sabır ve kavrayış gerektiriyordu. Buraya kaydedilenler iki ya da üç anlama çekilebilir nitelikteydi, en basit randevu bile geçici bir ilişkiyi, olası bir rakibi gizliyor olabilirdi. Resimleri andıran okunamaz bir yazıyla kaleme alınmış gizemli adresler, sahte bir dağınıklıkla karalanıvermiş soyadlar, erkek kadın ayırt etmeksizin birçok isim, son derece kötü bir yazıyla yazılmış rakamları iki ya da üç türlü okunabilen telefon numaralarının yanına not edilmiş isim baş harfleri gibi ipuçları birikiyordu. Ve bu karalamaların her biri için her türlü acil durumda ilişkiye geçilecek bir görevli, bir tiyatro müdürü şaşırtmacası. Bu kaosta bir düzen vardı ve amacım elime bir mercek ve bir kurşunkalem alıp bunu ortaya çıkarmaktı. Bazen bir telefon numarası çevirip, sesi dinlediğim, utançla ahizeyi geri kapattığım oluyordu. Eğer ses bir kadına ait olursa, bu sesten hareketle kadının görünüşünü, yaşını, karakterini kestirmeye çalışıyordum. Pek hoş bir ses tonu benim için bir cinsellik belirtisiydi ve karşıma uyuz kadınlar çıksın istiyordum. Ferdinand'ın yanında lirizmin ve yalanın karanlık suç ortaklığını öğreniyordum. Ferdinand benimle kaçınılmaz bağlılık ve kararsız bağımsızlığa ait

iki dille konuşmaya, tek solukta "seni seviyorum" ve "özgürlüğümü seviyorum" demeye başladığından bu yana, sebatlı olduğu için mi böyle yapıyor yoksa çıkarı için mi, bilemez olmuştum artık. Daha önce öz babam ikiyüzlülüğü temel kural haline getirmişti. Yaşadığımız Liège kentinde ikinci bir karısı vardı, ondan iki çocuk yapmıştı. Meuse Irmağı'nın iki yakasında, aralarında birkaç kilometre mesafe olan iki ev arasında mekik dokuyordu. Benimle neredeyse aynı yaşta olan ve içlerinden biri, gören birinin anlattığına göre, tıpatıp bana benzeyen üvey kız kardeşlerimi tanımıyordum. Babanın ikiyüzlülüğünden aşkın sahteliğine geçmiştim: Her iki durumda da bir erkeğin yalanlarına tutunmuştum ve artık kelimelere ne kadar inanacağımı bilemiyordum.

Küçük kız

Luxembourg Parkı'nda tasasızken, çekilmez bir suratla hastaneye geldim, hemşireleri tersledim, bir stajyer öğrenciyi paylayıp mosmor ettim, nöbetçi doktorların dünyası üzerine araştırma yapan bir gazeteciyle görüşmeyi reddettim. Akşamın başlangıcı tam bir felaket oldu, hastaları saldırgan bir tavırla haşlıyor, onların anlattıklarını doğru dürüst dinlemiyor, anksiyolitiklerin dozunu artırıyordum. Bu hararet karşısında tüm kıt zekâlar stop edip benim zekâmla düşünmeye başlıyordu. Bazıları o kadar çenesi düşük oluyordu ki insanı hafakanlar basıyordu. Aynı soruları birkaç kez üst üste soruyor, gelişigüzel teşhisler koyuyordum. Mesleki saygınlık diye bir şey kalmamıştı bende. Bana tutunan bu çaresizlere şöyle demek geçiyordu içimden: Toz olun ve bir daha da gözüme gözükmeyin! Özellikle de çenenizi kapayın, ağlaşıp duran pislik sürüsü! Mutsuzluk ince düşünür! İyi giyimli ve zihin bulanıklığıyla ilgili bilgi almak isteyen bir adam durmaksızın her türlü kötülüğün kendisinden kaynaklandığını ileri sürüyordu. Dediğine bakılırsa ailesindeki, hatta Fransa'daki tüm tersliklerin sorumlusu oydu. Benim hatam, ben pisliğin tekiyim, deyip duruyordu. Sözünü kestim ve ona şunu sordum: Peki, ozon tabakasının delinmesi de mi sizin suçunuz? Hayretle yüzüme baktı: Nereden anladınız?

Yönelecek yer arayan öfkem sonunda Benjamin Tholon üzerin-

de odaklandı. Gündüz çalışan psikiyatr bana onunla ilgili bir not bırakmıştı: Bu insanın hastaneye yatırılması gerektiğine inanıyor musunuz? Bu maskaralık nedir böyle? Umacım, ona Fantoma adını yakıştırmış olan ve kendisiyle alay eden, onun gün ışığına çıkması için meydan okuyan personeli ve öteki hastaları sabırsızlandırıyordu. İçlerinden ikisi yüzündeki maskeyi zorla çıkarmaya kalkışmıştı. Gizleneyim derken adamakıllı göze batıyordu. Odasına girip –birtakım olayların meydana gelmesini önlemek için tek başına bir odaya koymuşlardı– düzensizliğe neden olursa kendisini kapı dışarı edecekleri konusunda uyardım onu. Elimden geldiğince tiksintiyle azarlıyordum onu, ama heyecandan sözcükler ağzımda dağılıyordu. Çıkmadan önce şöyle demeyi başardım:

"Bu akşam birtakım zırvalıklar anlatmak için beni görmeye gelmeyin. Bana saldırdığınızı söyleyip sizi hastabakıcılara attırırım."

Omuz silkti.

"Ne yazık!"

Bu yanıt şaşkınlığımı daha da artırdı. Yapamayacaktım artık, bu hamamböceği ordusundan kaçmam gerekiyordu. Bu adamın şu karnaval kılığıyla neden beni bu hallere düşürdüğünü, kuşkularımı artırdığını anlayamıyordum. Maskeli olduğu için içimi açıkça okuyordu sanki, bir çırpıda gaspçı olduğumu yüzüme vuruyordu. Ağlayarak kendimi tuvalete zor atıyordum, bitmiş, tükenmiştim. Bu sefil varlığa bir dakika daha ayıramazdım. Sakinleşmeliydim, yoksa bir gün benim doktora gitmem gerekecekti. Ferdinand, yalvarırım beni bu çirkef kuyusundan kurtar. Aşkın mucizesi, dünyayı sizi büyüleyen bir varlığın etrafına sıkıştırmaktır, aşkın dehşeti ise dünyayı elinizi kolunuzu bağlayan bir varlığın etrafına sıkıştırmaktır. Ortalıkta gözükmeyen Ferdinand, flütü çalan gibi, beni bir sürü akıl hastasıyla baş başa bırakarak başkenti terk etmişti. Koro şarkılarının hüzünlü ağırbaşlılığından bir kuvvet ve tahammül dersi çıkarmaya çalışarak on dakika boyunca Actus tragicus *kantatını dinledim. Beni Bach'ın mutlu matematiğiyle tanıştıran, anne tarafından büyükbabam olmuştu. Karşılık olarak ben de ona Arap-Endülüs melodilerinden parçalar mırıldanıyordum. Benden çevirisini yapmamı istiyordu, bilemiyordum. Öfkeli bir kilise karşıtı olan büyükbabamın Hıristiyanlıkta sevdiği tek yan Latince ayinlerdi, aynı şe-*

kilde camilerdeki, hiçbir şey anlamadığı dualara da bayılıyordu. D ha sonra, annemle babam ayrılıp da babam öteki karısıyla Anvers'e yerleşince, bana aile denen çılgınlıktan kaçıp şansımı Fransa'da denememi öğütleyen de o oldu. Ailesini terk etmek, insanın içine zorla sokulduğu bir kavgayı bırakarak özgürce göze aldığı bir başka kavgaya girmesi demektir. Ne pahasına olursa olsun kendimi toparlamam gerekiyordu, pes etme şansım yoktu. Hepsi bir yana, kendim seçmiştim bu mesleği. İnsanların inlediği, insanların bağırıp çağırdığı yerde toplumun açık yarası üzerinde çalışmaya alışmalıydım, bana gelen bu adamların, bu kadınların anlattıkları şeyleri iyi niyetle dinlemem gerekiyordu. Yaptığımdan pişman ve sakinleşmiş bir halde tuvaletten çıkıp hemşirelerden kabalığım için özür dilemeye gittim. Aşk acısının ne demek olduğunu biliyorlardı ve bu gizi ortaya çıkarmış olmama kızdım.

Ben hâlâ eski azimliliğimi sürdürüyordum, bir türlü geçmek bilmeyen saatler uzadıkça uzuyordu ki kent, alışık olduğu romansı bir rastlantıyla bana gecenin bütününü unutturan küçük bir mutluluk sundu. Kafasında şişe kırılmış, leş gibi kokan bir dilenci ciyak ciyak bağırıyordu: "Ay sonlarım sıkıntı içinde geçiyor, özellikle son otuz gün." Teni toprak rengine çalar bir kahverengi olan Pondichéry'li genç bir hastabakıcı kız, onu göstererek bana:

"Tiksintimi yenmek için bu yaralılardan birinin beni sınamak amacıyla dilenci kılığına girmiş bir Tanrı olduğunu düşünürüm hep," dedi.

Bu cümle üzerinde düşünmek için ayağa kalkmıştım ki hasta kabul servisine yaşlı bir kadınla, kara gözlü, uzun saç örgüsü belinde yedi sekiz yaşlarında bir kız geldi. Pilili eteği ve cilalı sandaletleriyle ikindi vakti bir yaş günü partisinden çıkıp gelmiş gibiydi. Duygulanmış bir hali vardı. Bu peri ile bekleme salonunu dolduran kaba suratlar arasındaki çelişki dikkatimi çekti. Çocuk doğrudan bana hitap etti:

"Günaydın, büyükannemle taksiyle geldim. Sanırım hasta."

"Ne tür bir hastalık bu?"

"Kendisi anlatsın, o zaman anlarsınız."

Kız üzüntülü bir havaya büründü. Bu sıcakta tayyör giymiş, elinde küçük bir valiz bulunan yaşlı hanıma doğru ilerledim. Şöyle bir bakıldığında iyi bir eğitim gördüğü her halinden belli oluyordu,

ama hafifçe ayaklarını sürüyordu. Çalışma odalarından birinde, birkaç sözcükten sonra, gizli tutulması koşuluyla, Almanların Paris kapılarına dayandıklarını ve göçmen işçi kılığına girerek ülkeye sızmaya başladıklarını fısıldadı. Güvenli bir yere sığınmaya gelmişti.

"Ona savaşın bittiğini anlatın" diye araya girdi küçük kız.

"Ben ne dediğimi biliyorum, çocuğun sözüne bakmayın siz. Birkaç saat içinde belediye binasının gönderinde üzerinde gamalı haç bulunan Nazi bayrağı ile hilalli İslam bayrağı dalgalanacak ve sözlerimi ciddiye almadığınıza pişman olacaksınız."

"Büyükanne, şu anda yirminci yüzyılın sonunda yaşıyoruz, Almanlar bizim müttefikimiz. Uyan artık, savaş falan yok!"

Kendi labirentinde yolunu şaşırmış olan yaşlı kadın artık kimseyi tanımıyordu, adları ve çağları karıştırıyordu, telefonda, ölmüş arkadaşlarıyla konuşuyordu. İki cümle arasında, açıkladığı şeylerin ağırlığı altında kalıyormuş gibi başı cansız bir biçimde öne düşüveriyordu. Aklı durmadan sönen titrek bir alev gibiydi. Ufaklığın adı Aïda idi. Annesi Mısırlı Kıpti bir aileden gelmekteydi. Bir geminin batması sonucu ölen anne babası Verdi'ye olan büyük tutkularından dolayı çocuklarına bu adı koymuşlardı. Büyükannesiyle Marais'de bir apartman dairesinde yalnız yaşıyordu. Olsa olsa sekiz yaşındaki bu küçük kızın yaşlı kadını hastanenin acil servisine getirmeyi düşünmesi beni şaşırttı doğrusu.

"Eğer büyükannem haklıysa birilerine haber vermek, haklı değilse bunu ona söylemek gerekiyor."

Öteki doktorlarla bir konsültasyon yaptıktan sonra yaşlı kadını hastaneye yatırdım ve Aïda'yı himayeme aldım, en azından o gece için. Onu bana yaklaştıran bu Arap adını seviyordum. Yaramaz, bir çocuk olduğunu çabucak belli etti. Usluca oturabilir, onunla ilgilenilmesini bekleyebilirdi. Ama hayır! Tıpkı küçük bir köpek gibi hoplayıp zıplamaya başladı. Hayat doluydu, ortalıkta dolanıp duruyor, boyunun kısalığından yararlanarak yasaklara meydan okuyor, polislerin silahlarını elliyor, hastalarla yüz göz oluyordu. Hastalar şaşkın şaşkın kendi sakatlıklarına meydan okuyan bu enerji yumağına bakıyorlardı. Onların sıkıntılarıyla, aksamalarıyla dalga geçiyor, sedyelerde götürülüşlerini izliyordu ("Senin neyin var? –Bağırsak tıkanıklığı.– Pöh!") İnsanı çökertici bu ortamda bu şey-

tanın aniden çıkagelmesi üzerimde kamçılayıcı bir etki yaptı. Benden sıkıntılarımın öcünü alıyordu. Her şeyi kırabilir, serumları çekip çıkarabilir, ilaç şişelerini devirebilirdi ve ben onu alkışlardım.

Kelebekler gibi kırpıştırıp durduğu uzun kirpikleri ve ileride erkeklerin binlerce kez dudaklarını ve parmaklarını değdirecekleri, çenesinde bir çukurluk oluşturan gamzesiyle çok güzeldi. Bir okul çantasında elektronik oyunlar, bir mikado ve bir domino kutusu getirmişti. Birdenbire insana güven duyuveren çocukların teslimiyetiyle, benden kendisiyle oynamamı rica etti. Kaybetme noktasına gelir gelmez oyunu kesiyor ya da her şeyi elinin tersiyle bozuveriyordu. Sinirlendiğimi gösteren bir yüz hareketi yaparsam, dizlerime çıkarak beni okşayıp seviyordu. Soytarılıklara bayılıyordu, opera parçaları söylüyor, bunu yaparken de notaları kasten bozuyor, sonra da gülmekten katılıyordu. Yanaklarını şişiriyor, gırtlağını patlatırcasına zorluyor, göğsünü yumrukluyor, Fransızca-İtalyanca karışımı bir dille, kekeleyerek söylüyordu şarkıları. Aşırı derecede soytarılaşıp yapmacık davranışlarda bulunuyor, cıvıldıyor, saç örgüsü ışıktan yapılmış kara bir ok gibi arkasında sallanıp duruyordu. Gece yarısını izleyen saatlere kadar servisi eğlendirdi, kimse onu susturmaya cesaret edemedi. Nihayet son bir tremolonun ardından, başı kollarının üzerinde, uyuyuverdi.

Onu yalnız başına kalacağını bildiğim eve gönderemezdim, odama götürüp yatağıma yatırdım. Kurallara uygun bir davranış değildi bu, ama acil serviste, kuralların üzerinde şeyler vardı, yüreğin ve merhametin yasası. Bir an uyandı, kendini tuhaf bir görüntüye soktu: Güzel yüzünü buruşturdu, belini kamburlaştırdı ve titrek bir sesle mırıldandı ("Dikkat, Almanlar oradalar, ben sizi uyarmış olayım"). Bu sözüne nasıl bir tepki vereceğimi merak edermişçesine gözünün ucuyla beni süzdü ve kendini yatağa atarak çabucak yeniden uyuyuverdi. Hiç kullanılmamış bir eldivenle alnını sildim –altüst olmuştum– ve yanağından öptüm. Olayı içimde yavaş yavaş durulmaya bırakırken, yeni baştan çelişkili duyguların hücumuna uğradım. Merdivende basamakları dörder dörder çıkmakta olan bakır görünümlü papazla karşılaştım: Tanrı onun ziline basmıştı. Acelesi vardı, can çekişen birine kutsal yağ sürecekti. Öte dünya için yutturulacak bir başka sözleşme!

Zemin katta alçak tavanlı hole gelir gelmez, içimi yeniden sıkın-

tı kapladı. O zaman neye ihtiyacım olduğunu anladım, temelsiz olduğu kadar da inatçı olan ve her türlü itirazı geçersiz kılan bir fikirdi bu: Gidip Benjamin T.'den günlük kelime payımı istemek. Bana öyle geliyordu ki onun dudaklarından dökülen sözcükler bana bir bakıma teselli verecek ve onun kaosunun hikâyesini dinlemek kendi kaosumu aydınlatmama yardımcı olacaktı. Tüylerimi diken diken ediyordu ama ondan vazgeçemiyordum. İster uyduruyor olsun isterse gerçeği söylesin, pek önemli değildi, yeter ki anlattığı hikâye Ferdinand'a çevrili iyi kalibreli bir silah ve dolayısıyla da yaralarıma merhem olsundu. Daha üç saat önce neredeyse adamı yerin dibine sokup çıkardığım halde, genel tıbba gidip kapısını vurmadan içeri daldım. Uyurmuş gibi yapıyordu. Onu sarstım. Gözlerini açtı, hiç de şaşırmış gibi bir hali yoktu.

"Geleceğinizi biliyordum! Biz birbirimize bir antlaşma ile bağlıyız, bunu unutmayın!"

Kendine olan güveni karşısında donup kalmıştım.

"Bizi birbirimize neyin bağladığını bilemiyorum ama terapi amacıyla, sizin anlatacaklarınızı anlatıp içinizdekileri dökmeye ihtiyacınız olduğunu biliyorum."

Üzgün bir tavır takındı.

"Demin beni çok terslediniz, hatta yaraladınız."

Dilimin ucuna gelen sözleri tuttum:

"Tamam, bunun için üzgünüm, sinirliydim."

"Aslı şu ki kendinizi anlattıklarıma kaptırdınız, değil mi?"

Bir kez daha durumu tersine çeviriyor, talep edenin ben olmamı sağlıyordu.

"Zemin katta, kafeteryanın önünde buluşalım. Görevliye benimle görüşmek istediğinizi söyleyeceğim."

Yanıt vermesini beklemeden kapıyı çarpıp apar topar odadan çıktım. Düzenbaz herifin, yeni baştan ilgimi çekmeyi başardığı için sevinçten uçarak hemencecik geleceğinden emindim. Onun hikâyelerini dikkate aldığım için kendime kızıyordum. Hekim olmanın gerektirdiği şu ünlü tarafsızlık ilkesini koruyamıyordum. O akşam tam bir bilinçsizlikle davranıyordum.

Yarım saat sonra, Benjamin Tholon, ayaklarında delik deşik terlikleri, çıkageldi. İki sedye görevlisi tarafından çıkarılırken yine alaylara maruz kalmıştı. Bodruma inen kafesli bir galeride, nöbet-

çi sendika temsilcisinin odasıyla bu saatte kapalı olan barın karşısındaki bir bankta yanıma oturdu. Ay ışığı bahçeyi neredeyse gündüz gibi aydınlatıyor, onu sıvı ve mavimsi yüzeylere ayırıyordu. İnsan kendini tiyatroda suflör bölmesindeymiş hissediyordu. Paris'te yazın gece olmaz; şafakta pırıl pırıl tekrar doğmadan önce gün solar yalnızca. Bu saatte, yaka paça dışarı atmak için yersiz yurtsuzların peşine düşen muhafızlar ve köpekleri dışında pek geçen olmuyordu. Kentin soluğu yüzümüzü yalıyordu, ama serinlettiği falan yoktu. Sivrisinekler, sinekler vızıldayarak gelip ampullere konuyor, cayır cayır yanıyorlardı. Uzaktan çarpan kapı sesleri duyuluyordu, bodrum kattan bir körük gürültüsü yükseliyordu ve tabanlarımızın altında hastanenin, ayaklarımızın dibine yatmış bir hayvanın titremelerinden farksız sarsıntılarını hissediyorduk. Göğsüme bir taş oturtulmuştu sanki. Benjamin'i güçlükle ayırt edebiliyordum ve ayın aşırı parlaklığı bu dehlizde karanlığı yoğunlaştırıyor ve bir dizi ışık ve gölge oyunlarına neden oluyordu. Ellerini dizlerinin üzerine koyup, tam olarak bir gün önce kaldığı yerden başlayarak sürdürdü hikâyesini. Paris'in bağrından belli belirsiz bir uğultu yükseliyordu, Notre-Dame'ın büyük çanı her on beş dakikada bir çalıyordu. Karanlıkta konuşan iki hayalettik. Ve bu meçhul adamın hikâyesi adeta karanlığın kulağıma fısıldadığı sözler gibi geliyordu.

Fırtınada bir liman

Böylece bir dağ evine varıyoruz, bu kez her taraf pırıl pırıl ışık içinde, sanki yükseklerde karaya oturmuş bir gemi. Arabanın içinde geçen sıkıntılı saatlerden sonraki memnuniyetimizi düşünün bir! Soğuktan donmuştuk. Kalın duvarlı binanın güçlü, sağlam yapısı, saçak uçları neredeyse yere değecek kadar geniş çatısı beni etkilemişti. Raymond –kurtarıcımızın adıydı bu– kimseye danışmadan valizlerimizi almıştı. Homurdanıp duran bu küçük bodur adamda beni korkutan tuhaf bir şey vardı. Geniş bir kapıyı açıp peşi sıra girmemizi söyledi. Hemen sonra, bir hayvanın tatlı yumuşak bedenine giriyormuşuz gibi tatlı bir sıcaklık sardı bizi. Soğuğu kesmek için düşünülmüş bir bölmenin ardından, duvarlarını kurutulmuş geyik ve yabandomuzu başlarının süslediği uzun bir koridora açılan ikin-

ci bir kapıya geldik. Burnumuza nefis yemek kokuları geldi ve birden kendimi otele gelmişim gibi hissettim. Yan tarafta yarı açık bir gömme dolapta içi kürkle kaplı ayakkabılar, geniş ayakkabı tabanlıkları ve kayak sopaları görünüyordu. Daha adımımızı atmadan Raymond eline bir tür kıl süpürge almış elbiselerimizin paçalarındaki ve anoraklarımızdaki karları süpürüyordu, yere düşen karlar az sonra kocaman bir paspasın üzerinde eriyiverecekti.

Daha sonra bizi harika bir ateşin yandığı salona soktu ve "Patron"u beklememiz konusunda uyardı. Ağzından cımbızla laf alınan bu uşağın evin sahibi olmasını istemezdik doğrusu! Odanın ciltli ve karton kapaklı kitaplarla dolu olması bana güven verdi: Okumayı seven insanlar hepten kötü olamazlar. Ahşabın her tarafa hâkim olan zengin ve yatıştırıcı kokusu insanın koku alma duyusunu okşuyordu. Şöminenin üstünde hiçliği vurgulayan bir tablo asılıydı: Bir kız çocuğu, bir genç kız ve bir yaşlı kadına ait üst üste bindirilerek resmedilmiş ölü kafaları. Kafataslarının üzerinde melekler süzülüyordu. Bir kır manzarası olmasını bekliyordum. Böylesine ıssız bir yer için sağduyuya aykırı bir lükstü bu. Bina, alışılmış dağ evi anlayışına şaşılacak derecede uygunluk gösteriyordu: Alabildiğine talihsizlik içinde alabildiğine konfor. Hélène pantolon paçasının lekelendiğinden yakındı, bu beni duygulandırdı: Onun giyim kuşamla ilgilenmesi normale dönüş anlamına geliyordu. Bitkin bir halde bana gülümsüyordu ve eliyle masayı, koltukları, kitaplığın dikmelerini okşadığına bakılırsa bir şans eseri karşımıza çıkmış olan barınağımızdan olumlu şekilde etkilenmişe benziyordu.

Sonunda evin efendisi içeri girdi ve gürleyen bir sesle bizi yürekten selamladı.

"Kar kazazedelerine hoş geldiniz diyorum!"

Adı Jérôme Steiner idi ve kendisi de bu çevreye pek yakışmıyordu. Ben insanlardan kaçan biriyle karşılaşacağımızı düşünüyordum; bir insan ancak bu kadar kentli olabilirdi. Jura Dağı'nın yüksekliklerine çekilmiş, 60'lı yılların bir tür içe işleyen kalıntısını temsil ediyordu. Bunun tüm dış belirtilerini gösteriyordu: Yuvarlak yakalı bir gömleğin üzerine geçirilmiş bir yerli yeleği, deri pantolon ve potinler, sağ işaretparmağında da kocaman bir yüzük. Hani şu en çok sükse yaptıkları zamana denk düştüğü için bir modaya takılıp kalan insanlardandı. Uzun boylu ve yapılıydı, bence şöyle bir

55'inde vardı. Yüzü pürüzsüzdü; gözlerinin altındaki, incecik derisi kâğıttan yapılmış duygusu yaratan torbacıklar dışında neredeyse hiçbir kırışıklık yoktu. Öyle güzel saçları vardı ki görür görmez kıskandım. Böylesine güzel saçlara sahip olmaktan kıvanç duyarmışçasına ışıl ışıl, gümüş rengi saçlarını elinin ayasıyla düzeltiyordu. Bu saçlar taşlaşmış bir çağlayan gibi omuzlarının üstüne yayılıyordu. Biraz zorlama bir rahatlıkla bize gülümsüyordu.

"Birdenbire özel yaşamınıza girip size sıkıntı verdik."

"Övünmek gibi olmasın ama, sanırım şansınız varmış ki bize rastladınız. Burada küçük Sibirya'dasınız, Fransa'nın, ısının sıfırın altında kırk dereceye kadar inebildiği en soğuk yöresi burası. Kilometrelerce mesafede tek bir kula rastlayamazsınız. Kar nedeniyle günlerce insan yüzü görmediğimiz olur, postacı bile buralara gelmeyi göze alamaz. Önümüzdeki kırk sekiz saat boyunca fırtınanın iyice şiddetleneceği bildirildi. Telefon çalışmıyor, kablolar kopmuş, hâlâ elektriğimizin olması ise bir mucize. O da her an kesilebilir. Söyler misiniz, nasıl oldu da yolunuzu şaşırıp buralara kadar geldiniz?"

Hélène ona kısaca başımıza gelenleri aktardı, bizi evlerine kabul ettikleri için teşekkür etti, evi konusunda övgüler yağdırdı.

Mösyö Steiner şu yakışıklı yaşlılara özgü yumuşak hatlara sahipti. Arkasında hafifçe bir parfüm kokusu bırakıyordu; teninin yapay bronzluğundan yola çıkarak yüzüne boya pudra sürdüğüne yemin edebilirdim. Bakımlı elleri, yumuşak sesi, uzun gür saçlarıyla korsan kırması bir papazı andırıyordu. Bir saat dereden tepeden konuştuktan sonra bizi yemeğini paylaşmaya davet etti. Elbette, Raymond bize bir oda hazırlamıştı. Bu iş öylesine hızla gelişivermişti ki karşı çıkmaya cesaret edemedik. Bitişikteki daha geniş bir odada porselen takımlar ve kristal bardaklarla bir sofra kurulmuştu. Yemeklerin beklediği ikinci masada bir peynir tepsisi ve bir meyve sepeti vardı. Böyle bir şölenle karşılanacağımız aklımızın köşesinden bile geçmemişti ve böylesine uygar insanları yolumuza çıkardığı için Tanrı'ya şükrediyordum. Burada gördüklerim, insanın sadece iyiye yorabileceği şeylerdi. Hem şef hem de sofracıbaşı konumundaki Raymond, etrafımızda dört dönerek bize hizmet ediyordu. Önce bir bezelye çorbası, ardından yanında ağızda dağılıveren Jura usulü hazırlanmış bir graten bulunan süt gibi, körpe etli bir piliç ge-

tirdi. Burada bir şölendeydik ve yeni edindiğim gastronomi bilgilerinden gurur duyarak uzmanlığımın tadını çıkarıyordum. Tam üç kâse yediğim çikolatalı bir suflenin taçlandırdığı akşam yemeğine o bölgede üretilen fındık kokulu bir şarap eşlik ediyordu. Hélène yemeklerin bolluğu, kalitesi karşısında hayrete düştü ve aşçıyı kutladı.

"Gerçekte Raymond sizin onurunuza her zamankinden çok daha büyük bir çaba gösterdi. Bu konuda sizin de şansınız var: Kasırga olasılığını hesaba katarak bu sabah kente inip peynir, sebze ve et aldı. Burada, 1 200 metre yükseltide kışın pazar falan olmuyor pek. Özetle, bu yemek bolluğunu onun özverisine borçlusunuz."

Raymond efendisiyle, insanın Fransa'nın bu köşesinde görebileceğini aklından bile geçirmeyeceği bir ikili oluşturuyordu. Biri ne kadar kibar bir beyefendiyse öteki de o kadar kabaydı. Ağır işlere bakan adam, pörtlek gözleri, her zaman biraz ıslak dudaklarıyla yadsınamaz bir çirkinlikteydi, şurası kesin ki neredeyse büyüleyici bir çirkinlikti bu. Çalışırken uyuyup kalıveren yorgun bir *demiurgos** tarafından yoğrulmuş bir kili andırıyordu. Fakat doğa çoğu zaman başarıda olduğu gibi başarısızlıkta da daha yaratıcı; insanda tiksinti ve merak duygularını aynı anda uyandıran bu ters yaratıkta hayat vardı. Raymond'un yüzündeki sürekli sırıtkan ifade, insanda, doğuştan yüzüne kazınmış duygusu yaratıyordu. Kendisine 'sen' diye hitap eden patronuna 'siz' diye hitap ediyordu, onun her düşüncesine katılıyor, esprilerine düzensiz küçük sarı dişlerini göstererek gülümsüyordu. Jérôme Steiner onun bu davranışına bir süre ses etmiyor, tamam yetişir dediği anda da beriki karşı koymaya can atıyordu. Görünüşe bakılırsa aralarındaki bu ikili dans uzun yıllar içinde belli bir uyum kazanmıştı. Raymond tek başına bir alkışçı ve bir aile oluşturuyordu ve M. Steiner'in, gözlerden uzak, baş başa olduklarında hoşgörüyle karşıladığı bu durumdan başkalarının huzurunda rahatsız olduğu görülüyordu. Her ne kadar küçücükse de aslında bir devdi hizmetkâr ve mutfağa kucağı dağ gibi tabak yığınlarıyla, üst üste konmuş tepsilerle dönüyor ve hiçbir şey düşürmüyordu. Dahası, boş bir şişeyi de koltuğunun altına sokuşturmanın yolunu buluyordu. Tıpkı komedilerdeki uşaklar gibi el pençe divan etrafımızda fır dönen Raymond'a kaygıyla bakıyor, hakkında ne

* Platon felsefesinde evreni düzenleyen tanrı. (y.h.n.)

düşüneceğimi bilememekten dolayı kuduruyordum.

Yemeği öyle bir iştahla yemiştim ki bu şekilde kendime bir sınır koymadan tıkınışıma ancak tatlıyı bitirdikten sonra pişman oldum. Akşam yemeği dilimi çözeceği yerde çiriş gibi yapmıştı. Öyle hızlı yemiştim ki, kendimi biraz rahatsız hissediyordum ve sevgilimin, sindirimimi kolaylaştırmak için karnımı ve midemi ovmasını, masaj yapmasını isterdim. Sandalyemin üzerinde kıvranıp duruyordum, söyleyecek bir şeyim yoktu, ben yalnızca bir dekordum. Hélène ise tersine konuşmaya zenginlik katmayı gayet güzel beceriyordu ve onunla bir arada olmaktan mutlu olan ev sahibimiz, iltifatlarını esirgemiyordu. Héléne onu o kadar meşgul ediyordu ki, bana ancak kırk yılda bir bakıyordu. Parisli bir avukattı, bu kentten öylesine tiksiniyordu ki başkente sadece ve sadece çok olağanüstü işleri için gidiyordu. Doğa hayranıydı, bu dağ başında bedenin ve aklın zevkleriyle uğraşıyor, kendi sözcükleriyle anlatmak gerekirse "bu kartal yuvasında dünyanın bayağılıklarından" arınıyordu. Felsefe öğretmeni olan eşiyle yaşıyordu, o şu anda burada değildi, Lyon'daydı, yolların durumu elverirse her an dönebilirdi.

Çok küçük ayrıntılara bakınca, Steiner'in Hélène'imin beğenisini kazanma kaygısı içinde olduğunu fark ediyordum: Hazırcevap olmak için özel çaba gösteriyor, bol bol ilginç betimlemeler yapıyordu. Oyun oynamakta çok usta olan Hélène pervasızca katıla katıla gülüyordu. Yine de ev sahibimizin nüktelerinin altında bir üzüntünün yatmakta olduğu dikkatimi çekiyordu. Hélène ne zaman gülse ihtişamı doruk noktasına ulaşıyor ve rahatlığın, zarafetin şaşırtıcı alaşımını, bir başkasına göre çok daha belirgin bir biçimde ortaya koyuyordu; böylece her defasında Steiner'in keyfi kaçıyor, neredeyse suratı asılıyordu. Adamın, onları birbirlerinden ayıran yılların uçurumuna yenik düşerek, elinin kolunun bağlandığını görüyordum. Hatta bir ara şöyle dedi:

"Neden gelip dünyayla bağını koparmış yaşlı bir adamı evinde tahrik ediyorsunuz?"

Afallamıştım birden.

Hélène ısrarla üstüne düşüyor, cilveler yapıyor, içini dökmesi için onu teşvik ediyordu.

"Olağanüstü bir dönem yaşamışsınız, hadi bana hepsini anlatın."

Steiner nazlanmadan görevini yerine getirdi: 1968 Mayısı'nda

Troçkist olmuştu. Haksızlıktan doğan bir tiksintiyle andığı bir kazaydı bu. Daha sonra Amerikan kültürüne karşı çıkanların safına katılmış, her anlamda serserice gezip tozmuş, Goa, İbiza, Bali kutsal üçgenini dolaşmıştı. Hatırladığında içini sevecenlik duygularının kapladığı bu ideallerin iflası üzerine baş döndürücü bir başarı elde etmişti, Hindistan yolunu o zamanın koşullarıyla yeniden kat etmeyi tasarladığını söylüyor bize. Hélène coşuyordu.

"Harika bir şey! Ben gerçek anlamıyla otuz yıl geç doğmuşum!"

"Yoo, hayır! Dünyayı yeni bir gözle görme, onu ilk kez görerek yeniden keşfetme şansını hesaba katmıyorsunuz. Gençlik boş hayallere bayılır ve bunda da haklı."

Hélène'in, özellikle onun konumundaki biri için hiç de sağduyulu bir tavır olmadığı hükmüne vardığım, solculuğa büyük ilgi duyması beni çok şaşırtmıştı doğrusu. Ben, o dönemin döneklerinden oldubitti nefret ederim: Boş hayallerini paylaşmamanız, dahası bu hayalleri yitirmemeniz sizi utanca sürükler. Bugün de tıpkı geçmişte olduğu gibi düşündükleri tek şey iktidarı korumak, sonraki kuşakları ondan yoksun bırakmak. Sinirlenmekte haksızdım: Steiner'in kendini yüceltmeye kalkıştığı falan yoktu. Onunki, geçmişteki zaferlerinin yasını tutan bir adamın yaşadığı bir nostaljiydi sadece. Eksikliklerini, pişmanlıklarını, "Hadi bakalım, sıra sizde! Bizlerin etrafında iyi insanlar vardı, rahatsız olmak için hiçbir neden yoktu" dercesine rahatlıkla itiraf ediyordu.

Yemeğin sonunda ev sahibimiz, yüzü alkol ve sıcak yüzünden hafifçe kızarmış bir halde, bana şöyle bir bakarak hayatımla ilgili birkaç soru sordu, ne var ki bu soruları sorarken öylesine dalgın bir havası vardı ki onu yorma korkusuyla yanıtları kısa kestim. Hélène ile nasıl tanıştığımızı sordu bize. Küçük bir masal uyduruverdim. Gülümsedi, alaycı bir bakış fırlattı. Bizi bir araya getiren şeyin ne olduğunu araştırırcasına ikimizi de uzun uzun süzdü. Bu beni incitti: Acaba benim böyle bir kadınla çıkmayı hak etmediğimi mi düşünüyordu? Jigolo gibi mi görüyordu beni? Canım sıkılmıştı, içime kapandım, gözlerim biber gibi yanıyordu, art arda gelen esnemelerimi güçlükle tutuyordum. Yanımdakiler pervasızca çene yarıştırmaya devam ediyorlardı, sanki sözünü ettikleri adların ve nesnelerin tek amacı şu soruya yanıt vermekti: Bizler aynı dünyanın insan-

ları mıyız? Hélène yemeğin ücretini gevezelik ederek ödüyor, beni sarsan bir güvenle içini döküyordu. O adeta kraliçeydi, muhteşemdi, bense etrafındaki bir köylü, toy bir uşak. O oldukça canlı bir havayla konuşurken Steiner mayısböceği gibi vınlıyordu. Aheste aheste ve alçak sesle konuşuyor ve biraz uykulu olduğum için bende, bir yerlerde açık unutulmuş bir radyo varmış da sesinin nereden geldiğini kestiremiyormuşum gibi bir duygu yaratıyordu. Saatler ilerledikçe yüzü sarkıyor, bakışları donuklaşıyor, saçları başına yapışıyordu ve artık kendisini ilk gördüğümüz andaki, hafif sahte kabadayı asker havasından eser kalmıyor, kendini beğenmiş bir genç kadının önünde hoşa gitmeye çalışan yaşı geçkin bir beyefendi oluveriyordu.

Biraz sonra geniş koltuklara gömülmüştük, ev sahibi şöminede yanmakta olan kütükleri karıştırıyor, bir yandan nar gibi kızarmış korları iterken bir yandan da kendi kendine konuşuyordu. Çok kalıplı bir insandı, karısıyla yattıkları yatakta açtığı çukurun büyüklüğünü gözümün önüne getirmeye çalışıyordum. Sözleri tatsızlaşıyordu, şu anda onu, çiftliği kasıp kavuran tipiye karşı duyarsız, ateşin önünde içrek bir ritüeli yerine getiren yaşlı bir Kızılderili reisi havasında görüyordum. Sofranın toplanması ve bizlere likör sunulması tamamlandıktan sonra Hélène, Arbois marka likörden üç kez aldı, Raymond gelip Jérôme'un dizinin dibine oturdu. Dizindeki tepsiden, tereyağı sürülmüş ekmek dilimleriyle bir rafadan yumurta yemeye koyuldu. Zavallıcık iticiydi falan ama eğer biri gırgırına kendisini hangi hayvana benzetebilirim diye düşünecek olsa, tekrar neredeyse bir insana dönüşüyordu. Yüzünde yer etmiş, hiç silinmeyen gülümsemesiyle, efendisinin onu yeniden canlılar dünyasına taşıyacak olan bir emrini ya da bir sözünü kolluyordu. Yemeğini yerken tıpkı bir keler gibi gözlerini yarı kapalı tutuyor, derisinin kalınlığı ya da mütevazı konumu onu sıradan ilişkilerden alıkoyuyormuşçasına, dinlemiyormuş gibi bir izlenim bırakıyordu.

Héléne'e yiyecekmiş gibi bakıyordu, ama fark ettirmeden. İnsanın, yanmaktan korkuyor diyesi geliyordu. Bir rastlantı sonucu Hélène'in bakışları onun üzerine çevrilecek olsa, her zaman kırmızı olan suratı lal rengine dönüşüyordu. Tereyağlı ekmek dilimleriyle rafadan yumurtanın sarısını sıyırması bitince –döküp saçmadan, salyasını falan akıtmadan yiyordu– yumurta akının kalan kısımları-

nı kazıdı, kaşığının çevik bir hareketiyle kabuğu ezdi ve yumurta kabının dibinde beyaz bir toz haline getirdi. Daha sonra yavaş yavaş ve fütursuzca, sadık bir Saint-Bernard köpeği gibi başını patronunu dizine bırakıverdi. Beriki onu uzaklaştırmak istedi, kendini tuttu. Bu onun ayrıcalığıydı, buna hakkı varmı. Efendi ve uşak, yalıtılmış yalnızlıklarında, birbirlerine kenetlenmişlerdi ve statü farklarını bir kenara itiyorlardı. Dağın yumuşacık sıcaklığına çekilmiş bu yaşlı ikilide gülünç ve içe işleyen bir şey vardı. Aklımdan, acaba bu duruma adamın resmi karısı ne diyor diye bir soru geçti.

Son bir kadeh daha aldıktan sonra, patron yatma işareti verdi ve bize iyi geceler diledi. Yarın hemen arabamızı çektireceğini söyledi ve eğer gerekiyorsa bir tamirci getirteceğine söz verdi. Yorgunlukla sarhoşluk arasındaki bu çok mutlu durumda biraz çakırkeyiftik. Bastıbacak uşak bizi, yanımızda kendisi olmasa içerisinde kaybolacağımız bir labirentten geçirerek kalacağımız odaya götürdü. Koridorlara açılan ve üzerleri çiçek ve hayvan resimleriyle süslü birçok kapı vardı. Odamız birinci katta --çiftlik iki seviyeli olarak kurulmuştu--, içerisinde perdelerle gizlenmiş bir yüklük-karyolanın yer aldığı tamamen beyaz ahşaptan güzel bir odaydı. Yastıklar ince kuştüyünden ve yorganlar işlemeliydi. Kabarık pufla ayak örtülerinin altına yerleştirilmiş iki termofor çarşafları ısıtmıştı. Yere bir çift büyük, bir çift de küçük boy kürklü terlik bırakılmıştı. Hélène bize gösterilen bu özenden dolayı mutlu oldu ve bu insanların bizlerin ölçülerini nasıl olup da bu kadar yaklaşık kestirebildiklerine şaşırıp kaldı. Çift camlı pencereleri sürgülü panjurlar örtüyor ve içerisinde odun yanmakta olan mavi renkte çini bir soba etrafa harika bir ılıklık yayıyordu. Tuvalet ise gömme banyosu, krom kaplı armatürleri ve cila kokan döşemesiyle adeta bir mahremiyet mücevheriydi. Bu insanlar yaşamasını biliyorlardı. Büyük bir otelde bile bu kalitede bir oda bulamazdık.

Ben bu durumu kaygıyla karşılıyordum, Hélène ise büyük bir heyecan içindeydi. Başımıza gelenler, Steiner'in hikmetler yumurtlayan kibarlıkları onu keyiflendirmişti. Raymond kapıyı kapatır kapatmaz Hélène, sanki şehvet uyandırıcı bir dans yaparcasına dudaklarımı yakalamaya çalışarak bana sürtünmeye başladı. Her zamanki gibi ürkmüş, kendi kendime böylesine hassas bir varlığın bu tür taşkınlıklarla neden alçaldığını sorarak, o yaklaştıkça geri geri

çekiliyordum. Beni yatağın üzerine itti, pufla ayak örtüsünün üzerine yatırdı.

"Hélène, sen çıldırmışsın, burada olmaz, duyarlar!"

Bu iyi bir gerekçe değildi, çünkü birinin bizi dinliyor olması ya da biri tarafından görülme olasılığı, tersine onu kışkırtan bir şeydi.

Oyalamaya giriştim.

"Beni çirkin ve yaşlanmış bulmuyor musun?"

"Ah, hem de felaket! Ama yüzüm tutup da bunu sana söyleyemiyordum. Çabuk öp beni, öp ki kimse seni babam sanmasın."

Elini pantolonumun önüne götürdü.

"Ah, görüyorum ki Papy hâlâ uykuda."

Bu durum beni aşıyordu: Ben çiftleşme düşüncesini bütün kalbimle reddediyordum ama gel gör ki bedenim, o hep kabul ediyordu. Organımın sertleşmesini önlemek için, kafamda İsviçre franklarını Fransız frangına ve dolara çeviriyordum. Hélène'in bir tensel, bir de duygusal sevişme tarzı vardı, bakmışsın tırnaklarıyla her tarafımı yırtar, bakmışsın yumuşacık ve sakin olurdu. O akşam da taşkınlık günlerinden birindeydi. Bir vaaz gibi bitmek bilmeyen uzun bir orgazmla, konukseverliğinin karşılığı olarak bizi evine alan ihtiyar Kazanova'ya vecdini sunmak istercesine yastıkta kasıldı. Eğer yalnızca erkeklerin boşalması bu kadar gözle görünür olmasaydı, boşalmaktan kaçınmak için, boşalmış numarası yapardım. Daha sonra Hélène'in uyluklarına akan sperm damlalarını, beyaz sütümü, boşa harcanan gücümü ve gençliğimi seyrederken bir öfke nöbetine kapıldım. Onun yüzünden bitap düşecektim!

Küçük sevgilim, tatmin olur olmaz, alabildiğine sıcak odanın ortasında çırılçıplak, ev sahiplerimizle dalga geçmeye koyuldu. Akşam yemeğindeki konuşmaları, kimseye fark ettirmeden diktafonuna kaydetmişti ve bandı dinledik. Kahkahalarla gülerek yemeği yeniden canlandırdı: İçimizden her birimizin kişiliğine büründü, sırasıyla Steiner, Doğu'yu anarken masanın altında bacaklarını mıncıklayan "uçkur düşkünü kart horoz" ve yumurtasını çekiçle kıran, "cüce, hindi gibi kabaran cenin" Raymond oldu, benim uyuklamamı ve tıka basa yememi tiye aldı, kendi çalçeneliği ve yağcılığıyla dalga geçti. Bacaklarının yukarısında nöbetçi gibi dikilen küçük poposunu, tek gözüyle dünyayı denetleyen ikinci bir yüz misali çıkarıyor sık sık zıplıyor, taşkın akrobatik hareketler yapıyordu.

Bu parodide dikkatimi çeken bir ağırbaşlılık sergiledi. Yaptıklarına gülüyordum, ama nankörlüğünden ve ikiyüzlülüğünden belli belirsiz acı çekmeden de edemiyordum. Son bir neşe çığlığının ardından yatağa yığılıverdi.

"Bu kuş uçmaz kervan geçmez yerde böyle bir köye kapanıp kalmak ne korkunç şey! Bu baraka bunaltıcı bir yer: Sanki yedi cücelerin eviyle bir genelev karışımından meydana geliyor!"

Çok şaşırmıştım, çünkü ben binayı çok güzel bulmuştum. Bu durumda kendi zevkime güven duyamıyordum! Hiçbir şey öğrenmemiştim ha?

"Ve şu Steiner, öylesine yaşlı, öylesine kendi geçmişine gömülmüş ki! Şu salak 68'lilerden daha beteri bulunabileceğini hiç sanmıyorum."

Karşı çıkacaktım ama Hélène, bacakları benimkilere dolanmış bir şekilde hemen uyuyuverdi. Sırtına bir pijama üstü geçirdim, örtüyü üstüne çektim, omzundan öptüm. Uykusunun arasında yumuşacık gülümsedi bana. Eğer şu şehvet düşkünlüğüyle beni hırpalamayı bırakabilseydi, her şey mükemmel olacaktı hani!

Gece yarısı kan ter içinde uyandım, yüreğim gümbür gümbür atıyor, fazla yiyip içmekten midem sancıyordu. Bir zil sesi, motor gürültüsü ve çarpan kapı sesleri duyar gibi olmuştum. Hélène'in derin uykusunun bozulmayacağını bildiğimden lambayı yaktım. Yastığın üzerinde kalan bir tutam saçımı saydım. Banyoda, hani şu cildin gözeneklerini volkan ağzı, sakalları mızrak gibi upuzun gösteren dev aynalarından birinde yüzümü inceledim. Tahribatın büyüklüğü gözle görünmekteydi. Cildim sararmış, bozulmuştu. Gözlerimin altında ölü deri halkaları oluşmuştu, etlerim gevşiyordu. Sanki zamanın kendisi küçük bir değnekle çizmiş gibi, çenemde bir yarık vardı. Ve sol gözün kenarındaki kırışık orada öylece duruyordu. Güya tatilden dönüyordum! Bizim terazinin diğer kefesi ağır çekiyordu artık. Yaşım aman vermez bir bataklık gibi sulara gömüyordu beni, milim milim parçalara ayırıyordu. O kadar pürüzsüz ve düz bir cildim olsa da aynalar bende kendilerine baksalar, ne kadar isterdim bunu! Elimle yoklayarak kendi bedenimin özelliklerini saptamaya ve sarkan yüz çizgilerimin iyice bozulmasını engellemeye çalışıyordum. Çöküşün, bozulmanın aşamalarını şaşkınlıkla izliyordum. Otuz yedi yaşındaydım, bitmiştim!

Ertesi gün, bir kürek sesiyle uyandık. Dışarıda ışıl ışıl güneş vardı. Penceremizden görülen manzara rahatsız edici olduğu kadar olağanüstü bir güzellikteydi. Bir ladin ormanı arasında kaybolmuş çiftlik, sırtını şöyle bir yüz metre kadar yüksekliğe sahip devasa bir taş masayı andıran bir yalıyara dayamıştı. Uzaktan hapishanemizin duvarlarını çevreleyen Alp Dağları'nın dorukları görülüyordu. Bakışlarını nereye çevirirsen çevir her tarafta beyazın tonları görülüyordu. Don, manzaraya bir tür mineral saflığı veriyor, dallara sırça pullardan oluşmuş sakallar, oluklara kaymaktaşından bir burun yerleştiriyordu. Ağaçların dallarında saçak saçak buzlar Saint-Elme ateşleri gibi parıldıyordu. Karlar ışıldıyordu, aydınlık kör ediciydi, yere cam parçaları serpilmişti sanki. Düşsel güzellikteki bu çevre beni korkuttu ve bir süre sonra Paris'te asfaltları arşınlayacağımı düşününce sevindim. Etrafı düşmanca ormanlarla çevrili bu buz çölünde dünyayla bağımız kesilmişti.

Bu yüzden, öteki pencereye geçip Raymond'un, sırtında tişört, bacağında don, çoraplı ayaklarında kocaman postallar, elinde süngер ve kova, günün ilk saatlerinde yedeğe alarak getirdiği bizim arabayı temizlediğini görünce de sevindim. Bastıbacak ve kokular sürmüş ufaklığın hohlayıp nefesiyle yarattığı buğu yardımıyla arabamızı parlattığını görmek beni eğlendirdi. Bir gün önce onu yanlış değerlendirmiş olmalıydım! Giyindim ve gösterdiği nezaketten dolayı teşekkür etmek için aşağıya indim. Capcanlı görünüyordu, geceleyin ısının eksi yirmi derecenin altına düştüğünü belirtti. Bir tamirciye haber verdiğini, adamın her an gelebileceğini söyledi. Kentli zenginlerin bir tür fantezisi olan nikel kaplama ve cilalı arabamız, bu dekora biraz aykırı düşerek, karın üzerinde mücevher gibi parlıyordu. Fakat onun orada oluşu bana güç verdi. Bundan sonra bir daha çalışmaması pek umurumda değildi. Bir kazıyıcıyla ön camı temizleyen Raymond motora bakmıştı ve çarpma anında parçalardan birinin kopmuş olabileceğini düşünüyordu. Tamirci hemen hallediverirdi. Uşağın pantolonunu giyerek servisini yaptığı kahvaltımızı, salonda alçak bir masada yedik. Bir yerlerde bir radyoda France Gall ya da Raymond Polnareff çalıyordu ama iyi duyamıyordum. Son derece hareketli ve hamarat olan Raymond bir iş

yaparken ortalığı gürültüye boğuyordu. Biz kahvelerimizi içerken o döşemeyi temizliyor, mobilyaların tozunu alıyor, odayı balmumu kokusuna boğuyordu. Az sonra Bay Steiner göründü. Bacağına solmuş bir kot, ayaklarına da lastik çizmeler geçirmişti. Tıraş olmamış, saçlarını taramamıştı, omuzları kamburlaşmıştı benim gibi, korkunç bir gece geçirmişe benziyordu. Uzun boylu ve kazık gibiydi, ayakta durduğunda bedenini ne yapacağını bilemiyordu ve yüzüne düşen ağarmış saçları ona sıska bir "guru" havası veriyordu.

"Aa! Siz hâlâ burada mısınız?"

Dünkü tatlı dilli varlık gitmişti, bizden rahatsız oluyordu! Bizi bir an evvel kapı dışarı etmek istiyordu. Hélène ona bir süre sonra yola çıkacağımızı, arabanın hale yola konulmasını beklediğimizi söyledi.

"Tipinin dinmesinden yararlanmaya bakın, bu durum fazla uzun sürmez."

Hoşça kalın falan demeden bizi orada bırakıp kayak yapmaya gitti. Bu kabalığı tercih ederdim: Hiç değilse durum bir netlik kazanmıştı. Bize yiyecek ve yatacak yer vermişti. Çekip gitmeliydik artık.

Hélène şiddetli bir baş ağrısıyla ve asık bir yüzle uyanmıştı. Duş almak için yukarı çıktı ve Raymond bana dağ evini gezdirmek istedi. Karların içine gömülmüş dağ evi gündüz bir bebek evi sevimliliğine sahipti. Bir yatağın altına büzülmüş ve yalnızca gözleri dikkat çeken bir hayvan diyesi geliyordu insanın. Eski yayla çiftliği kocaman, bombeli çatısıyla daha çok sığınılacak ve dinlenilecek bir yeri çağrıştırıyordu. Raymond son derece sevimli bir tavırla –efendisi ne kadar suratsızsa çenesi düşük uşak da bir o kadar güler yüzlüydü– bana mutfağı, çamaşırhaneyi, oturma odasına dönüştürülmüş olan ambarı gösterdi, efendisinin ve hanımının odalarının –demek ki ayrı yataklarda yatıyorlardı– kapılarını şöyle hafifçe araladı, eski bir tahıl ambarı olan, tertemiz ve son derece düzenli aletlerle dolu garajı gezdirdi. Fışkıran suyu buzdan bir boru içinde donup kalmış olan yıkama teknesini gömülü olduğu yerden çıkardı. Bu dağ evini "malikânemiz", "inziva yuvamız" diyecek, bana kapıları açmak, bir odanın ışığını yakmak için kısacık bacakları üzerinde oradan oraya koşuşturacak kadar benimsemişti.

Eğer dün akşam Hélène'in ihtiyatlı yaklaşımları aklımı karıştır-

mış olmasa hiç çekinmeden doya doya bakardım her şeye. Bu evi sıcak bir yer olarak bulacağım yerde mızmızlık ediyordum. Kılavuzumun pencerelerin çerçevesi, gürgen ağacından yapılmış silmeler, vanilya rengi bölmeler, içerisinde reçine eritilen ekmek fırını üzerine açıklamalarını yarın kulakla dinliyordum. Eğer bu kırsal ıvır zıvırla beni yumuşatacağını sanıyorsa, ben çocukluğumda o tür şeylere doymuştum! Bu keşifte beni ikaz etmesi gereken ve şaşırtıcı tek bir şey oldu: Mutfaktan geçerken Raymond bana parmağıyla, dipteki duvara gömülü ve benim dikkat etmediğim bir pano göstermişti.

"Şurası mahzen, patronun özel kabinesi" demişti, adeta çapkınlığını vurguluyormuş gibi göz kırparak.

Panonun sağ tarafında göze batan kocaman bir anahtar gözüme ilişti. Söyleyecek bir şey bulamıyordum ve bu cümleyi unuttum.

Az sonra bir kar scooter'ına binmiş olan tamirci çıkageldi, sırtına bir anorak ve bir gömlek geçirmiş, şişman, bakımsız bir adamdı ve hava sıfırın epeyi altındayken böyle hafif bir giyimle dışarı çıkan dağ adamlarının dayanıklılığına hayran oldum. Kazağının altından kıvır kıvır siyah kılları çıkıyordu. Hemen arabanın kaportasının altına daldı ve beni selamlamak için kıpkırmızı olmuş kafasını güçlükle kaldırdı. Yağ içinde kalmış pantolonu kalçasına düşmüştü. Bu sallapatilik içimi rahatlattı: Bu durum onun günlerini yağ ve makine yağı içinde geçirdiğini gösteriyordu. Bir an evvel çekip gitmek için can atıyordum: Öğleden sonrası için havanın yeniden bozacağı konusunda bir açıklamanın yapıldığını belirtti. Kolunun yeniyle sık sık burnunu silip duran adam tek heceli sözcüklerle Karayolları'nın yolları açmaya ve teknisyenlerin telefon hatlarını onarmaya başladıklarını açıkladı. Yukarı çıkıp Hélène'e haber verdim ve büyük bir coşkuyla bavulları indirip giriş kapısının sundurması altına koydum.

Yine de vakit ilerliyordu ve tamirci motorla uğraşmaya, cebine sokuşturduğu siyah bir bezle ellerini ovmaya devam ediyordu. Her on dakikada bir Hélène'den kontak anahtarını çevirmesini ve arabayı vitese takmasını istiyordu. Güzel araba kıpırdamadan öylece duruyordu. Ben arabalardan hiç anlamam. Anahtar kullanarak bir direksiyonu hareket ettirmesini bile bilmem ve tamirciyi sorularımızla sıkıştırıyorduk. Sorularımıza bazen bataryanın boşaldığını,

bazen ateşlemede ya da direksiyonda bir sorun olduğunu söyleyerek kaçamak yollu yanıt veriyordu. Adamın aheste aheste çalışması beni çileden çıkarıyordu; bazen içimden, adam uyuyup kaldı mı yoksa diyordum. Hélène daha çok, yetersizliğinden kuşkulanıyordu. En az bir saat daha geçti, böyle ayakta beklemekten tir tir titriyorduk. Sonunda arabanın altından çıktı adam ve ilk kez olarak yüzüme karşıdan bakarak –sadece benim, Hélène'in değil–, başka sorunların dışında, sağ tekerleğin muhtemelen kar kütlesine çarpması sonucunda eğrildiğini ve aksın değiştirilmesi gerektiğini söyledi. Çalıştığı garajda bu parça yokmuş, Pontarlier'ye, Dole'a ya da bu markanın temsilcilerinin bulunduğu Besançon'a ısmarlaması gerekiyormuş. Maalesef ulaşımın zor olması ve telefon hatlarının hâlâ kesik oluşu yüzünden söz konusu aks en erken yarın sabah eline ulaşabilirmiş, o da tabii kötü hava koşullarının daha da ağırlaşmaması ve akşam olmadan yedek parçacıyla ilişki kurabilmesi şartıyla.

Art arda gelen kötü haberler yüzünden sarsıldık. Hélène ustaya, arabayı karanlık basmadan çalıştırmayı başarırsa kendisine yüklü miktarda para teklif etmeye kadar götürdü işi. Adam sinirli bir havayla suratını asarak, olmayan bir parçayı icat edemeyeceğini söyledi. Sözünü, "İmkânsız imkânsızdır" diye bağladı ve bu özdeyiş yersiz de olsa onun ağzında daha bir anlam kazandı. Yine öyle göğüs bağır açık bir halde scooter'ına binip gitti.

O zaman bitmek bilmeyen uzun bir bekleyiş başladı. Cep telefonunu yanına almadığı için –tatilde Paris ile köprüleri atmak istiyordu– öfkeden kuduran Hélène, bozuk bir yüz ifadesiyle odaya döndü, bu arada çalışıp çalışmadığını anlamak için tüm telefon ahizelerini kaldırmayı da ihmal etmedi. Bana bu çiftlikten ne kadar nefret ettiğini ve orada kendini nasıl da rahatsız hissettiğini yineledi. Bu abartılı düşünceyi onun yorgunluğuna verdim. Bir an evvel buradan çekip gideceğimizi umuyordum, bavulları yeniden yukarı çıkarmaya gönlüm elvermedi. Öğle yemeği vaktinde Jérôme Steiner kayaktan döndü; uzaktan, birbirini izleyen geniş adımlarıyla karda kayan uzun siluetini fark etmiştim.

"Hâlâ buradasınız! Anlaşılan, Jura'yı o kadar sevdiniz ki bir türlü ayrılamıyorsunuz!"

Bu kez açıkça kaba bir havası vardı. Öylesine uzundu ki, bakış-

larını üzerinizde gezdirirken gözlerinizi gözlerinin içine dikmek için fazladan bir başınız daha olmasını isterdiniz. Doğruca arabaya gitti, sürücü koltuğuna yerleşti, kontak anahtarını çevirdi, arabayı birinci vitese taktı ve Raymond'a itmesi emrini verdi. Birkaç dakikalığına yeniden umuda kapıldım ve hünerin bittiği yerde irade ve öfkenin başarıya ulaşması için Tanrı'ya dua ettim. Steiner küfrediyordu, direksiyona vurdu, uşağına söyleniyordu ve bu kibar mı kibar insanın bir anda yakası açılmadık küfürler savurabilen bir arabacıya dönüşüvermesi karşısında şaşırıp kaldım.

Uzun bir direnmenin ardından motordan sadece birtakım kesik kesik sesler çıkınca şaşırmış bir halde arabadan çıktı, ön tekerleğe bir tekme savurdu ve beni bile görmezden gelerek gürleyen bir sesle Raymond'a bu arabanın ne pahasına olursa olsun bu akşama kadar tamir edilmesi gerektiğini söyledi. Bastıbacak herif durumu açıklamak için efendisinin peşi sıra koşturuyordu. Steiner kapıları birbiri ardı sıra çarparak evin içinde kayboldu. Dönüşümüzün tamamen kâhyanın olanaklarına bağlı olduğunu düşününce irkildim. Beni yaklaşık on kilometre ötedeki tamirci dükkânına götüreceğine söz vermişti, ne var ki öğle vakti saat bire doğru hava birden değişiverdi. Kuzeydoğudan esen bir rüzgâr ağır bulutlar getirdi, yeniden her türlü araba yolculuğunun son derece tehlikeli olacağı, eşi görülmemiş yoğunlukta bir kar yağışı başladı.

Beni sevmiş gibi görünen Raymond şöminenin önünde iskambil oynamamızı önerdi.

"Patrondan yana çekinmeyin. Şu anda keyifsiz, birazdan geçer!"

Konuşmayı ya da düşünmeyi keser kesmez, ışıltılı yüzü ve eksik olmayan gülümsemesiyle yeniden ebleh bir havaya bürünüyordu namussuz herif. Efendisinin azarlamaları onun gözüme neredeyse sempatik görünmesini sağlamıştı. Acele etmeden, Hélène ile benim kim olduğumuzu açıkladım kendisine: Bu yörede yolunu kaybetmiş olan ve en kısa zamanda gerçek yaşamına, zarafete, kent yaşamına, kültüre kavuşmak isteyen uyum içinde mükemmel bir çift. Başını sallıyor ve şunları yineliyordu: "Tabii beyefendi, elimizden geleni yapacağız." Ama onu ikna ettiğimden asla emin değildim. Kâğıt dağıtımı sırasında makineleşmiş bir şekilde gözlerimi kaldırıp batmakta olan akşam güneşinde kar taneciklerinin dans edişini

hayranlıkla izliyordum. İlk kez olarak, cisimlerin yerçekimini yasasına ruhsuz bir şekilde uyan yağmurun tersine, karın uçuşarak, ağır ağır yağışında belli bir zarafet buluyordum. Zaman zaman kasırga pencereleri dövüyordu, kar kristalleri camlarda çıtır çıtır sesler çıkarıyor, pervazların köşesinde yığılıyorlardı. Köknarlar görünmez bir el tarafından silkelenirmişçesine, sallanıp duruyorlardı. Ve bu ağaç ordusunun üzerimize yürüyüp bizleri yuttuğunu görsem hiç şaşırmazdım. Ama toprağa sağlam bir şekilde oturmuş olan çiftlik binası ne sarsılıyor, ne de gıcırdıyordu. Halılar, yastıklar, ahşap doğramalar zincirden boşanmış doğaya karşı huzurun tatlı birer bekçisiydiler. Yalnızca koridorun sonundaki büyük duvar saati hüzünlü sesiyle bana çocukluğumu anımsatıyor ve sıkıntı veriyordu.

Onuncu eli keserken önce bir klakson sesi, ardından da bir araba kapısının açılıp kapandığı duyuldu ve ev sahibinin karısı Francesca Spazzo-Steiner eve girdi. Beş saat önce Lyon'dan ayrılmış ve kar fırtınası yüzünden neredeyse hiç gelemeyecekmiş. Lombardiya kökenli, soğuk bakışlı, uzun boylu, güçlü kuvvetli bir kadındı. Girer girmez evin havası bir anda değişiverdi. Ona karşı ani bir güvensizlik duydum: Baktığında sizi gördüğü yoktu, az konuşuyordu, katıldığı her konuşmayı kurutuyordu. Düzgün ve ince burnu, çıkık elmacıkkemikleri, kestane rengi saçlarına bakarak, gençliğinin, onda asık suratıyla çelişen sıcak bir ışık izi bırakarak henüz yitip gittiği söylenebilirdi. Hani şu açma ve solma arasındaki nazik dönemindeydi.

Yüzündeki bir ayrıntı beni şaşırttı: Gözkapaklarının son derece gevşemiş olan derisi, bir pencerenin yukarısında toplanmış jaluzi gibi, kirpiklerin kenarında toplanmıştı. İnsan içinden, bu perdeleri acaba yatarken aşağı indiriyor mu diye geçiriyordu. Bana şöyle bir selam verdi. Raymond'a birkaç kısa emir verip üstünü değiştirmek üzere odasına çıktı. Onun karşısında uşak hemen, hizmete hazır dalkavuk haline büründü. Oyunu kesti ve endişeyle işinin başına koştu. Güzelliğinin sonbaharındaki bu kadını bu eciş bücüş cüceye ve şehvet düşkünü ihtiyar hippy'ye bağlayan şeyin ne olabileceğine akıl sır erdiremiyordum. Bu evde kesinlikle istenen insanlar değildik artık!

Birdenbire bastıran karanlık keyfimi kaçırdı ve Hélène'e sığınmak için yukarı çıktım. Pencerenin önünde, bacakları çıplak, sırtın-

da baldırlarının yarısına kadar inen bir kazak, karın yavaş yavaş arabamızı bir kefen gibi sarmakta oluşuna bakarak ağlıyordu. "Gitmek istiyorum, gitmek istiyorum!" deyip duruyordu. İnanılmaz bir talihsizlik söz konusu olduğunu, ertesi gün yedek parça gelir gelmez Paris'e dönebileceğimizi söyledim. Ama o tamircinin tutumundan kuşku duyuyordu ve ev sahiplerimizin davranışında bir tuzak kokusu alıyordu.

"Haksızlık ediyorsun, onların tek bir arzusu var, bizi kapı dışarı etmek. Demin Steiner'in karısıyla karşılaştım, ancak bir hapishane kapısı kadar sevimli davrandı bana. Bence bizi evlerine aldıklarına çok pişmanlar..."

Hélène'i ikna edemiyordum, bu kuşkusu bana da bulaşıyordu.

"Bu çiftlik konusunda tuhaf bir duygu var içimde: Yaşanılan bir yer değil sanki, daha çok kullanılan bir yer. Her şey aşırı derecede temiz, yepyeni, gıcır gıcır, çok fazla elden geçirilmiş."

Soyundu, yattı, yanına gidip kendisini ısıtmamı, sevip okşamamı rica etti ve aynı kuşkuların pençesinde, uzun bir süre sarmaş dolaş kaldık. Daha sonra çok sevdiği şu korkunç polisiye romanlardan birini okumayı denedi, sadist katillerin, psikopatların marifetlerini bana sapkın bir saflıkla anlattığı hikâyeleri. Ama kitap elinden düştü. Filmlerde ya da romanlardaki dehşet, korunan insanların lüksüdür. Saat 7'ye doğru gidip kendisine çay getirmemi rica etti.

Tam Raymond'u bulacağımı düşündüğüm mutfağa yaklaşıyordum ki kulağıma öfkeli bir kavganın sesleri çalındı. Karı koca ve hizmetkârları bizimle ilgili kavga ediyorlardı. Merdivenin ortasında kalakaldım. Duyabildiğim kadarıyla kadının sadece insanlık adına bizi orada tutmak ve Steiner'in ise soğuğa rağmen kapı dışarı etmek istediği anlaşılıyordu. Donup kalmıştım ve hiçbir şey anlayamıyordum artık: Bir gün önceki o kibar ev sahibi bizi dışlıyordu ve hırçın karısı bizi savunuyordu. Kadın iki görüşü uzlaştırmaya kalkışan Raymond'u tersledi ve sesinin tonundan o evde kimin sözünün geçtiğini anlamak hiç de zor değildi. Adamları öylesine güzel haşlıyordu ki ona karşı direnmeleri mümkün değildi. Keşke çekip gidebilmiş olsaydık!

Daha fazlasını duymak istemediğimden süklüm püklüm Hélène'in yanına döndüm ve ona bundan söz etmeye cesaret edemedim. Yalan söyledim, mutfakta çay kalmadığını belirttim. Bir süre sonra

Raymond kaygılı bir yüzle kapıyı vurdu ve bize iki tepsi içinde, buğuları tüten nefis bir çorbayla, yanında yöre peynirlerinin bulunduğu bir tabak meyve getirdi. Ev sahibi ve ev sahibesi yorgun oldukları için akşam yemeğini odalarında yiyorlardı. Ona az kalsın onlara sıkıntı verdiğimizi, üzgün olduğumuzu söyleyecektim. Bir kez daha telefon hatlarının yarın onarılacağını, arabanın tamir edileceğini ve en kötü ihtimalle bizi Paris'e götürmesi için Pontarlier'den bir taksi çağıracaklarını söyledi. Hélène rahatlamıştı, birkaç kaşık çorba içti ve bir dilim comté peyniri* atıştırdı, ben de peynirin geri kalanını afiyetle bitirdim. Hélène uyudu. Beni dünyaya bağlayacak bir televizyonun bulunmayışına hayıflanarak oralarda bir yerde gözüme ilişen dekorasyon dergilerine göz attım. Aklımdan, kaçırdığım ve döndüğümde yeniden izleyeceğim televizyon dizilerini geçiriyordum. Ne mutluluk ya!

Fakat gece yarısı Hélène beni uyandırdı. Sinirliydi.

"Benjamin, içimde kötü bir önsezi var. Buradan gitmek istiyorum."

Uyku sersemi ve şaşkındım.

"Bu soğukta mı? Çıldırmışsın sen! Ölüme atılmak demektir bu. Üstelik çok büyük bir kabalık olur."

"Kabalık falan umurumda değil. Steiner bu sabah yeterince kabalık etti zaten. Onların tek istediği gittiğimizi görmek, bu isteklerini yerine getireceğiz. Zaten Madam Steiner bana merhaba demeye bile gelmedi!"

Onu ikna etmeye çalışmam boşunaydı, hiçbir yararı olmadı. Yalnızca, saat sabahın dört buçuğu olduğu için kaçma konusunda biraz daha beklemeye razı oldu. Onu hiç böyle görmemiştim, umutsuz bir hali vardı. Eşyalarımızın en gereklilerini bir çantaya topladı, giyindi ve benim de aynı şeyi yapmamı istedi. Bizimle çiftlik arasına yeterince bir mesafe koymak için her şeyi bırakıyordu, arabayı, valizi, giysileri. Dehşet onu değiştirip bambaşka bir insan yapmıştı.

"Burada yolunda gitmeyen bir şeyler var," diye yineleyip duruyordu. "Kalacak olursak başımıza bir felaket gelecek."

Saat altıyı çeyrek geçe ceplerimiz akşamki yiyeceklerden ayırdığımız atıştırmalık bir şeylerle dolu, parmaklarımızın ucuna ba-

*Gravyere yakın bir Fransız peyniri. (ç.n.)

sarak evi terk ettik. Merdiven fena halde gıcırdıyordu, ahşap göçüyor, inliyordu; bir mucize eseri kimse bizi duymadı. Giriş kapısının iç yüzünde yaldızlı kapı tokmağı ışıl ışıl parlıyordu. Yanlışlıkla ya da ironi olsun diye dışarı çıkmak için kapıyı çalmak gerekiyormuşçasına kapının dışına değil de içine yerleştirilmişti tokmak. Neyse ki anahtarlar üstündeydi, kapının sürgüsünü sessizce açtık. Raymond ana giriş kapısının ışığını söndürmeyi unutmuştu. Tek bir kelime etmeden, bir özür dilemeden ya da açıklamada bulunmadan çekip gitmekten utanç duyuyordum.

Gülünç kaçaklar

Soğuk soluğumuzu kesti, gözlerimizden yaş getirdi. Karanlıkta ağaçlar loş ve titrek bir kütle gibi görünmekteydiler. Kar ayaklarımızın altında gıcırdıyordu. Ortalık henüz karanlıktı, hiçbir şey göremiyorduk ve yönümüzü ancak kestirerek buluyorduk. Hélène'in dayattığı ritim sayesinde ısındık: Cezaevinden kaçmış bir tutuklu gibi sıçrıyordu, yıllarca spor yaparak özen gösterdiği bedensel formu onun benden hayli önde olmasını sağlıyordu. Yüz metre kadar ilerledikten sonra, çiftliğe doğru döndü, asker selamı çakarak haykırdı:

"Selam Ducon'lar, gidip dibinizi dövdürün!"

Bir tali yola, ilk akşam arabayla geçtiğimiz yola çıktık ve S. köyüne 3 kilometre kaldığını bildiren bir levhanın karını temizledikten sonra sağa saptık. Hélène yanına bir çakmak almaya özen göstermişti. Dinçleşmiş bir hali vardı, yeni baştan benim hayran olduğum o Hélène olup çıkmıştı: Güçlü, çevik ve anında karar alabilen bir kadın. Kar doğayı bir zırh gibi örtüyordu, güneş doğmak üzereydi. Ayaklarımın altında Paris'in kaldırım taşlarını hissetmek, benzin kokularını içime çekmek, hödükler tarafından çiğnenmek için neler vermezdim!

Elimle cebimdeki İsviçre bankasına ait kalın para tomarını yokluyordum, Hélène'den bir miktar para aşırmıştım, onların gıcır gıcır sertliklerini, neredeyse elle tutulur zenginliğini hissediyordum. Üzerimde deste deste paralar olduğunda kendimi hep daha güçlü hissetmişimdir. Fakat başımıza gelen felakette hiçbir yardımı do-

kunmamıştı bize bu paraların. Oysa bizi buradan kurtaracak ilk kişinin olacaklardı. Alışılmamış her çıtırtı ya da gıcırtı irkilmeme yol açıyor, olası bir tehlikeye işaret ediyordu. Sık ağaçların arasından bir tilki, yabandomuzları ya da kırsal alanlarda kurtların yerini alan ve gezintiye çıkanların korkulu rüyası olan şu başıboş köpek sürüleri çıkacak diye korkuyordum.

Güçlükle ilerliyorduk, bir sancı sol bacağımı sanki burguyla oyuyor, ayağımın aksamasına yol açıyordu. Yolda tekerlek ya da palet izi olmaması iyiye alamet değildi. Topuklarımıza kadar taze kara gömülüyorduk. Sırt çantasının kayışları omzumu kesiyordu, onu taşıyan bendim tabii ki. Çenemi ısıtmak için anorağımın yakasına üflüyor, gözlerimden akan yaşları siliyordum. Tali yolun orasında burasında kabartı ve çöküntüler oluşturan kar katmanı yükseliyordu ve kara batma korkusu yüzünden bir kez olsun bu katmana basma tehlikesini göze alamazdım. Hélène ölümcül bir tehlikeden kaçıyormuş gibiydi, yürümekten çok koşuyordu ve ben onunla aynı ritmi yakalamakta zorlanıyordum. Geçecek olan ilk arabayı durdurmaya, kendimizi tekerleklerin altına atmaya karar vermiştik. Ortalık aydınlanırken S. köyü denilen, yirmi otuz evden oluşan yerleşim yeri göründü. Tek bir baca bile tütmüyor, kapalı panjurların gerisinden tek bir ışık sızmıyordu. Binaların sırlarının üzerine kilit vurulmuştu. Çatılardan saçak saçak buzlar sarkıyordu, bunlar öylesine büyük zıpkınlardı ki ihtiyatsız herhangi birini öldürebilirlerdi. Buz plakaları, katılaşmış çiğ yumurta akı yığınları gibi cepheleri kaplıyor, taşın damarlarının netlikle görünmesine olanak tanıyordu. Derin bir sessizlik hüküm sürüyordu, gübre ve süt karışımı bir kokuya rağmen yörede yaşayan tek canlı yoktu.

Köy sakinlerinin tümü çekip gitmişti belki de. Avlularda park edilmiş ne bir bisiklet, ne bir motosiklet ne de bir araba görebiliyordum. Ellerimizi hoparlör gibi yapıp seslendik, iki gün önce Steiner'lerin dağ evinin önünde avaz avaz bağırışım geldi aklıma. Hélène, gözleri çukurlarına kaçmış, manzarayı endişeyle seyrediyordu.

"Gel gel, burada kalmayalım, bu hava hiç hoşuma gitmedi."

Yeniden yürümeye koyuldu, neredeyse koşuyordu. Köyden çıktığımızda gün, iç karartıcı bir manzara sergileyerek doğmaktaydı. Kışın kıskacı tüm hayatı öldürmüştü ve bu mevsimde günün ilk sa-

atlerinde bir dağ manzarası görmekten daha moral bozucu bir şey bilmiyorum. Gökyüzü, renkleri silip süpüren karın yuttuğu yeryüzünün üzerine çökmüştü ve bu buz tabakası altında bir zamanlar bitkilerin, tomurcukların, derelerin olduğunu düşünmek imkânsızdı. Ve uçsuz bucaksız sık bir ormandan başka hiçbir şey görünmüyordu hâlâ. Sütun gövdelerinin uyumlu bir biçimde sıra sıra dizildiği bir katedral değildi karşımızdaki, yolun iki tarafına sıkışmış, en ufak boşluğu doldurup yok etmek için fırsat kollayan ve bizi Avrupa'nın orman ve yaban hayvanı sürüleriyle dolu olduğu dönemine götüren devasa ağaçlar topluluğuydu... Ağaçlardan belli belirsiz homurtular yükseliyor, baskın titreşimler halinde genişleyip büyüyordu. Aptal gibi bu homurtuların Steiner ile bir ilişkisi olduğunu düşünüyor, ağaçların cezalandırmak için bizleri dallarıyla kamçıladıklarını hayal ediyordum. Dorukları sislerin arasında kaybolan bu ağaç azmanlarının dibinde paryalar gibi yol alıyorduk. Köknardan nefret ederim, yüksekliklerin suskun bekçileridir onlar.

Hélène sessiz sedasız şosenin kenarındaki bir tepeciğe çöktü. Yürüyecek hali kalmamıştı artık, yirmi dört saatten az bir süre içinde ikinci kez gözyaşlarına boğuldu. Onu kollarımın arasına alıp ayağa kaldırmaya çalıştım.

"Çok korkuyorum Benjamin, çok korkuyorum."

Hiçbir şeyin korkutamadığı Hélène'in bunu itiraf etmesi beni dehşete düşürdü. Onu ikna ettim: Fransa'dayız, boyutları sınırlı bir ülkede, ılıman bir iklimde, havanın sertliği sonucu geçici olarak hayatın felce uğradığı büyük bir geçiş bölgesinde. Binlerce turist geliyor buraya, mükemmel bir karayolu ağı var. Birazdan bir tuzlama kamyonuna ya da kar makinesine rastlardık. Bu kadar önemli bir yolu devletin bütün gün kapalı bırakması düşünülemezdi. Ben de üzerimizde bir tehlikenin dolaştığını hissettiğimden Hélène'in kendisini güçsüz göstermesinden nefret ediyordum. Tepemizde kara kuş sürüleri, bir cenaze alayı gibi çığlıklar atarak uçuşuyorlardı. Okul yıllarına ait, kırsal alanda yaşayan pek insan kalmadığıyla ilgili coğrafi bilgi kırıntıları geliyordu aklıma. Bizler, belki de kötü bir büyünün kurbanı olarak bu yüzyıldan uzaklaşıp adı atlaslarda ya da haritalarda yer almayan bir dünyada yolumuzu kaybetmiştik.

Yol, şubat ayının bu hüzünlü yarı aydınlığında soluk renkli bir şerit gibi kıvrıla kıvrıla ilerliyordu. Tıpkı çay tabağının kenarına bı-

rakılmış bir şeker parçası gibi bir virajın üst kısmına kondurulmuş bir kulübe bir an bizi umutlandırdı. Burası terk edilmiş bir otobüs barınağıydı; içine girip, bir yarım saat kadar bu soğuk ve nemli ortamda bekledik. Ani fırtınalar duvarları sarsıyordu. Öylesine bitkindim ki hemen, buz tutmuş beton bankın üstüne oturup kestirdim. Hélène uyanık kalmam için yalvarıyordu, başım ikide bir düşüyordu. Beni bu barınaktan çıkarıp yeniden ayaklarımın üstünde durmaya zorladı. Çok ince iki bacağın sürüklemeye çalıştığı bir kurşun blokuydum adeta. Parmaklarımın ucunda his diye bir şey kalmamıştı artık. Bir kentliydim ben, narin bir insandım, öyle güçlü bacakları olan bir oduncu ya da yürüyüşçü değildim. Sıcacık yatağında yatıp tamircinin dönüşünü beklemek varken şafak vakti sıvışı vermek ne delilikti. Karların ortasında kaybolacaktık. Raymond'un o korkunç suratı bile benim gözümde, unutulmuş bu dağ başından daha sevimliydi.

Hélène'e lanet okudum: İki gündür başımıza gelenler hep onun yüzündendi. Bu kadın başıma bela açıyordu her zaman. Artık amaçsızca dolaşıp duruyorduk. Yol ağızlarında sağa mı yoksa sola mı sapmamız gerektiğini belirlemek için kura çekiyorduk. Üç saatten beri bu çetin arazide taban tepip duruyorduk, ama kimseye rastlamıyorduk, yanımıza aldığımız yiyecekleri de yiyip bitirmiştik. Su geçirmez sandığım ayakkabılarım su çekinişti. Çanta canımı çıkarıyordu, neden kaldırıp atmıyordum, onu da bilmiyordum. Her şey bize zarar vermek için elbirliği ediyor ve şanssızlık peşimizi bırakmıyordu, şimdi de yerden yükselmekte olan sis birkaç metre ötemizi görmemizi engellemeye başlamıştı. Buz gibi bir kar dalgası kırı sarmış, sanki bir büyünün etkisiyle doğayı felç etmişti. Orada burada korkunç ağaç köklerini andıran sivri kayalar yükseliyordu. Bitkinlik korku falan bırakmamıştı bende.

Rüzgârın sürüklediği ve kamçıladığı beyaz tozların oluşturduğu yüksek setlerin, kenarları boyunca uzandığı bir yola giriyorduk. Sisin aralandığı bir kesimde gözüme bir çatı ilişir gibi oldu. Tüm dikkatimi o nokta üzerinde yoğunlaştırdım: Ölgün bir ışık göz kırpıyor, sorguç gibi bir duman yükseliyordu. Yanılmamıştım: Nihayet konuşabileceğimiz insanoğullarıyla karşılaşacaktık! Sadece bunu düşünmek bile canlanmamızı sağladı. Ufuk açıldıkça ve biz yaklaştıkça dik bir kayalığın başına kurulmuş, etrafı ladinlerle çevrili

bu bina bana tanıdık gelmeye başladı. Onu daha önce bir yerde görmüştüm. Ama nerede?..

Yavaş yavaş acı gerçek ortaya çıktı: Uzun süre dolanıp durduktan sonra yeni baştan Steiner'lerin çiftliğine dönmüştük. Araziyi bilmeyişimiz, ortalığın neredeyse karanlık olması, yörenin topografyası gereği her tarafın birbirine benzemesi bu acımasız yanılgıya neden olmuştu. İnanasım gelmiyordu, nasıl olur da böyle bir hata işleyebilirdik? Hélène de binayı tanıdığında bir çığlık atıp hemen çark etti: Cehennemin alevleri bile onu bundan fazla korkutamazdı. Bu kez onu durdurdum: Şimdiye kadar onun dediklerini yapmıştım, bundan böyle maceraya atılmak niyetinde değildim. Ne var ki hiçbir şeyin, kimsenin onu ikna etmesi mümkün değildi. Bu ev ve sakinleri söz konusu olduğunda mantıkdışı bir korkuya kapılıyordu. Oraya dönmektense benden ayrılmayı tercih ediyordu.

Çekişip duruyorduk: Ben onu bir yöne çekiştiriyordum, o beni öteki yöne itiyordu, tam o sırada aniden bir motor gürültüsü duyduk. Çok düşük hızla ilerleyen, büyük silindirli bir taşıtın homurtusuydu bu. Gerçekten de bir arabanın ortaya çıkıveren iki beyaz gözü, ışığıyla bizi kıskıvrak yakalayıverdi. Apışıp kalmış bir halde arabaya bakıyorduk, bu araba olsa olsa evden birine ait olabilirdi. Birkaç metre ötede durdu, kısa farları iki kez yakıp söndürdü. Metal rengi gri bir arabaydı bu, her tarafı çamur ve buzla kaplı, olasılıkla İsveç yapımı bir otomobildi. Ön camın kirliliği, içindekinin kim olduğunu görmemize engel oluyordu. Sürücü kapısı açıldı, içinden, yakası kürklü anorak giymiş bir kadın çıktı: Ev sahibinin karısı Francesca. Ama şaşırtıcı derecede dinamik görünen cıvıl cıvıl bir Francesca. Daha sonra birçok kez onun bu değişimlerine şaşkınlıkla tanık oldum: Birbirini izleyen dirilişlerin insanıydı o, donuk bir haldeyken, kısa bir süre sonra bir de bakıyordun ki muhteşem oluvermiş. Vicdan azabı yüzünden boğulacağımı sandım, kem küm etmeye koyuldum:

"Madam bu akşam Paris'te olmamız gerekiyor. Sizleri rahatsız etmeyelim diye sabahın erken saatinde yola çıkmayı tercih ettik."

Yanıt vermeden önce bir süre bekledi, şaşkınlığımızın tadını çıkardı.

"Gördüğüm kadarıyla, büyük ilerleme kat etmişsiniz! Sabahın köründe tatlı uykularınızdan uyanmanız ne yazık ki işinize yaramamış!"

Akan burnumuz, yana kaymış berelerimiz ve kıpkırmızı kesilmiş yanaklarımızla acınacak bir halde olmalıydık. Hélène kendisini tanıttı. Madame Steiner hafifçe eğilerek onu selamladı ve tepeden tırnağa süzdü. Bu züppelikler onu çok eğlendiriyor olmalıydı.

"Gitmek istediğinizi söylemeniz yeterdi. Kimsenin sizi alıkoyduğu yok. Kocama kalsa, geceyi dışarıda geçirirdiniz!"

Sıkıntım arttı, mazeretler bulup duruyordum.

"Buna gece karar verdik, sizi uyandırmaya cesaret edemedik."

"Bu utanma duygusu size övünç veriyor. Haklısınız: Dağ evinden ayrılmanızın tam sırası. Tamirci arabanız için gerekli olan parçayı almış. Raymond bütün bunları anlatır size. Binin!"

Arabayı geri geri sürerek bizi götürdü. Arabaya yerleşir yerleşmez Hélène, "Zahmet etmeseydiniz!" gibi kuru bir sözle de olsa gönlünü almaya çalıştı. Francesca, vücudunun üst kısmını yarı yarıya döndürmüş, her an göz çukurlarının önüne perde gibi inivermesini beklediğim ağır gözkapaklarını kırpıştırarak yolun kıvrımlarında arabayı ustalıkla kullanıyordu. Bir yüz, okumasını bilen gözlemciye kuşku götürmez perspektifler açar. Ne var ki Francesca Steiner kapalı bir kitaptı. Üzerinde hiçbir insani unsurun tutunamayacağı amansız dik kayaların katılığına sahipti. Tıpkı bir buzdolabının buz üretmesi gibi o da mesafe ve antipati yayıyordu. Onunla yaptığımız on dakika bile sürmeyen araba yolculuğu bana bir yüzyıl sürmüş gibi geldi. Çiftliğin kapısında bizi tıpkı kirli çamaşır bohçaları gibi bıraktı.

"Bir daha dini bütün bir Samerralı sizi evinde barındıracak olursa, hiç değilse yediğiniz yemeğin hatırına ona minnettar kalın. Otelde bile müşteriler, oteli terk etmeden bir gün önce haber verirler."

Yüzümüze tiksintiyle baktı, onun gözünde birer sümüklüböcek ya da tırtıldan daha aşağı olmalıydık. Utançtan kıpkırmızı kesildiğimi hissettim. Gerçekten iğrenç bir insandı.

"Bir öğüdüm daha olacak. Kocamdan sakının: Yaptığınız nezaketsizlikten sonra size ateş püskürüyor."

Bu uyarıda yatan sinsiliği ancak daha sonra kavrayacaktım. Bi-

zi aşağılanmış bir halde bırakarak, acele etmeden arabayı çalıştırdı. Sabahleyin sözde ebediyen terk edip gittikten sonra yeniden kendimizi bu yapının önünde bulunca kalbimiz sıkıştı. Yabani iki serseriydik biz, sağduyudan yoksun bir işe kalkışmış iki zavallıydık ve arabamızın nihayet tamir edilebileceği haberi bile bizleri sevindirmeye yetmedi. Raymond evden çıkıp bize doğru koştu, bacağında Bavyera tarzı bir deri şort vardı. Bu sırıtkan bastıbacağı yeniden görmek bizi allak bullak etti ve eğer yalnızca bizim acınacak serüvenimizden söz etseydi sanırım onu linç ederdik.

Fakat hayır, patroniçesinin dediklerini doğruladı ve çalışmaların seyrini gözlerimizle görelim diye kendisini takip ederek hemen garaja gitmemizi istedi. Arabayı yedeğe alarak oraya götürtmüştü. En geç saat 15.00 sularında çalışır halde olması gerekiyordu. Bu son kanıtlar güvensizliğimizi giderdi. Ne olursa olsun, artık direnecek ya da itiraz edecek durumda değildik. Ama her şeyden önce cüce bizden bir anı kalsın istiyordu. Gidip polaroid bir fotoğraf makinesi getirdi, iki üç poz çekti; kendisini çileden çıkaran bir varlığa poz vermek istemeyen Hélène'in dik başlı hali geliyor gözlerimin önüne. Mosmor dudakları ve anorağının içinde kaybolmuş haliyle görenin içi acırdı. Isınması için arabanın içinde ona masaj yapıyordum.

Yol uzun sürmedi: Gözümde her yer birbirine karışıyordu. Dağların dorukları alçalmış bulutlarla örtülüydü. Tarlalardaki kar aynı kremalı pasta gibi, kıvrımlı bir kabuk halinde donup kalmıştı. Saat on birdi, bir çözüme ulaşacağından kuşku duymadığım bu çılgın günün neredeyse ortasındaydık. Bir dönemeci aştıktan sonra yarı ıssız bir başka köyde, Raymond rengi atmış bir tabelanın süslediği, hiçbir özgünlüğü olmayan bir kulübenin önünde durdu. Arabamız motor yağı ve yanık lastik kokan bir atölyede, bir yağlama köprüsünün üzerinde, bir çukurun üstünde, eteklerini kaldırmış bir genç kız gibi, motor kapağı açık duruyordu. Duvarlara bikinili çıplak kadın resimleri bulunan bir takvim, Bibendum Michelin'in bir resmi ve fiyat listeleri tutturulmuştu. Girişte eski lastikler yığılıydı, betonun üstü kara lekelerden ve yağdan geçilmiyordu, aletler yere saçılmıştı. Dükkân sahibi ayağını sürüyerek geldi, yine hırpani kılıktaydı, yırtık bir kazağın üstüne mavi bir iş tulumu giymişti. Kendi kendime bu adam acaba en son ne zaman yıkandı diye soruyordum.

Daha başından beri beni sinirlendirmiş olan şu alaycı tavırla Raymond'un dediklerini doğruladı. Dole'ün şubesi sabahın erken saatinde ona iki ucuna ek yapılmış eğilmez bir çubuk vermişti; adeta bir suç kanıtı, gerçek bir haç parçası gibi karşımızda salladı. Aktarım mekanizmalarına ulaşmak için motorun bir parçasını sökmesi gerekiyordu, ama işi ikindi vakti bitirebilirdi ancak; zaten kendisine yardım etmek için bir tamirci gelecekti. O sırada gece boşalmış olan aküyü dolduruyordu. Bize istediğini söyleyebilirdi, çalışmasını sağlamak için arabayı elektrikli testereyle parçalara ayırmak gerektiğini bile söyleyebilirdi, biz de yutardık tabii. Bir yandan da tıpkı atının sağrısını okşayan jokey gibi kaportaya hafif hafif vurarak, "Güzel parça, iyi işçilik" diye tekrar edip duruyordu. Bunu Alman teknolojisine hayranlığını dile getirmek için mi söylüyordu yoksa böylesine değerli bir makineyi bozmaktan korktuğu için mi, belli değildi. Raymond, sonunda işlerin yoluna girdiğini bize kanıtlamaktan mutlu, başıyla tamircinin söylediklerini onaylayarak etrafımızda dönüp duruyordu.

Arzunun zulümleri

Az sonra dağ evine dönüyorduk. M. Steiner ile karşılaşmaktan ve boşa çıkan bu kaçma denemesinden sonra öfkesine maruz kalmaktan korkuyordum. Korktuğumuz başımıza gelmedi: Ev sahibi de karısı da görünmedi. Raymond tüm ipleri eline almıştı: Bize bir kahve ikram etti, sıcak banyo hazırladı ve arabanın tamir işi bitinceye kadar dinlenelim diye bizi yeniden odamıza götürdü. Tuhaf bir ayrıntı: Sanki döneceğimiz biliniyormuşçasına, yataklarımız yapılmış ama çarşafları değiştirilmemişti. Ne var ki birkaç saatten beri öylesine gülünç şeyler yaşamıştık ki neredeyse anormalleşmiş gibiydik. Havanın biraz yumuşamasının etkisiyle kar eriyordu, balkonlardan buz parçaları kopuyor ve beyaz kar tabakasının içine küçük hançerler şeklinde saplanıyordu. En çok dikkati çeken de şuydu: Kibar uşak bize çabucak kuzumantarlı jambon dilimi, cevizli kış salatası, peynir ve meyveden oluşan bir hafif yemekle yanında bir şişe Château-Chalon şarabı sundu ve bunca cömertlik bizi yatıştırdı. Fena halde yorgunduk: Fiziksel tükenmişliğimize başarısızlı-

ğa uğramanın getirdiği aşağılanmışlık ekleniyordu. Kaçışımız kısa sürmüştü ama ev sahiplerimizin bundan dolayı bize diş bilememeleri bir mucizeydi. Paris'e döndüğümüzde, bu anlamsız davranışımızdan ötürü özür dilemek için çiçek göndermek gerekecekti.

Kedi gibi sessizce hareket eden Raymond, ayak seslerini duymamıza fırsat kalmadan yanımızda beliriveriyordu. Bu yiğit Raymond, aynı anda her yerde olmayı gerektiren bir çeviklikle hareket ediyor, katları çıkıp iniyor, sanki önemli davetlilermişiz gibi bize tuz, sıcak su, biraz tereyağı, kızarmış ekmek getiriyordu. Hélène, uğradığımız düş kırıklığının öcünü almak istercesine ondan sürekli olarak eksik olan bir şeyi istiyordu ve küçük adam en ufak bir öfke belirtisi göstermeden denileni büyük bir gayretle yerine getiriyordu. Kuşkusuz Hélène, ona bir bahşiş bırakmak isteyecekti, bu onun âdetiydi ve cömertlik konusunda ölçüyü kaçırmaması için dua ediyordum. Saat 14.30'a doğru, tam öğlen yemeğini bitirmiş ve nefis kahvemizi yudumluyorduk ki tüm çiftlik sarsılmaya başladı. Raymond gelip bize, Steiner'le kendisinin alışveriş için kente gitmek üzere olduklarını söyledi. Akşamdan önce dönmezlerdi. Tamirci arabayı bir iki saat içinde getirirdi. Kapıyı iyice kapatmamızı, anahtarı paspasın altına koymamızı tembih etti ve bize iyi yolculuklar diledi. Kendisini minnetle kucaklayıp öpesim geldi.

Bir anda dağ evinin sakinleri sıvışıvermişlerdi ve arabaları kar tozuntusu içinde yola koyulmuştu. Madam Steiner'in arabası garaja konmuştu. Demek Hélène ve ben yalnızdık evde. Hélène şöyle ufak yollu bir şekerleme yapmayı uygun gördü; Paris'e kadar önümüzde altı saatlik yolumuz vardı. Tuhaf şey, benim hiç uykum yoktu. Ev sahiplerinin yokluğu bana garip bir özgürlük duygusu veriyordu. Kendilerine karşı yaptığımız hakaretten sonra bizi, her türlü gözetimden uzak, evlerinde yalnız bırakmalarından hareketle onların insanlara acayip bir biçimde güvenen kimseler olduğunu düşünüyordum. Zemin kata indim, merdivenler gıcırdıyor, çatırdıyordu, bunun artık önemi yoktu. Sessizliği bölen yalnızca büyük duvar saatinin tiktakları ve kanalizasyonlardan gelen fokurtulardı. Kendimi önemsiz yasakları hiçe sayan bir çocuk gibi hissediyordum. Salondaki etajerlerde sergilenen fildişi bibloları hayranlıkla seyrediyordum: Bir servet ediyor olmalıydı bunlar. Bir telefon ahizesini kaldırdım, hat almayı başarabildim, ne var ki Paris'teki evimizin nu-

marasını çevirirken, bir bant kaydı bana hatların bozuk olduğunu söyledi. İşim gücüm yoktu; özel olarak aradığım bir şey olmadığından, her şey benim için sürprizdi.

Adımlarım beni tesadüfen birinci katta, dağ evinin öteki ucunda yer alan, Jérôme ve Francesca'nın odalarının –Raymond akşam bana kısa bir bilgi vermişti– kapılarının önüne götürdü. Madam Steiner'in odasında sessizce bir araştırma yaptım. Bir keşiş hücresinin sadeliğine sahipti burası. Açık renk ahşap bir çalışma masasının üstünde bir metin çalışması, bir paket meyve şekeri, bir paket mantar çikolata ve Martin Heidegger'in *Hiçbir Yere Varmayan Yol* adlı kitabı konulmuştu. Eski bir müzik dolabı insanda ağlama duygusu yaratan şu yapmacık şarkılardan birini çalıyordu kesik kesik. Sonra Steiner'in odasına gittim. Yatak her ne kadar yapılmış olsa da kırışıktı, üzerinde ters dönmüş bir çift ayakkabı vardı. Karısının incelediği felsefe makaleleri yerine, yerde son yıllara ait onlarca moda dergisinin yığılı olduğunu fark ettim. Bazı sayfalara çarpı işaretleri konulmuş ya da üzerine notlar alınmıştı. Açık bir komodin gözünde, kişisel mektuplar, faturalar, elektrik makbuzları buldum. Bir an direncini test etmek için yatağa uzandım, yastığı kokladım, Monsieur Steiner'in özel kokusunu duyamadım. Halının üzerinde gözüme ilişen birkaç bozuk parayı makineleşmiş bir hareketle cebime indiriverdim. Salona döndüm, bir kez daha kitapların raflara diziliş şeklini, ciltli kitapları –ki el koymayı isterdim–, özellikle de La Fontaine'in 1875 tarihli *Fabllar*'ının resimli baskısını inceledim. Onlardan ikisini alıp yerlerinde kalan boşluğu doldurmaya çalıştım, baktım olmuyor, içim kan ağlayarak kitapları yeniden yerlerine yerleştirdim.

Sonunda mutfağa gittim, genişliği dün olduğu gibi bugün de şaşırtmıştı beni. Tencereler, tavalar, kulplu tencereler ışıl ışıl parlıyordu, bir dizi bakır sahan büyüklük sıralarına göre duvardaki çivilere asılmıştı. Elektronik mutfak robotları, daha klasik ev aletlerinin yanında, uyumlu bir birliktelik içinde duruyorlardı. Sorgun dalından örme bir sepetin içinde, samanların üstünde bir düzine kadar yuvarlak ve pürüzsüz yumurta yatmaktaydı. Bir dolap büyüklüğünde devasa iki buzdolabı dev yapılı beyaz böcekler gibi karşılıklı vınlayıp duruyorlardı. Onları açtım: İkisi de tıka basa erzak, taze sebze doluydu. Yağ ve süt bölmesi büyük bir otelinkinden farksızdı. İçlerin-

de bir orduyu besleyecek malzeme vardı. Bu insanlar sıkıntıya düşecekleri korkusu içinde kıvranıyorlardı. Ellerimi tezgâhın girinti çıkıntıları üzerinde gezdirdim, satır ve bıçak darbeleriyle çizik çizik olmuştu ahşap yüzey, ama yeniymiş gibi süngertaşıyla ovulmuştu. Bütün bunlar bir geleneğin, eski Fransız taşra geleneğinin, son derece seviyeli, mükemmel bir hizmetlinin varlığını gösteriyordu. Tüm çekmeceleri açtıktan ve yemek takımlarının düzenini ve parıltısını, tabak ve sahanların renklerini hayranlıkla seyrettikten sonra tam oradan ayrılmak üzereydim ki telefon çaldı. İrkildim birden. Ekmek kutusunun üstüne bir ahize yerleştirilmişti. Açıp açmamakta kararsız kaldım, telefonun sesi uzun süre çınladı, belki on defa çaldı, sonra sustu. Ahizeyi kaldırdığımda zil sesinden başka bir şey duymadım, telefonun öteki ucunda kimse yoktu artık. Tam o esnada gözüm kilitli ahşap panoya ilişti, Raymond'un patronun özel bölmesine açıldığını söylediği panoya.

Yılmadım. Şimdiye kadar yaptığım araştırmalardan bir şey elde etmiş değildim. Aman canım, şunun şurasında, evde yalnızdık, benim ne yaptığımı kimse bilemezdi. Çengele asılı anahtarı aldım, kilide soktum. Pano gıcırdayarak menteşeleri üzerinde döndü. Yüzüme kapalı kalmış yerlere özgü bir koku çarptı. Elektriği yaktım: Küçücük bir sahanlıktan sonra yeraltına inen, taşa oyulmuş bir merdiven vardı. Eşit olmayan basamaklar, ayağımın kaymasından korktuğum için beni korkuluğa tutunmaya zorluyordu. Beton sıvalı bir mahzene varmıştım, gerçekte merkezi bir koridorun şurasına burasına serpiştirilmiş bir dar odalar dizisine. Üst üste konmuş sandıklar tıka basa eski giysi, kullanılmış ayakkabı, gazete tomarları doluydu. Daha ilerde bir marangoz tezgâhı, yanında da boya çanakları ve tamir edilecek mobilyalar vardı. Termostatlarla donanmış öteki daracık odalarda onlarca şişe, üzümünün bağına ve yılına göre sınıflandırılmıştı. Koridorun bitiminde, tavanı biraz daha yüksek bir salonda üstü düğmelerle, kadranlarla kaplı, boruların, kolların çıktığı kocaman bir bağırsağı andıran kazan dikkati çekiyordu. Kazanın büyüklüğü karşısında şaşırmış kalmıştım. Yediklerini sindiriyormuş gibi çeperleri titriyor, soluyup duruyordu. Metalin üzerinde boncuk boncuk terler birikmişti. Her düğmede, üstüne el yazısıyla bir oda adı yazılmış bir etiket vardı.

Patronun gizli bahçesi burası mıydı yani? Basit bir dökümtü

odası. Raymond bana bir oyun oynamıştı. Hayal kırıklığına uğramıştım ve derhal yukarı çıkmaya hazırlanıyordum ki bir şey fark ettim: Kazanın gerisinde yer seviyesinde bir ışık süzülüyor gibiydi. Mahzenin dip tarafı olduğu gibi odun depolamada kullanılıyordu. Fakat bu küçük ışık, duvarın dibine tek başına konulmuş bir çalı destesinin arasından geliyordu. Neden bilmem, kafamı karıştırdı; yani şimdi bunu gerisinde bir başka oda mı vardı? Şu gün bile şaşıp kaldığım bir cesaretle, dalları kaldırdım, ortasında bir kol bulunan metal bir yüzeyi örten, her tarafı toz içinde yünlü bir kumaş çıktı karşıma. Bu kolu sağa sola çevirdim, direniyor, açılmıyordu. Olasılıkla soğuk ve nem yüzünden sürgü, ağızlığına yapışmıştı. Kolla çok uğraştım, her yönde oynattım, kapıyı sarstım, sonunda açıldı.

Dekor kökten değişiverdi. Önümde karanlıkta kaybolan, belli belirsiz aydınlatılmış, hafif eğimli küçük bir geçit uzanıyordu. Kayaya oyulmuş duvarlardan ıslak toprak kokusu yayılıyordu. Temkinlice birkaç adım attım, alnıma buz gibi soğuk damlalar düştü. Bir adam boyu yükseklikte bir kablo tomarı uzayıp gidiyor ve sonunda bir sigortaya ulaşıyordu. Hafifçe yontulmuş, taş damarları gibi çıkıntı yapan kalın sopalarla desteklenmiş bu dehlizin nereye kadar gittiğini bilmem olanaksızdı. Başımın üstünde tonlarca mineral madde duruyordu. Göreceğimden fazlasını görmüştüm, benim yerim burası değildi.

Tam dönmeye hazırlanıyordum ki sessizliğin en derin anında çok uzaktan gelen boğuk bir tür hırıltı yükseldi. Bir çağlayanın, yankılanan sesi, kazanın bir sarsıntısı olabilir miydi? Yalnızca hışırtılar, vınlamalar duyunca donup kaldım. Yeraltından birçok gürültü geliyordu. Yeni baştan gitmeye hazırlanıyordum ki tünelin derinliğinden aynı inilti, bu kez küçük bir hıçkırık eşliğinde bana kadar ulaştı. Çok hafifti ama gayet belirgindi. Hayal görmemiştim. Bir anda tüylerim diken diken oldu. Derin bir nefes aldım, tam geri döneyim derken metal panoya çarptım, o da duvara vurdu, kirişler ve duvarlar sarsıldı. Odun yığınının üstünden atlamaya hazırlanıyordum ki kulağımın dibinde bir ses mırıldandı:

"Hayrola, kayıp mı oldunuz?"

Adeta kulağımın dibinde ateş edilmiş gibi oldu. Yana sıçrayıverdim.

"Ah, korkuttum mu? Üzgünüm!"

Yarı karanlıkta pek iyi seçilmeyen Jérôme Steiner sol tarafımda duruyordu. Soluğunu yüzümün ortasında duydum. Gözlerini göremiyordum, adım gibi biliyordum ki kara göz çukurları öfke saçıyordu. Konuşmak, kendimi ifade etmek istedim, havayı adeta boğulmuş bir insan gibi çekiyordum içime, hiç ses çıkmadı. Kulağımdan yakalayıp yere diz çöktürttü beni.

"Demek Francesca haklıymış, Benjamin! Siz karıştırıcı pisliğin tekiymişsiniz!"

Başımı doğrultmaya çalıştım: Ev sahibinin öfkeli yüzü tepemde dalgalanıyordu. Kendimi beş parasız kaçak bir yolcu gibi hissediyordum. Steiner'in, avcılar gibi deriden yapılmış saçaklı elbisesi içinde alabildiğine gülünç bir hali vardı. Burnum pantolonunun dikişine değiyordu. Eğildi: Tokatlayacak sandım, yüzümü sakındım. Ama beni yeniden ayağa kaldırdı, cayır cayır yanan kulağımı bıraktı ve her türlü beklentimin dışında, bana sarıldı. Vücudunun sıcaklığı benimkine geçti. Yaklaşık bir dakika böyle birbirimize kenetlenmiş halde kaldık, kendine doğru sıkı sıkı bastırmış, adeta eziyordu beni. Bu devin yanında kendimi öylesine sıska hissediyordum ki! Acılı bir vurgulamayla fısıldadı:

"Ah, bedbaht, ne zorunuz vardı da bu kapıları açtınız?"

Sert yanağını yanağıma bastırdı. Jérôme Steiner ağlıyordu. Upuzun parmaklı elleri omzuma gömülüyor, koca gövdesi kasılmalarla sarsılıyordu.

"Gece yarısı Hélène'in gelişinin içimde neleri harekete geçirdiğini, hangi yaraları deştiğini bir bilseydiniz! Tanrı şahidim olsun bu çiftliği terk etmeniz için her şeyi yapardım!"

Benjamin T. hikâyesinin bu noktasına gelmişti ki bipim çaldı. Saat sabahın 3.15'i idi. Öfkeyle duvardaki telefondan bakıcı kadını çağırdım. Ölü gibi yatan, intihara kalkışmış bir delikanlı getirmişlerdi. Yanında nişanlısı vardı; birkaç saat önce ilişkilerini bitirivermişlerdi. Rahatsız edilmek istemedim, vakayı bir başka doktora gönderdim. Benjamin'e kısa özürler geveleyip, hikâyesine kaldığı yerden devam etmesini rica ettim.

Ev sahibinin gözyaşları beni bir şamar ya da yumruk yemekten çok daha dehşete düşürmüştü. Sözcükleri kullanma gücüne yeniden kavuşarak, yukarı çıkmama izin vermesi için yalvardım ona. Hiçbir şey demeden biraz önce geldiğim uzun ince koridora sürükledi beni. Titriyordum, bacaklarım beni taşımıyordu. Kendimi suçüstü yakalanmış gibi hissediyordum. Steiner beni su birikintilerinin üstünden atlamaya, tavan çok alçaldığında başımı eğmeye zorluyordu. Pek fazla yürümek zorunda kalmadık. Karanlık bir yarığın dibinde ev sahibi bir girintinin önünde durdu, cebinden bir anahtar destesi çıkardı, anahtarlardan birini üzerinde ankastre tuşlar bulunan bölmeli bir çekmeceye soktu, bir başka metal kapının sürgüsünü açtı.

"İnime hoş geldiniz!"

Doğrudan toprağa kazılmış, içerisinde destekler üzerine oturtulmuş bir masanın bulunduğu bir tür dua yerine girdim. Ortalıkta bir video, bir bilgisayar, bir telefondan başkaca bir şey yoktu. Benim görmediğim ama odayı mavi bir ışığa boğan çalışır haldeki ekrandan, biraz önceki duyduğum aynı iç çekişler, daha belirgin bir şekilde yükseliyordu. Steiner gidip sesi ve görüntüyü kesti. Burada insan kendini büyük bir mağazanın gözetleme odasında sanabilirdi. Her şey gelişigüzel yerleştirilmişti. Duvara kollu bir mimar lambası monte edilmişti ama iyi tutturulmamış olan kaidesi kopmak üzereydi. En dipte raflar tıka basa video kasetleri ve dosyalarla doluydu. Steiner beni döner bir koltuğa oturttu ve kaygılı bir şekilde yüzüme baktı.

"Beni her şeyi söylemek zorunda bıraktınız!"

"Neyi söyleyeceksiniz? Anlamıyorum."

"Buraya kimsenin girmemesi gerektiğini biliyordunuz oysa, öyle değil mi? Raymond sizi uyarmamış mıydı?"

"Bir yanlış anlama söz konusu. Kaybolmuştum ve bana rastladığınızda yukarı çıkmak üzereydim."

"Yanlış anlama mı?"

Kahkahayı bastı.

"Odalarımızı arıyor, kütüphaneyi neredeyse talan ediyorsunuz, yasak bir kapıyı açıyor, bu mahzenlere iniyorsunuz ve bütün bunların adına da yanlış anlama diyorsunuz, öyle mi?"

"Ah, evet biliyorum, üzgünüm, hatalıyım ama... ben meraklı bir insanım. Maksadım sizi biraz daha iyi tanımaktı, işte gerçek bu."

Tuhaf tuhaf yüzüme baktı, videoyu yeniden çalıştırdı. Ekranda önce bulanık ve çizikli bir halde, dağ evinin karlar altındaki giriş kapısının, holün ve belli başlı odaların görüntüsü belirdi. Steiner'in Hélène ile beni ilk akşam bu monitörden görmüş olabileceğini düşününce irkildim. Bir başka tuşa bastı ve kapalı bir mekânda yere oturmuş, uzun saçlı birinin arkadan görünen karartısını fark ettim.

"Biraz önceki iniltileri duydunuz, değil mi?"

Steiner bir tabure çekip yanıma yaklaştı: Neredeyse ağzına atıp yiyecekti beni. Lambanın aydınlığı alnına vuruyor, saçlarının dibini pembeleştiriyordu. Beyaz ve gümüşi tutamlar fışkıran saçları öylesine gürdü ki içimde bir burukluk duydum. Benimkiler yirmi yaşındayken bile daha ince, daha seyrekti.

"Bu iniltiler, Benjamin, buradan birkaç metre ötede bir yere kapatılmış olan bu kadından geliyor."

Kesik kesik soluk alıyordu. Saçlarını geriye attı ve kulaklarından çıkan, dikenli tellere benzer iri kılları fark ettim. Verilen bilgiyi algılamam belli bir zaman aldı.

"Buralarda bir yerde hapsedilmiş bir kadın mı var, dediniz?"

"Neden hapsedildiğini biliyor musunuz? Hiç değilse onu tahmin edebiliyor musunuz?"

Sağ gözkapağı seğiriyordu, bir tür coşkuya kapılmıştı. Bir sinir tikiyle burnu kırışmaktaydı. Yumruklarını sıktı, anlatacağı mahrem şeyler bir karşılıklı konuşmanın havasına uygun düşmeyecekmiş gibi gözlerini yere indirdi.

"Bu genç kadın bir hata işledi..."

Bir ekşilik dalgası boğazımı yaktı. Ona tekrar ettirmeye korkuyordum.

"Evet, hata diyorum buna ve önemli bir hata!"

Ayağa kalktı, taburesini götürdü, lambanın yaydığı ışık çemberinden çıktı, videoyu kapattı. Artık yüzünü görmüyordum. Soluk alıp verişini ve cihazların hafif uğultusunu duyuyordum. Bedensiz bu ses beni endişelendiriyor ve bir ruh gibi dalgalanıyordu. Adamın bu ifşaatlarına bir son vermeliydim, önsezim bana anlattıklarını dinleyecek olursam ona ait olacağımı söylüyordu.

"Her şeyden önce şunu bilin ki, meraklı taze, burada İsviçre ile Fransa arasında bir yerde bulunuyoruz. Sınır beş yüz metre ilerde. Bu çiftlik 1941'den itibaren direniş kuvvetlerine üslük etti. Arazi-

nin gerçek bir gravyer peynirini andıran doğal yapısından yararlanarak Haut-Doubs ve Franche-Comté direnişçileri buraya kaçakları saklamak ve silah depolamak için tam bir yeraltı yol ağı kazmışlardı. Bir tünel İsviçre'ye çıkıyor olmalıydı, ancak 1944'te müttefiklerin bölgeyi kurtardıkları anda tamamlanmış. Yapılan birçok ihbara karşın ne Almanlar ne milis kuvvetleri onu ortaya çıkarabildi. O zamanlar teknik bir düzenekle saklanmıştı. Ve çiftliğin De Gaulle'cü bir gizli örgüte mensup olan sahibi, Vichy hükümeti yanlısı olmakla ün yapmıştı, bu onu tüm kuşkulardan uzak tutuyordu. Bunu size anlatıyorum çünkü bizzat ben, altı yaşındayken bir kış burada kaldım. Komünist ve FTP'nin* yerel başkanı olan babam, savaşın kalan kısmı süresince yaşadığımız İsviçre'ye geçirmeyi beklerken bizi, annem, kız kardeşlerim ve beni burada saklamıştı. Buraya kapandığımız bitmek bilmez bu haftalardan bende bir iz kaldı: Karanlık korkusu. O zamanlar aydınlanabilmemiz için elimizde sadece kalitesiz mumlar vardı. Destekleme çalışmalarına karınca kararınca ben de katılıyordum, çuval çuval taş, tahta parçası ve yiyecek taşıyordum. Kaçak olarak yaşadığım aylarda çok şey öğrendim: Kazılan toprağın nasıl saklanacağını, nasıl dehliz açılacağını, nasıl sağlamlaştırılacağını. Küçük olmam bir şeyi değiştirmiyor, bunlar unutulur türden şeyler değil. Yarı harap bir haldeki bu binayı yeniden bulduğumda bunlar işime yaradı, yedi yıl önce kendilerine miras yoluyla geçen binayı Neuchâtel'li kişilerden satın aldım ve şöyle bir elden geçirdim. Dehlizlerin çoğu çökmüştü. Raymond ve ben büyük bir gizlilik içinde neredeyse iki yıl süren çok yorucu bir çalışmayla bu dehlizlerden seksen metrelik bir bölümü ortaya çıkardık. En dip tarafına iki gizli oda kazdık, bir de çalışma odası olarak kullandığım bu yuvayı.

Konuşmasını burada kesebileceğimi sandım ve ayağa kalktım.

"Bay Steiner, özür dilerim, benim Hélène'in yanına gitmem gerekiyor!"

"Oturun yerinize!"

Ses tonu en ufak bir tartışmaya meydan bırakmıyordu. Karanlıkta koca cüssesini hayal edebiliyordum. Her an üzerime atılıp beni ezebilirdi.

* Francs-Tireurs et Partisans. II. Dünya Savaşı'nda Fransız direnişinde milli cephe safında savaşan çeteler. (y.h.n.)

"Söz veriyorum, kısa keseceğim. İzninizle geriye bir dönüş yapıp, birkaç dakika daha dikkatle dinlemenizi rica edeceğim. Biliyorsunuz ben iş hukuku davalarına bakan bir avukatım, varlıklı insanlarla yakınlık kurmamı sağlayan kârlı bir meslek. Belli derecede rahat bir yaşantım var ve bakmak zorunda olduğum kimsem yok. Ne var ki bu meslek bende hiçbir zaman yiyip içmeye karşı bir merak oluşturmadı: Benim gerçek tutkum aşk konusundaki uçarılıklardır. Yaşamımın önemli bir bölümünü o kadından ötekine koşmakla geçirdim. Daha öğrenci olduğum yıllarda şehvet düşkünü solcu derlerdi bana: Devrim yapmayı elbette ki istiyordum, ama çarşaf altında, yatay durumda. Çıkarlarım gereği evlendim; bu kurumun çatısı altında her türlü entrikayı çeviriyordum. Tek bir vatanım vardı benim, sürekli değişen yeni bir sevgilinin kolları; tek bir coşkum vardı, birlikte olduğum kadınların bacak aralarında en güzel yangınları yakmak. Güzel bir kızla karşılaşma fikri her sabah uyanmamı sağlamaya yetiyordu. Karım göz yumuyordu. Sersem kadın yirmi yıl boyunca değişeceğimi umdu. Hoşgörüsü günün birinde beni bunalttı. Evlilik cenderesinde boğulur gibi oluyordum, ikili bu yaşam beni birçok başka maceradan mahrum bırakıyordu. Daha zengin, daha yoğun bir yaşantıya geçmekteydim. Boşandık. Acelem vardı.

"Fakat ayrılık kelimesinin telaffuz edilmesiyle birlikte her şey değişti. Hiç farkına varmadan yaşım hayli ilerlemişti, daha az beğeniliyordum. Kadınlar bana direniyordu. Baştan çıkarmayı polis baskınına benzetmiştim; çekingen ricalara indirgemiştim işi. Ve kadınların kalplerini kolaylıkla fetheden ben, reddedilme korkusu içinde yaşıyordum artık. İş işten geçtikten sonra anlıyordum ki karım beni terslenmelerden korumuştu. Şimdi gümrükte unutulmuş bir koliydim, kısa bir süre sonra aşk konusunda başarısız kişiler arasına katılacaktım ve günün birinde, şu ana kadar kendiliğinden geliveren sayısız aşkı elde etmek için para ödemeye karşı çıkan zavallı bir ihtiyar haline geleceğimi görüyordum. Bu gönül işlerinde servetin bir önemi olduğu doğru değil; para gönül rızasını satın alabilir ama coşkuyu, tutkuyu asla. Hercailik hayatımın tuzu biberi oldu benim; o bittiği anda derin bir melankoliye yuvarlandım. Bana soğuk davranan genç insanlar karşısında küçümseme ve arzu duyguları arasında gidip geliyordum; eğer o genç kızı bir süre sonra

bozulmuş ve yıpranmış bir halde yeniden görürsem, mutlu oluyor. kendi kendime şöyle diyordum: Oh be, tasalarımdan biri eksildi! Her aşk kucaklaşması, her genç kız kahkahası beni, şahsıma yapılmış hakaret gibi yaralıyordu.

"İşte o zaman Raymond bana fikir verdi ve farkında olmadan beni kurtardı. Hizmetime on yıl önce, avukat olarak kendisini ahlâka aykırı davranmak suçundan uzun bir hapis cezasına çarptırılmaktan kurtardıktan sonra girmişti. Haftada birkaç akşam bir lokantada şef olarak çalışıyor ve kalan zamanlarda benim evle ilgileniyordu. Boşandıktan sonra benimle geldi. Alışkanlıklarımı bildiği için tanışmalarımın her birini benim kadar yoğun yaşıyordu. Onun gözünde, olmayı hayal ettiği her şeyi temsil ediyordum. Cadalozun biriyle evlenmiş, şirret kadın bir süre sonra çekip gitmişti. Herhangi bir kaçamağını, çılgınlığını görmemiştim. Fiziksel yapısı ilişkileri için bir engeldi, öylesine çirkindi ki bazı günler içimi sızlatıyordu. Hanım dostlarımdan birinin dediği gibi, loğusa bir kadının sütünün kesilmesine yol açardı.

"Güzel kadınları çıplakken dikizlemeye, odalarına sızmaya, onları duş yaparken izlemeye bayılıyordu. Tesadüfen evime gelen yabancı kadınlarla oynaşmamı gözetlediğinden kuşkulanıyordum. Düzeltmeye çalıştığım iğrenç bir alışkanlığı da çalıştığı restoranda güzel kadın müşterileri özel bir maymuncukla tuvaletlere kilitlemesiydi. Onları, çığlıklarını personelden biri duyuncaya kadar orada kilit altında tutuyordu. Patronu bir iki göçmeni kapı dışarı ettikten sonra, olması gerektiği gibi ondan kuşkulanmaya başladı. Böyle bir hareketi açıklamak için Raymond ne dese beğenirsiniz: Tuvaletlerde ipsiz sapsız heriflere orasını burasını mıncıklatan o kadar çok güzel kadın görmüş ki bu gibi kadınlara olan tüm saygısını yitirmişti. Eğer bu işi sürdürürse kendini kovmakla tehdit etmiştim. Bazen kadın cinsiyeti karşısında öylesine öfke nöbetlerine tutuluyordu ki endişeleniyordum.

"Bir gün yolda Francesca Spazzo ile karşılaştım: Dokuz yıl önceydi. İflah olmaz şehvet düşkünlüğü konusundaki ünüyle benden önde gidiyordu. Öylesine sefahat ve iğrençlik dolu evrelerden geçmişti ki insan onu yeniden heyecanlandırma konusunda umut besleyemiyordu. Herkes onu, sayıları bir yıldaki gün sayısından fazla olan erkek ve kadın sevgililerıyle tanıyordu ve o bunların hepsini

mahvetmiş, sarsmış, kirletmişti. Birçok defa, aşağılamaları karşısında çılgına dönen kıskanç erkeklerin ve kadınların intikamından kurtulmayı başarmıştı. Kendi kötülük eğilimleri ve başkalarında uyandırdıklarıyla yarı kaçık bir haldeydi. Onunla aşna fişne etmek ahlâk gevşekliğini, sonu belli olmayan bir yolculuğa çıkma riskini de beraberinde getiriyordu. Ona bittim; kaprisleri ve kültürüyle bana hükmeden bir sahip bulmuştum, o zamanlar felsefe dersleri veriyordu. 58 yaşındaydım, ilk kez bir kadına bağlanıyordum.

"Âşık olduğum için, canını sıkıyordum; beni terk etti. Kendisine yalvarıyor, en aşağılayıcı davranışlarla kendimi alçaltıyordum. Artık dalaşmaktan ve didişmekten bıkıp sonunda pezevengi olmamı, ona genç kız ve genç erkekler getirmemi, onların sefahat âlemlerine katılmamı kabul etti. Gerçekten tam anlamıyla bir kötülük meleğinin cazibesine sahipti. Kazdığım kuyuya düşmüştüm: Kendisinin ömür boyu başkalarına gösterdiği acımasızlığı şimdi ona yönelten kendinden genç bir kadına âşık olmuş yaşlı Kazanova. Ve körpe kızlar sayesinde bu başarısızlığı unutma olanağım yoktu artık. Yeni durumum Raymond'u kudurtmuştu; yanımda yaşıyordu, benim başarısızlıklarım onun başarısızlıkları demekti. Eğer ben bu olaydan sıyrılırsam o da sıyrılacaktı. Bir akşam yanıma geldi.

—Bizi yüz üstü bırakıp giden şu Francesca'yı hatırlıyor musunuz?

—Nasıl hatırlamam, sersem?

"Onun böyle kötü bir olaydan söz ederken birinci çoğul şahıs kullanmasından nefret ediyordum. Kendisiyle zevkleri paylaşmak istiyordum, yasları değil.

—Patron, intikamımızı aldım. O kaltak artık başkalarına zarar veremeyecek, o lanet suratını insanlara gösteremeyecek.

"Çılgına döndüm, beterinden korkuyordum. Ne halt etmiş olabilirdi ki? Hayır, onu öldürmemiş, tecavüz etmemişti, bu konuda beni rahatlattı. Beni doğu banliyösünde bahçe içinde küçük bir eve götürdü. Biriktirdiği paralarla almıştı burasını. Mahzene indik. Metal kanatları olan ilk kapıyı açtı. Burası küçük bir koridordan sonra, üzerinde kafesli bir göz deliği bulunan ikinci bir kapıya açılıyordu. Kendi gayretleriyle son derece güvenli gerçek bir karargâh yapmıştı! Bakmamı rica etti: Şişme bir yatağın üzerinde bir yemeğin ve ihtiyaçlar için kullanılacak bir kovanın pek de iç açıcı olmayan

görüntüsü yanında Francesca bulunuyordu. Saçı başı darmadağın, öfkeden kudurmuş bir haldeydi. Bir haftadır sürmekte olan tutukluluk hali ona mükemmelliğinden hiçbir şey kaybettirmemişti. Bu Raymond sersemi benim öcümü almak için onu kaçırmıştı!

—Görüyorsunuz patron, bu orospuya sizi terk etmek ne demekmiş gösteriyorum! Ona her gün soruyorum: Mösyö Steiner ile yeniden bir arada olmayı kabul ediyor musunuz? Buna yanaşmadığı sürece onu burada çürümeye bırakıyorum. Bir süre sonra tayınını yarıya indireceğim. İnanın bana, bir daha böbürlenemeyecek, havalar atarak gezemeyecek ve sürüne sürüne geri dönecek.

"Raymond'u tarak yüzü görmemiş saçlarından kavrayıp sarstım.

— Sen adamakıllı aklını oynattın galiba? Bu adli sicilinle, yaptığın bu tür şakaların seni ağır cezalara götüreceğini bilmiyor musun? Seni bir kez savundum, bir daha yapmam. Francesca'yı derhal serbest bırakacak, ondan özür dileyeceksin. Umarım sus payı olarak maddi bir mükafatı kabul eder.

"Raymond bana karşı gelmek cesaretinde bulundu. Eğer Francesca'yı şimdi serbest bırakırsak, bizi ele verirdi, para alsa bile yapardı bunu. Kapının arkasındaki tartışmalarınızı duyan Francesca kafesin önüne geldi ve konuşmak istediğini belirtti. Üçümüz bu iğrenç odada oturmuştuk ve ben hâlâ sevdiğim bu kadını böylesine bayağı bir duruma düşmüş olarak görmekten utanç duyuyordum. Uğradığı aşağılanmaya bizi de ortak etmek için kovayı açık bırakmıştı. Hiç bozuntuya vermeden bize bir pazarlık önerdi.

— Raymond'un beni kaçırmasının nedenlerini fazlasıyla anlıyorum. Anlıyorum, çünkü kısmen ben de aynı duyguları paylaşıyorum. Burada geçirdiğim günler bir fikir verdi bana, sizlerin içinizi okudum: Sen Raymond, bunu yaptın çünkü çirkinsin ve zevkler arenasından ömür boyu uzak kaldın, sana gelince Jérôme, yaşlandın, hem de fena yaşlandın. Ben kırkımı çoktan aştım. Şimdiye kadar cesaretim ve görkemim sayesinde var oldum. Etnologların Afrika ve Madagaskar'da duygusal besicilik dediklerini şeyi bilirsiniz belki: Prestij olsun diye çobanların çok kalabalık ve işe yaramaz sürüler toplaması. Aynı şekilde ben her zaman gösteriş olsun diye teşhir ettiğim damızlıklar ve sadık kölelerden oluşan güruhumu gezdirdim. Onurum için etrafımda avenemin olması gerekiyordu.

Yine de zamanla bu tutku zayıfladı: Davranışlarıma dikkat etmem, tüm sporları uygulamam, kendimi ara sıra bir cerrahın ellerine teslim etmem boşuna, parıltımı giderek kaybediyorum ve 'güzelliğin kalıntısı' denebilecek bir kategoriye girdim. Her bahar kentlerimizin kaldırımlarını beni gölgede bırakan genç kız kafilelerinin arşınladığını görüyorum. Kendilerini günaha sokacak güzellikler, kendilerinden büyük kadınların yüreğine bozgun ve umutsuzluk tohumları eken bedenler sergiliyorlar. Bacakları bende aşağılık duygusu uyandırıyor, göğüsleri bana kendiminkini saklama isteği veriyor. Sanki görünmeyen bir çizgiyi çoktan aşmışım gibi acımayla bakıyorlar bana. Yirmi yaşında güzellik bir gerçekliktir, otuz beşinde bir ödül, ellisindeyse bir mucize. Bir kadın geçtiğinde yapılan bu sessiz iltifatlara, bu fısıltılara ben pek vesile olamıyorum artık. Boş yere mücadele edeceğime bu işten feragat etmeyi tercih ediyorum. İnsan başkalarının gözünde kendisinin yokoluşunu okuyunca, çekip gitmenin zamanı gelmiştir artık. Beyler, beni hapsetmek mi istiyorsunuz? Buyurun yapın, serbestsiniz! İzin verirseniz söyleyeyim: Kişi konusunda hata ediyorsunuz!

"Francesca'nın anlattıklarından hiçbir şey anlamıyor, onun bu şekilde zaman kazanmaya çalıştığından kuşkulanıyordum.

— İkiniz de iyi düşünün. Raymond beni buraya atarak hedefini şaşırdı.

"Uşağım her şeyi çoktan kavramıştı ve kendini kaptırmışa benziyordu.

— Söyler misiniz Madam ('kaltak'tan 'madam'a geçmişti birden), genç kızlarla ilgilenmemiz gerektiğini mi söylüyorsunuz?

— Genç kızlarla tabii, ama bu yeterli değil.

— Ve daha güzel öyle mi?

— Tam üstüne bastın Raymond. Uşağının sözünü dinle Jérôme, altın gibi laflar ediyor.

– Şaşkın bir halde bu diyalogdan uzak kalmıştım. Bence Francesca'nın kaçmak için bir oyalama taktiği güttüğü açıkça ortadaydı. Kibirli hali, ağzını açtığı andan itibaren üzerimizde yaratmaya çalıştığı bu etki beni sinirlendiriyordu.

— Beyler, neden güzel kızlar mı diyeceksiniz? Çünkü ünlü sözün tersine güzellik bir mutluluk vaadi değil, kesin bir yıkımdır. Kadın olsun, erkek olsun, güzel varlıklar bizlerin arasına inmiş ve

güzelliklerinden dolayı bizleri küçümseyen tanrılardır. Geçtikleri yere bölücülük, mutsuzluk tohumları ekerler ve herkese kendi vasatlığını hatırlatırlar. Güzellik belki bir ışıktır, ama geceyi daha derinleştirir; bizi çok yükseklere çıkarır ve daha sonra öylesine alaşağı eder ki insan ona yaklaştığına bin pişman olur.

"Çok kızgındım Benjamin, tıpkı şu anda sizin olmanız gerektiği gibi. Beni terk edip giden bu kadını dinliyordum ve ona en ufak bir itirazda bulunmaya cesaret edemiyordum. Söylevinde her şey beni iğrendiriyordu, bununla birlikte bu konuşmanın benimkine benzer bir yıkımın meyvesi olduğunu hissediyordum. Francesca benim belli belirsiz hissettiğim şeyi aydınlığa kavuşturuyordu. Fakat bu aydınlanmanın sonucu beni şok ediyordu. Belirsiz bir durumdan en acımasız sonuçlar çıkarma konusunda şeytani bir yeteneğe sahipti.

— İnsan güzelliği her şeyden önce bir adaletsizliktir. Bazı kimseler yalnızca görünümleriyle bizim değerimizi düşürürler, bizi canlılar dünyasından silerler: Neden onlar da biz değil? Herkes günün birinde zengin olabilir; çekicilik, eğer insan doğuştan sahip değilse, sonradan asla edinilmiyor. Şimdi beyler, iyi düşünün: Eğer siz de benim gibi güzelliğin kalleşçe bir şey, mert insanlara bir saldırı olduğunu kabul ediyorsanız, bundan sonuçlar çıkarmak gerekiyor. Bu demektir ki güzeller bize hakaret ediyorlar ve verdikleri zararı telafi etmek zorundalar. Bu konuda anlaştık, değil mi? Raymond beni buraya hapsederek keşfedilmesi gereken bir yol açtı.

"Bu kez, anlıyordum, ürkmüştüm, tasarının büyüklüğü karşısında boğuluyordum. Francesca tava geldiğimizi görünce, asıl darbeyi indiriverdi:

— Müslümanlar kadınlarının yüzlerine peçe takmak ve onları dört duvar arasına kapatmakta çok haklılar. Onlar görünümün masum olmadığını biliyorlar. Onlar yalnızca bir noktada hatalılar: Güzel yüzlerle diğerleri arasında bir ayırım yapmıyorlar ve özellikle de, hepsi zararlı olan güzel oğlanları kapatmamakla hata ediyorlar.

" 'Kapatmak!' Kelime telaffuz edilmiş, her şey söylenmişti. Francesca yaşadığımız işkenceyi tek bir kelimeyle özetleyivermiş ve bunu hafifletmenin çaresini sunmuştu bize. Gülünç bir şeydi bu, bu konuda daha fazla şey duymak istemiyordum. Onu serbest bıraktım, zararını tazmin ettim. Fakat Raymond'u kandırmıştı bir ke-

re, adam her gün kabul etmem için sıkıştırıp duruyordu beni. Sonunda yelkenleri suya indirdim. Fakat siz beni dinlemiyorsunuz galiba Benjamin, aklınız başka yerde!"

Yüz vergisi

Gerçekten de birkaç dakikadan beri gizlemeye gerek görmeden saatime bakıyordum.

"Özür dilerim" dedim, "Hélène yokluğumdan kaygıya kapılmış olmalı."

Steiner ayağa kalktı, taburesini aldı ve gelip karşıma, yeniden ışığın altına yerleşti.

"Hélène'e haber verildi, birlikte olduğumuzu biliyor. Sevgili Benjamin'ciğim –düşüncelerinden bir kısmını bana açıklamak istemiş gibi ellerimi avuçları arasına almıştı– çok kapalı konuştum, biliyorum, bırakın da biraz açayım..."

"Hayır Mösyö Steiner, anlamasına gayet güzel anladım ama sizin hikâyeniz beni neden ilgilendirsin ki?"

Saygısızlığımın cezasını yeterince çektiğimi sanıyor ve hak ettiğim tek cezanın buradan kovulmak olduğunu düşünüyordum. Steiner ellerimi bıraktı, küçük büroda bir baştan bir başa yürüdü. Alnının öfkeyle kırıştığı görülüyordu. Mekânın darlığı adamı daha bir irileştiriyordu. Kafasının tavana değeceği anı kolluyordum

"Yani sizi ikna edemedim mi, Benjamin?"

İzi sürülen bir hayvan ifadesi gelmişti yüzüne.

"Güzelliğin bir işkence olabileceğini kavrayamıyor musunuz? Üstelik bunun sırf modanın ya da sinemanın gözde yıldızları için değil, sokakta gözünüze ilişen ve soluğunuzu kesen her yüz için söz konusu olduğunu?"

"Şunu söylemeliyim ki, bu soru aklımın köşesinden bile geçmemişti."

Gerçekten canı sıkılmış gibi göründü. İçimden, "münakaşa etmekten, tartışmaktan özellikle kaçınmalıyım" deyip duruyordum, aklım fikrim bu tehlikeli durumdan yakamı sıyırmanın bir çaresini bulmaktaydı. Anlayışı kıt bir öğrencinin kafasına bir teoremi sokmak isteyen öğretmen gibi yeni baştan karşıma oturup gözlerini

gözlerime dikti. Nemli ve buz kesmiş ellerimi güven verici bir sıcaklığın yayıldığı ellerinin arasına almıştı yeniden. Kan dolaşımını sağlamak için avuçlarımın içini yavaş yavaş ovuyordu, kendini bu işe öyle kaptırmıştı ki bizi orada bir arada tutan şeyi unutmuş gibi bir havası vardı. Soğukkanlılığımı yitirmiştim. Suskunluğu uzuyordu. Kendimi tarifsiz şekilde sıkışmış hissettim. Biraz önce gevezelikleriyle yaptığı işkenceyi şimdi de suskunluğuyla yapıyordu. Bu yüz yüze konumdan kaçmak için ahdimi bozdum, bir itirazda bulundum.

"Yine de çirkinlik daha yaygın değil mi?"

"Acınacak bir kanıt, Benjamin. Güzellik her ne kadar ender olsa da fazlasıyla mevcut, fazlasıyla onur kırıcı. Onun hilesi, her gün ayrıkotu gibi biterken, bizleri kendisinin kırılgan olduğuna inandırmak."

Steiner bir vaiz gayreti içindeydi. Fikirlerini kesin bir vurguyla, beni endişelendiren bir sakinlikle dile getiriyordu. Bu konuşmanın bizi nereye götüreceğini kestiremiyordum: Anlattıklarını ne kadar dinlersem, o da benim üzerimde o oranda hakkı olduğuna inanacaktı. O zaman ben de alışık olduğum bir tutarsızlıkla taktik değiştirmeye ve onun düşüncesine katılmaya karar verdim.

"Doğru, ben bunu hiç düşünmemiştim!"

Saygıya layık görmediği bu değişiklik onu kızdırdı. Üzüntülü bir hal aldı.

"Düşünmeden konuşuyorsunuz Benjamin, maksadınız bu işten sıyrılmak."

İnançsızca inkâr ettim, geri adım attım. Donuk bakışları, üzerime çevriliydi, ama benim dışımda bir yere bakıyordu.

"Konuyu başka türlü ele alalım: Peki siz yaşlanmaktan korkmuyor musunuz?"

Allak bullak olmuştum, şimdiden fazla konuşmuş olduğum için kendime lanetler yağdırarak cevap vermekte tereddüt ediyordum.

"Doğruyu söylemek gerekirse, ben kendimi her zaman, olduğumdan daha yaşlı hissettim."

"Bu açık yüreklilik sizin için onurlu bir davranış. Pekâlâ bu mükemmel kişilerin bizi mezara ittiklerine, çöküşümüzü dayanılmaz kıldıklarına inanmıyor musunuz?"

"Olabilir, ama ben onları görmüyorum."

"Onları görmüyormuş!"

Birden sesinin perdesi yükseldi.

"Yine de hayranlık verici bir şey. Bense yalnızca onları görüyorum. Yanınızda Hélène'inizle çıkıp gelmekle bana ne kadar büyük bir kötülük yaptığınızı şimdi anlıyor musunuz?"

Yeniden soluk aldı, haykırmaya koyuldu.

"Ben tam kendimi güvende sanırken dişi karınca sürüsü yakamı bırakmıyor, gelip beni evimde de buluyor!"

Ateş püskürüyor, konuşurken tükürükleri yüzüme saçılıyordu. Bu bağırıp çağırmalar karşısında dehşete düşüp ben de patlayıverdim.

"Bakın, bu sizin probleminiz, benim değil. Benim tek istediğim Paris'e dönmek."

Korkudan sesim kesilmişti, bu sözcükleri telaffuz etmekten çok ciyak ciyak haykırmıştım ve cüretimden dolayı tir tir titriyordum.

"Hayır Benjamin, bundan böyle sizin probleminiz bu."

Steiner birden yumuşamıştı. Bu ani çark edişler karşısında afallayıp kalıyordum. Neredeyse her heceyi vurgulayarak fısıltıyla konuşuyordu.

"Siz benim evimin mahremiyetini ihlal ettiniz, bu gibi şeylerin bir bedeli vardır."

Gözlerimi yumdum, kendi kendime şöyle dedim: Düş görüyorsun, bütün bunlar gerçek değil. Fakat gözlerimi yeniden açtığımda, Steiner yine karşımdaydı. Hem de bu kez, gözkapaklarımı yumduğumda bir an için gözlerimin önünden silindiği haline göre daha düşsel, daha büyümüş olarak.

"İlk soruma yeniden dönüyorum: Çığlıklarını duyduğunuz bu kadının buraya niçin kapatıldığını anlıyor musunuz?"

Bu olguyu çoktan unutmuştum.

"Güzel olma suçunun kefaretini ödemek için kapatıldı!"

Sustu, olumlamasının yarattığı etkinin tadını çıkardı. Soğukkanlılığımı kaybetmekte olduğumu görerek mırıldandım:

"Şey demek istiyorsunuz, bakın, ben sizin söylediklerinizi anlamıyorum..."

"Beni çok iyi anlıyorsunuz. Güzel kadınları zarar vermelerini önlemek için bu çiftliğin altına hapsediyoruz. Yüzlerinin vergisini ödüyorlar."

Güçlükle yutkundum, kalbim anormal derecede hızlı atıyordu.

Bana Steiner'in benzi çok solmuş gibi geldi. Ateşliliğinde, kendi kanıtlarına kendisini inandırmak istiyormuş gibi yapay bir şey vardı. Konuşmanın bu son bölümünde, sadece bir tuhaflık kanıtı bulmaya çalışıyordum hâlâ:

"Hadi hadi, siz beni işletiyorsunuz, dalga geçiyorsunuz."

"Hayatımda hiç bu kadar ciddi olmadım ve siz bunu biliyorsunuz. Size söyledim, Raymond'un mahzeninde Francesca ile karşılaşmak beni öfkelendirmişti. Önce hiçbir şey anlamak istemedim: Tanrı biliyor, eğer körpeliği ve gençliği taparcasına sevmişsem, bana bu kadar neşe veren şeyi bir bela olarak kabul edemezdim. Bu şölenden payıma bir şeyler düşeceğini umuyordum. Bugün bile nefretime nostalji karışıyor, Hélène'e karşı bağışlayıcı oluşum bunun kanıtı. Oysa Francesca, uğruna yaşadığım şeyi bugünden yarına ertelememi istiyordu. Hararetli tartışmalarımız oldu. Bana ihtişam devrinin geçtiğini, kadınlardan artık bekleyecek fazla bir şeyim kalmadığını, olsa olsa kendi yaşımda çirkin bir kadınla yavan bir evlilik yapabileceğimi ustalıkla gösterdi. Uzun süre bu gerçekle bir ertelemeden yarar sağlama ümidi arasında kıvrandım. Sonunda Francesca galip geldi: Daha önce yüceltmiş olduğum her şeyi bir anda terk ettim, reddettim. Bir devrim gerçekleşti, bir bakıma bir din değiştirme: Gözlerimin önündeki perde kalktı. Şimdiye kadar yanlış yolda gitmiştim. Bu dersi Francesca'nın bana acı içinde öğretmiş olması onu daha da gerçek kılıyordu. Bu eşiği ona duyduğum aşk yüzünden aşmıştım ve artık hiçbir erkeğe ait olamayacağına göre tutkum söndü, bir dostluğa, bir suç ortaklığına dönüştü. Bir ay sonra, evimde, Raymond, o ve ben, bundan böyle kendimizi ırk ve cinsiyet farkı gözetmeksizin her güzel insanın elenmesine hasredeceğimize ant içtik. Bedensel zevklerden sonsuza kadar vazgeçeceğimize yemin ettik, çünkü bir insan bir şeyin hem kölesi hem efendisi olamaz."

Steiner yeniden ayağa kalktı, yerinde duramıyordu. Çok önemli bu anları hatırlamak oturmasını imkânsız kılıyordu.

"Biliyorum, sadece bir avuç insandık ama eksiksiz bir azimle donanmıştık. Kendimizi okyanusları boşaltacak, dağları yerle bir edecek kadar güçlü hissediyorduk. Bu işe bugün hâlâ beni şaşırtan bir bilinçsizlikle giriştik. Bize bu kararı verdirten insanlığın iyiliği için bir şeyler yapma ve ortak zehirlemeye bir son verme konusun-

daki kararlılıktı. İnsan komünist olmaktan asla kendini kurtaramıyor. Ne olursa olsun öyle kalıyor, o zamanlar kendisini harekete geçiren uzlaşmaz tutumdan kurtulamıyor. Kolaylık olsun diye Francesca ile evlendim, kâğıt üstünde bir evlilik bu, bunu size belirtmem gerekmiyor. Tutsaklarımızı gizlemek için kentte mi yoksa kırda mı oturacağımıza uzun süre karar veremedik. Sonra savaş yıllarında saklandığım Jura Dağları'ndaki bu çiftlik geldi aklıma. Bu yüksek yaylaların ıssızlığı, kışın aşırı soğuğu, bölgede sahip olduğum büyük saygınlık, her şey projemiz için buranın en uygun yer olduğunu gösteriyordu. Büyük bir direnişçinin oğlu olarak burada önemli bir insanım, herkes saygı duyuyor ve bu harabeyi satın alıp elden geçirttiğim için minnettarlar bana. Yöredeki jandarmalarla senlibenliyim, hatta eski muhariplerle birçok anma töreni bile düzenledim. Kasabanın belediye başkanı ve yardımcıları mahzene indi, açtığımız bu küçük tünel parçasını ve şu anda konuşmakta olduğumuz çalışma odasını gördüler. Onların bilmedikleri şey bu madeni evrak dolaplarının gerisinde iki hücreden oluşan bir başka hendeğin başladığı..."

"Fakat bütün bunları bana neden anlatıyorsunuz ki?"

"Çünkü bunu siz istediniz!"

"Hayır, benim sizden bir şey istediğim falan yok. Bırakın gideyim, yeter bana."

"Evet evet, benliğinizin derinliğinde, devam etmem için yalvarıyorsunuz bana. Bu iç sesin, 'Konuşun Mösyö Steiner, bana her şeyi anlatın' dediğini duyuyorum."

"Yemin ederim, daha fazla hiçbir şey bilmek istemiyorum!"

Steiner beni dinlemedi bile, videoyu çalıştırdı. Ekranın rengi bulanıktı. İyi temizlenmemiş bir akvaryumun suyunu andırıyordu.

"Bakın, inlemekte olan şu ufaklığa bakın örneğin. Bizim için alışılmamış bir vaka. Kuzey Carolina'dan genç bir Amerikalı kız. Raymond bir akşam çılgınca bir iş yapıp Paris'te bir sokaktan kaçırmış. Anne babasıyla tatildeymiş, ailesinden izin alıp dolaşmaya çıktığı bir gece, Lyon garı civarındaki oteline dönüyormuş. Uşağım sorumsuzca bir davranışta bulunmuş. Onu mimlemiş, bir anda karar verip bir darbeyle bayıltmış, sımsıkı bağlayıp bir sandığa koymuş, hemen buraya getirmiş. Olan olmuştu bir kere. Günahı üstlenmemiz gerekti. Genellikle yabancılardan çekiniyoruz, büyükelçi-

liklerle, interpolle falan uğraşmak çok riskli. Yine de, akıllıca bir seçimdi bu, kız muhteşemdi. Ah, bakın, başını kaldırıyor.

Videonun sesini yükseltti. Gördüklerim midemi bulandırdı: Daracık bir hücrede suskun bir yalvarış içerisinde diz çökmüş bir paçavra yığını duruyordu. Kasılıp kalmışa benzeyen yüz pek iyi seçilmiyordu. Gözler, ürkmüş hayvanlarınki gibi, çukura kaçmıştı ve grileşmiş derinin üstünde yara izleri görülüyordu. Genç olmasına rağmen, gençliğinden geriye hiçbir şey kalmamıştı: Karşımızda inleyip duran, ağzı içine göçmüş, bir deri bir kemik, ürkmüş bir yaşlı kadındı. Yüzünde en ufak zekâ belirtisi kalmamıştı. Hıçkırıkla iç çekiş arasında bir tür sürekli uğultu çıkarıyordu.

"Tanıştırayım Rachelle Albright, 19 buçuk yaşında, 1.75 boyunda, Kuzey Carolina-Raleigh doğumlu, özel merakı dans ve binicilik. Onu devşirdiğimizde Fransızca dersleri almaya hazırlanıyordu. Kendisini yirmi aylık bir tutukluluktan sonra önümüzdeki hafta salacağız. İstenilen kıvama geldi artık."

Bu sırada bu hayaletin dudaklarından sesler çıktı. İngiliz olduğunu anlamam zaman aldı.

"Help, help..."

"Help! Ama iş işten geçti tatlım, artık kimse sana yardım edemez. Bunun gece gündüz ağladığını ve bize yalvardığını duymak tam anlamıyla bir kâbus oldu. Akıl sağlığından endişe ediyorum. Siz onu geldiğinde görecektiniz: Bronzlaşmış, adaleli bir zarafet ve büyü simgesiydi."

Önce Steiner'in bir dengesizlik nöbetine tutulduğunu sanmıştım. Belki de yükseklikten ileri gelen bir rahatsızlık demiştim. Ayrıntılar birbirine eklendikçe gerçeği görmek zorunda kalıyordum. Şaka yapmıyordu, zincirlenecek deliydi adam. Sezdiklerim beni dehşete sürüklüyordu. Kendi kendime tekrar edip duruyordum:

"İğrenç, iğrenç..."

"Evet Benjamin, iğrenç, size katılıyorum. Ama unutmayın ki o suçluydu, cezasını hak ediyordu."

"Güzelse, bu onun hatası değildi, gizli yaşayacak değildi ya."

"Olur mu! Siz kendiniz söylediniz. Herkes kendi yüzünden sorumludur. Her iki cinsiyete ait göz kamaştırıcı insanlar yüzlerini bir peçeyle gizlemedikleri ya da bir cerrahın neşteri altına yatıp onları yeniden şekillendirmedikleri sürece bizler huzur bulmayacağız."

Bu son canavarlık karşısında ezilmiş bir halde dilimi yutmuştum. Steiner suskunluğumu kuşkuya yormuş olmalı ki birden sesini yükseltti.

"Bana inanmıyor musunuz? Üçümüz evrene karşı elbirliği ettiğimiz için bizi hor mu görüyorsunuz?"

Omuz silktim. Sağduyuya aykırı sınırsız insan davranışları kataloğunda bir gün bu saçmalığa rastlayabileceğimi hiç düşünmemiştim. Önümde bir uçurum açılıyordu. Bu tarz durumlarla asla mücadele etmemiştim. Steiner iki elini omuzlarıma koymuş, yüzüme bakıyordu. Göz göze gelmeye cesaret edemiyordum. Beyninin kıvrımlarına bir hayvan yerleşmiş de oradan çıkmaya çalışıyormuş gibi. alnının şişkinliğinde bir damarın attığını görüyordum. Dudaklarının kenarında, bana öğretmenlerimden bazılarını anımsatan ince sızıntılar halinde beyaz köpükler birikmişti.

Tahmin edebiliyordum, her an patlayabilirdi. Adamın, bana gereğinden fazla şey anlatmış olmak korkusuyla yeterince şey söylemediği takdirde ona inanmayacağım kaygısı arasında bocaladığını hissediyordum. Kaçmalıydım, şansımı denemeliydim. Ölçüsüz bir edilgenlik içinde sersemlemiş, hiçleşmiş, orada öyle duruyordum. Sıkıntımı gizlemek için acınacak bir tarzda öksürdüm. Steiner yeniden şu eğitimci tavrına büründü. İnancını yayma çabası da teorileri kadar diken diken ediyordu tüylerimi. Dürüstlükten şaşmayan bazı kimselerde rastlanan, yumuşak başlıların şu korkunç fanatizmine sahipti. Kulaklarımı tıkayıp onun bu safsatalarını duymamak isterdim.

"Işığı söndürelim Benjamin, ister misiniz? Benim konsantre olmaya ihtiyacım var."

Her şeyi durdurdu. Yalnızca minnacık bir gece lambası karanlığı deliyordu ve karanlığa bu yeniden dönüş sabrımı taşırdı.

"Beni dinleme nezaketi gösteriyorsunuz, evet, tekrar tekrar söylüyorum büyük bir sabır gösteriyorsunuz. Bunun beni ne kadar rahatlattığını bilemezsiniz. Henüz işin aslını anlatmadım size. Kaçırma yöntemleriyle, ek ayrıntılarla, aldığımız önlemlerle kafanızı şişirmeyeyim. Bir ısıtma sistemi, havalandırma delikleri, bir çamaşırhane ve dışarıya hiçbir şey sızmasın diye bir çöp yakma makinesine varıncaya kadar her şey düşünülmüş. Her ne kadar başka bir savaş söz konusuysa da, direnişçiler gibi gizli çalışıyoruz burada.

Bizim işimiz basit bir ilke üzerine temellenmiştir: Gözlerden uzak tutma. Tutsak ettiğimiz güzel kadınları çirkinleştiren şeyin ne olduğunu biliyor musunuz? Kimsenin onları görmüyor olması. Oysa güzellik ancak birileri ona hayran olduğu sürece vardır, tamamen gösterişten ibarettir. Bakışlarınızı güzellikten çekin, solar gider. Bizim burada yaptığımız da işte bu: Her günleri bir halk oylamasıyla geçmek zorunda olan, delicesine kendini beğenmiş bu tanrısal yaratıkların hayat kaynağını kesiyor; onları, kendilerini besleyen tüm bu kaş göz işaretlerinden, iltifatlardan uzak tutuyoruz. Bu küstah heykeller doymak bilmez gözler yüzünden sıkıntı mı çekiyorlardı? Yukarıda, görüntü dünyasında insanlar onları gözleriyle yiyorlar mıydı? Biz onları büyük bir utanca mahkûm ediyoruz: Görünmezlik.

"Sonuç: Sararıp soluyorlar. Sırası gelmişken, dağ evimizin adını söyledim mi size? Kurutmahane. Sürülerini otlatan çobanlar buraya öyle demişler. Bu tanımsal bir terim: İçinde saman kurutulan şu kafesli konileri belirtiyor. Bu sözcük hoşumuza gitti, yazgının bir işareti gibi göründü bize. Kurutmahane'yi, güzeller güzeli insanların bir kitabın sayfaları arasındaki kurumuş bir çiçek gibi kuruyup kaldığı, gözlerden uzak bu yer haline getirdik. Şimdilik, genel olarak kadınların oluşturduğu davetlilerimiz üzerinde hiçbir şiddet uygulamıyoruz. Onları yüzümüzü görmelerine, tek bir sözümüzü duymalarına fırsat vermeden yüzlerce kilometre uzaklardan kaçırıyoruz. Giysileri yakılıyor, kimlikleri yok ediliyor, değerleri ne olursa olsun mücevherleri eritiliyor. Yasalar işlemiyor burada, yeniden diğerleri gibi insanlara dönüşmedikçe hakları askıya alınıyor.

"Kumaşla kaplı, bir tahta bölme, bir duş ve lavaboyla donanmış hücreleri bir kamera tarafından sürekli olarak izleniyor. Ne yazık ki, aynı anda iki pansiyonerden fazla alamıyoruz. Pek kalabalık değiliz. Sınırın her iki tarafında Jura vadilerinde yaşayan ve geçimlerini saatçilikle sağlayan insanların gözünde, mütevazı zanaatkârlarız biz."

Steiner sustu. Bu hiç hoşuma gitmiyordu. Karanlıktan, yer altından, bir yerde kapalı kalmaktan kokuyordum. Bekliyordum ki yeniden konuşmaya başlasın. O konuştuğu sürece rahattım. Hırçın bir tavırla bile olsa, konuşkanlığı beni koruyordu. Sadece hızlı hızlı so-

luduğunu duyuyordum, ortada hiçbir neden yokken aklına esip bana vurabilirdi.

"Ee, bu onları yaşlandırmaya yetiyor mu?"

"Ah, ne kadar da sabırsız! Durun biraz, delikanlı! Mahkûmlarımız asla birbirleriyle iletişim kurmuyorlar, toprağın kalınlığı onları birbirinden ayırıyor, hatta bizimle de konuşamıyorlar. Eğer hücrelerine girmek zorunda kalırsak, kendimizi tepeden tırnağa gizliyoruz. Hiçbiri neden orada bulunduğunu, bulunduğu hücrenin nerede olduğunu, neyle suçlandığını, bu cezayı ne kadar çekeceğini bilmez. Onları mahkûm ettiğimiz bu mutlak sessizliğin korkunç etkileri var: Zindancısıyla görüşmek de biriyle görüşmek demektir. Burada sonsuz bir monologla yetinmek zorundalar. Geçirdikleri aylar boyunca tek bir insan yüzü görmemeleri, tek bir kelime duymamaları gerekiyor. Dolaşmak yok, ışık yok, eğlence yok, gürültü yok, ayna yok. Sadece tavana yerleştirilmiş ve ayarı bozulmuş bir saat: İbreleri son hızla dönüyor, dakikalar saniye, saatler dakika, günler saat hızıyla ilerliyor. Spor müsabakalarında saliselerin akıp geçmesi gibi, büyük bir hızla ilerleyen bu mekanizma onların hızlı çöküşünü gerçekleştiriyor. Hiçbir şeyin onları, kendilerini tüketen, zamanın saf akışından ayırmaması gerekiyor. Güzelliği, okyanuslarda çözünen maddeler gibi gömdüğüz bu dağ mozolesinde kalıyor hepsi, ceza süresi dolana kadar."

"Peki, yürüyor mu bari?"

Saçma sorularımla konuşmayı sürdürüyordum. Merakım korkudan baskın çıkmıştı.

"İnanın bana çok kökten bir tedavi: Yalnızlık, zevk ve eğlence içinde geçen bir hayatın ardından hiç beklenmedik bu tutsaklığın şaşkınlığı, her şey onları yıkıma uğratmak için birbiriyle yarışıyor. Dahası var, planlar yapıyorlardı, tatile, öğrenim yapmaya, nişanlanmaya hazırlanıyorlardı. Ve birden dönüşü olmayan bir yolculuğa çıkmak üzere kendilerini yeraltı mezarlığımızda buluyorlar. Güzellik zamanın eninde sonunda yıkıma uğrattığı sonsuzluk parçasıdır. Biz bu süreci hızlandırıyoruz. Bir yas ya da yaşadığı bir şok sonucu saçları bir gecede ağaran insanlar tanıdınız mı hiç? Himayemize aldığımız kızlara yaptığımız işte bu: Bu hiçleştirme küründen çıktıklarında yirmi otuz yaş birden yaşlanıyorlar. Ne ultraviyole ışını ne kimyasal işlem: Herkesten uzak yaşamaya zorlanmak yeterli.

Yaşlılık üzerlerine yırtıcı bir kuş gibi çullanıyor. Genç kız olarak yatmışlardı, altmışlık bir nine olarak uyanıyorlar. Bozulmaların kalıcı olduğu hükmüne varır varmaz, genellikle on sekiz yirmi dört ay arasında bir zaman dilimi yeterli, onları gece yarısı buradan çok uzaklarda bir yerde, gözleri bağlı olarak kırın ortasına bırakıyoruz. Tıpkı kapatılışlarını anlamadıkları gibi salıverildiklerini de anlamıyorlar. Dışarı çıktıklarında düşkünler yurduna özgü ekşi bir koku yayıyorlar, geçmiş zamanın kokusu. Ceplerine küçük bir ayna koyuyoruz. O zaman aynaya bakan Venüs karşısında Mathusalem'in* yüzünü görüyor. Bu son şok onları tamamen yıkıyor: Kendilerini tanıyamıyorlar artık. Özgürlüklerine kavuştuklarına üzülüyorlar. Çünkü onlar artık zindanı kendi içlerinde taşıyorlar, çirkinliğin ve yaşlılığın zindanını."

Steiner ışığı yeniden yaktı. Kıpkırmızı olmuştu, bana doğru kaygılı bir bakış fırlattı ve bir adım atıp bilgisayarının klavyesinin başına oturdu. İkonların üzerine tıklıyor, parmaklarını öylesine şaşırtıcı bir ustalıkla gezdiriyordu ki klavyenin tuşları birbiri ardına büyük bir hızla gömülüyordu.

"Şüpheciliğiniz biraz azalmış gibi geliyor bana, Benjamin. Yoksa yanılıyor muyum?"

Onaylamaya gerek duymadım. Işık yeniden yandığından gözlerimle onu takip edebiliyordum.

"Görüyorsunuz, bende biraz medyumluk var, önseziyle hareket ediyorum. Aynı küstah bir yeniyetme kızın dudak büküşünden, gelecekteki göz kamaştırıcılığın kokusunu aldığım gibi, bir genç kızın mükemmel değirmiliğinde bu güzelliği bozacak kusurları, tutarlılığı bozacak zayıf noktaları hissedebiliyorum. Güzellik bir insanı sanat eseri durumuna sokabilir belki, ama bir hiç dünün tapılan kadınını pasaklı bir cadıya döndürebilir. Alın, bakın işte!

Hélène'in yüzü ekranda adli sicil kayıtlarındaki resimler gibi cepheden ve yandan olmak üzere belirdi. Birlikte yaşadığım kadının donup kalmış yüzüne bakınca bunların bu sabah Raymond tarafından çiftliğin önünde polaroid makineyle çekilen resimler olduğunu anladım. Renkleri şimdiden solmuştu. Steiner benim Hélène'imi kendi veri bankasına katmıştı.

"Fotoğraf güzel çıkmamış, arkadaşınız kuşkusuz en mutlu gü-

* Mathusalem: 969 yıl yaşadığına inanılan efsanevi din adamı. (ç.n.)

nünde değil ama gayet iyi."

Bir kâğıt parçası, bir resim kalemi aldı, birkaç çizgi çiziktirdi.

"Şimdi bu fotoğraftan yola çıkarak gözlerinizin önünde, otuz yıl sonra ne hale geleceğini düşündüğüm sanal bir Hélène karalayacağım. Çöküş ağızdan ve yanaklardan başlayacak. Dudakların sol bölümü kulağa doğru çekilecek ve elli yaşlarında, büzüşmüş bir çukur oluşturacak. Dudaklar çatlayıp dolgunluğunu, kabarıklığını yitirecek, ağzın içine doğru çekilecekler, bu arada çene de öne doğru fırlayacak.

Ekrandan kâğıda gidiyor, bazen bir çizgiyi kalemin arka ucuna tutturulmuş silgiyle siliyordu.

"Şunu unutmayın ki vücudun her tarafı aynı hızla çökmez. En hızlı bozulan ve direncini yitiren cilttir. Hélène'de cilt buruşacak, kırış kırış olacak. Yanaklar çökecek, elmacıkkemikleri iyice belirginleşecek, yüz daralacak. Sonunda bütünün simetrisi bozulacak, burun daha bir uzamış, gözler daha bir çukura kaçmış gibi görünecek. Bakışlar canlılığını yitirecek. İşte, oldu aşağı yukarı: Yüzündeki kırışıklıkları vurguluyor, girinti ve çıkıntılar üzerinde yeniden çalışıyorum, rengi koyulaştırıyorum, saçları aklaştırıyorum. Nasıl buldunuz?"

Önümde, Hélène'in annesinin altmış yaş civarındaki ölümünden bir süre önce çekilmiş fotoğraflarındaki haline neredeyse tıpatıp benzeyen bir kadının robot portresi duruyordu.

"Korkutuyor, değil mi? Bahse girerim, tıpkı annesine benzemiştir! Buradaki konuklarımız evlerine döndüklerinde anneleri dehşet içinde onları reddediyor. Kendi görüntülerine bakarmış gibi oluyorlar. Kızları, yeniyetme bir sesle konuşan ak saçlı mumyalara dönüşmüş oluyor. Bu çelişki onların uyandırdıkları tiksintiye katkıda bulunuyor. Eğer şikâyet ederlerse, kimse onları ciddiye almıyor. Sonunda kendilerini bir hastanenin psikiyatri servisinde buluyor ya da utanılacak bir şeymiş gibi aileleri tarafından gizleniyorlar. Yani ilki yetmezmiş gibi ikinci kez kapatılıyorlar."

Donup kalmıştım. Aynı zamanda da dudaklarımı yakan bir soru vardı: Steiner'den aynı yöntemle benim yirmi yıl sonraki halimi çizmesini isterdim. Sıkıntım gözle görünür olmalı ki adamın bakışlarında bir neşe parıltısı belirdi.

"Bakıyorum, kendinizi kaptırdınız, Benjamin. Hiç inkâr etme-

yin, ben sizi korkutuyorum, ama konu da ilginizi çekiyor."

Heyecanla etajerin üstünden, plastik bir kılıf geçirilmiş kalın bir albüm alıp masanın üstüne koydu.

"Bu genç kızlar bizim kendilerine tanıdığımız şansın farkındalar mı sizce? Görüntü takıntısından, modanın dayatmalarından kurtulmak; makyaj yapma, kilolarına dikkat etme zorunluluğu duymamak; bundan böyle kendilerine cinsel meta olarak bakılmaması... Sırf kendileri oldukları için sevilmek istiyorlardı değil mi? İşte bizim onlara sunduğumuz da bu zaten!"

Taburesini oturduğum koltuğun yanına çekti, albümü açtı.

"Her yeni kız geldiğinde, yüzünün gelecekte alacağı şekli çiziyor ve daha sonra modelle benim tahmini olarak çizdiğim görüntüyü karşılaştırıyorum. Bu albümde son beş yılda burada ağırladığımız mükemmel kızlarımızın tamamı, boyları, yaşları, beden ölçüleriyle yer alıyor. Sol sayfada geldikleri zamanki yüzleri; ortadaki benim tahmini çizimim, sağdakiyse iki yıl sonraki fotoğrafları. Tahminlerimde pek yanılmadığımı göreceksiniz."

Steiner saklamıyordu, gururluydu, neredeyse övgüler dileniyor, övünüp duruyordu. Zaferlerini derlediği bu albüm bir mankenler kataloğu havasındaydı; aslında iç karartıcı bir belge oluşturuyordu. Albüme topluiğnelerle tutturulmuş bu yüzler, hızlandırılmış bir harabeye dönüşün hikâyesini anlatıyordu; hepsi olgunlaşmadan deforme olmuştu ve iki yıl boyunca güneş yüzü görmemenin yol açtığı bu korkunç solgunlukla, hepsinde aynı şaşkınlık, aynı dehşet ifadesi vardı. Bunlar hayatın şekillendirdiği güzel ihtiyar yüzleri değildi, Jivaro* tarzı daralmış, buruşmuş suratlardı. Cilt yaşlanmaya, ten rengi bakıra dönmeye, yüz çatlamaya vakit bulamamıştı soyluca. Yüzler her resimde bir tür yıldırımla çarpılmış gibiydiler. Acımasız bir bozulma mermerimsi hatları mahvetmiş, insanları hayran bırakan bu vitrinleri mozaik gibi parça parça etmişti. Steiner sayfaları çevirirken açıklamada bulunuyor, yaşayan ölüleri, tek suçları güzel doğmuş olan yirmi yaşındaki bu nineleri art arda bana gösteriyordu. En sonda, en son tarihli resim olarak Rachelle'inki vardı. Eşsiz güzellikte nefis bir kız çocuğu. Değirmi yüzü ve gözlerinin mavisini belirginleştiren şaşkınlığıyla, yüzünden yaşama

*Jivaro: Yukarı Amazon'da, Andlar'ın doğu yamacında yaşayan ve öldürdükleri düşmanlarının kafataslarını kurutup küçülten savaşçı Kızılderililer. (ç.n.)

sevinci, iyi yüreklilik okunuyordu. Bu cehennemde çile çekmiş tüm kurbanlar arasında en hırpalanmışı, en tanınmayacak hale gelmiş olanıydı. Bu kez allak bullak olmuştum, inler gibi bir sesle:

"Fakat neden, neden..." diyordum.

"Ne neden? Şaşkın şey!"

Steiner hiç beklemediğim bir anda yumruğunu masaya indirmişti.

"Bir saattir size bunu anlatıyorum. Ben korkunç bir saldırının kurbanı oldum, şimdi kendimi savunuyorum, işte nedeni bu!"

Bir saniyenin içinde adeta kuduz köpeğe dönmüştü. Konuşmuyordu artık, dolanıp duruyordu, geniş mor lekeler yüzüne mermer görüntüsü vermişti.

"Kezzap, Benjamin, kezzap, bunlar tam anlamıyla kezzaplık! Eğer ben iktidarda olsaydım, hepsine daha doğar doğmaz kezzap attırtırdım. Mutlak eşitlik!"

Biraz önce ağzından çıkan sözün büyüklüğü karşısında boğulur gibi oldu, titriyor, soluk alamıyordu. Soğukkanlılığımı kaybediyordum, kalbim duracak gibi oluyordu. Esaslı bir kriz geçiriyordu, sona ulaşmıştık, birazdan beni öldürecek, hıncını benden alacaktı.

"Resimleriniz üzerinde oynanmış, bütün bunlar balonmuş gibi geliyor bana."

İğne batırmışım gibi irkildi. Yüzünü buruşturdu, yakasını çekiştirdi, elini boğazına götürdü. Boynu, ensesi kıpkırmızı oldu. Bu kızarıklık geniş lekeler halinde saçlarının köküne varıncaya kadar yayıldı. Bir sinir krizi ya da enfarktüs geçiriyor sandım. Güçlükle soluk alıyordu. Kendi ekseni etrafında dönmeyi zar zor tamamladı. Deli deli bakan gözlerinin mengenesine sıkışmış bir halde, panik içindeydim. Bağırmaya başladı:

"Çekilin karşımdan zavallı yaratık! Kızı da alıp toz olun, artık ikinizi de görmek istemiyorum, def olun!"

Adeta kişniyordu. Kulaklarıma inanamadım. Beni dışarı kışkışlıyordu! Üstümdeki şu yaltaklanmacı tavrı atıp, hâlâ işin içinde bir hile olduğuna inanarak ihtiyatla ayağa kalktım. Taburesinin üzerinde patlamaya hazır volkan gibi bekliyordu. Kapıya doğru bir adım atıp onu araladım. Yüzü bir toprak kaymasına maruz kalmışçasına göçmüştü: Bakışları çenesinin üstüne doğru –çenesi de boynuna doğru– sarkmakta olan ağzına çevrilmişti. Rengini yitirmiş gür saç-

larıyla, kafasına bir paket suyosunu geçirilmiş, yüzü makyajlı yaşlı bir aktrisi andırıyordu. Sırtımı ona dönmeden ihtiyatla geriledim.

Kapının eşiğini aşınca koşmaya başladım. Dar tünelin yukarı kısmına çıktım, bir çıkıntıya ayağım takıldı, neredeyse yüzükoyun kapaklanıyordum. İtirafları beni onun gözünde baş belası bir tanık durumuna getirirken Steiner'in beni kovmasını tuhaf buluyordum. Mahzene vardım, kabızlık çeken bir ejderha gibi homurdanıp duran kazanın bulunduğu odadan geçtim. Ağır ayakkabılarım beton zemin üzerinde sesler çıkarıyordu. Mutfağa çıkan merdivenin dibine geldim, basamakları ikişer ikişer tırmandım. Steiner beni takip etmiyordu; cesaretini yitirmişti, beni dehşete salmak ona yetmişti. Henüz bir şansımız vardı. Hélène'i bulacaktım, hiç sesimizi çıkarmadan sıvışacaktık. Bu hikâyeyi aydınlığa kavuşturmak için ilerde bol vaktimiz olacaktı nasıl olsa. Mutfak kapısını ittim, bir şey açılmasını engelliyordu. Israrla açmaya çalıştım, engel mahşeri bir gürültü içinde alaşağı oldu. O süratle mutfağa dalıp, oraya kasten konmuş olan ve çarpmamla birlikte keskin ve şiddetli sesler çıkararak dört bir yana saçılıveren tencere, kaşık, çatal yığınının oluşturduğu bir metal ve çelik halısı üzerine yuvarlamam bir oldu. Hafifçe şaşırmış halde başımı kaldırdım. Francesca Spazzo-Steiner fırının önünde dikilmiş, beni süzüyordu.

Tuhaf bir pazarlık

Her zamanki havasında değildi. Yüz ifadesindeki değişmeler karşısında bir kez daha şaşkına döndüm. Adeta yağlı bir sıvıya batıp çıkmış gibi parıl parıl parlayan bir burnun etrafı, sarımsı lekelerle –çil olmalı– çevriliydi. Göz altındaki torbacıklar akmış bir mumun etrafında oluşan topakları anımsatıyordu. Sağ elmacıkkemiğinde metal para genişliğinde bir çürük göze batıyordu. Hélène ile kavga ettiğinden o anda haberim yoktu. Bu öfke abidesini görmek bile yazgımızın belirlenmiş olduğunu anlamama yetti.

"Size her şeyi anlattı, değil mi?"

Homurdandı, ağır topuzu ensesine düşüverdi.

"Yazıklar olsun size, Benjamin!"

"Nasıl yani, yazıklar olsun da ne demek? Kocanız gitmemi istiyor."

"Steiner'e bakmayın siz, aklına geleni söyler o, gelin!"

Dirseğimden yakalayıp beni mutfaktan dışarı sürükledi. Canlı, güçlü kuvvetli bu kadın beni tam anlamıyla mengeneye almıştı. Gözüme lahit şeklindeki uğursuz çalar saatin ve samanla doldurulmuş hayvanların bulunduğu koridor ilişti. Bir sıçrayışta giriş kapısına ulaşabilsem, ne güzel olurdu! Birinci kattan gelen bir çığlık beni alıkoydu: Hélène yardım istiyordu. Çırpındım.

"Bırakın beni! Ben size ne yaptım?"

Francesca beni ilk akşam ısındığımız küçük salona itti.

Başına, kendisine kötülük peşinde bir afacan çocuk havası veren ponponlu bir kırmızı kayak beresi geçirmiş olan Raymond kanepenin kollarından birine ata biner gibi oturmuş, bizi beklemekteydi. Aptal ifadeli suratı ışıl ışıl parlamaktaydı. Onu bu koşullarda tekrar görmek kanımı dondurdu. Bu kütük kılıklı adamda, üçüncü bir kişiye kötülük etmeden eğlenemeyen şu küçük çocukların kötücüllüğünden bir şeyler vardı. Tüm çiftlik düşmandan geçilmeyen bir bölgeye dönüşmüştü. Tek başvurabileceğim kaynak Steiner idi, yalnızca o ötekilerden bizi salmalarını isteyebilirdi. Ne var ki o da bir türlü gelmiyordu. Francesca'yla Raymond karşımda duruyor ve şömineyi görmemi engelliyorlardı. Adam alık alık sırıtıyor, korkmuş halimi seyretmekten büyük bir haz alıyordu. Kadın ise olanca haşinliğiyle tıka basa zehir dolu iri bir eşekarısıydı.

Sonunda, satır gibi keskin bir dille şöyle dedi:

"Benjamin, artık sizin buradan sıvışmanıza göz yumamayız. Çok şey biliyorsunuz. Düşünüp taşınacak ve size ne yapacağımız konusunda kararı vereceğiz."

"Umarım, bu bir şakadır..."

Küstahça kasılarak odayı terk ettiler, bu arada kapıyı kilitlemeyi de ihmal etmediler. Kurulmuş bir makine gibi bir kadehe içki doldurup başımı ellerimin arasına aldım. Sakinleşmem gerekiyordu. Önemli olan Hélène ile bir araya gelmekti, böylece ikimiz bir arada daha güçlü olurduk. Kafamda henüz bir plan oluşturmuştum ki yanlarına Steiner'i de almış olan yargıçlarım geri döndüler. Aralarında ev sahibinin de olması aptalca bir rahatlama duygusu verdi bana.

"Bay Steiner, söyleyin de bizi bıraksınlar. Bunu bana siz emretmiştiniz."

Adam tedirgin bir halde gözlerini indirdi. Saçları yağlıydı, kafasına yapışmıştı.

"Kocam sizden özür diliyor Benjamin: Fazla hızlı konuşmuş."

Francesca grubun yalnızca ideoloğu değil, ayrıca siyasi komiseriydi de. Ötekiler onun kontrolünde konuşuyor ve o emrettiğinde hemen seslerini kesiyorlardı. Dehşetle, erkek kılıklı karı, yalaka cüce ve evet efendimci ihtiyarın oluşturduğu bu şeytani üçlüye bakıyordum. Ne acı ki üçü de gerçekti. En kaçık olarak düşündüğüm kişi en insancıl olanıydı. Rahatsız edici bir sessizlik oldu. Filozof hanımefendi, sanki düşünce merkezi orasıymışçasına baldırını kaşıdı.

"Nezaketsizliğinizden dolayı sizleri cezalandırabilirdik, Benjamin. Size bir şans vermeyi tercih ediyoruz. Jérôme size söyledi: Bu hafta son tutuklumuzu salıyoruz. Kurutmahane boş. İşte size önerimiz: Hélène'i burada alıkoyalım, o bize uygun. Buna karşılık siz Raymond ile Paris'e gidip üç genç kız bulacaksınız. Bunu bize borçlusunuz, yaptıklarınızın tazminatı bu. Kızların teslim edilmesi durumunda Hélène geri verilecek."

Bunalmış bir halde, hiçbir anlam veremediğim bu sözleri dinliyordum. Jérôme ilerledi ve bir kez daha bana sarıldı.

"Üzgünüm. İş yalnızca bana kalmış olsa sizi serbest bırakırdım. Hélène'i serbest bırakması için Francesca'ya yalvardım. Ama Nuh diyor peygamber demiyor."

Çok luzlı soluyordu, kalbinin vuruşları kafamda çınlıyordu. Uzun kolları bedenimi birkaç kez sarabilirdi. Yüzüm, dikişi sökülmüş düğmesi burun deliğime giren gömleğine gömülüydü. Bu sahneyi gören bir yabancı, kucaklaşan iki dost sanırdı bizi. Yapışkan merhamet duygusu midemi bulandırıyordu.

Ama Francesca tepemizde dikiliyordu.

"Yetişir Jérôme, kes şu çocukluğu artık!"

Beriki irkildi, yüzüne tükürürcesine yapılan hakareti sineye çekti: O bana sarılı kollarını gevşetirken, ben de kaçış ihtimallerini tartıyordum. Bu iş ya şimdi olacaktı ya da hiç. Salonun kapısı açıktı. Birkaç adımda salonu geçerek koridora ulaşır, bir kat yukarı çıkar, Hélène'in kaldığı odaya kapanabilirdim. Daha sonra ne yapacağı-

mızı düşünürdük. Bir sıçrayışta ev sahibinin kollarından kurtulup ana bölüme doğru atıldım; geçerken Francesca'yı öyle bir ittim ki, hantal bir kule gibi devrildi. Dermansız kalan bacaklarım çabucak gevşeyiverdi.

Cüce şaşırtıcı bir çeviklikle beni yere yapıştırmıştı. Başım parkeye çarptı, bir şaşkınlık yaşadım. Üzerime atılan cücenin kafasına vurma, ona tekmeler savurma çabalarım boşunaydı, hiçbir etkisi olmuyordu. Onu itmem mümkün değildi, ben çelimsiz biriyimdir. Üzerime çıktı, iğrenç yüzünü benimkine yapıştırdı ve sakin sakin beni tokatladı. Havaya kalkan eli gözlerimin önüne geliyor: Zarar vermek ya da öldürmek için kalkmış bir el değildi bu, daha çok şımarık bir çocuğu ıslah etmek amacıyla kalkmış bir eldi. Yüzümü halıya gömdüm. Beni kaldırdı ve parmaklarını kerpeten gibi kollarıma geçirerek küçük salona götürdü. Francesca küplere binmiş bir halde –onu düşürmüştüm– bana vurmamak için kendini zor tutuyordu. Steiner, benim yanımda yediği zılgıttan dolayı suratı hâlâ bir karış, bir yararı olmayacağını bile bile onu yatıştırmaya çalışıyordu.

"Evet, ne diyorsunuz?"

Neredeyse havlıyordu kadın. Haylaz bir çocuk gibi tokatlanmış olmak ağırıma gitmişti, yine saygısızca bir davranışa hedef olabileceğimi bile bile, ben de haykırdım:

"Sizi iplemiyorum, duyuyor musunuz, ne yapacağınız umurumda bile değil!"

Hakaret beni tam anlamıyla çıldırttı.

Raymond hemen o anda dirseğiyle böğrüme vurdu, soluğum kesilmişti, cebinden sadece gözleri açıkta bırakan bir başlık çıkarıp kafama geçirdi. Hiç heyecan duymadan, olanakları en iyi şekilde kullanarak, tam bir profesyonel gibi davranmıştı. Bekçi köpeği, kâhya, vekilharç, aşçı... onun üstlenemeyeceği rol yoktu. Feodal köleliği ona eşi bulunmaz bir kullanım esnekliği veriyordu. Bir eliyle kolumu buruyor, öteki eliyle de kazağımın yakasından kavrıyordu. Duyduğum acı onun adımlarına ayak uydurmaya zorluyordu beni.

"Beni nereye götürüyorsunuz? Bay Steiner, yalvarırım yardım edin!"

Cüce beni itiyordu, kazağın pürtüklü dokusu altında boğuluyor-

dum. Bağırıyor, tepiniyordum. Kapılar açıldı, kapandı, bir merdivenden indik. Kendimi yeni baştan mahzende bulma düşüncesi kararlılığımı yok ediyordu. Zindancıbaşım saldırgan davranmaksızın katı bir zorbalık uyguluyordu. Gürültülerden kazan dairesi civarında olduğumuzu anladım, kazanın sarsıntılarını duyuyordum.

Daha sonra Raymond metalik sesler çıkaran ağır anahtarlarla birçok kilidi açtı kapattı, birçok nemli koridordan, iki büklüm yürümek zorunda kaldığım, kıvrılıp giden o kadar çok tünelden geçtik ki kafam karıştı. Bu çiftliğin mahzeninin bu kadar geniş olması mümkün müydü? Güzellerin burada hücrelere kapatılıp iğrenç koşullar altında tutulduklarını ve çığlıklarıyla, gözyaşlarıyla bu kubbeleri inlettiklerini bilmek benim için dayanılmaz bir şeydi. Oldukça dik bir geçit boyunca birkaç adım attık, dişlerim takırdıyordu. Sonunda Raymond beni diz çöktürdü ve çömelmiş olarak içi nem kokan küçük bir salona girdim. Kafama geçirdiği başlığı çıkardı ve tek kelime etmeden kapıyı üstümden kilitledi.

Hemen, hücreye ölgün bir ışık yayan, tavana yerleştirilmiş kocaman saati fark ettim. Mekanizması bozulmuştu, eşekarılarının ya da sırtüstü devrilmiş, debelenen ve az sonra ölecek olan sineklerin vızıltısına benzer bir ses çıkarıyordu. Saatin camı beni gözetleyen koca bir göz oluşturuyordu: Gözetleme kamerası oraya konulmuş olmalıydı. Bu pis kokulu ortamda bu sürekli vınlamayla baş başa bırakılmıştım, artık nefesimi ayarlayamıyordum, içimdeki havayı dışarı vermeye fırsat kalmadan çabuk çabuk soluyordum, kalbim gümbür gümbür atıyordu. Sapları bacaklarıma batan bir tür hasırın üzerine oturdum. Bir köşede derme çatma küçük bir duş ve bir tuvalet bulunuyordu. Derhal yaşlanmaktan korktuğum için tavandaki saate bakmaya cesaret edemiyordum. Yardım çağrısında bulunuyor, kendi sesimi kendim bile duymuyordum, mutlak bir yalıtım sağlanmıştı ve sesi emiyordu. Havada bazen çok zayıf bir sarsıntı fark ediliyordu. Isı sıfırın altında olmasına rağmen yüzüm tere bulanmıştı. Bu zindan, bir taş fıtığı gibi, mineral kütlesi içinde bir hava kabarcığı oluşturuyordu.

Az sonra paniğe kapıldım. Tüm bilincimi, anında karar alabilme yetimi alıp götüren bir tür zihinsel kasırgaya tutulmuştum. Bir spazmla bağırsaklarım söküldü adeta. Pantolonumu indirecek zamanı zor buldum ve bozulan bağırsaklarım, her türlü utanç duygu-

sunu bir yana bırakarak beni hemen orada, yere içimi boşaltmaya zorladı. Kendi kokumdan rahatsız olup zindanın öte ucuna tırmandım. Yaptıkları öneriyi kabul etmeyişime kızıyordum. Özellikle Hélène'e kızıyordum. Hepsi bir yana bu onun hatasıydı: Yaşlı adama işveli davranmış, karısının kıskançlık damarını kabartmıştı. Bitkin, berbat bir halde orada kalakaldım, saatin ibrelerinin koşusunu duymamak, beni içten yiyip bitiren, çöküşümü hızlandıracak olan bu çılgın saatten kaçmak için kulaklarımı tıkadım. Pes etmiştim. Peşinen boyun eğiyor, onur, bağlılık gibi her türlü kavramı silip atıyordum. Her şey bu delikte küflenmekten çok daha iyiydi.

Neden sonra açılan bir kilidin tıkırtısını duydum. Duvarın alt tarafını bir el feneri aydınlattı, sonra birinin burnunu çektiğini fark ettim, kendisini tanıdım hemen. Dört ayak üstünde kurtarıcıma doğru atıldım.

"Bay Steiner, beni buradan çıkarın yalvarırım. Her şeyi kabul ediyorum."

Diz çökmüş halde, korkunç bir koku yayarak önünde duruyordum.

"Üzgünüm" dedim, arkamı göstererek.

Steiner içeri girmemişti, lambanın ışığını duvarlarda gezdirdi, saatin üzerine çevirdi.

"Ne zaman buraya insem, vaktiyle hissettiğim mezara gömülmüşlük duygusunu aynen yaşıyorum. Korkmanı anlıyorum."

Beklenmedik bu sen diye hitap ederek konuşma, bu bağışlayıcılık beni duygulandırdı. Elimi tuttu.

"Bunları yaşamayı hak etmiyordun, sana sert davrandılar. Onlara kızmamak gerekiyor. Francesca'nın sinirleri tepesinde: Hélène onu altüst etti, o da keçi gibi inatçı. Hem sonra bugünlerde eski bir uyuşmazlık yeniden nüksetti: Kurutmahane'de güzel delikanlıların da olmasını istiyor. Bu ayırımcılık Francesca'yı çileden çıkarıyor. Oğlanların güçlü olmaları onların kaçırılmalarını ve muhafaza edilmelerini zorlaştırıyor. Buna bir şekilde çare bulmamız gerekiyor. Sonunda sen ona kaba davrandın, kendisini bile bile yere yıktın."

"Şey... üzgünüm."

"Hah şöyle, neyse bundan konuşmayalım artık. Plan şöyle: Şimdi sen Raymond ile gidiyorsun. Onun söylediklerini harfi har-

fine uygulayacaksın. Sakın unutma, Hélène'in karşılığında tam üç kız."

"Üç kız mı? Evet... ama neden üç?"

Gırtlağından hafif bir gülüş sesi yükseldi.

"Çünkü senin Hélène'in üç kıza bedel ve bizim paşa gönlümüz öyle istiyor. Şimdi beni takip et."

Aşağı inişimizden daha kısa süren yukarı çıkışımız sırasında (korkarım, Raymond beni korkutmak için aynı yerlerden birkaç kez geçirtmişti) Steiner aşağılanmışlığımı bir daha anmama nezaketini gösterdi. Merdivenlere bitişik bir kabinde duş aldım. Ev sahibi bana valizimden aldığı temiz giysiler uzattı. Gözetim altında tutuluyordum. Sıcak su beni sakinleştirdi, titremelerim geçti. Yine de işin en çetin yanı henüz aşılmış değildi: Durumu Hélène'e bildirmek. Raymond beni birinci kata götürdü, kapıyı anahtarla açtı, arkamdan yeniden kilitledi. Vedalaşmak için on dakikam vardı.

Eşiği aştığım anda kalbim duracak gibi oldu. Gördüğüm şey beni allak bullak etti: Oda savaş yerine dönmüştü, yorganlar, çarşaflar karyoladan yerlere atılmış, sandalyeler ve masa devrilmiş, kalorifer borusu eğrilmiş, tuvalet malzemelerimiz yerlere saçılmıştı. Pencerenin iki camı kırılmış, ötekiler çatlamıştı. Bu hengâmenin arasında mide bulandıran bir parfüm kokusu yükseliyordu. Halının üzerinde cam kırıkları ışıldıyordu. Hélène bir köşeye büzülmüş ağlıyordu. Çenesinde kurumuş kan lekesi vardı. Gergin yüzünde, cildi adeta kurumaya bırakılmış bir çarşaf gibiydi. Kollarıma atıldı.

"Aşkım, zavallı Benjamin'im benim, hiç değilse sana bir kötülük yapmamışlar."

Sıkıntı anında görülen ve inanılmaz gençliğini çökerten tiki yeniden ortaya çıkmıştı. Dudakları kabarıyor, ağzı kasılıyordu. Korkunç olan şuydu: Onu artık olduğu haliyle görmüyor, yalnızca Steiner'in karaladığı robot portredeki haliyle görüyordum. Sahtesi gerçeğinin önüne geçiyordu. Hepimiz için geçerlidir bu, son görülen yüz ifadesi, öncekilerin yerini alır. Öğleden sonra olayların belli başlı aşamalarını anlattım, Kurutmahane gerçeğini açıkladım, olayları dramatize ettim. Tekrar edip duruyordu: İnanılmaz, akıl alır şey değil! Sonunda konuyu pazarlık olayına getirdim, çıkış yolunun ne olduğunu ayrıntısıyla anlattım ve bir solukta, razı olduğumu itiraf ediverdim. Hélène önce blöf yaptığımı sandı.

"Vakit kazanmakla iyi etmişsin sevgilim, çok acı çekmiş olmalısın. Ama burada benimle kalıyorsun, değil mi?"

Kendisine anlattığım korkunç hikâyeden sonra soru sorması beni çok sarstı. Ona seçme şansım olmadığını, dediklerini yapmazsam mahvolacağımı belirttim. Steiner söz vermişti, her şey yoluna girecekti. Hélène benden uzaklaşarak öfke kustu.

"Yalan söylüyorlar, Benjamin. Düşünsene bir kere, hakkımızda her şeyi biliyorlar, nerede oturduğumu, hangi alanda öğrenim gördüğümü... Sineklerin bir örümcek ağına atılması gibi kendi ayağımızla geldik evlerine. Bir kış gecesi rastlantısı, yüzlerce kilometre ötelerde aramak zorunda kalacakları şeyi altın tepsi içinde sunuyordu onlara. Kapılarını çaldığın ve arabamızın plaka numarasını verdiğin andan itibaren hakkımızda araştırma yaptılar. Tamam, telefonlarının hattı bozuktu. Ama çalışır halde bir cep telefonları vardı."

Düştüğümüz tuzağın kanıtlarını ayrıntılarıyla açıkladıkça sesinin perdesi tizleşip yükseliyordu.

"Burada her şeyin neden kırıldığını ve tüm bunları nasıl bildiğimi sormayacak mısın bana?"

Bencilliğim her zaman kanını donduruyordu.

"Sen arkanı döner dönmez benim öyle uykusuna yattığım odaya Francesca geldi. Yüzünden pişmanlık akıyordu. At cambazı gibi sorgusuz sualsiz oramı buramı ellemeye başladı, dişlerimi ve saçlarımı inceledi. Kendisini ittim, bana pislik, sokak orospusu muamelesi yaptı. Hakaretler kavgaya dönüştü. Derisinin her gözeneğinden öfke fışkırıyordu. Elime ne geçirdimse fırlattım. Sol gözünün altına indirdiğim darbeyi gördün, değil mi? Onu bu akşam yemeğini yiyebileceğimiz bir yer seçmek için karıştırdığım Michelin Kitapçığı'nın o sert sırtıyla yaptım. Bir santimetre yukarıya isabet etmiş olsa kadının gözünü çıkaracaktım. Geri çekildi, kendini toparladı, ağzımın üstüne bir yumruk indirerek beni yere serdi. Buraya kapatmadan önce uyarıda bulunmayı da ihmal etmedi: 'Sen artık bittin, sürtük! Paris'i falan göremeyeceksin bir daha.'"

Hélène sözlerini desteklemek için göğsümü yumrukluyordu, sol yanağı seğiriyor, yüz kasları geriliyordu.

"Ah dur! Hepsi bu kadar değil. Steiner belli ki daha ilk akşamdan itibaren içtenlikle bizi buradan uzaklaştırmak istemiş. Bana tu-

tulmuştu. Ama cüce patroniçeyi uyardı, o da apar topar Lyon'dan geldi ve ikisi birlikte ihtiyarı bizi burada tutmaya zorladılar. Evvelsi günkü keyifsiz hali bundan kaynaklanıyormuş. Öğleden sonraki senaryoya gelince, çok mükemmeldi: Haksız duruma düşürmek için seni mahzene inmeye heveslendirdiler. Yalandan bir yere gidiyormuş gibi yaptılar; Raymond Steiner'i ve Francesca'yı bir tepenin arkasında indirdi, ikisi gizli bir kapıdan çiftliğe döndüler. Kendisi yola devam edip arabamıza bakmak için tamirhaneye gitti. Steiner mahzene inip seni bekledi, Francesca doğrudan bana gelmiş. Dikkatini çekmek için salona, odalara, mutfağa belli belirsiz işaretler koydular. Karakterinin bazı özelliklerini hemen anlamışlar. Eğer bir yere gitmeyip benim yanımda kalmış olsaydın bile bizi bir şekilde suçlayacaklardı."

Hélène ve ben her birimiz gerçeğin bir parçasına sahiptik ve söylediği şey beni acılara boğdu.

"Benjamin, onların elinde rehine olduğumuzu anlıyorsun, değil mi? Onlara güvenemeyiz."

Hélène'in dik kafalılığı beni deli ediyordu. Önümde canlı bir sitem gibi duruyordu. Beni kullanmış olmaları ya da zehirli fikirler aşılamış olmaları bir şeyi değiştirmeyecekti: Muhafızlarımızın üstünlüğü itaat etmeyi gerektiriyordu. Başkaldırmak intihar etmek demekti. Kurutmahane'de çektiklerim bana yetiyordu. İfadesiz bir sesle Hélène'e ortada bir sözleşme olduğunu, bu anlaşmayı bozmayacağımı yineledim. Koşullar yerine getirildiğinde döneceğime yemin ettim ona. Kendisine sarıldım, beni itti, kaz kafalı, enayi olduğumu söyledi. Yaşadığı gerilimle yüzünü buruşturdu, kendini kaybediyordu. Olanca inancını yitirmişti. Ölü gibi bembeyazdı. Ağlayarak ayaklarıma kapandı, bacaklarıma sarıldı.

"Ne olursun beni bırakma, Benjamin, yalvarırım gitme!"

Hıçkırıyordu.

O sırada Raymond girdi –verilen on dakikalık süre dolmuştu– ve hoyratça bizi birbirimizden ayırdı, tıpkı bir geminin halatlarını çözermiş gibi Hélène'in kollarını bacaklarımdan çözdü. Hélène gülmeye koyuldu. Korkunun sonucu olarak durum giderek komikleşiyordu. Şaşkınlığı öfkeye dönüştü: Daha önce hiç tanık olmadığım bir sertlikle uşağın üzerine atıldı. Beriki önce, çaba sarf etmeden onu iteledi. Hélène kırık bir sandalye bacağını kapıp yeniden

adamın üstüne atıldı. Uşak bir eliyle beni dışarı sürüklüyor, öteki eliyle saldırılara karşı koyuyordu. Hélène ona lanetler yağdırıyor, aşağılıyor, kafasına vurmaya çalışıyordu, kendisi adamdan daha uzundu. Adam hiçbir şey yapmama fırsat bırakmadan elinin ayasını indirmesiyle onu odanın dibine fırlattı. Birlikte yaşadığım kadının bende kalan son görüntüsü, korkudan gözleri büyümüş, yamulmuş bir oyuncak bebek enkazıydı. Kızmıştım, Raymond'u ittim, bağırdım: "Hélène, seni seviyorum, döneceğim." Cüce beni sahanlığa çıkardıktan sonra kapıyı kilitledi, bana döndü, kendisine indirmeye çalıştığım şamarları ödüledi, bir çelmeyle beni yere yıkarak, hareketsiz hale getirdi.

"Sakın sen de başlayayım deme!"

Yüzü birkaç santim ötemdeydi, klorofil kokulu nefesi bana kadar ulaşıyordu. Sakız çiğneyen bir cüceden dayak yiyordum. Hélène kapının arkasında kendini toplamış, kapının pervazını yumruklayarak bağırıyordu:

"Kısayım ben, çirkinim, selülitim var, hem ayrıca sivilceliyim. Sizin ölçütlerinize uymuyorum. Bırakın gideyim."

Bu olaylar üzerine çıkagelmiş olan Francesca beni merdiven basamaklarından dörder dörder indirdi. Yanağındaki çürük yıldız şeklinde gözünün altına kadar yayılıyor, pis bir kızartı oluşturuyordu. Giriş kapısına vardık. Ortalık kararmıştı. Sağanak halinde ince bir kar yağıyordu. Kavgadan sonra bu sert soğuk beni ayılttı. Işık bahçeye gümüş parlaklığı veriyordu. Beyaz bir kar tabakasıyla örtülmüş olan arabamız –şimdilik bu tabaka inceydi ama giderek kalınlaşmaktaydı– enlemesine park edilmişti. Steiner'in otomobilinin motoru çalışır, farları yanar haldeydi. Sırtına uzun bir deri palto geçirmiş, saçlarını bu paltonun kalkık yakası altına toplamış olan patron ellerini göğsünde kavuşturmuş, dirseklerini arabanın kaportasına dayamış, beni bekliyordu. Ötekilerin telaşlılığıyla çelişen serinkanlı bir tavrı vardı.

"Bu sinirli tavırlar için özür dilerim Benjamin. Hélène'den yana hiç kaygınız olmasın. Kendi kızımız gibi bakacağız ona. Kendisinden düzenli olarak haber alacaksınız."

Hayal kırıklığına uğradım: Geniş omuzlu bu koruyucu benimle yeni baştan sizli-bizli konuşmaya başlamıştı. Bir kez daha sıradan bir tanıdık konumuna düşüyordum. Dağlara çekilmiş Fransisken

rahip mesafeliliğini takınmıştı yine. Fakat el sıkışı içimi ısıttı. Orada, ruhumuzu kemiren bu uğursuz evin önünde, ikimiz el ele, büyülü bir çember içinde bulunuyorduk. Kırılan bir camın şangırtıları vedalaşmamızı yarıda kesti. Yukarıda Hélène, odasında ne var ne yok kırıp dökmeye başlamıştı.

"Şimdi çıkıyorum" diye tısladı Francesca.

"Sakın kaba davranma!" diye uyardı Steiner.

Kelimeleri benim ağzımdan almıştı. Sırtına sıcak tutan kürklü bir palto geçirmiş olan Raymond arabanın direksiyonuna yerleşmişti. Valizler arabanın bagajına yerleştirilmişti bile. Steiner beni ön koltuğa oturttu, emniyet kemerimi taktırdı, cebime bir kâğıt sokuşturup yanaklarımı tıpışladı.

"Cesaretini yitirme çocuğum. Birbirimizi daha iyi tanıma fırsatımız olacak."

Her şey öylesine çabuk olup bitmişti ki kafamı toparlayamıyordum. Birkaç dakikadan beri, ayrılık anındaki sevgi gösterileri arasında, bir soru beynimde belirginlik kazanmaya çalışıyordu. Onu ancak tam araba hareket etmek üzereyken netleştirdim.

"Peki onu bırakacağınıza nasıl güvenebilirim?"

Ne var ki araba tekerlek sesleri arasında, karın üzerinde derin izler bırakarak yola koyulmuştu bile. Arabanın arka camından Jérôme'un cevap olarak el kol hareketleri yaptığını gördüm. Francesca bana güle güle bile dememişti.

O sabah zor olan her şey yeniden basitleşti: Yollar açıktı, köylerde insanlar görülüyordu, yolda başka arabalarla karşılaşıyorduk, bir kar makinesi, yollara tuz döken bir kamyon gördük. Işıkları yanan bir köyde Steiner'in verdiği kâğıda baktım: Hélène'in kırk yaşındaki halini gösteren resmi vardı üzerinde. Ağlamaya koyuldum, "Affet beni Hélène, affet!" diye yineleyip durdum. Raymond'un yüzünde tam bir deli gülümsemesi vardı. Gözlerimi yumduğumda bile gözümün önünden hiç gitmedi bu gülümseme... Işıl ışıl yüzü bir Çin minyatürü gibi parlıyordu. Hıçkırıklarım bir kat daha arttı, burnumu çekiyordum. Torpido gözünden bir şoför kasketi aldı, başına geçirdi:

"Hizmetinizdeyim, efendim!"

Benjamin Tholon, sesini kesmişsin gibi sustu. Birkaç dakikadan bu yana sesi artık bir soluğa dönüşmüştü. Bacaklarımı uzattım. Uyuşmuş ve duyduklarımdan neredeyse donup kalmıştım. Mırıldandım:

"Ee, sonra?"

Parmağıyla gökyüzünü gösterdi. Gün ağarıyordu. Birkaç dakika içinde ortalık aydınlanacaktı. Sabahın ilk kuşları ötmeye başlamışlardı. Ana giriş kapısının önündeki alanın ortasında su motorlarının basınçlı suyla asfaltı yıkadığı duyuluyordu. Nôtre-Dame'ın çanları saat 5'i vurdu ve nehrin iki yakasındaki kiliselerin hepsi ona karşılık verdiler. Bir güvercin kuğurdu.

"Devam etmek istemiyor musunuz?"

Hayır, bunalmıştı, doktor gelmeden biraz uyumak istiyordu. Tükürüğün etkisiyle sararmış olan maskesi, yaranın üzerine konmuş bir sargı bezini andırıyordu. Başındaki yün bereyle yazın ortasında, pijamalı, şaşkın bir kayakçıyı hatırlatıyordu. Biraz tiksinti vericiydi.

"Yüzünüzü ne zaman göreceğim?"

Sanki bir yara izine dokunuyormuşçasına parmağını dudaklarının üzerinde gezdirdi.

"Size bu hikâyenin tamamını anlatıp bitirdikten sonra."

"Ne zaman bitireceksiniz?"

"Yakında."

"Biliyorsunuz, nöbetim yarın akşam sona eriyor. Bizim de bir sözleşmemiz var."

Genel tıp servisinin giriş kapısı önünde birkaç hasta şimdiden kahve içiyor, terasta sigara içerek çene çalıyordu. Alçacık güneş çatıların üzerindeki külah, kalkan ve anten kalabalığını ortaya çıkarıyordu. Kent bir bekleyiş içindeydi. Benjamin'in geçişi alaylı gülüşlere, şaşkın bakışlara yol açtı. Onun kendi ağırlığı altında ezilmiş, küçülmüş haliyle koridorda kaybolduğunu görünce çimdik yemiş gibi oldum.

İki saatten fazla bir süre Ferdinand'ı düşünmeden geçirebilmiş oluşuma şaşarak birden yıkılıverdim. Benjamin'in dudaklarına odaklandığım sürece gözüm hiçbir şeyi görmüyordu. Soluk gökyüzü güneşi göstermek ve yağmur indirmek arasında bocaladığı sırada yatmaya gittim. Ufukta görünen bu siyahlık bir bulut kümesi olabileceği kadar sona ermekte olan gecenin son karanlığı da ola-

bilirdi. Aï'da hâlâ yataktaydı; tortop olmuş, yüzünün yarısı yastığa gömülmüş, kolları, kıvrılmış bacakları arasında birbirine kenetlenmişti. Üstü beline kadar açılmış, tüyleri diken diken olmuştu. Böyle yatarken fazlasıyla kırılgan görünüyordu. Küçücüktü. Soyundum, yanına çöreklendim, ince örtüyü yeniden üstümüze çektim. Alnına yapışmış bir saç tutamını kaldırdım. Usulca yüzünü kendime doğru çevirdim. Düzenli soluğu boynumu okşuyordu. Kulakları harika masallar anlatmak istediğim deniz kabuklarıydı. Uyuyan küçük çocukların sıcaklık ve süt karışımı şu nefis kokusunu yayıyordu. Kolları, bacakları bir böceğinkiler gibi inceciktı. Dudaklarının arasından pembe bir dilin dışarı çıktığı görülüyor, uzun kirpikleri titriyordu. Ete kemiğe bürünmüş çocukluk çağıydı, adeta; kaçınılmaz kadın-erkek ayrışmasından önceki, şu üçüncü tür insanlık... Biz aptal, programlanmış yetişkinler gibi değildi.

Gözkapaklarından öptüm. ("Ne yapacağım ben seni küçük yetimim?") Can sıkıcı ya da umut kırıcı herhangi bir durum olmaması için dua ettim. Bir saat sonra, bir soruyla uyandım: Benjamin Kurutmahane'ye kapatılmış olan kızı gözleriyle görmüş müydü acaba? Resimler ve video kasetleri hiçbir şeyi kanıtlamazdı. Yeniden uykuya daldım.

III
Ten sözleşmesi

Sır tutmak

Ertesi gün son gece nöbetim için saat 17 sularında hastaneye geldiğimde kötü bir sürprizle karşılaştım: Benjamin Tholon sanki buna hakkı varmış gibi çekip gitmişti. Bir kâğıt imzalayıp odasından ayrılmıştı. Daha da kötüsü: Kendisini kamufle etmek için kullandığı maskeyi ve başlığı çıkarıp bir sandalyenin üzerine bırakmıştı. Bağırdım:

"Hiç değilse elinizde bir fotoğrafı falan yok mu, neye benziyordu?"

"Son derece normal biri."

"Bedensel bir kusuru, bir işareti, bir yara izi falan da mı yoktu?"

"Hayır, sizin, benim gibi bir insandı."
"Bir adres ya da telefon numarası bıraktı mı?"
"Hayır, kaldığı sabit bir yer yok."
"Onu salmadan önce neden bana haber vermediniz?"
"Fakat sizin hastanız değildi ki!"

Çılgına dönmüştüm: Yüzüne maske takarak beni aldatmıştı. Ah bir dışarı çıkıp Paris'i enine boyuna arşınlayabilseydim! Fakat neye benzediğini bile bilmiyordum. Maskeyle başlığı aldım, koklayıp cebime sokuşturdum. Tüm insanlığa küfretmek geçiyordu içimden; bazı hikâyeler sizi eğlendirir, bazılarıysa hayatınızı ikiye böler. Benjamin'in hikâyesi ikinci türdendi. Muammalar krallığının bu aracısı bana sırrını bulaştırmıştı. Çözüm noktasına gelmişken, tam sonucu öğreneceğim sırada beni, uçurumun kenarından sarkar halde yüzüstü bırakıyordu. Hikâyesi beni sakinleştiriyor, Ferdinand'ın sonsuz gölgesini dengeliyordu. Benjamin kayıplara karışınca yeni baştan Ferdinand'a yem oluyordum. Ve daha şimdiden pisliklerini kulaklarıma aktarmaya can atan gürültülü ve buyurgan bir insan güruhunun geldiğini görüyordum.

Zihinsel sağlığıma kavuştuğum bir anda, sevgilimle ilişkimi kesmeye, bizi birbirimize bağlayan son ipleri koparmak için onu lime lime etmeye karar verdim. Düştüğü tuzakta özgürlüğüne kavuşabilmek için kendi ayağını kemiren bir tilkiden farksızdım. İrademin tek uygulamasıyla duygularımı öldürdüğümü duyuyordum.

Herhangi bir kadının üzerine atlamaya meraklı olmayan Ferdinand beni kırmak için en ufak bir fırsatı kaçırmazdı. Eğer sevmek, öteki bundan yararlanmaksızın zayıflıklarını göstermekse, Ferdinand tam tersi, bunları beni acımasızca paralamak için kullanıyordu. Dostlar arasında yapılan bir tartışmada azıcık itiraz edecek olsam hemen lafı ağzıma tıkıyordu: Sen anlayamazsın, sanatçı değilsin. Benim psikiyatri, tıp çalışmalarımı dalga geçilecek şeyler olarak kabul ediyordu: Bu zırvaların bir işe yarayacağını düşünüyor musun? Konuşmalarım sırasında kazara klinik bir terim kullanacak olsam, hemen sözümü kesiyordu: Mathilde, lütfen, jargon kullanmayı kes artık! Ukalalık ettiğim konusunda başkalarını da tanık olarak kullanmaya kalkışıyordu. Önceleri, henüz ona çekici geldiğim zamanlar, "büyüden kurtulma işlemi" adı verdiği bir yöntem uyguluyordu: Çifte odaklı gözlük takıyor, beni bir lambanın

ışığı altına oturtuyor, cildimin bin kat büyüyen gözeneklerine, kızarıklıklarına, içini rahatlatan kusurlarına bakıyordu. Kare kare inceliyordu beni. "En güzel varlıklar, diyordu, iyi görülmemiş olanlardır: Hiçbiri bu tip bir inceleme karşısında direnç gösteremez." Ya da kısırlığımı yüzüme vuruyordu: "Sen psikiyatri öğrenimi görüyorsun, çünkü çocuğun olmayacak!"

Bir gün anladım ki güzelden anlar havalarına bürünmek onun beni susturmak için kullandığı bir tarzdı. İnsanları, kendisinin göründüğünden çok daha değerli olduğuna inandırma sanatında mükemmel bir yol kat etmişti. Akşam yemeklerinde bazen Budist olmakla övünüyor, bilge ve kavrayışlı oluşunu yüceltti ği karanlık bir lamanın himayesine başvuruyordu. Belirgin biçimde gülümsüyor, gülümsemesiyle dinginliğini kanıtlamaya çalışıyordu. Budistlerin sürekli olarak gülümsediklerine hiç dikkat ettiniz mi? Bazen de annesi Limoges' lu, babası Lille' li olduğu için kendisinin nereli olduğu konusunda bocaladığını, yurtsuz olduğunu söylüyordu. Sürgünde yaşamanın vereceği onura can atıyor, bunu bir tür Légion d'Honneur nişanı gibi görüyordu. Her zaman farklı olma, başkalarının, sisteme yapışıp kalmış "dangalaklar"ın yaptığını yapmama konusunda çocuksu bir irade sergiliyordu.

Sahnede rol yaparken kekeliyordu ve ilk aylarda görmezden geldiğim bu dil sürçmesini bir handikap olarak yüzüne vuruyordum. Bu konuda uzman bir doktora başvurmasını ve tedavi olmasını rica ediyordum. Hekim olarak üstünlüğü ben ele geçiriyordum ve bu onu küçültüyordu. Ben ısrar ettikçe dili daha da kötüye gidiyor, ilk hecelerde takılıyordu ve onun böyle batağa saplandığını görmek acıydı. Son zamanlarda onun bu rahatsızlığından büyük bir zevk alır olmuştum, sahnedeki beceriksizliklerinin altını çiziyor, boyunu yükseltmek için –kendisini çok kısa buluyordu– ayakkabısının altına koyduğu tabanlıkları saklıyordum, adı kafe-tiyatroların çok kapalı çevresi dışına taşmadığı ve henüz 36 yaşını doldurmadığı halde yaşının 36 olduğu konusunda ısrar ediyordum.

"Çalışmıyorsun, parça başı iş yapıyorsun, yaptığın seslendirme, yedek oyunculuk. Ne zaman gerçek bir rolde oynayacaksın?"

Yarayı deşiyordum:

"Tarihte sevgililerinin yataklarındaki sperm lekelerinden başka hiçbir iz bırakmayacaksın."

Onun duyduğu sıkıntının doya doya tadını çıkarıyordum. Birazcık zalimliğin ruhu bilediğini, gündelik yaşama renk kattığını sanarak düşmanlık yaratmakla hata etmişti. Ona karşı bu acımasız tavra yöneldiğim anda ne yapacağını bilemez hale gelmişti. Çift demek sitemlerin sermayeye dönüştürülmesi ve her birinin diğerine bu sermayeyi faiziyle ödetmesi demektir. Bana cinsel saçmalıklar, hüzünlü bir romantizm içeren sözler ediyor ve bir dahaki gösterisi için ütülemem için pantolonunu bırakıyordu!

Bir zamanlar beni etkilemiş olan lirizmi şimdi tam bir yaltaklanmalar silsilesine dönüşmüştü. Dostlarından biri, kafayı bulduğunda Ferdinand'ın kızlara yanaşmak için kullandığı stratejiyi açıklayınca eşekten düşmüşe dönmüştüm. Şiirler, özdeyişler, alıntılar ezberliyor, bu da kızların gözünde onu, yanıltıcı bir şekilde derinliği olan bir insan mertebesinde yükseltiyordu. İlk defasında bana söylediği ve benim de hemen o anda doğaçlama olarak söylediğini sandığım o parlak sözler kendisine ait olmadığı gibi, yıllar yılı başkaları için de kullandığı sözlermiş meğer! Fişler, kopya notları biriktiriyordu. Aldattın beni Ferdinand, sen sadece bir üçkâğıtçısın, sahte bir parıltı saçıyorsun ve senin o bayat numaraların beni yoruyor.

Bir gün önce saygım köreldiği halde sevgilimi kalbimden söküp atamadığımı görmek fena halde sinirlendirmişti beni, öfkem burnumdaydı, bu yüzden de açık havaya çıkmayı reddediyordum. Kendi kendime Ferdinand ile aramıza hastalarımı koymaya söz verdim. Hastaneden ayrılmama on dört saat kalmıştı, bu süre zarfında fahişelik yapamayacağım için bir azize gibi davranacaktım. Dileklerim kabul oldu: İkindinin ilerleyen saatlerinde başkentin yalnızlıktan ve üzüntüden sendeleyen tüm kaçıkları üşüştüler. Yardım dileyen kalabalıklar halinde acil servislere kendilerini atıyorlar, Paris duvarlarından peynir küfü gibi fışkırıyorlardı. Yaygaracı, saldırgan, aşırı öfkeliydiler, acınacak bir çöküntü hali içindeydiler. Benim gözümde hiçbir saygınlıkları yoktu; vaktimi, gençliğimi, enerjimi onlara harcamak zorundaydım, kendimi bu bayağı işlere adamamı normal görüyorlardı. Stajyer doktorlar, pratisyenler, hastabakıcılar bu üzüntü selini kurutmaya yetmiyorduk. Çektikleri acının büyüklüğü neredeyse yüzlerinden okunuyordu, tıpkı Paris'teki hava kirlilik oranının ölçülmesi gibi ölçülebilirdi bu. Akşam olunca has-

talık türleri değişiklik gösteriyordu, bir bakıma her saatin kendine özgü bir hastalığı vardı. Bu mesleğe layık olmadığımın bilincinde, saçlarımın altına sakladığım, kablosu bluzumun yakasında gizlenmiş kulaklıklarımı taktım. Hasta benimle bir camın gerisindeymiş gibi konuşuyordu, dinliyor havası vermek için birkaç sözcük yakalıyordum. Gözleri merhamet, ilgi dileniyordu. İçimden gülüyordum: Bütün bunların umurumda bile olmadığına kafan bir dank etse! Başkalarına kaçabilmemi sağlayan müzik bir dünya yaratıyor. Ve Bach'ın müziği insanların inlemelerinden kat kat güzel.

Sabahtan beri hiçbir şey yemediğimden içim kazındı, midem bulandı. Bu perdahların bana zarar vereceğini düşünerek işe makyajsız giden ben, durup dururken makyaj yapma sevdasına kapıldım. Fakat kullandığım boyalar, sürdüğüm allık boşunaydı, hiçbir şey değişmedi. Kendimi yavan, sıradan buluyordum. Kendi yüzümüzü denetleyemeyiz: Onu unuttuğumuzda birden tanyeri gibi aydınlanıverir; denetim altında tuttuğumuzu sandığımızda ise büzüşür, kırışır. Avluya kaçtım: Felaket sıcak vardı, her an bir fırtına kopabilirdi. Ambulansların ve polis arabalarının ardı arkası kesilmiyordu. Benjamin'in gidişinden dolayı çok üzgündüm, anlatıcımı kaybetmiş, hikâyenin gerisini öğrenememiştim.

Bana destek olması için, kimsesiz çocuklar bürosuna gönderilinceye kadar kendisine bakmakta olan bir komşu kadının evinden Aïda'yı aradım. Bu küçük kız üç gündür başıma gelen tek güzel şeydi. Telefonda, onun utandığını hissettim. Kendisine büyükannesinden haberler verdim: Yaşlı kadın hareket bozukluğunun ağırlaştırdığı hızlı bunama belirtileri gösteriyordu ve hastanede yatması gerekiyordu. Sıkıntılar şu şekilde başgöstermişti: Madam Boeldieu, adı böyleydi, her şeyini yitirmişti, Marais semtindeki apartman dairesi kredi kurumlarınca defalarca ipotek edilmişti. Ruhsal bozukluğu mali çöküşünü tamamen ağırlaştırmıştı. Evine el konulması an meselesiydi. Şunun şurasında yirmi dört saattir tanıdığım Aïda birdenbire tüm ailesinden, tüm mallarından yoksun kalmıştı. Artık hayatta olan tek bir akrabası bile yoktu, kuruma yerleştirilme riskiyle karşı karşıyaydı. Bu boğucu ağustos ayında adeta bir mucize gibi ortaya çıkıvermişti ve şimdi elindeki ahizeye hıçkırıyor, büyükannesinin kendisine geri verilmesi için yalvarıyordu. Her şeyde olduğu gibi tıpta da bazı dertliler ötekilere tercih edilir; fakat ben ada-

makıllı tükenmiştim, merhamet falan hak getire. İki yüzyıl yaşlanmıştım, Dini bütün Samerrali'nın sabrı yoktu bende. Özür dilerim Aïda, ağlama, senin için yapabileceğim bir şey yok. Ertesi gün kendisini görmeye gideceğime söz verip telefonu kapattım.

Gece yarısına doğru gerilim bir kademe yükseldi. Bekleme salonu çıfıt çarşısına dönmüştü. Yanakları çökmüş sıskalar, mahvolmuş hafif meşrep kadınlar toplumun öfkelerini kusuyor, polislere etmedik hakaret bırakmıyorlardı. Yanında dişetleri simsiyah olmuş bir kız bulunan şaşırtıcı derecede sıska bir madde bağımlısı bir lütuf olarak mı yoksa gözdağı vermek için mi belli olmaksızın ciyak ciyak bağırıyordu: "Oyarım, götoş, böyle emerim." Sefiller hayatın benzerini sürükleyerek etrafta dört dönüyordu, yaralılar cerahat toplamış yaralarıyla ötekileri ürkütüyorlardı. Biraz önce filmleri çekilmek üzere elleri kelepçeli yedi Çinli genç getirilmişti: Kendilerinin prezervatiflere doldurulmuş eroin yuttuklarından kuşkulanılıyordu. Dışarıda, Notre-Dame katedralinin önünde bir banka yan gelip yatmış bir grup kadının önünde paçavralar içinde yarı çıplak yaşlı bir herif avaz avaz kafa ütülüyordu. Etrafında da hoppa bir kadın, eteklerini kaldırmış, elinin neredeyse kapkara olmuş pansumanını sallayarak dans ediyordu. Öğleden sonra Hôtel-Dieu'nün hapishane reviri olarak kullanılan Cusco salonunda mermiyle yaralanmış bir serseriyi tutuklayan polisler bu dilenci yatağında bir ayaklanma kokusu almışlar, bu yüzden de dikkat kesilmişlerdi. Polis arabalarının kırmızı ve mavi ışıkları avluya vuruyordu, yağmurluklar içindeki sivil polisler koridorları arşınlıyor, ellerindeki parazitli telsizlere bir şeyler fısıldıyorlardı.

Hiç korkmayan ender kişilerden biri bendim. Bu büyük yıkıntılar yaşamış olmanın getirdiği bir avantaj: Bu yıkıntılar alışılmış heyecanları dizginliyor, ölümlüler dünyasını dehşete salan şeyleri gülünç saçmalıklara dönüştürüyorlar. Tersine durumdan hoşnuttum ben: Madem ben iyi değildim, herkes de benimle birlikte aynı rahatsızlığı yaşasındı. Birileri bana bir grup dengesizin cayır cayır yakmak için hastaların üzerine benzin döktüğünü, cerrahların ve hastabakıcıların karınlarını deştiğini söylemiş olsaydı gözümü kırpmazdım. Üstelik yardım ederdim kendilerine. Bütün bunlar yetmezmiş gibi gece saat bire doğru bir futbol kulübünün Madridli taraftarlarıyla yapılan bir kavgada yaralanmış dört fahişe getirdiler.

Kadınlar ayakkabılarının topuklarını takırdatarak, her tarafları kesikler ve kanlar içinde yalancı pehlivanlar gibi girdiler. Mağrur havalarını koruyorlardı, kendilerine saldıranları bisiklet zincirleri ve içi kurşun bilyeler dolu zıbıklarla kovalamışlardı. Korseyi andıran çok dar şortlar içinde, kendilerinden önde giden soluk renkli ve bıngıl bıngıl göğüsleriyle, kadından çok suratsız tanrıçaları, bir göğüs darbesiyle kurbanlarının hakkından gelecek devasa seks heykellerini andırıyorlardı. İçimden ben neden bu mesleği seçmemişim ki, neden her yaşta, her sosyal yapıda erkeğin, üstünde domuz yavruları gibi homurdanarak hafifledikleri içi sperm dolu bir orospu değilim ki diye geçirerek belli bir hayranlıkla izliyordum onları. Tüfekleri omuzlarına asılı polislerin, bu barış bekçilerinin, düşük miktarda bir para karşılığında rahatlama sağlayan bu zevk işçileri karşısında elleri kolları bağlanmış gibi görünüyordu. Pansumanları yapılmış, temizlenmiş, dikişleri atılmış bu hanımlar gürültülü kahkahalar atarak hastabakıcılarla bir kadeh içki içip sedef kakmalı uzun ağızlıklarının ucundaki Amerikan sigaralarını tellendirdiler, sonra da yeni baştan cephenin yolunu tuttular.

Kısacası bedenlerde oluşan şişmeleri ve sinir nöbetlerini hesaba katmayacak olursak, hiçbir şey olmadan gece geçip gitti. Sonunda başkaldırı konusundaki son kararsızlıklarımı da silip süpüren fırtına patlayıverdi. İle de Cité üzerine inanılmaz bir sağanak boşandı, ağaçları birbirine katıp bazı bacaları ve televizyon antenlerini uçurup çenelerinden sökülen takma dişler gibi sallanmalarına yol açan, bira gibi süngersi bir yağmur. Güvenlik görevlilerine görünmemeye çalışarak hastanede aylak aylak dolanıyordum. İçimde hep bir merdiven dönemecinde ya da bir kapı arkasında kendine özgü sözcükleri ve incecik sesiyle konuşan sevgili hastamın belireceği umudu vardı. Bana ihanet ettiği için kırılmıştım; onun içini dökmesi her şeyden önemliymiş gibi geliyordu bana. En fazla kırk sekiz saat içinde ağırlık merkezim hikâyesinin tam ortasına kaymış ve bu hikâyenin her bir kişisi şu anda etrafımda bulunan varlıklardan çok daha yoğun bir biçimde ilgilendirir olmuştu beni. Odama dönmek, Aïda'nın olmadığı o yatakta uyumak istemiyordum. Şafak vakti beşinci kata çıkıp, bahçeye hâkim olan ve Maubert'e ve Sainte-Geneviève tepesine bakan, hâlâ ıslaklığını koruyan dış balkonun korkuluğuna dirseklerimi dayadım. Birbiri üstüne binmiş çatılar,

denizin çekilmesi üzerine karaya oturmuş, ışıl ışıl parlayan batık gemi gövdelerini çağrıştırıyorlardı. Yağmur çiseliyordu, hava serinlemişti, sislerin arasındaki Eyfel Kulesi insanın aklına kahveli bir parfe getiriyordu. Hemen oracıkta, basamakların üstünde içim geçti; parlak gözleri yıldız yıldız parlayan, kuyruğu ünlem işaretine benzeyen kocaman bir erkek kedi gelip yanıma büzüştü. İkimizin de şefkate ihtiyacımız vardı.

Saat yedi otuzda nöbetim bitmişti. Kimsenin beni özlemeyeceğini bile bile vedalaşmamı tamamladım. Bu kadar paniğe kapılmış olmamı komik buluyordum. Derhal Antibes'e, Ferdinand'ın yanına gidebilir ve histerik bir esinle yüzüne karşı her şeyin bittiğini söyleyebilirdim. Fakat tartışmalardan nefret ederim. Bazı kadınlar dengesiz varlıkların cazibesine kapılırlar. Karşıdaki kişiyi değil de onun sergilediği kaybolmuşluğu severler ve doyumu uçurumun üzerinde cambazlık yapmakta bulurlar.

Çöpten geçilmeyen meydanda başıboş dolaşıyordum, geceki kasırgadan sonra kanallar taşmıştı. Yorgunluktan bitmiş, sersemlemiştim, var olduğumu bile unuttuğum bir dermansızlık hali içindeydim. Çözülmüş bohçam, bozulmuş makyajımla bir dilenciyi andırıyor olmalıydım. Turistler daha şimdiden disiplinli taburlar halinde katedralin önünde toplanıyor, ortak bir uysallık içinde peş peşe cephe fotoğraflarını çekip duruyorlardı. Şort ya da bermuda giymiş bu insanlar, Tanrı'yı suçüstü yakalamak istermişçesine parmakları kameranın deklanşöründe, kararlılık içinde kutsal yerlere saldırıyorlardı. Turist milleti bir şeye, ancak onu fotoğrafa dönüştürdükten sonra inanır.

Sidik ve boktan geçilmeyen rıhtımda biraz dolaşmaya gittim. Yapışkan, neredeyse vıcık vıcık Seine Nehri'nin suları köprü kemerlerine vuruyor, koku soluk almayı güçleştiriyordu. Paris'te bağırsaklarını tüm insanların hizmetine sunma konusunda kendini tutamayan biri mutlaka bulunur: Mücevher kılığına bürünmüş çirkef, Işık Kent dışkı komünizmini icat etti. Köprülerin altında, hastaneye tedaviye gelen toplumdan dışlanmışları kartonların ya da derme çatma yorganların altında uyur halde buluyordum. Sonuçta beni bir daha göremeyeceklerdi. Yakındaki bir kafede sütlü kahve içip, bir kruvasan yemek üzere yukarı doğru yürüdüm. Rüzgârın ılık soluğu cildi okşuyordu. Kuşlar o minnacık gırtlaklarından inanılmaz

senfoniler çıkarıyorlardı, cıvıltılarından ağaçlar çınlıyor ve keyiflendiklerinde ağaç da onlarla birlikte havalanıyordu. Otomatik süpürücüler yola ha bire gürül gürül sular boşaltıyordu ve ıslak asfalt kokusu hoş geliyordu insana.

Sekiz yıldır Paris'te yaşıyordum da bir gün olsun Notre-Dame Katedrali'ne girmeyi akıl etmemiştim, orası benim gözümde turistlere ayrılmış bir mozoleden, büyük evrensel müzenin bir parçasından başka bir şey değildi. Genel kabul görmüş başyapıtları pek sevmem. Ne var ki o sabah eski yapıda gördüğüm bir ayrıntı beni oradan uzaklaşmaktan alıkoydu: Kilisenin dışı temizleniyordu, üst kısmı bir yapı iskelesinin altında görünmez olmuş, koruma perdeleri dramatik sesler çıkararak iskeleye çarpıp duruyordu. Sarılıp sarmalanmış bu haliyle son derece kırılgan, zamanın her türlü saldırılarına açık bir hali vardı. Şeytanlar, khimairalar, öfke kusan canavarsı figürler bile benim bir günde, şöyle bir bakışta gördüğüm şeyin yanında engellenmiş çocuk kuruntularından başka bir şey değildi. Oraya en azından bir kez gitmeden Île de Cité'den ayrılmak istemiyordum.*

*Eşiği aşar aşmaz çarpıldım: Katedral kripta** gibi karanlıktı. Ve ben gövdeleri alabildiğine geniş bir sütun ormanında ilerliyordum. Bu mimari tarzdan hiçbir şey anlamaksızın orta sahnı, yan sahınları, koro yerini inceledim. Gülbezeklerin; her rengin, her çizginin tarikat mensuplarının kullandıkları bir simgeyi ifade ettiği kodlanmış bir mesajmış gibi bir havası vardı. Bu yer düşündüğümün tersine ciddi değil, sıcak bir ortamdı. Alanın uçsuz bucaksız oluşu kimsenin özgürlüğüne halel gelmemesini sağlıyordu, kalabalığın gürültüsü dikeylik tarafından emiliyordu. Sakin bir köşede bir sıranın ortasında bir sandalyeye oturdum, gözlerimi yumdum, birbirine karışmış buhur, nemli taş ve eski tahta kokularını içime çektim. Mumların alevleri etraflarında yoğun bir dinsel saygı yaratıyordu. Aziz heykelleri bulundukları nişlerde bana işaret ederek gizli bir anlaşmaya çağırıyorlardı. Kendimi kaptıracağımı mı sanıyorlardı? İnançlarınızı başkalarına yayma çabalarını bırakın baylar, ben bu-*

---

* Khimaira: Yunan mitolojisinde keçi başlı ve yılan kuyruklu, ünlü masalsı canavar. (y.h.n.)

** Kripta: Bazı kiliselerde koro yerinin altında bulunan, kutsal emanetlerin saklandığı tonozlu yeraltı bölümü. (ç.n.)

raya kafa dinlemeye geldim. Siyahlar giyinmiş adamlar sunağın etrafında koşuşturup duruyorlardı, çiçeklerin, altın ya da gümüş eşyaların yerlerini değiştiriyor, kupalara sıvılar dolduruyorlardı. Birkaç yaşlı kadın, eğik başlarını ellerinin arasına almış dua ediyordu. Gözlerimi kapadım, yavaşça nefes aldım. Kendimi gecenin çirkinliklerinden arındırıyordum.

O sırada biri arkamdan fısıldadı.

"Doktor Ayachi, arkanızı dönmeyin rica ederim."

Yanıma bir meleğin geldiğini sanarak irkildim birden.

"Benjamin, siz misiniz?"

"Tam arkanızda oturuyorum."

"Nasıl..."

"Bu sabah hastane çıkışında sizi bekliyordum. Buraya kadar izledim."

"Dün neden beni beklemeden ya da küçük bir not bırakmadan çekip gittiniz?"

"Çılgın gibiydim, çok fazla şey anlatmıştım. Beni polise ihbar etmenizden korktum."

"Polis mi?"

Çok alınmıştım.

"Böyle bir şey yapabileceğimi nasıl düşünebildiniz?"

"Tavrınızın onaylayıcı olmadığını açıkça hissediyordum."

"Anlamamışsınız, tersine çok etkilenmiştim. Peki maskenizi neden çıkardınız?"

"Birden onu takmanın artık bir anlamı olmadığını düşündüm. Sizinle konuşmak beni değiştirdi."

"Yüzünüzü görebilir miyim?"

"Hayır, hemen olmaz."

"Peki, o halde ne zaman göreceğim?"

"Önce başladığım şeyi bitirmem gerekiyor. Şimdi size güveniyorum."

"Bakın, ben istenildiğinde ıslık çalınarak çağrılan, istenildiğinde yüzüstü bırakılan bir kukla değilim. Çok yorgunum, bilmiyorum acaba..."

"Rica ederim, bu benim için çok önemli, uzun süre bununla yaşayamam. Burada kalalım, daha sakin olur."

Ve bana cevap verecek vakit bırakmadan anlatmaya koyuldu.

Evet, işte Hélène'imden uzak, bana hep özen göstermiş olan yegâne kişiden mahrum, Paris'te Raymond ile baş başa kalmıştım. Steiner'in bizi eski eşya gibi yolladığı, uzun loş koridorları olan, 17. bölgedeki o lanet daireye varır varmaz hastalandım. Ev soğuktu, hiçbir özelliği yoktu. Güçsüz radyatörler alabildiğine geniş odaları ısıtmaya yetmiyordu. Döşemenin arası açılmış tahtaları garç gurç sesler çıkarıyordu. Hâlâ üşüyordum. Pencerelerdeki kalın perdeler ışığı engelliyordu. Evin içi öğle vakti bile karanlık oluyordu. Yatağa düştüm ve üç hafta boyunca ateşle, kramplarla, karın ağrılarıyla cebelleşmek zorunda kaldım. Moralim sıfır, bitkin bir halde yatıyor, başıma gelenleri anlamaya çalışıyordum. Hayatımın altüst olduğu, yazgının korkunç bir kötülükle üzerime çullandığı üç korkunç günü düşüncelerimde binlerce defa yaşadım. Çıkış yolu bulamadığım bir uçuruma düşmüştüm.

Raymond, hakkını teslim etmeliyim, iyi baktı bana. Gece gündüz başucumda nöbet tutuyor, şurup, et suyu ve haplar veriyordu. Güvenlik nedeniyle doktor çağırmamıştı. Steiner emirlerini iletmek ve Hélène'den haberler vermek üzere her akşam saat tam altıda bir cep telefonundan onu arıyordu. Benim kişisel olarak Hélène ile konuşma hakkım yoktu, kasetler yardımıyla haberleşiyorduk: Her cumartesi günü bir paket içerisinde, sevgilimin sesinin kaydedildiği beş dakikalık bir bant geliyordu. Tabii ki sansüre tabi tutulan bu mesajları büyük bir zevkle dinliyor, ezberliyordum ve Hélène'in o tatlı sesi dayanmamı sağlıyordu. Onun sesinin tonuna bağlı olarak soğukkanlılığımı kazanıyor ya da umutsuzluğa kapılıyordum. Kurutmahane'nin çatı katında, dışarıya ses geçirmeyen penceresiz bir odada hapis tutuluyordu. Her iki günde bir, ortalık kararkığında, Francesca'nın gözetiminde çiftliğin arkasında on dakika dolaşma hakkı vardı. Dediğine bakılacak olursa, bana kızgın değildi; dönüşümü bekliyor ve Francesca'nın kendisine ödünç verdiği kitapları okuyarak geçiriyordu günlerini. Örneğin şöyle diyordu bana:

"Benjamin'ciğim, yatakta kalmaktan yağ bağlıyorum. Döndüğünde karşında tombul bir kadın bulacaksın. Senin için kaygılanıyorum. Seni bu maceraya sürüklediğim için kendime öyle kızıyorum ki! Sağlığının bozuk oluşu beni tedirgin ediyor. Yanında olup

seni şımartmak isterdim."

Tüm mesajlarının amacı bu işte beni temize çıkarmaktı. Kendi hatam yüzünden onu orada, buzların ortasındaki ıssız yaylada, yapayalnız, bu iki fanatiğin değişik hevesleriyle baş başa bırakmış olmaktan utanç duyuyordum. Kaç defa telefonda doğrudan kendisiyle konuşmayı denemiştim. Steiner ya da Francesca şaşmaz bir şekilde telefonu kapatıyor ve beni bir güzel paylıyorlardı. Israr ediyor, bağırıp çağırıyordum.

"Çocukluk etmeyin Benjamin. Bunun mümkün olmadığını pekâlâ biliyorsunuz. Onunla konuşmak istiyorsanız, teypten yararlanın."

Hélène'in anahtarlarına el koymuş olan Raymond onun dairesine gidiyor, posta kutusundaki mektupları açıyor, telesekreterindeki notları dinliyor, yokluğu kimsenin dikkatini çekmesin diye imzasını taklit ederek önemli faturalarını ödüyordu. Hélène'in bana kiralamış olduğu Marais semtindeki iki odalı stüdyonun kira akdini feshetmiş ve eşyalarımı 19. bölgede ihtiyaten elimde tuttuğum odama taşımıştı. Kan gruplarımıza ve sosyal sigorta numaralarımıza varıncaya kadar hakkımızda her şeyi biliyordu. Haftalar boyunca kaçış hayalleri kurdum, Hélène'i bu canavarların pençesinden kurtarmanın yollarını düşündüm. Ne var ki altıncı katta bir odaya kilitlenmiştim, yanımda gardiyanım olmadan bir adım atmam mümkün değildi. Durumun gerektirdiği kesin tavrımı belirledim, boyun eğmekten başka çarem yoktu.

Sağlığım düzelir düzelmez, Raymond benden beklenen şeyin ne olduğunu açıkladı: Paris'te, Kurutmahane'de ağırlanmaya layık eşsiz güzellikte üç genç kadın bulmasına yardımcı olmak, onunla birlikte bu gibi kişilerin kum gibi kaynadıkları barlara, restoranlara ve gece kulüplerine gitmek ve daha sonra bu insanlar hakkında bilgi toplamak. Şifreli bir dil benimsemiştik: "Kadınlar" demeyecek, "örnekler" diyecektik, güzellikten söz etmeyip yerine "Afet"i kullanacaktık.

Çok yorucu bir çalışma oldu: Cüce ile ben öğleye doğru video kayıt makinesi ve fotoğraf makinesi elimizde çıkıyor, turistler gibi dolaşıyor, karşılaştığımız ilginç simaları, haberleri olmadan filme çekiyorduk. Raymond bir not defterine saati, yeri yazıyor, kızın giyim tarzı, yaşı, tahmini mesleği gibi bilgileri not ederek, çabucak

onun genel bir betimlemesini yapıyordu. Konuşmasından küçük bir kesit yakalamışsak, onları da not ediyordu. Daha sonra karanlık odada filmlerin banyosunu yapıyor, benden fikrimi soruyordu: Ben insanlara öyle damgalanacak hayvanlar gibi değer biçmekten âcizdim. Uşak daha sonra tahmini adayların fotoğraflarını chronopost yöntemiyle patronlarına yolluyordu: Onlar bir ön eleme yapıyor, yanlarına notlar alınmış resimleri geri gönderiyorlardı. Onları gözümün önüne getiriyordum, karların altına gömülmüş iki çatlak, her fotoğrafı incelemek için gözlüklerini takıyorlardı, sınav komisyonları gibi notlar alıyor, bir dahaki sefere daha çok kız resmi gönderilmesini istiyorlardı. Raymond ile bana ikinci elemede kabul edilmiş adaylar hakkında yeni bilgiler toplamamız rica edilmişti.

Evinden dışarı adım atmayan bir insanken birdenbire böyle avcıya dönüşmem çok acı oldu. Gece gündüz zorla çalıştırılıyordum. Öğleden sonraları, bir hainlik tezgâhlayan iki ipsizden farksız aheste aheste yollarda oyalanıyor, o kafe senin bu kafe benim dolaşarak yeni yüzler arıyorduk. Akşam saat on birde, tıka basa karnımızı doyurduktan sonra Raymond beni oturduğum koltuktan zorla kaldırıp giydiriyor, saçlarımı tarıyor, taksi çağırıyor ve beni dansinglerin ardına kadar açık kapılarından içeri itekliyordu. Erkek ve dişi nüfusun aşna fişneden önce şöyle bir etrafı koklamaya geldikleri aşağılık sefahat yuvalarından oldubitti nefret etmişimdir. Buralar benim için aşırı gürültü ve hayhuyla insanlara işkence edilen zindanlardır. Duvarlardan fışkıran düşman hayvan homurtusundan dehşete kapılmış ve kıpır kıpır bedenlerin yaydığı ter kokusundan nefesim kesilmiş bir halde iniyordum oralara. Bar fedailerinin oluşturduğu, insanı aşağılayan duvarın önünde kısacık etekli süslü kadınların, yapmacık tavırlarla sırıttıklarını görünce paniğe kapılıyor, geri dönmek istiyordum. Raymond beni girmeye zorluyordu.

"Dans edin", diye emrediyordu, "bu âlemin adamıymış gibi davranın. Emredilen görevi yerine getiriyorsunuz şu anda."

Beni piste itiyordu. Öğleden sonra boşu boşuna bir rap ya da techno parçaya uygun birkaç hareketi tekrar ediyor, televizyonda yayınlanan video kliplerden boşuna esinleniyorduk, bu iş bana göre değildi. Bu saldırgan erkeklerin, bu sinsi dişilerin arasında dönüp durmak benim için bir işkenceydi. Dans etmiyordum ben, sıçrıyordum: Bedenimin her parçası herhangi bir uyum kaygısı gütme-

den kafasına göre takılıyordu. Raymond, önemli olanın herkesin gözlerini kamaştıracak danslar etmek değil, bu eyleme katılmak, bir zincirin halkası, aşırı sıcak bir ortamda sıçrayan, soluk soluğa kalan bu büyük kolektif hayvanın bir parçası olmak olduğunu söylüyordu. Gününü gün etmeye bakan, utangaç yapılı, beceriksiz mi beceriksiz biri gibi görünmeli, ortamla bütünleşmeli, teklifsiz ve zararsız olmalıydım.

İyice sarsak sarsak sallanmaya başladığımda Raymond, bir mendille terimi siliyor, bana bir meyve suyu içirtip yeniden ringe yolluyordu. İsyan ediyordum: Niçin bizi manken ajanslarının önüne dikip onları yakın markaja almamız istenmiyordu? Raymond hep aynı açıklamayı yapıyordu: Kadın olsun, erkek olsun "örnek"ler kendilerini teşhir etmek için kulüplere gelirler, onları burada izlemek gerekiyor. Raymond bu işi genellikle patroniçe ile birlikte yapıyormuş. Aslında, bunu daha sonra öğrendim, bu gece çıkışları herhangi bir başarı kaygısıyla gerçekleşmiyordu. Ne pahasına olursa olsun benim meşgul edilmem gerekiyordu, emir böyleydi.

Böylece bana yalnızca üzüntü veren bu zevk mekânlarını mesken tutmaya boyun eğiyordum. Elimde olmadan gecenin rezilliklerine katılıyordum. Çeşitli maddeleri içlerine sünger gibi çekmiş, barbar bir müzikle zincirden boşanan bu gençlerin enerjisi beni tüketiyordu. Ben bu iş için fazlasıyla yaşlıydım, hep öyle olmuştum. Gençlik benim yirmi yaşımdayken bile yakalayamadığım bir ritimdir. Dedim ya, iffetim beni bir hadımdan daha güvenilir kılıyor, anında iş bitirmemi engelliyordu. Beceremediğimi gören oranın gediklileri beni ele almak, "havaya sokmak" istediler. Yüzsüzlüklerinin çekicilik kattığı, hovardalığı sadece bir at değiştirme ve tanık huzurunda üreme aracı olarak gören, kulağı kirişte iyi dansçı, dalgacı çocuklardı bunlar. Ben onların bir bakıma ozanı, üstün zaferlerini dilden dile dört bir yana yayacak olan vakanüvisleriydim. Önemsiz biri oluşum bana sempati duymalarını sağlıyordu. Böylece herhangi bir insandan daha fazla güvenlerini kazanıyordum. Bu eğlence düşkünlerinin benim yanımda dilleri çözülüyor ve buralara takılan ehlikeyif kadınların her biriyle ilgili ayrıntılı bilgiler veriyorlardı. Müzik hızlanıp da kendini ilkel bir kudurganlığa kaptırmış züppeler alayı, akbabaların bir kazık duvarı üzerinde toplan-

dıkları gibi pistin etrafına toplandıklarında, bana bilgi taşıyan bu kimseler, kokuşmuş patavatsızlar, edepsizce ayrıntıları çoğaltıyorlardı; iş, küçük bir aktristin, şantözün ya da modelin yerel ününe kadar varıyordu, bu kızın doyuma ulaşırken kaynar bir çorbayı soğutmak istermişçesine yanaklarını şişirdiğini öğreniyordum altüst bir halde.

Bu geri zekâlı çakallar, körpe et peşindeki acımasız korsanlar sürüsü beni tiksindiriyordu; ne var ki onların şarlatanlıkları sayesinde araştırmamızı kolaylaştıracak bir sürü bilgi topluyordum. Ve bu nedenle ciğeri beş para etmez bu adamlara gülücükler dağıtmaya devam ediyordum. Ötekilerin pabucunu dama atacak üç dört "örnek" bulur bulmaz, fotoğrafçı pozlarına bürünen Raymond gelişigüzel birkaç poz yakalamak için harekete geçiyordu. Kimsenin alındığı ettiği yoktu: Güzel bir kadının fotoğrafını çekmek için her zaman sayısız fırsatlar bulunur. Daha sonra bunların her birini teker teker izlemek, adresini, telefonunu elde etmek, yakınlarını not etmek, olası bir nişanlısı ya da âşığı var mı onu belirlemekle görevliydim. Yoldan geçen birinin durdurup, bir güzel benzeteceği korkusu içinde, soğuktan buz kesmiş bir halde saatlerce bir giriş kapısının sundurması altında ya da çıkmaz bir sokağın karanlığında çakılıp kalıyordum. İşin tekdüze oluşu zor oluşundan daha da çok yoruyordu beni. Ben değersiz bir hafiyeydim ve Steiner'lerin ne işine yarayabileceğimi anlamış değildim. Bir gün boyunca yapılan keşifler beklemekle ya da eylemsiz geçirilen o saatleri telafi etmiyordu. İşin içine yağmurun da karışması durumunda, işbaşında soğuktan zangır zangır titreyerek sessizce Hélène'e yalvarıyor, ondan beni bağışlamasını, beni unutmamasını rica ediyordum. Erketeye yatmaktan nezle oluyordum, bana prenslere yaraşır bir yaşam sunan kadına ihanet etmiş olduğumu düşünüyordum. Bitkin bir halde, bana oynattıkları bu rolden, çirkinleştirmek üzere masum kızları tuzağa düşüren bir avcı rolünden iğrenerek yeniden bu boktan iz sürme işine başlıyordum. Sadece, bunları Hélène'e kavuşmak için yaptığım düşüncesi cesaret veriyordu bana. Ve onun serbest bırakılacağı saati beklerken dalkavukluk etmeyi sürdürüyorlardı.

Raymond bana kılavuzluk ediyor, mesleğin inceliklerini öğretiyordu. Zorluk çıkması durumunda bir yankesicinin yardımına başvuruyordu; o belli bir kızın kimlik belgelerini aşırıyor, fotokopile-

rini çıkarıyor ve daha sonra geri veriyordu. Tuzaklar kurmak, iz sürmek, pusuya yatıp kadın gözetlemek gardiyanımın en gözde eğlencesiydi. Bu alanda harikalar yaratıyordu. Bu önemsiz varlığın ağzını bir karış açık bırakan bir dönüşüm yeteneği vardı. Oradan oraya sıçrayan bir şeytan gibi her engeli aşıyordu. Evde çeşitli meslek erbabına ait bir yığın giysisi vardı. Takma sakal, bıyık deniyordu. Dik kafalı bir kızın kapısını açtırmakta zorlanınca, ticari temsilci, sular idaresi memuru, gaz işletmeleri görevlisi, elektrik idaresi görevlisi, nakliye şirketinin elemanı kılıklarına bürünüyordu. Boyunun kısalığı, bayağı görüntüsü güven veriyordu herkese. Kapıcı kadınlarla, esnafla, ayak işlerine bakan kimselerle, mal teslimi yapan personelle nasıl konuşacağını biliyordu, her birinin lehçesini konuşabiliyordu ve verdiği rüşvetlerle onların yerine bazı işleri kendisi yapıyordu. Örneğin "talip"lerimizden bazılarına çiçek çıkarıyordu: Apartman dairesine giriyor, kiracıya görünmeden evin birkaç resmini çekiyordu ve eğer vakti varsa, bir anahtar yaptırmak üzere kilidin kalıbını çıkarıyordu bazen. Tıpkı daktilo makinesinin tuşlarının çıkardığı seslerden yola çıkarak yazılan bir metni açığa çıkarmayı beceren şu casuslar gibi birkaç ipucundan yola çıkarak bir kimsenin tüm yaşantısını kurgulayabiliyordu.

Bir soyguncu ustalığıyla insanların kilitli kapılarını açıp evlerine giriyor, hiçbir şeyi devirmeden bir iki mikrofon yerleştiriyor, ilginç eşyaların, özellikle aile albümlerinin fotoğraflarını çekiyor, gizlice geri çıkıyordu. Bir kez hedef belirlenmeyegörsün, kareler haline getirir, filme alırdı: Onun incelemelerinden kimse uzun süre kaçamazdı. Gözüne kestirdiği kız dört bir yandan kuşatılmış olurdu. Birkaç hafta sonra kızın her türlü huyunu, alışkanlıklarını, en uzak atalarına varıncaya kadar soyağacını öğrenmiş olurdu. Karınca gibi ısrarla çalışmasının karşılığını görüyordu. Gerçek polis fişleri düzenliyordu; onlarca kişiyi bülbül gibi konuşturacak bir malzeme birikimimiz olmuştu. Patronlar bu bilgilerin bulunduğu disketleri bir takip durumu söz konusu olduğunda kullanmak üzere bir kasada tutuyorlardı.

Bu kaçak avın tek çelişkisi şuydu: Yavaş yavaş bana bu görevi veren kişilerin önyargılarını benimseme, güzelliğin sıradan insanlığa karşı ortak bir komplo olduğu görüşüne katılma noktasına geliyordum. Yarası bir kılıcın ağzı gibi içime işliyordu, bunu kabullen-

meyi, kem gözleri bulup çıkarmayı, şu ya da bu genç kadın için şöyle demeyi öğrendim: Mükemmel bir kadın, pek alımlı, şu halde bize karşı günah işliyor. Karşıma sıradanlıktan uzak bir insan çıkar çıkmaz, bunu şahsıma hakaretmiş gibi görüyordum. Aramızda yaşayan güzel insanların insanoğlunu umutsuzluğa sevk etmek için yeryüzüne inmiş başka bir türe ait varlıklar, bize meydan okuyan mutluluk atomları oldukları ve kendi kendilerine yettikleri hükmüne varıyordum. Gözümden kaçan ayrıntıları Raymond gösteriyordu: Çekicilik karşısında tam bir duyarlılık abidesiydi, yüzdeki en küçük hoşluk, kızgın bir çivi gibi yakıyordu onu. Bir zamanlar görünüşümdeki bozulmaları kamufle etmek için çok uğraşmıştım, yorgunluğun güzelleştirdiği ve hatlarının, tenlerinin mükemmelliğini hiçbir şeyin bozamadığı bu insanlara kızıyordum. Bundan böyle ben de güzellikten nefret ediyorum artık, çünkü o beni reddediyor.

Sevecen zindancı

İlişkilerimiz karmaşıklaştıkça Raymond beni korkutuyordu. Bana hizmet ediyordu. Yoksul bir aileden gelen, çocukluğumda her türlü angaryanın üzerime yıkılmasına alışık bir insan olan benim için yeni bir sarhoşluktu bu. Bana, Kol Gibi Uzun Mösyö sıfatını yakıştırıyordu ve ne kadar komik olursa olsun bundan koltuklarım kabarıyordu. Alışkın üçkâğıtçı, bir memur rolünü oynuyordu, ben de şefiydim. Yapay, döneme aykırı bir dil kullanıyorduk. Ben onun elinde mahkûm olduğuma göre bu saygı sahteydi. Nereye gidersem, gölge gibi peşimdeydi, düşüncelerimde bile bana eşlik ediyordu. Başlangıçta Hélène'in kefili olarak ona rüşvet teklif etmiş, kız arkadaşımı serbest bırakması için kendisine yüklü miktarda para önermiştim. Yanıtı şu olmuştu:

"Bunu aklınızın köşesinden bile geçirmeyin, paranın benim gözümde hiçbir anlamı yoktur."

Steiner'e bağlılığı sarsılabilecek türden değildi, vasalın senyörüne duyduğu yakınlığı duyuyordu ona. Kurutmahane hakkında soru yağmuruna tutuyordum kendisini: Nasıl besliyorsunuz tutsaklarınızı? Eğer içlerinden biri intihar edecek olursa ne yapıyorsunuz?

Hücrelerini temizliyor musunuz? Ya polis? Peki, kovuşturmalardan, tanık olarak çağrılmaktan nasıl paçayı sıyırıyorsunuz? Kaçamak cevaplar veriyordu. Projelerini kafamda şekillendirmeye, karanlık noktaları açığa kavuşturmaya çalışıyordum, yan çiziyordu. Onu küçümsemiştim: Ben sorgulama sanatını bilmiyordum, ama o susma sanatını biliyordu. Gizli stratejiler, gizli suç ortaklıkları arıyordum. Her şey Steiner'in bana anlattığı gibiydi. Bir mite karşı savaş açmış, yaşları ve toplumsal konumları farklı üç kişi.

Cücenin para tekliflerine olduğu gibi ricalara karşı da duyarsız olduğunu görünce sızlanmalarımla ona illallah dedirtiyordum. Sabahleyin kalkar kalkmaz, yakınmaya başlıyordum: Ev soğuktu, tereyağı bayat, kahve içilir gibi değildi, yorgundum, artık bu rezilliğe dayanacak takatim kalmamıştı. Sofrada hiçbir şeye elimi sürmüyordum, şarabı ve suyu deviriyordum, tabağımı yere fırlatıyordum. Her şeyi ortalığa gelişigüzel bırakıyordum, dolapları boşaltıyor, yiyecekler bozulsun diye buzdolabının fişini çekiyordum. Pasif direnişe geçiyor, suskunluğa gömülerek ona eziyet ediyordum. Sızlanmalarıma stoacı bir tavırla katlanıyor, peşim sıra her şeyi topluyor, yaptığım saçmalıkları telafi ediyordu. Hiçbir hakaret onu etkilemiyordu. Ve onun bu köle ruhu sonunda beni telaşlandırıyordu, bu tavrın altında gizli bir tehdit seziyordum. O zaman hiçbir şey belli etmeden sakinleşiyor, yeniden konuşmaya başlıyordum ve her şey eski düzenine giriyordu.

Kısacası bu hödükle sıkı fıkı bir halde süren yaşam, korktuğumdan çok daha iyi gidiyordu. Hélène ve onunla ortak yaşamımız konusunda beni konuşturmak için son derece büyük bir ustalık gösteriyordu. Hiç çekinmeden açılıyordum. Hélène hakkında onunla konuşabiliyor olmam, sadece bu gerekçe onu dostum haline getirdi. Onun şu adam kaçıranlardan biri olduğunu neredeyse unutuyordum. Davranış inceliğini, mesajlarımı banda kaydederken beni denetlememeye kadar vardırıyordu; gerçi, koliyi aldıklarında Francesca ya da Steiner'in mesajlarımı dinleyeceklerini biliyordum, ama olsun. Ne zaman ek bir hizmet isteyecek olsa daha da yumuşak davranışlar sergiliyor, fazladan hediyeler alıyordu. Bu minnacık ve hırçın sofracıbaşı beni sevgiye boğuyordu, en azından ben öyle sanıyordum.

Söyledim, Hélène'inkine benzer bir bağlılıkla bana hizmet edi-

yordu: Sabah kahvaltısını yatakta yapmaya, her gün yıkanmış ve ütülenmiş giysiler giymeye hakkım vardı. Her gün ayakkabılarımın içine bırakılan cep harçlığı bir yana, Raymond'un yanında her zaman deste deste banknotlar oluyordu. Ne kadar kaba saba olursa olsun, günlük işleri çabucak yapıyor, beni koşturmacalardan, formalitelerden kurtarıyordu. Aşçılık yetenekleri alışkanlıklarıma uyuyordu. Bir pizza ısıtacak, bir kutu konserve açacak yapıdaki insanlardan değildi. Her şeyi taze malzemelerden kendi elleriyle yapıyordu. Hep homurdanan biri olduğumu mu sanıyordu yoksa? Portakal dilimleriyle süslü bir çikolatalı pasta, sert bir tabaka oluşturan kabuğu ağzımda çıtır çıtır eden bir krem brüle hazırlıyordu. Suplarının, suflelerinin, salatalarının tadına bayılıyordum, tıpkı Hélène'inkileri sevdiğim gibi. Jura Dağı'nda da fark ettiğim gibi, kendini ev işleri nevrozuna kaptırmıştı; fırının başında olmadığı zamanlar döşemeyi ovuyor, elbiseleri fırçalıyor, bir lambayı tamir ediyor ya da ağırlık ve halter çalışmaları yapıyordu, koşu bandında koşuyor, sabit bir bisiklette pedal çeviriyordu. Boş durmak için yaratılmamış, işe sarılmaya meraklı elleri ha babam çalışıyordu. Az uyuyordu, ancak gecede üç dört saat ve bedeninden taşan enerjiyi nasıl tüketeceğini bilmiyordu.

Mart ortalarına doğru bir akşam Steiner'in beni telefona çağırdığı gün bir şeyler değişiverdi. Bir soğuk algınlığından yeni kurtulmuştu, boğuk bir sesle şöyle diyordu:

"Benjamin, kitapçıma sipariş vererek getirttiğim *Şeytan'ın Gözyaşları* adlı kitabı yeni bitirdim. Çok etkilendim. Her ne kadar ciddi boyutlarda aşırma âdetiniz olsa da sizde büyük bir yetenek görüyorum. Evet, biliyorum, Hélène bize anlattı. Daha iyisini yapabilirsiniz. Yazmak için kimseye, herhangi bir yazardan metinler almaya ya da bir vasiye ihtiyacınız yok. Siz bir yazarsınız Benjamin. Yeteneğinizi harcamayın. Bunu sonra konuşuruz."

Şaşırdım kaldım. Ben kendimi yazar bozuntusu sanıyordum, Steiner bana yaratıcılık payesi veriyor, tatlı hayallerimin gerçekliğini doğruluyordu. Adamın iltifatlarını sindirebilmem günlerimi aldı. Kendimi kanatlanmış, göğsümün üzerinden bir ağırlık kalkmış gibi hissediyordum. O andan itibaren Raymond ile ilişkilerimde gözle görülmez bir değişiklik oldu. Kendime güvenim yerine geldi. Toplum içinde saygınlık kazanayım diye haftada bir beni büyük lo-

kantalara götürüyordu. Bizi böyle sırtınızda frak ya da smokinle görünce garsonlar etrafınızda fır dönüyordu. Kasım kasım kasılıyordum. Cüceye emirler yağdırıyordum: Herkes onun benim uşağım olduğunu bilmeliydi. Fakat o benden çok daha rahat davranıyordu: Davranışlarımı denetlemek, kırmızı et çatal bıçağını balık çatal bıçağıyla, şarap bardağını su bardağıyla karıştırmamak için çırpınıp duruyordum. Ne yazık ki görgü kurallarının hiçbir ayrıntısını bilmiyordum. Hélène'in yanında öğrendiğim muaşeret kurallarını unutmuştum. Beceriksizliğimi gizlemek için ekmeği mıncıklıyor, çıkardığım içleri dağ gibi yığıyordum. Barmen ve şef garson sinsice bana bakıyorlardı; yargılarından korkuyordum, oburluk bir sınava dönüşüyordu. Ve kötü alışkanlıklar bir anda su yüzüne çıkıyordu çabucak: Elimde olmadan masanın üstündeki bahşişleri cebe indiriyordum. Renkten renge giren Raymond beni onları aldığım yere bırakmaya zorluyordu.

Onu yüzüstü bırakıp gidebilir, polise haber verebilirdim. Bin kez yapabilirdim bunu: Atılacağım riskler, kazanmayı umduğum şeyin yanında hiç kalıyordu. Dışarıya adım atacak olursam beni çok kötü cezalandırmakla tehdit ediyordu kuşkusuz. Fakat tek bir kez bile denemedim. Gardiyanımı içimde taşıyordum ve o olmasa Paris'te kaybolurdum. Cüce alçalma uçurumunda çok aşağılara düşebilirdi: Her ne kadar alçalırsa alçalsın, ben hep onun altında kalıyordum. Benim gözümde eşsiz bir niteliğe sahipti: Söylediklerimi dinliyordu. Ona yaşlanmaktan çok korktuğumu itiraf ediyordum. Pas tutmuş dilimi, matlaşmış cildimi gösteriyor, zayıf yanlarımı açıklayarak beni sultası altına almasına fırsat veriyordum. Gözlem yapmak ve homurdanmakla yetiniyordu. İletişim sınırlıydı: Ne zaman tartışma başlayacak gibi olsa geri basıyordu. Ne var ki asık suratlı, köpek gibi sadık bir yapısı vardı. Geceleri korkacak olursam, döşeğini getirip hemen karyolamın dibine seriyor, sabaha kadar orada kalıyordu. Yakınlık böyle küçük jestlerden ve paylaşılan alışkanlıklardan doğar. Steiner'in bana dediği gibi, zindancıyla tutuklu arasında bile bir suç ortaklığı oluşabilir. Raymond benim için yardımcı bir el ve bir gövdeydi. Hélène'i ikame ediyordu, ama beceriksizliği bana aslını aratıyordu. Hiçbir zaman onun yerini tutamazdı, onun gibi konuşamaz, yaralarımı saramaz, kaygılarımı yatıştıramazdı.

İşi, ikinci romanımın yazımında bana yardımcı olmayı önermeye kadar götürdü. Kuşkusuz patronunun tavsiyesiydi bu. Bu konularda hiçbir şey bilmiyordu ama güzel hikâyelerden hoşlanıyordu. Bunca incelik karşısında duygulanarak kabul ettim. Önerilerinin sağduyuya aykırı düştüğü çok az oluyordu ve doğrudan Steiner'den geliyorlarmış gibi bir havaları vardı. En azından boş vakit buldukça beni çalışmaya zorlamaları açısından yararlı oldular. Beni sözlüklerden ender kullanılan kelimeleri ve uygun deyimleri araştırmaya zorluyordu. Geceleri, bazen, bir kuş tüyüyle burnumu gıdıklayarak uyandırıyordu:

"Mösyö, kitabınız için aklıma bir şey geldi."

Verip veriştiriyordum ama Raymond'un beni uyandırmak için iyi gerekçeleri olduğunu da görüyordum. Ve onun bana siz diye hitap etmesi üstünlüğümün en açık kanıtı olduğu için hoşuma gidiyordu. Gardiyanım saygılı davranıyordu bana: Bu benim tutsaklığımı yumuşatmaya ve onun arkadaşlığıyla geçen birkaç ayı katlanılabilir kılmaya yetiyordu.

Kaçırmada rol dağılımı

Nisan ortasında yüzlerce saatlik sıkı bir incelemenin ardından üstümüze düşeni yapmış, nadide incilerin oluşturduğu yarım düzinelik bir liste ve bunların her biri için geniş raporlar hazırlamıştık. Hélène'in son mesajları ısrarcıydı: Sabırsızlanıyor, sonuçlarımızdan kaygılanıyordu. Sesinden bir bezginlik içinde olduğu anlaşılıyordu. Nasıl yanıt vereceğimi bilemediğim sorularla sıkıştırıyordu beni. Francesca ona felsefe dersleri veriyordu, ama o benimle bir saatlik özgürlük için tüm Alman idealizmini feda edebilirdi. Benim mesajlarımın hepsi birbirine benziyordu: Yakınıyordum ve kız arkadaşımdan beklemesini ve beni anlamasını rica ediyordum. Aynı cümleleri üç dört kez yineliyordum: Bant kaydı beş dakika, oldukça uzun ve insanın kendini yenilemesi kolay değil.

Her şey hazır olunca Steiner ve Francesca arabayla Jura'dan geldiler ve Raymond Hélène'i gözetim altında tutmak üzere oraya gitti. Bilinen nedenlerle bu üçlü, dağ evinde olmadıkları sürece hiçbir zaman tam kadro bir arada olamıyorlardı. İki aylık bir yokluğun

ardından çiftin çıkıp gelmesi beni sinirlendirdi. Raymond'un yanındayken sahip olduğum ayrıcalıkları bir gün içinde kaybettim. Yemekleri patronlarla birlikte büyük yemek salonunda, doğallıktan uzak bir havada yiyordum; konuşmalar özellikle Francesca'nın yanında uzuyor, sıkıntı veriyordu. O benim hizmet etmemi ve alışverişleri yapmamı isterdi kuşkusuz ama büyük patron Steiner yarım günlüğüne bir hizmetçi kadın tutmuştu.

Kurutmahane'nin efendisiyle yeniden bir suç ortaklığı kurmaya kalkışmıştım. İlişkilerimiz yüzeysel bir gönül okşayıcılığın ötesine geçmiyordu. Sevimliydi, bana Hélène'in iki polaroid resmini getirmişti: Her ne kadar biraz tombullaşmışsa da onu sağlıklı buldum. Steiner Paris'te şaşırtıcı bir biçimde açgözlü ve keyifli bir havaya bürünmüştü tekrar. Bir gün birlikte yürüyorduk, ona romanımdan söz ediyordum, dalgın bir tavırla beni dinliyordu, aklı rüzgârın elbiselerini ve buluzlarını bedenlerine yapıştırdığı kadın vücutlarındaydı. Keyiflendiğini hissediyordum; bakışları o bedenden ötekine kayıyor, gözlerinden öfke değil iştah, kalabalığa karışma arzusu okunuyordu. Gözleri hayat suyu ile dolu bu lezzetli meyvelerdeydi. Her ne kadar tilki, kendi kendine bir daha tavuk yememeye söz vermişse de şu anda tavuk kümesine atılmış tilkiydi o. Bu bende şok etkisi yarattı ve bu düşüncemi kendisine ilettim.

"Ah insaf," diye tersledi beni, "siz yapmayın bari bunu! Sofuluk taslayan üçüncü bir kişiye ihtiyacım yok!"

Hiç kuşku yok ki bu üçlü içinde benim tek müttefikim Raymond idi!

Böylece altı "örnek" ayırmıştık, üçünün elenmesi gerekiyordu. Steiner ve karısı camları renkli bir araba kiraladılar: "Şüpheliler"den her birini bütün bir gün izliyorduk. Onları sabahleyin evlerinden çıkarken karşılıyor, gittikleri her yerde adım adım takip ediyor, yemeklerini bir lokantada yiyorlarsa akşam yemeğine kadar peşlerinden ayrılmıyorduk. Jérôme koca gövdesini sürücü koltuğuna sıkıştırıyor ve arabayı kullanıyordu, Francesca yuvalarından uğramış gözlerini "müşteri"mize dikiyor, bense, video-kameraya kaydediyordum. Akşamleyin patroniçe uzun uzadıya düşündükten ve fotoğrafları inceledikten sonra kararını veriyordu: Karar sırasında Roma imparatorlarının yaptıklarının tersine, başparmağın aşağı doğru çevrilmesi kızın affedildiğini, başparmağın yukarı kalkması

ise mahkûm edildiğini belirtiyordu. Patronların tutuklularını hangi kriterlere göre seçtiklerini asla anlayamadım. Onların tanrısal güzellik hiyerarşisinde akanyıldızlar, gelip geçici ikonalar, su götürmez baş döndürücü kızlar vardı. Böylece günün modası, son derece gelip geçici fiziksel güzelliğe sahip olanları, fabrikadan çıkmış izlenimi veren ve yapay bir ihtişam sergileyenleri, yaşlarının izlerini taşıyan sahte güzelleri devre dışı bırakıyorlardı. Üç yarışmacı kalınca –ötekiler aklanmalarını sadece mükemmel olmamalarına borçluydular– Jérôme ve Francesca hüküm anı törenini uyguladılar.

Perdeleri çekili salonu mahkeme salonuna dönüştürmüşlerdi. Dosyalar hakkında sahip oldukları mükemmel bilgiyle, diyapozitifler ve video görüntüleri yardımıyla sanıkların yaşamöykülerini yeniden oluşturuyorlardı. Her ne kadar karar üzerinde hiçbir etkisi olmasa da sanıkların her birinin adil bir davaya hakkı vardı. "Cinayetler" listesi titizlikle oluşturulmuştu ve her zaman görkemlilik, incelik ve zarafet gibi iğrenç suçlara indirgenmişti. Gerçekte kutsal şeylere hakaret eden bu kimseler hayal kırıklığına uğramış tutkunlardı: Kendilerinin başını döndüren çekiciliği ve süs gereçlerini mahkûm ediyorlardı. Bir çocuğun ilk adımları nasıl coşku uyandırırsa, onlar da müstakbel kurbanlarının niteliklerine bakarak kendilerinden geçiyorlardı. Üç gün boyunca, öğleden sonraları, gizli bir oturumla ve kendi bilgilerini artırmak üzere, ben derlediğim için her ayrıntısını bildiğim bir tiyatro oyunu sahnelediler kendilerine. Onlarla birlikte, insan bedeninin güzelliğine hasredilmiş dindışı bir tür ayine katıldım. Fotoğraf agrandizörüyle bir elmacıkkemiğinin topografyası, bir boynun kıvrımı, bir ensenin girintisi, bir ten renginin yumuşaklığı üzerinde uzun uzun duruyorlardı. Anne babalarının bayağılığını vurguluyorlar, "En nadide gül, bir gübre yığınında bitebiliyor" diyorlardı şaşkınlıkla. Bu kızlara karşı en ufak bir öfke beslemiyor, yalnızca sınırsız bir acıma duyuyorlardı. Kurbanlarına acıyorlar, onlara verecekleri zararın peşinen acısını çekiyorlardı. Ne var ki onları yüceltme gerekçeleri aynı zamanda onları kurban etme gerekçeleriydi işte. Övgü söylevi bir suçlamadan farksızdı. Hiçbir şey onları planlarından döndüremezdi. Onlar karanlık tutkularını doyuran sıradan insanlar değil, buz gibi soğuk tarafsızlığı içerisinde adaletin kılıcıydılar. İzlemeye alınmış körpe kızlardan hiçbirinin bir yerlerde, Paris'teki apartmanlardan birinde, bir

komplocu çift tarafından suçlu bulunduklarından ve onların kendilerini cezalandırmaya hazırlandıklarından kuşkulanmasına imkân yoktu.

İlk sanığın tanıtımı, bir harem dolusu genç kızın fotoğrafını zevkle karıştıran Jérôme Steiner tarafından yapıldı. Adı Cléo Ladveska idi, Polonya kökenli, adaleli uzun bacakları olan sarışın bir kız. Yirmi iki yaşında, 1,75 boyundaydı ve hakkında en sert kararlar alınmasını hak ediyordu. Bu gibi şeylere ilgisiz olan benim için bile tanrısal bir güzellikteydi: Madonna'yı çağrıştıran bir yüz, çakır renkte badem gözler, en ufak bir lekesi olmayan pürüzsüz beyaz bir ten. Kutusundan çıkmış değerli bir mücevhere, saf kan bir hayvana benziyordu. Onu anımsıyordum: Raymond ve ben bir mart günü Luxembourg parkında karşılaşmış ve peşine düşmüştük. Bu olağanüstü kız bir şehircilik bürosunda sürünüyordu ve Steiner'e göre kendine güveni yoktu.

"Cléo güzelliğin her gün har vurup harman savrulan bir sermaye, güzellerinse sallantıda olan bir tahtın üzerine oturan birer hükümdar olduklarını gayet güzel anladı," diye güvence veriyordu Steiner. "İnsanın gücünü kanıtlama şansının, kaygılı, güzel bir kadının yanında gudubet bir kadının yanındakine oranla daha da arttığı fikrini haklı çıkarıyor. Kendisine kur yapan tüm bu erkeklerin şaşkına çevirdiği Cléo nezaket ya da neredeyse saygı gereği yatıyor onlarla. Bir erkek biraz hoşuna gider gitmez o şeyin hemen yapılması gerekiyor; onun kendi tabiriyle söylediği gibi: 'Bu daha cool.' Kolay kadın olmak nazik bir davranış. O muhteşem bedeninde koskoca bir ordu karargâh kurup soğukluğundan, pasifliğinden bıkıp çekip gitti. Huzursuzluğunu yatıştırmak için elden ele dolaşan şu gösterişli mallardan o. Cléo daha 22 yaşında yaşlanmaktan korkup vücut çalışmaları ve rejimlere girişiyor. Gölgede bırakılmaktan o kadar korkuyor ki gündemde olan bazı yerlerden uzak duruyor ya da kendini salıverip dışarı çıkmıyor: Eğer kendisine bakılmayacaksa, en azından bunu bile isteye planlamış oluyor. Bir anjin ya da gribe yakalanıp yatağa düştüğünde, kimsenin onu aramayacağından ve kimse için önemli olmadığını fark etmekten korkarak hastalığını herkesten gizliyor. Sıkıntılı olduğu günlerde gidip babasının evinde kalıyor, anne-babası boşanmış. Giderken kirli çamaşırlarını da götürüyor ve babası bütün geceyi onun çoraplarını, tişörtlerini

ve küçük külotlarını elinde yıkamakla geçiriyor. Cléo televizyon seyrederken başparmağını, sevişirken de yumruğunu emiyor. Onda erotizm ile olgunlaşmamışlığın çok çarpıcı bir karışımı söz konusu. Çekiciliğini bir lanetmiş gibi yaşıyor: Bu biçimsel oluşum düzeyinde yalnızlık mutlaktır. Nereye giderse gitsin orada bir hayalet etkisi yaratıyor, etrafında bir saygı ve korku çemberi oluşuyor. Fakat etkilediği anda düş kırıklığına da uğratıyor insanı. Güzel kadınlar adına üzülelim dostlarım, vaatlerini tutamıyor onlar. Cléo'yu kaçırarak, onu üzerine binen bir yükten kurtarmış olacağız."

Steiner bu tanıtım boyunca ışıl ışıldı. Koca gövdesi kedi kıvraklığına kavuşuyor, masaların arasında dolaşıyor, koltuğundan kalkıp ekran başına gidiyor, elinde bir cetvelle açıklamalarda bulunuyordu. Şu anda en çok sevdiği roldeydi: Başmelekleri sorguya çeken Büyük Engizisyoncu rolü. Francesca her iki saatte bir Raymond'u arıyor, Hélène hakkında bilgi alıyordu. Forsaların gardiyanı ganimetinin üstüne titriyordu!

Suçlanan ikinci kızın adı Judith Charbonnier idi. Hukuk fakültesinde okuyan, 24 yaşında, kara gözlü, esmer bir kızdı, doğuştan melek ruhlu insanlara özgü bir güven duygusu yayıyordu. Onun dosyasını ele alan Francesca oldu.

"İnce, uzun boylu, sportif yapılı olan Judith modern güzelliğin, sağlık, uyumlu çizgiler ve incecik, dipdiri bir beden demek olduğunun canlı bir kanıtı. Bu ağırbaşlı genç kadın artık değişme düşleri kuruyor. Altı yıldır bir üniversite öğrencisiyle evli, onun yanında sıkılıyor, kendinden on beş yaş büyük bir âşık buluyor. Judith hemen her akşamüstü bir dergide yazışleri müdürlüğü yapan bu adamın evine gidiyor. Eve varır varmaz vicdanını rahatlatmak için kendini tuvalete atıp işiyor. Adam onu büyük bir ustalıkla okşuyor, kadın daha sonra ondan aldığı hazzı kocasından aldığı hazla karşılaştırıyor. Gizli gizli erotik kitaplar okuyup, erotik filmler seyretmekten büyük bir zevk alıyor. Raymond bir dolabın dibinde bunlardan, görünüşe bakılırsa defalarca seyredilmiş olan birini buldu. *Yıkama-Yağlama* adında, çok ilkel koşullarda çekilmiş bir film. Üstelerinden sağlık fışkıran iki otomobil tamircisinin çalıştıkları atölyeye arabasını komple bir revizyondan geçirtmek isteyen bir kadın müşterinin gelmesiyle başlıyor hikâye. Fazla sürmüyor, kadını kendi arabasının kaportası üzerine deviriveriyorlar, ikisi iki taraftan dü-

düklemeye başlıyorlar. Kadının gözünde gözlük var, adamlardan biri haykırarak üstüne boşalıyor: Ön cama küçük bir darbe... Tarzı görüyor musunuz!

"Bununla birlikte, bacakları ayrık, ağzı cüretkâr da olsa Judith hep iyi yetişmiş bir insan olarak kalıyor. Utanmazlık mertebesine ulaşmak cinsel perhizden daha kolay bir şey değildir. Modern bir genç kadının vazifesi bu olduğuna göre yoldan çıkma çabaları içinde. Şu anda örneğin, çalışkan bir öğrenci gayretiyle arkadan çalışmayı öğreniyor. Daha fazla zevk almak beklentisi içinde bedeninden yükselen şeyi merak eden bir kadın olarak, bu konuda aşama kaydediyor. Makatının okşanmasına bayılıyor ve bu bölgelerinin çok iyi koktuğuyla övünüyor. Yakında seviciliği deneyecek, her şeyi denemek gerek. Hindistan'ı, Mısır'ı, Meksika'yı dolaşmış bir turist tarzında sapkınlıklar yapıyor. Seviştikten sonra. bazı genç kızlara özgü büyük yorgunluğu, onu, bir asteroit gibi uzak kılan mutluluk ve gevşeme karışımından oluşan şu çılgın büyüyü duyuyor. Her günün onu eşsiz bir yazgıya adanmış olduğu konusunda yüreklendirmesi gerektiğini düşünüyor. Sıradan bir şey karşısında katıla katıla gülüyor, cömertlik taşan bir gülüş bu, yaşamı topyekün bir kabullenme. Hani şu, hayattan yoksun, taş gibi katı, soğuk kimselerden biri değil o. Hareketli, yaşam dolu bir yüzü var. Bir eşinin daha bulunmadığından o kadar emin ki, ne yaparsa yapsın herkesin gözünün üstünde olacağına inanmış, çirkinleşmekten çekinmiyor. Can çekişmekte olan evliliğiyle yalanlardan zevk almaya başladı, onları etraflıca kurguluyor. Yakında âşığına da yalan söyleyecek çünkü sevişmeye daha düşkün bir başkasını bulacak, hayatını bölümlere ayırıyor, bu gizlilik mutluluğunu on kat artırıyor. Tuhaf olan şu: Kızının şahsında ikinci gençliğini yaşamak istermişçesine annesi ona 'eğlenmene bak' diyormuş. Onunla erkek tavlamaya çıkıyor, iştah kabartıcı gördüğü delikanlıları ona gösteriyormuş. Burada Jérôme, son yıllara ait en ilginç avlardan biriyle karşı karşıyayız. Ona mutlak bir ayrıcalık tanımayı öneriyorum."

Seçilmiş üçüncü "örnek" Leyla adında Fransız-Kamerunlu karışımı, tam anlamıyla mükemmel bir melezdi. Sürekli ipek, keten ya da saten pantolonlar, yumuşak yün yelekler giyen kız bir özgürlük duygusu, olağanüstü bir enerji yayıyordu. Görkemli, dolgun vücudu kumaşları tümüyle dolduruyordu. O kızı haftalarca takip etmiş-

tik, gece kulüplerinden küçük kır otellerine kadar, bizi defalarca ekmiş ve pösteki saydırmıştı. Gözleri öylesine parlaktı ki ister istemez kendi gözlerinizi yere çevirmek zorunda kalıyordunuz. Bretagne'da büyükannesi ve büyükbabasının yanında kalırken striptizcilikle işe başlamıştı. Doğu Avrupalı bir diplomat onu metres edinmiş, bir eli yağda bir eli balda, lüks içinde yaşatmıştı. Şimdi bir stüdyo dairede oturuyor, üniversitede sömürgecilik tarihi okuyordu.

"Şu kıza iyi bakın," diye bizi uyardı Francesca. "Güzel olmaktan çok öte, tuhaf, farklı biri.Yüz ifadeleri çok erken oturan insanlar vardır, öyle kalır, bir daha da değişmez. Bu kızda bir görünüp bir kaybolan bir görkem söz konusu, saati saatini tutmuyor, her an değişiveriyor, baş döndürücü düşüşler, parlak uyanışlar sergiliyor. Abanoz rengi teni, çakır badem gözleri, gelişmiş vücuduyla Leyla bir prenses, ama gizemli bir prenses. On beş yaşında üvey babasının tacizine uğramış, o gün bugündür erkek milletine karşı sürekli komplolar kurma gayreti içinde. Bedeni erkekleri yıkıma uğratmak için bir savaş aracı. Elli yaşın altındaki erkekleri asla kabul etmiyor, askerlerden hoşlananlar olduğu gibi bazı kızlar da yaşlılardan hoşlanıyor. Böyle birine rastlar rastlamaz hemen adamın yakın dostlarını tanıma çalışmalarına başlıyor. Onların gönlünü çelmeye çalışarak her birini, ona karşı zaafı olduğuna inandırıyor. Böylece cehennemi gizli buluşmalar halkası başlıyor. Birlikte olduğu adamları oyun sopaları gibi birbirine tokuşturuyor. Ayrıntıyı bağışlayın, özel yaşamı karşısında ağzı bir karış açık kalan bir adamın spermiyle dolu cinsel organını az sonra bir başkasına emdirmeye bayılıyor. En çok sevdiği şey itiraf anı: Gönlünün seçtiği kişiye bir gün önce yakın dostlarından biriyle yattığını, bunu yakında yeniden yapacağını ve herkesin bunu öğreneceğini söylediği an! Âşığının yüzündeki çarpılmayı, dehşeti görmek ona sonsuz bir haz veriyor. İlişkinin tüm evreleri bu final sahnesi için düzenlenmiş oluyor. Planlarından bazılarının gerçekleşmesi aylarını alıyor. Daha iyi çamura bulanmaları için elinden geldiği kadar toplumsal konumu üst düzeyde olan kimseleri seçiyor. Toplumsal çevreleri yasa boğuyor, yuvaları yıkıyor, bir hayat süren birlikteliklere son veriyor. Bir erkekle aşk ilişkisine girmek isterdi, ama ihanet ihtiyacı daha ağır basıyor: Onları da kendisiyle birlikte iğrençliklere sürüklemek zorun-

da. Sana şunu itiraf etmeliyim ki Jérôme, ben bu Leyla'ya özel bir şefkat duyuyorum. O derecede ki, onu projemize katmayı, kendisine düşüncelerimizi açıklamayı bile düşünüyorum. Coşkulu bir tilmiz kokusu alıyorum onda. Kendini bir halt zanneden erkekleri çekmek için ideal bir yem olur. Jérôme, tekrar ediyorum, üye sayımızı genişletmenin ve tutuklularımız arasına delikanlıları da katmanın vakti geldi artık."

Kurutmahane'nin karma hale getirilmesi talebini dile getirmek Francesca'da güdüsel bir hal almıştı. "Afet" olma durumunun yalnızca kadınlara özgü bir kusur gibi algılanmasına karşı çıkıyordu. Steiner boyun eğiyordu, söz veriyordu hep. Karısının karşısında itiraz etmekten kaçınıyordu. Grubun beyni ve şefiydi o, doğal olarak Steiner de onun gücü karşısında eğiliyordu. Üç genç kadının durumunu sergilemek patronları son derece keyiflendirmişti. Sonunda bilgiç pozlarında güzelliğin ne mutluluk ne de ahlak getirdiği hükmüne vardılar. Üçüncü günün akşamı, benimle kadeh tokuşturup, katkılarımdan dolayı beni tebrik ettiler. Çift bunu kutlamak için beni çağırmaksızın kente yollandı. Odama kilitlenmiştim. Sabahın üçüne doğru oldukça çakırkeyif bir halde, masaları sandalyeleri devirerek, çılgınca kahkaha nöbetlerine tutularak döndüler. Saat onda mekânı benimle ilgilenmek üzere dönmüş olan uşağa bırakarak doğuya doğru yola çıktılar.

Neyse ki akşamüstü Monceau Parkı'nda şu heyecanlı gezintiyi yapmıştık. Steiner kolumdan tutmuş bana yazılarımdan söz etmişti.

"Size çok güveniyorum, telefonda da söyledim bunu. Sizde bir yazar yeteneği var. Aşırmalar unutulması gereken bir çocukluk. Ama Hélène bu konuda yardımcı olarak yeterince hizmet vermiyor size. Ara vermeden çalışın, kimsenin yardımına ihtiyacınız yok. Biliyorsunuz Benjamin, siz biraz benim sahip olmayı istediğim oğlum gibisiniz."

Hindi gibi kabarıyordum. Bu birkaç sözcük iki aydır yaşadığım tüm hoşnutsuzlukları silip süpürdü.

Üç "suçlu"muza gelince içlerinden yalnızca birinin, bunu biliyordum, yakında cezalandırılması gerekiyordu. Ötekiler uyuyan rehineler olarak bekleme listesinde kalacaklardı. Sıralarının gelmesi altı ayla iki yıl arasında bir süre alabilirdi. Bu zaman zarfında bu

kişilerin vücutları kalınlaşabilir, bozulabilir; hastalanabilirler ya da çekip başka bir ülkeye gidebilirler. Onun durumu o zaman "üçlü birlik"te yeniden ele alınıyor ve bazen dosyası kapatılıyordu. Böylece birkaç "afet" özgürlüklerine kavuşmuş olmalarını tesadüfe ya da küçük bir kusurlarının baş göstermesine borçluydu. Birçok nokta karanlık kalıyordu: Raymond'un bu kızları kaçırabilmek için nasıl bir yol izlediğini, bu kaçırmaların nereden ve ne zaman yapıldığını anlamış değildim. Ne olursa olsun bir gün içinde artık Cléo'dan, Judith'ten ve Leyla'dan söz edilmez oldu ve adlarının anılması yasaklandı. Elbette ki bu kızların Kurutmahane'ye gönderiliyor olmasına üzülmüştüm; yetiştirilmeleri yüzlerce yıllık özen ve kültür birikimine bağlı olan doğaüstü varlıklardı onlar. Yine de ortadan kaldırılmaları umurumda değildi: Neden acıyacaktım ki? Onların başına gelen şeyi ben daha doğuşta yaşamıştım: Vaktinden önce yaşlanmak. Ve kimse benim için en ufak bir acıma duymamıştı.

Böylece yakında serbest kalacaktım. Kâbus bitiyordu. Paris'teki koşturmalar, derbeder yaşam sona eriyordu. Artık evde oturup kendimi kitabımı yazmaya verebilirdim. Steiner'in beni neden buraya gönderdiğini anlamış değildim. Raymond tek başına bu işi pekâlâ kıvırabilirdi. Fazla deşelememeyi tercih ediyordum. Steiner istediği kadar söylesindi, yazamıyordum işte: Kişiler uydurmak, durumlar yaratmak benim yapabileceğim şeyler değildi. Kafamda bir hayal geliştiriyordum: Hélène ile ben, serbest kaldıktan sonra Raymond'u hizmetimize alıyorduk. Buna inanmaya cesaretim yoktu, patronların böylesine kıymetli bir yardımcıyı ellerinden kaçıracaklarını düşünemiyordum. Dosyaları, fotoğrafları düzenliyor, yüzlerce resmi yakıyor, bazı eşyaları nakledip duruyordu. Bir tür suikastçıdan farksızdı, akşamleyin parmaklarının ucuna basarak içeri giriyor, tüm ışıkları söndürmemi istiyor, perdenin gerisinden sokağı izlemeye koyuluyordu. Servis kapısını kullanmam, asansöre binmemem, teslimatçılardan uzak durmam emredilmişti bana, bir işhanında kalıyorduk. Cüce önlemleri iki katına çıkarmıştı. Bir Espace Renault kiralamıştı ve bu arabanın torpido gözünde taksilerin boş olduklarını belirtmek için kullandıkları şu şapkalardan biri geçmişti elime. "Kolinin teslimi" eli kulağındaydı. Buna hiç aldırmıyordum: Ben sadece bir çarktım. Sırf zor kullandıkları için kendilerine yardım etmiştim, onayladığım için değil. Gerisi beni ilgilendirmi-

yordu. Güzel günler geri gelmişti. Mayıs ayında Paris ışıl ışıl olurdu. Yakında nişanlımı görecektim, bu iç karartıcı tatsız olayı belleklerimizden silecektik. Romanım üzerinde çalışmama yardım edecekti.

Ve bir akşam bir kadın dergisindeki bir oyunla ("Çıtır çıtır yenilen bir kadın mısınız, yoksa çıtır çıtır yiyen bir kadın mı?") uğraşan Raymond bir yandan Chupa-Chups marka şekeri yalarken telefon ahizesini kaldırıp bana uzattı. Telefondaki Steiner idi. Ev sahibi sesinde korkunç bir yumuşaklıkla haberi iletti: Hélène kaçmıştı!

Cücenin sapıklığı

Tüm beklentilerim bir anda yıkılıvermişti. Steiner'leri bırakıp giden Hélène benim zaferimi elimden alıyor, kendi kafamda şekillendirdiğim o güzelim senaryomu mahvediyordu. Onu kurtarmak bana düşerdi, bu görevi gerçekleştirdi, peki bu ayrıcalığı benden ne hakla çalıyordu? İpleri benim yerime Hélène'in ele geçirmesine neredeyse canım sıkılmıştı. En ufak bir gürültüde yerimden fırlayarak, her an patronun kapıya dayandığını görme korkusu içinde korkunç bir gece geçirdim. Hoşgörüsü konusunda vehme kapıldığım falan yoktu: Bu bozgunun öcünü benden alacaktı, temiz bir dayak çekecek ya da daha kötü şeyler yapacaktı. Bu yüzden gözlerime yaş hücum ediyor, aklıma kötü kötü şeyler geliyordu. Sabahın erken saatinde, saat yedi otuza doğru telefon çaldı: Hélène Kurutmahane'ye beş kilometre uzakta, tarlalar arasında kaçarken bulunmuştu. Birazdan mahzenlerden birine kapatacaklardı, ben dönünceye kadar orada kalacaktı. Kasetle mesaj gönderme işi askıya alınmıştı. Ona kötü davranmamış olmalarını dileyerek uyudum.

Bir başka pürüz işimize çomak sokmuş ve Jura'ya dönüşümüz birkaç hafta ertelenmişti. Raymond ilk kez olarak patronun ya da Francesca'nın himayesi olmadan Paris'te yalnız bırakılmıştı. Cüce beni gözetim altında tutmakla görevliydi, ama kendisi kimsenin gözetimi altında değildi. Özgürlüğün tadını almıştı, geçmişteki hevesleri yeniden kabardı. Mevsim ilkbahardı, yani kadınların uzun bir arınma süresinden sonra nihayet kendilerini gösterdikleri, uzun süredir gizli kalmış hazinelerini gün ışığına çıkardıkları, yılın o dö-

nemi. Aşkın, bollaşan ve kolay elde edilen etin gösterisi yeniden başlıyordu. Ne yazık ki Raymond için değildi bu. Uzun boylu, zarif kadınlar, etine dolgun köylü kızları yanından geçiyorlardı ve şöyle der gibiydiler: Bunların hiçbiri senin için değil! İnsanlara kendini acındırıyor, birinin kendine bakması için yalvarıyordu sanki. Kırılgan bir insandı ve onu tek başına cepheye yollamak Steiner'in bir hatasıydı. Ben hiçbir çaba göstermeden cinsel perhize ulaşmış olduğum halde, cinselliği onun içini kemirip duruyordu ve zavallı cüce bütün kanlı canlılığını koruyan bir bedeni zapt etmekte zorlanıyordu. Bunu sabahleyin fark ediyordum: Kahvaltımı pijamayla getiriyordu ve geldiğinde pijamasının önünde koca bir tümsek oluyordu. Hiç olmazsa bacağına bir pantolon geçirmesini istedim. Sonra daha da beterini gördüm: Uyku tutmayan bir gece bir bardak süt –Raymond uyku getirici erdemlerini övüp dururdu– içmek için mutfağa gittim. Odasının önünden geçerken ışığının yanmakta, kapısının da aralık olduğunu fark ettim. Tuhaf homurtular duyuluyordu; ses etmeden kafamı uzattım. Raymond, pantolonu ayak bileklerine inmiş bir halde, ellerinde beyaz eldivenler, önüne yaydığı on kadar porno dergiye bakarak işini görüyordu. Kıllı, bedenine kan hücum etmiş olan cüce, ona güneşlerini ve aylarını sergileyen kâğıt mahlûklara beddualar ediyordu. Beni görünce çığlık attı, kızardı, apar topar pantolonunu yukarı çekti.

Allak bullak olmuş bir halde oradan kaçtım. Ertesi gün, üzgün bir halde geldi, benden özür diledi, bu konuda patronlarına hiçbir şey söylemememi rica etti. "Eski hastalıklar" depreşmişti, bir daha olmayacaktı. Özgürlüğümü ele geçirmek için bu olaydan yararlanmalı, eğilimlerini körüklemeli, Steiner ve Francesca'ya karşı kışkırtmalıydım onu. Çok güzel bir fırsattı bu. Hiç ses etmedim. Suskunluğumun bedeli olarak bir koşul sürdüm ortaya: Cücenin dolaplarda sakladığı gizli erotik dergileri bana getirmesi. Şöminede büyük bir ateş yaktım ve onu bu rezillikler gösterisini yakmaya zorladım; ta ki küçük bir göğüs ya da görünür bir ten parçası kalmayıncaya dek. Bu Raymond için içler acısı bir durum oldu. Bende en ufak bir yumuşama olmadı: Bu evin Otuzbir Cumhuriyeti'ne dönüşmesine izin vermeyecektim.

Ne var ki muhafızım iflah olacak türden değildi; Jérôme'un günlük telefonlarının kısa bir süreliğine sağduyuya kavuşturduğu

kudurmuş bir köpek gibiydi. Bu minyatür dev sokakta kendini dizginleyemez olmuştu artık. Tek bir kız, tek bir kömür göz görmeyiversin rayından çıkıveriyordu hemen. Kendisini teşhir eden, yürek hoplatıcı, ışık saçan tüm kızlar onu mest ediyordu. Onu engellemek için bir cadalozun uyanıklığı gerekiyordu. Bana diyordu ki: "Bazı kadınlar öylesine mükemmeldir ki insan yıldırımla vurulmuşa dönüp, öleceği korkusuyla yüzlerine bakmaya cesaret edemez. Onların her biri benim için bir ortadan kaybolma nedeni. Onlar mükemmeller, bense treni kaçırmış biri."

Felaket, olması gerektiği gibi, bir slow ile çıkageldi. Raymond, hafta içinde bir akşam birlikte dışarı çıkmamızı önermişti: Kendini yalnız hissediyordu. Kabul ettim. Önce sinemaya gittik, gece yarısına doğru bir şeyler atıştırdık, daha sonra da kulüpleri dolaşmaya başladık. Bu dünyadan kurtulmuş olduğumdan emin bir şekilde her şeye uzaktan bakmaya başlamıştım bile. Tüm işletmeler birbirine benziyordu, hayhuyun ve değersizliğin ortasında bir çılgınlık nöbetine kapılmışa benzeyen aynı şaşkın gençler topluluğunu barındırıyorlardı. Bu yerlerde acı çektiğime inanıyordum: Benim çektiğim azap Raymond'unkinin yanında hiç kalıyordu. Kısa olduğu için kızların göğüslerinin ya da genellikle delinerek bir halka ya da küpe takılmış olan göbeklerinin hizasını aşamıyordu. Çıplaklığın gizemleriyle burun buruna gelmesi onun soluğunu kesiyordu. Uzun bacakların, agresif dekolte giysilerin oluşturduğu labirentte boğulup kalmış bir halde yardım istiyordu. Kadınların değerini anlamadıkları bu insan onlara bakıyor ve ciğeri beş para etmez bir zamparanın sahip olmadığı bir incelikle onları anlıyor. Her şey Raymond'un içinde bir yaraydı: Bir ağzın kokusu, koltukaltından yayılan bir parfüm kokusu, biraz keskin bir gülüş, bir omuz kabarıklığı, bir karın yuvarlaklığı. Ve onun böyle bir denizaltının periskopu gibi kolları havaya kalkık, yarı çıplak bu barbarların arasında kendine yol açmaya çalışırken kalabalıkta kaybolduğunu görünce içim daralıyordu.

O gece, sabahın dördüne doğru, çok yorgun olduğumu dile getirdiğim halde Pigalle yakınlarında bir diskoteğe gidip son bir kadeh atmamız için yalvardı. Rue Blanche'ta, serserinin biri elinde kesici bir alet, paramızı gasp etmeye kalkıştı. Raymond karnına bir kafa atarak adamı yere serdi ve bu fiziksel egzersiz onu biraz neşe-

lendirdi. Katlardan oluşan gece kulübü bina kütlesi içinde bir Kyklopos'un* devasa gözü gibiydi: Tavandan sarkan sepetler içinde string'ler giymiş kadınlar dans ediyordu. Birkaç aynalı dolap bir ip cambazı zarafeti içinde önden arkaya, arkadan öne yaylanıyor, yaşı geçkin kadınlar debeleniyorlardı. Elde kalmış malların karanlık inlerde ucuza kapatıldığı ya da her iki cinsin yüzüstü bırakılmışlarının bulduklarıyla yetindikleri saatti. Saydam teni, genişlemiş gözbebekleri ve bir kadavra başına elle dikilmişe benzeyen anormal derecede kalın dudaklarıyla, ezeli anoreksik manken işbaşındaydı. Çıkık kıçlı yırtık bakireler, servet değerinde paçavralar giyinmiş tombullar avaz avaz buranın işe yaramaz, boktan bir yer olduğunu haykırarak eli boş dönmeye hazırlanıyorlardı. Raymond her tarafı pırtlamış, çökmüş bir kanepenin üzerine yığılmıştı: Onun yanında deri mayo giymiş iki atlet ateşli bir şekilde öpüşüyorlardı. Diğerlerinin uzun boyları karşısında ezilmiş olan uşağın her zamankinden daha da silik görünüyordu. Yine de şu şaşmaz yasa vardır: Bir grupta istisna olan kimse her zaman dikkat çekmeyi başarır. Raymond'un durumu da öyle oldu o gece birçok kimseyi tiksindirdiği için en azından bir kişide ilgi uyandırdı.

Onu fark etmiştim: Pistte tek başına dans edip, herkesin etrafında halka olup onu seyretmesini sağlayacak kadar kendinden emin, kendini koyvermiş sürtüklerden biriydi bu. Kadın çılgınca bir rahatlıkla kendi gövdesine sarılıp uzun bir sütun oluşturuyordu, kolları da bu sütun boyunca yılan gibi kıvrıla kıvrıla yükseliyordu. Spot lambaları yüzünü tarıyordu. Kadın göğüs ve kalçalarının aşırı dolgunluğu, geniş omuzları, kışkırtıcı bir düğüm halini alan beli ve bacaklarıyla dikkatleri üzerine çekiyordu. Böylece nefesli bakır çalgılar ikilisinin üzerinde sallana sallana dans etmekteydi ki birden kimsenin aklının köşesinden bile geçirmediği bir sırada Raymond'un üzerine çullanıverdi ve onu davet etti. Uşak önce elektrik çarpmış gibi sıçradı, kaçmaya kalkıştı. Kadın inanılmaz derecede otoriter bir havayla onu bileğinden yakaladı. Raymond debelendi, yatıştı, boyun eğdi. Ve işte bizim bücür birden atılıp, bir gezegenin güneş etrafında döndüğü gibi, kadının etrafında birkaç kıvırma hareketi yapıyor. Gece hayatı insanlarının böylesine inanılmaz bir çiftle karşılaşıp da olduğu yere çakılıp kalmayacak kadar bezgin ol-

*Kyklops: Mitolojide, alnının ortasında tek gözü olan dev. (y.h.n.)

ması mümkün mü! Geçmek bilmeyen dakikalar boyunca Raymond kendisine acı verse de, şekilden şekle girdi, kadınsa içe işleyen bakışlar yöneltiyordu ona. Başına gelenlerden sıyıramıyordu kendisini cüce. Saat altıya doğru, kulübün kapanış saatinde disk-jokey bir dizi slow parça çaldı ve Barry White'ın ağdalı sesi *Only want to be with you* diye böğürmeye başladı, genç kız onu göğsüne çekti ve başından daha büyük olan ikizlerinin arasına gömdü. Gören pelüş bir ayıyla dans ediyor sanırdı. Az sonra bir abla gibi elinden çekiştirerek bizim Raymond'u sürüklüyordu. Böylece iş bağlanmış oldu.

Aralarındaki ilişki bir hafta sürdü, bu süre zarfında cüce bana hizmet etmeyi tümüyle ihmal etti. Marine adındaki hanım arkadaşı, özlemini çektiği bir fanteziyi gerçekleştirme fırsatı bulmuştu: Bir cüceyle, bir kamış-erkekle yatmak. Kendisini bir maskotla ödüllendirdi, daha önce hiç onun gibi sevgilisi olmadığına dair yeminler etti, bu konuda yalan söylemiyordu. Bizimki bundan yola çıkarak kadının ondan hoşlandığı sonucuna varıyordu, bunda aldanıyordu.

O kadar saftı ki tatlı sözlere kanıverdi. Hani şu piyangoda kazanan ve aklını yitiren yoksullar gibi eciş bücüş Priapos* da Marine ile ilişkiye girince aklını yitirdi. Kadın demek, uzun zamandan beri ilişki kurmadığı uzak bir Çin demekti onun için. İçlerinden biriyle birtakım fırsatlar çıkmış olsa bile hiçbir elektriklenme olmamıştı; bu kadının onu gece kulübünde gözüne kestirip neredeyse kaçırması karşısında çarpılıp kalmıştı. İlk kez olarak ateşli kadın uçurumuna balıklama daldı ve perhiz halinden tüketime geçiş durumu onu sarhoş etti. Efendisinin her zaman en iyi şekilde tadını çıkarmış olduğu bir alanda, onunla eşit konuma geliyordu nihayet. Uzun süre bir maden kuyusunda kaldıktan sonra gün ışığına çıkan bir erkek gibi kendini bu tensel zevklere kaptırıverdi hemen. Gözü bir şey görmez oldu, nefesi kesildi, göğsü sıkıştı. Eve yalnızca üstünü değiştirmek, yıkanmak, bazı alışverişler yapmak, alelacele bir kap yemek pişirmek, Steiner'e telefonda yalanlar söylemek için dönüyordu. Giyinmesine, saçlarını taramasına, baca temizleyicilerin saçlarını andıran kirpi gibi dimdik saçlarını hale yola koymasına yardımcı olmam için yalvarıyordu. Evden çıkmadan önce ağzını koklatıyor, varını yoğunu hediyelere harcıyordu. Ender açılma an-

* Priapos: Yunan mitolojisinde bereket tanrısı. (y.h.n.)

larında, eli kadın eline değmemiş toy bir delikanlı oburluğu içinde, sevgilisinin çekici yanlarını, nefis küçük meraklarını sıralıyordu. O zaman şehvetle yüzü şişiyordu, onun bu halini görünce, öterken hacimleri genişleyen kurbağalar geliyordu gözümün önüne.

Raymond'un hizmet etmek için yaratıldığını keşfeden Marine, kendisine yanaşma izni vermeden önce ona evinin her köşesini kıyı bucak temizletiyor, yemeklerini pişirtiyordu. Gözümün önüne getiriyordum: Seks düşkünü hizmetçi cüce, ayağında çorap, kıçında don, boynunda bir önlük, bir an önce mükafatını alma çabası içinde harıl harıl elektrik süpürgesini itip çekiyor, banyo küvetini ovuyor... Fakat yedinci günün akşamı kadın buna yol verdi. Hevesini almıştı, onu fırlatıp attı, bir daha kendisini görmeye kalkışmamasını rica etti. Zavallı adam öyle bir yıkıldı ki o kadar olur! Dersiniz kulun birini bir tanrı ziyaret etmiş, sonra da yüzüstü bırakıp gitmişti.

Bu şekilde terk edilmiş olmak onu daha da çirkinleştirdi ve yüzünün şeklini bozdu. Buna inanamıyordu bir türlü. Olayların hızı, zaferin ve yıkımın birbirine çok yakın olması onu kudurttu. Sevdalandığı kadının gönlünü yeniden fethetmek için birçok girişimde bulundu; kadın gözünü kırpmadan kovdu onu. Zavallı cücenin suratı asıldı, iştahı kesildi, uykuları kaçtı, sayıklamaya, zırvalamaya başladı. Kadının özür dileyip onu yeni sevişmeler için çağıracağından adı gibi emin, telefonun etrafında dört dönüyordu. Saç sakal birbirine karışmış, tıraşsız, sünger gibi alkol çekmiş bir halde arkasında kokular bırakarak kendini adamakıllı dağıtıyordu. Şimdi patronlarının kendisini cezalandırmasından korkuyor, bir şey söylemeyeyim diye yeminler ettiriyordu bana. Yazgısı tamamen benim elimdeydi, özgürlüğüm konusunda onunla derhal uzlaşabilirdim; bir kez daha fırsatı kaçırdım. Ağlayıp sızlamaları içimi paralıyordu, hiçbir işe el sürmüyor, miskin miskin oturuyordu, hâlâ yapacak gücü olduğu zamanlarda hazırlamış olduğu yemekler ve soslar bozuluyordu. Bütün bunlardan bıkmıştım, sessizce Jérôme'u arayıp ona hizmetkârındaki değişiklikleri anlattım. Bu beklenmedik haber onu şaşkına çevirdi. Bir güven belirtisi olarak gördüğü bu uyarı için teşekkür etti bana.

Karşılık gecikmedi. Aynı gün sabahın birinde Francesca Jura'dan yanımıza geliyordu. Besançon'dan buraya kadar kelle götü-

rür gibi araba sürmüştü. Raymond'u salonda, bacağında slip, sarhoş, televizyonun karşısına çökmüş buldu. Bu çıkageliş karşısında Raymond çok duygulandı: Yasaya aykırı davranmış olduğu için Şövalye onu cezalandırmaya gelmişti. Francesca doğruca, çıkarı için inancını satan adamın üzerine yürüdü, yaradana sığınıp tokatladı, saçlarından çekip bir odaya sürükledi. İkisi o odaya kapandılar. Bütün gece ağlamalarının ve çığlıklarının boğuk yankısını duydum. Sabahın erken saatinde, gözümü henüz yummuştum ki Madam Steiner'ı salonda, önünde izmarit dolu bir kül tablası, yarısına kadar içilmiş bir cin şişesiyle, bir koltuğa çökmüş halde gördüm. Eski bir parkanın içinde büzülmüştü, benzi sararmış, neredeyse fildişi rengini almıştı, fazla vurmaktan, fazla bağırmaktan titriyordu. Uşağı bir odaya kapatmıştı.

Bozuk bir yüzle bana baktı ve yanına oturmamı işaret etti.

"Benjamin, Raymond konusunda tarafsız davranmanız hoşuma gitti. Bizi uyarmanız güzel bir davranıştı."

Benimle konuşmak, bana duyduğu derin horgörünün üstesinden gelmek için illa şaşkınlığa düşmesi mi gerekiyordu? Doğal olarak ürkütücü olan yüzünün gerisinde paniğe kapılmış, geçmiş yılların anılarında boğulmuş ve yardım isteyen bir varlık vardı. Her iki dakikada bir cebinden bir pudriyer çıkarıyor, küçük dokunuşlarla, yağlı, kalın boynuna varıncaya kadar cildini pudralıyordu: İnsanın, başına un bulutları üflediğini söyleyesi geliyordu. Pudra derinin pürtüklerinden dökülüyor ve sağanak halinde gövdesinin üst kısmına yağıyordu.

"İçine düştüğü bu zayıflık affedilir gibi değil. Fakat bilmeniz gereken bir şey var."

Gözlerini yumdu, ağır gözkapakları bir perde gibi toplandı. Titreyen dudakları ve çok geniş ağzıyla, sürekli tekrar edilen bir tür dua tarzında dünyaya küfrediyormuş havasını koruyordu.

"Bu zayıflık yalnızca onda yok. Jérôme belki size söylemiştir: Benim gençliğim zevk ve fikir olmak üzere iki tutku üzerinde odaklanmış olarak geçti. Kendimi, hiç ayrım gözetmeden oğlanlara ya da kızlara okşatmadığım zaman felsefe kitapları okuyordum. Onların zorluklarını, hatta anlaşılmazlıklarını seviyorum ve anlama karşı direnmelerini: Bunlar benim için akkor halindeki kutular, saatli bombalar. Kitaplıkların tozları arasında onların uyukladığını sa-

nır insan; içerdikleri fikirler insanların kafasında olgunlaşıyor ve bir gün dünyanın yüzüne karşı patlayıveriyor. Birinin kollarından ancak kitap okumak için uzaklaşıyordum ve okumayı şehvet egzersizlerime yeniden başlamak için bırakıyordum.

"19 yaşımda, bir aşk meleği olmayı hayal ediyordum. Bedenim onu arzu eden herkesin olmalıydı: Bu onlara karşı olan borcumdu. Arzunun birtakım seçimler yapması, kendini bazılarına ayırıp ötekilere rest çekmesi beni çileden çıkartıyordu. Eros'un şölenine sürgünler bile çağırılmalıydı. Bir zevk âlemi içinde yok olmak istiyordum o zamanlar. Bununla birlikte, çok geçmedi ki cinsel eylemin basitliği canımı sıktı; en kötü taşkınlıklarda tekdüzelik ve çok fazla tumturaklılık bulunduğunu görüyordum. Haz alma ne kadar güçlü olursa olsun, hiçbir zaman yeterli olmuyordu. O zaman tenin düşüncenin tersine sınırlı olduğunu kavradım. Tene bağlanmak rutin olanla anlaşmak demektir, düşünceye merak sarmak ise ona karşı direnmek, yaşamın anlamsızlığını aşmak demektir. Alışkanlıkla, ısrarlı bir biçimde bu kokuşmuş hayatta direniyordum, bedenim her zaman aynı kolaylıkla heyecanlanıyordu ama ben artık o değildim. Özgür kalmak için kadınların üzerine çöken iki belayı reddetmiştim: Aile ve çocuk doğurma. Geriye kurtulmam gereken üçüncü bir unsur kalıyordu: cinselliğin kendisi. Yavaş yavaş aşk dünyasından elimi eteğimi çekiyordum, o bana yüz çevirmeden ben ona yüz çeviriyordum. Çekicilik, aldatıcı görünüş arenasından ayrılıyor, tüm bu tutku ve taşkınlık tiyatrosunu terk ediyordum. Güzelken bunu bilmiyordum; bunu öğrendiğimde de güzel değildim artık. Onu oyuna getirirsem, zaman ayrıcalıklarını çabucak geri alırdı. Tek onur payeleri benden yirmi yıl sonra doğmuş olmak olan yeniyetmelerin taliplerimi elimden aldıklarını ve beni gözden düşürdüklerini görüyordum. Kısa bir süre sonra artık göz kamaştıramayacak, tanrısal varlıklar aristokrasisinden sıradan insanlar sınıfına geçecektim. Genç olmak insanın kefaretini hayatı boyunca ödediği geçici bir ayrıcalıktır.

"O sıralarda Steiner ile karşılaştım: Beni ateşli bir kadın sanıyordu, oysa ben sadece kendinde olmayan biriydim. Çok hoşuna giden kadınlara öfke duyuyordu. Onun bu kadınları cezalandırma arzusunu, âşkı bir intikam unsuru, bir aşağılama stratejisi olarak algılayışını çok iğrenç buluyordum. Yine de onu peşime düşmeye

ikna etmek için acısını kullandım; derneğimizi kurduk ve iffetli olmaya karar verdik, bedensel ve duygusal zevklerden vazgeçeceğimize yemin ettik. O zamanlar ben lise son sınıf öğrencilerine felsefe dersleri veriyordum. Ücretsiz izin aldım. Kurutmahane'ye taşındık, çağdaşlarımızın mutsuzluklarının ilacını bulduğumuzdan emindik. Bu insanların zavallı gözlerini güzelliğin aldatıcılığından kurtaracaktık. Bu antlaşmanın üzerinden altı ay ancak geçmişti ki, dizginlenmiş cinselliğim yeniden uyandı. Haz belki aptalca, en azından varlığı tartışılmaz. Pes etmiyordum. Direnme gücünü benim her şeyden el etek çekmemden alan arkadaşlarımın azmi sayesinde dayanıyordum. Tenim dayanılmaz biçimde cinsel arzularla dolup taştığında, düşüncenin tek başına yeterli olamadığı bir çabada alkol ve sigarayı çağırıyordum yardımıma. Yemek yemeye başladım, yağ bağlıyor, kendimi ihmal ediyordum. Kimin için kendime dikkat edecektim ki? Steiner ve onun geri zekâlı Raymond'u için mi? Gerçekte reddettiğim arzuları rüyalarımda doyuruyordum. Yeminimden dönmemek için yeterince enerjim vardı.

"Ve sonra Hélène çıkageldi. Sizin Paris'e gelişinizden sonra tek bir kaygım kaldı: Steiner'i ondan uzak tutmak. Zayıflığını biliyorum: Bakmayın siz, kadınlarla düşüp kalkmamaya ant içti ama genç kızlara karşı utanılacak bir hoşgörüden asla vazgeçmeyen, kırılgan bir insan o. Şunu belirtmek gerek ki Hélène'in sararıp solduğunu, zayıfladığını görmek insanı üzüyordu. Bir açlık grevine başlamıştı, bize tepki olarak hayatını bir silah gibi kullanıyordu. Yüzüne tırnaklarını geçiriyor, saçlarını tutamlar halinde derisiyle birlikte yoluyor, yüzünün yarısının çekilmesine yol açan korkunç bir tik geliştiriyordu. Kendisini alıkoymaya hakkımız olmadığını kanıtlamak için kendi kendini çirkinleştiriyordu. Oyununa gelmiyordum: Gözümün altına indirmiş olduğu darbeyi unutmuyordum. Bize küfrediyordu, benim aklımı durduran bir küfür bolluğuyla bizi çamura buluyordu. Sonunda yumuşayıverdi, yeniden yemek yemeye başladı. Her hafta gönderdiğiniz ve günde on ya da yirmi defa dinlediği mesajlarınız niyetiniz konusunda güven verdi ona. Eğlenmek için bir şeyler istedi, kitaplar, dergiler, bir televizyon, bir radyo. İki ya da üç cilt felsefe kitabı ödünç verdim ona. Platon'un *Şölen*'ini, Hegel'in *Tarihte Akıl*'ını, Wittgenstein'ın *Tractatus*'unu. Birlikte onlar hakkında yorumlar yapıyorduk: Zekâsı, akıl esnekli-

ği beni şaşırtıyordu. Romana bitiyordu, özellikle polisiye romanlara, ta Dole'e gidip ona roman aldım.

"İlişkilerimizde barış içinde birlikte yaşama ve güler yüzlü davranma esasına dayalı bir başka evre açıldı. Hélène her birimize karşı farklı bir tavır içindeydi: Jérôme'u soyunukken kabul ediyordu odasına, yatağın üzerine oturmasını rica ediyor, ona formu hakkında komplimanlarda bulunuyor, ne yapıp edip kendinden söz etmesini sağlıyordu. Benimleyken ise, beni son derece etkileyen kuramsal tartışmalara giriyordu. Makyaj yapıyor, günde birkaç kez elbise değiştiriyor, küçük tırnaklarına pembe ve sedef rengi cilalar sürüyordu. Kırıtıyor, kırıtkan kız rollerine bürünüyordu. Kız arkadaşınız. Benjamin, bir minyatür inceliğine sahip, fakat yanıltıcı bir incelik bu. Sabahleyin çok hoş, öğleden sonra iblis olabiliyor. Bu mizaç değişiklikleri karşısında çıldırıyordum. Beni paylıyordu:

'Biraz kendinize bakın, rejim falan yapın, yağ tulumu yosmalara benziyorsunuz.'

"Büyük bir şaşkınlıkla dediğini yapıyor, gıdamı kontrol altına alıyor, yeniden saçlarımı yapıyor, birçok gün öğleden sonramı kentte yeni elbiseler aramakla geçiriyordum. Onları inceliyor, fikrini bana söylüyordu. Keyfi yerinde olduğu zamanlar, saçlarını taramaya, buklelerine parmaklarımı geçirmeye hakkım vardı. Her gün daha da arttığını hissettiğim bir çekime karşı koyamıyordum

"Bir gece rüyamda onu gördüm, eşsiz bir rüyaydı, fena halde sarsıldım. Onu korumak istemiştim, pes eden ben oluyordum. Kız bunu fark etti, çok zekice bir baltalama çalışması gerçekleştirdi. Pohpohlamaları ve hinlikleri birbirine katarak anbean girişimimizin haklılığını yadsıdı. Sırasıyla bizleri suçluyor, mücadele etmek bahanesiyle görüntüye bir tanrısallık verdiğimizi ileri sürüyordu. Cazibe, istek uyandırma, seksi olma söz konusu olduğunda, bayağı zevklerden daha ilgi çekici olan şeyleri fark edemediğimizi söylüyordu. Güzellere karşı açtığımız savaşı alaya alıyordu: Güzellik bir ortalamaya bağlı olarak göreceli bir kavram olduğuna göre, diyordu, güzeller bertaraf edildiğinde bir an gelecek bugünün vasatları güzel durumuna geçecekler, yeni dışlamalar oluşacak. Ve bana bir kez daha diyordu ki:

'Francesca, güzelliğin hiçbir yararı yok. O sadece bir çoğunluğun belli bir fizyonomi tipi hakkındaki rastlantısal bir düşünce bir-

liğidir. Güzelliği insanın onu görmediği yerde, ayrıksıda, anormalde, hatta basitte aramak daha verimli sonuç verir. Mükemmel olmayış, iç karartıcı düzenlilikten çok daha çekicidir. Heyecan veren bir yüz, uyum içerisinde paylaştırılmış bir kusurlar bütünüdür!'

"Bu güzel, sırf kendi fiziği bile fikirlerini güçlendirdiği halde fiziğin önemini hafife alıyordu. İki gülücük arasında zehrini kusuyordu:

'Yaşlandığınızı kabul edin, meydanı gençlere bırakın. Acınızın hıncında ısrar edip duracağınıza yaşamınızın geri kalan kısmını sükûnet içinde geçirin.'

"Durmadan sizden söz ediyor, masalsı kucaklaşmalarınızı, baş başa geçirdiğiniz harika saatleri anıyor, beni kıskançlıktan kudurtuyordu. Her dakika saldırıyor, serseme çeviriyordu beni: Çürümüş kokmuşum, ağzımda hafif koku varmış, koltukaltlarım leş gibi kokuyormuş, giyinmesini bilmiyormuşum. Gözkapaklarımdan dolayı bana 'Sharpei'm diye hitap ediyordu, kilolarımın fazlalığından, kızarıklıklarımdan hareketle adımı 'Kasaplık Et' koymuştu. Kızdığında sen diye hitap ediyordu bana:

'Sığır karaciğeri gibi kokuyorsun, midemi bulandırıyorsun!'

"Tanrı korusun Benjamin, günün birinde onun düşmanı olmanızı dilemem. Durmadan konuşuyordu. Ağzını tıkamalı, zararlı bir hayvan gibi zincire vurmalıydım onu. Ne yaparsam yapayım, hiçbir zaman yeterince iyi değildim. Sabrım kalmamıştı, çekip gidiyordum, hüngür hüngür ağlıyordu, özür dileyerek geri dönüyordum.

'Biliyorsunuz, Francesca, sizi seviyorum.'

"Hakaretleri unutuyor, sadece ilanı aşkı duyuyordum. Beni altüst ediyordu. Ona yemek götürme, öğleden sonrayı yanında geçirme konusunda Jérome ile kavga ediyorduk. Kocamın yanında beni rezil ediyor, benim yanımda da kocamı karalıyordu. Gözetlemeyi gevşetiyor, eşyalarını aramaktan vazgeçiyordum. Üzerine atılıp onu öpücüklere boğmamak için kendimi zor tutuyordum. İstemiş olsa, derhal her şeyi yüzüstü bırakıp başka bir yerde onunla hayatıma yeniden başlardım.

"Aday kızların elemesini yapmaya Paris'e geldik, yaşadığımız tatsızlıkları belli etmemeye, size iyi görünmeye kararlıydık. Biz gelince Raymond oraya gitti. Hélène ufak bir alet stoku oluşturmuş ve

kaçma hazırlıkları yapıyormuş. Oraya döndüğümüz akşam çok iyi davrandı bize, ikimiz de içkiyi fazla kaçırdık. Bilerek mi yaptım, dalgınlıktan mı oldu, bilmiyorum. Gece yarısı yanından ayrılırken kapıyı iyi kilitlememişim, kilidin dili yerine iyi oturmamış. Onu açmak Hélène için bir çocuk oyuncağı oldu. Sabahın saat üçünde, gecikmiş bir kuşku üzerine, yukarı çıkıp bir bakayım diyorum. Yorganın altında bir kabarıklık var. Ani bir dürtü hissediyorum ve Steiner'in uyuduğunu düşünerek soyunup örtülerin altına giriyorum. Ne var ki Hélène'in sıcak ve körpe bedeni yerine bir yastığa sarılmayayım mı! Kuş sıvışmıştı! Çılgına dönmüştüm, kaçmıştı ve beni terk etmişti. Onu herkesten önce bulmamız bir mucize. O gece bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu: Islak toprakta kayıp ayak bileğini burkmuş. Tıpkı şubat ayındaki kaçışınızda olduğu gibi, yön bulma konusunda pek de başarılı olamadan soğuktan titreyerek Jura Dağı'nın uçsuz bucaksız ormanlarında uzun süre dolanıp durmuş. Temiz bir dayak çektim ki unutması mümkün değil. Bu kızın ihaneti bizi fena halde yaraladı, aldatıcı uysallığı bir anda yok oldu, kin kusmaya, sövüp saymaya başladı. Kendisini mahzene taşıyıp bir kamp yatağına bağladık. Bütün gece adınızı haykırıp durdu. Siz dönünceye kadar onu orada tutacağız. Umarım bu sizi şaşırtmaz Benjamin, ama hak etti doğrusu. İnsanın güzelliğiyle değerlendirilmesi hiç iyi bir şey değil: Güzelliği etkisiz hale getirmek gerekiyor, yoksa sizi mahveder."

Francesca Steiner bir an uyuşuk bir hareketsizliğe gömüldü. Yıllardır içinde birikmiş olan kinin ağırlaştırdığı yağlı gövdesiyle uyukladığını sandım. Tam anlamıyla çökmüştü. Çenesi, kendisini tutan ve boynun altından başlayıp çene kemiklerine kadar uzanan kırışıklar ağı yırtılmışçasına sarkıyordu. Hélène'in durumu kendi lehine çevirmiş olması ve bu çılgınları dize getirmesi bana kıvanç veriyordu. Francesca Steiner yeniden başını kaldırdı, iri kırmızı elleriyle cebini araştırdı ve bana bir deste fotoğraf uzattı. Kaliteli kâğıda basılmış, yaşlanmadan önceki resimleriydi bunlar. Kendisini güçlükle tanıyabildim. Sinirli bir havayla, kirpiklerini kırpıştırarak gözlerimin içine bakıyordu, gözlerinin akı kirli, pıhtılaşmış jelatin görünümündeydi. Onu avutacak bir sözcük söylememi bekliyordu.

"İyiymişim, değil mi?"

Bu soru yüreğimi dağlamıştı: Demek ki bu grupta dış görünü-

şünden vazgeçen tek kişi vardı, o da bendim! O zamanlar da önemsiz, silik ve bugünkü kadar bunaltıcıydım. Francesca Steiner kendisinin bir zamanlar arzulanmış olduğunu anımsıyor ve başkalarından da bunu ona anımsatmalarını rica ediyordu. Yatağına bunca erkeği ve kadını sokmuş, onları kırmış, aldatmış, gülünç durumlara düşürmüş olan bu kadın bugün artık taçsız bir kraliçe, pimi çıkarılmış bir bombaydı. Her şeyden daha güçlü bir öğretmen onu evcilleştirmiş, bu kaprisli âşığı zehirli bir cadaloza dönüştürmüştü. Onu ayakta tutan, canlılara duyduğu tiksinti ve onlara karşı açmış olduğu savaştı sadece. Fotoğrafları benden aldı, ayaklarını sürüyerek kalktı. Son bir kez yüzüme şöyle bir baktı.

"Biliyorsunuz, Benjamin, şimdilerde işler karıştı. Kaçırma eylemlerinden biri öngörüldüğü gibi olmadı. Bazı günler polisin bizi yakalayacağını bile düşündüğüm oluyor. Bir kamu davası olsa beni korkutmazdı. Orada nihayet düşüncelerimi açıklayabilir, davamıza binlerce taraftar kazandırabilirdim."

Az sonra meydanı kocasına bırakıp yeniden Jura'ya hareket etti. Steiner önce oğlunun hatalarını hoşgörüyle karşılayan anlayışlı bir baba gibi uşağını bağışladı. Ona Maslahat Raymond, Kamış Raymond diyor, kulaklarını çekiyor, açık saçıklığı karşısında dehşete düştüğüm ayrıntılar vermeye zorluyordu onu. Kendisine yasaklamış olduğu zevkleri tatmış olduğu için Raymond'a kızıyordu. Cüce üç buçuk atıyordu: Kulakları akkor haline gelmiş iki direnç telinden farksızdı. Üçümüzün mutfakta yediğimiz akşam yemeğinden sonra hava elektriklendi. O ana kadar yüzünde yapmacık bir gülümseme olan Steiner'in tavrı değişiverdi birden. Yanaklarını bir kırmızılık kapladı; bu çok yakın bir zamanda patlayacağına işaret etti. Durup dururken elinin ayasını yemek masasına geçirdi. Raymond'u yakasından yakaladı, iki tokat patlattı. Uşak hiç sesini çıkarmadan sineye çekti. Burnu kanıyordu. Bu edilgenlik Steiner'i çıldırttı. Raymond'n sandalyesinden çekip adamın hayalarını avuçladı, onu havaya kaldırdı ve kafa darbeleri indirmeye başladı ki bu darbelerin en hafifi bile beni öldürmeye yeterdi.

"Utanmıyor musun, sperm torbası herif? Bana bunu yapmaya utanmıyor musun? Patroniçeyi ne hale getirdiğini biliyor musun?"

Onu küt diye yere bıraktı, üstüne tükürdü, ayaklarındaki ağır çizmelerle kaburgalarına vurdu. Şimdi avaz avaz bağırıyordu. Cü-

ce yediği yemeğin bir kısmını karoların üzerine çıkardı, bu da Steiner'in öfkesini artırdı. Belinden kemerini çözdü, uşağının tepesine dikilerek indirmeye hazırlandı. Bu kadarına da tahammül edilemezdi artık. Müdahale ettim.

"Durun, Jérôme, öldüreceksiniz adamcağızı!"

Müdahalem patronu felç etti. Araya girebileceğimi düşünmemişti bile. Ben onun gözünde canlı bir mobilyadan farksızdım. Döndü, beni yakaladı:

"Sana da ne oluyor, pis herif, hadım! Yoksa karşı mı çıkıyorsun? Hem sen bana ne hakla adımla hitap edebilirsin ha?"

"Rica ederim, yeter!"

Ağzından küfürler, müstehcen sözler dökülüyordu ama kolu gevşedi, kalbinden vurulmuş bir dev gibi sendeledi, elindeki deri kemer düştü, kapıyı çarpıp odasına gitti. Raymond'un ayağa kalkmasına yardım ettim, ıslak bir bezle yüzünü temizledim. Beni itti:

"Beni rahat bırakın! Patron ne yaptığını biliyor."

Ertesi gün, efendiyle uşağı salonda bitkin halde buldum. Steiner sokağa açılan bir pencerenin önünde bir koltuğa oturmuş, bacağında don ve beyaz fanilasıyla ayaklarının dibine bağdaş kurmuş olan ve sol gözünün altında kocaman bir morluk, burun deliklerinde pamuk tamponları bulunan Raymond'un başını okşuyordu. Jérôme, dudağında bir uçuk ve terden parlayan kırışıklarıyla sırtındaki ceketin keteninden daha buruşuktu. Ağlamış olduğuna yemin edebilirdim. İkilide bir felaket kokusu alıyordum. Steiner kolunu kente doğru uzattı, eli mezarlık lekeleri adı verilen şu kahverengi lekelerden geçilmiyordu. Aşağıda birbirlerine seslenen, gülen, güneşlenen aylak insan kalabalığını gösterdi bana. Civardaki evlerin birinden, satıcı çığlıklarına, arabaların klakson seslerine karışan eski bir caz parçası yükseliyor ve tüm bu hayhuy neşeli, canlı notalar halinde etrafta yankılanıyordu.

"Bakın, Benjamin, her yerdeler onlar, fareler gibi topraktan çıkıyorlar. Adeta bir su baskını gibi her tarafı işgal etmişler. Bir karalamayı siler gibi gençliği silmek istiyordum. Beni batıran, boğan o."

Curcunanın ortasında bir kız çocuğunun patlattığı, gürültülerin hepsini bastıran tiz kahkaha, pencere camlarında kayıp sekti ve bu kasvetli havaya bağışlanamaz bir tazelik notası kattı. Efendiyle

uşak kurşun yağmuru altında kalmışçasına büzüldüler. Onların bozgununun sergilendiği yer sokaktı. Her türlü kibirden arınmışlardı şimdi, oldukları gibi görülmeleri umurlarında bile değildi: Fosilleşme yolunda isyancılar, bir geri zekâlının idol haline getirdiği ve kendini kötülüğe adamış bir kokana tarafından yönetilmekte olan hırçın bir çapkının onlarla olan ittifakı. Büyük manyetizmacı nakavt olmuştu.

Buna üzüldüm. Alışveriş yapmaya eczaneye indim. Dışarı çıkmama ses çıkarmadılar, bir hafta önce böyle bir şey düşünülemezdi bile. Dükkânlardan dışarıya müzik sesi taşıyordu. Bir kasap dükkânına, bir gazete bayiine uğradım. Bir telefon kulübesine girip polisin telefon numarası olan 17'yi çevirmem yeterdi ve her şey bitmiş olurdu. Bir süre yayalar tarafından itilip kakılarak dolaştım, bir barda bir maden suyu içtim. Sonra yepyeni bu özgürlüğün şimdiden beni yorduğunu hissederek eve döndüm. Raymond ve Steiner pencerenin pervazındaydılar hâlâ, hiç kıpırdamamışlardı. Bacaklarına güneş vurmuştu. Steiner'in yüzünde Hélène'inkilere benzer bir tik oluşmuştu.

On gün sonra uşak ve ben Paris'ten ayrılıp Jura'ya gidiyorduk. Steiner daha önce dönmüştü.

Gençlerin soluğu

Hava sıcak ve pırıl pırıldı. Günlerden 1 haziranda. Büyük an gelip çatmıştı. Son derece kötü bir durumdaydım Kendimi iyi hissetmiyordum. Yeni baştan yaşlanıyordum, sağlıklı olmayan bir taşkınlıkla kendimi dinliyordum. Yüzüm pul pul oluyordu, elmacıkkemiklerimin üzerinde ve burnumun kanatlarında küçük birer yıldız biçiminde kızarıklıklar oluşuyordu. Ağzımın çevresi acıyla kırışmıştı. Saçlarımdaki dökülme, tıpkı cüzzamda görüldüğü gibi giderek hızlanıyordu. Ve düşüncelerimi Raymond'a açamıyordum artık. Pestili çıkıncaya kadar dayak yediğinden, onu ele verdiğimden beri aramızdaki samimiyet ölmüştü. Unvanımı kaybetmiştim, artık "Mösyö" sözcüğünü hak etmiyordum. Hizmetkârlık, komedisi sona ermişti. Dudağı yarılmış, yanakları mermer gibi damar damar olmuş, gözü şişmişti ve sabun kokuyordu. Yol boyunca –saat altıda

yola çıkmıştık– belki ilgisini çekerim diye soğuk davrandım. Sonunda dayanamayıp sordum:

"Söyler misiniz Raymond, hasta gibi mi görünüyorum?"

Başını çevirmeye bile gerek duymadan:

"Siz her zaman hasta gibi görünüyorsunuz" dedi.

"Fakat, her zamankinden daha hastaymış gibi bir halim yok mu?"

Gözlerini yola dikiyordu.

"Üzgünüm, doktor değilim."

Ve sanki bu konuşmayı kapatmak istercesine güneş gözlüklerini taktı. Hastalık belirtilerinin ciddiliği karşısında kıvranıp duruyordum. Beni bu konuda aydınlatması için bir an önce Hélène'e kavuşmam gerekiyordu. Onun teşhisleri hemen her zaman doğru olurdu. Bu akşam üç aydan bu yana ilk kez birlikte uyuyacaktık. Cenevre ile Lozan arasında, Coppet köyü yakınında, Leman Gölü kıyısındaki bir İtalyan lokantasında Steiner ve karısıyla buluştuk: Hélène'i iade etmeden önce dürüstlüğümü ödüllendirmek için iyi bir yerde bana bir ziyafet vermek istiyorlardı. Bu incelikleri beni duygulandırmıştı. Yemeğimizi terasta, bir gürgen ağacının gölgesinde, doğrudan suyun üstünde yiyorduk. En özel yemekleri, siyah yermantarı suyunda pişmiş İsviçre alabalığı ısmarlamam boşuna oldu, hiçbir şey yiyemedim. Üçlü çok keyifliydi ve Raymond olayının ve çıkmış olan son aksiliklerin üzerine bir sünger çekmiş gibiydiler. Uşağın bana olan düşmanlığı efendilerinin neşesi arasında kaybolup gidiyordu. Tatlılar geldiğinde Steiner büyük bir nezaketle kadeh kaldırdı:

"Sadık Benjamin'imizin ve onun zarif Hélène'iyle geri dönüşünün şerefine!"

Korkunç bir şekilde yüzümü buruşturmuş olmalıyım, çünkü Steiner kaygıyla yüzüme baktı.

"Ne oluyor Benjamin? İyi değil misiniz?"

Her üçü de dikkatle bana baktı.

"Gribe yakalanmış olmayasınız sakın?" diye sordu Francesca.

Steiner işi daha da ileri götürdü:

"Belki de nişanlısını görecek olmanın heyecanıyla sarsıldı biraz."

Bu derecede üstüme titremeleri beni korkuttu. Lavaboya koşup

aynada yüzüme baktım ve bana ben olduğum konusunda güvence veren yaşlı bir adam gördüm karşımda. Serserilerin üzerine yazılar çiziktirdikleri bir cam gibiydim. Bu durumda buradaki serseri, zaman oluyordu. Ve tenimin üzerine çiziktirilmiş tüm bu çizgiler aynı şeyi söylüyordu: İnanamayacağın kadar geç artık! Öylesine kırış kırış olmuştum ki çekidüzen vermek için kendimi ütülemek isterdim. Keşke insanın bu mutsuz günlerinde kullanacağı yedek bir yüzü olsaydı! Paniğe kapılıyordum: Neden şimdi, yazın eşiğinde, çöküşe geçiyordum böyle?

Steiner beni bahçede bekliyordu. Kolumdan tuttu ve baş başa bir konuşma yapmak için beni kenara çekti. Güneşte pırıl pırıl parlayan mükemmel saçları ve pantolonunun kusursuz kıvrımları tekrar karşımdaydı. Parmağında bir yüzük parlıyordu. Bir burunla korunmuş, soylulara ait malikânelerin ve dağ evlerinin bulunduğu küçük bir koyda, sahil boyunca birkaç adım attık. Su yüzünde bazen bir tatlısu levreğinin ya da bir alabalığın sırtı parlıyordu. Uzaktan, bir kır meyhanesinden yayılan müzikle, bir başka restoranda yapılmakta olan bir düğünün sesleri geliyordu. Steiner gülümsemekteydi. Mavi poplin gömleği gözlerini daha da belirginleştiriyordu.

"Benjamin, biliyorsunuz, sizi sempatik buluyorum."

Saçlarımı dağıttı ve bu samimiyet beni utandırdı.

"Birbirimiz hakkında yanlış yargılara varmamıza neden olan koşullarda karşılaştık. Ama size gerçekten değer veriyorum, buna güvenebilirsiniz."

Kolunu şefkatle omuzlarıma attı.

"Bu nedenle yıkılmış haliniz beni kaygılandırıyor. Bir önerim olacak ama yanlış anlamanızdan korkuyorum."

"Anlamadım."

Gerçekte bana önereceği şeyin ne olduğunu bildiğimi sanıyordum: Kendi gruplarında yer almam, onunla eşit duruma gelmem. Bunu dile getirmeye kalkışmazsa düş kırıklığına uğrardım doğrusu.

"Size açacak olduğum konu hayli hassas ve nereden başlayacağımı bilemiyorum."

Önümde çakılıp kaldı ve gözde hilelerinden birini uygulayarak gözlerimin içine son derece dikkatli bir şekilde baktı.

"Bunun bir zırvalık olduğunu düşüneceksiniz, bundan eminim."

Dudaklarını ısırdı, çenesini ovuşturdu.

"Fark ettiniz değil mi Benjamin, karımın yüzü saatten saate ne kadar değişiyor. Bazen gençleşiyor. bazen yaşlanıyor."

"Evet, dikkatimi çekti bu."

"Francesca'nın makyaj konusunda özel bir yeteneği olduğunu, bu değişimi dinlenmeye ya da özel bir metabolizmaya borçlu olduğunu düşünebilirsiniz. Doğru bir düşünce olmaz bu."

Bir an sustu. Kafam karışmıştı, devamını bekledim.

"Benjamin, Francesca gerçekte bu değişikliği, çiftlikteyken, hemen her gün, gençlerin soluğunu içine çekmesine borçlu."

Tatsız bir duyguya kapıldım.

"Beni iyi dinleyin, Benjamin. Söyleyeceklerimi sözümü kesmeden dinleyin: Genellikle her kadının akışkan bir madde, kendisine özgü bir hava yaydığına hiç dikkat ettiniz mi? Ve bu havanın ona yaklaşan kimseleri etkisi altına alıp kuşattığına tanık oldunuz mu peki?"

"Evet, olabilir..."

"İnsan yaşlandıkça bu duyarlı polenin yoğunluğunun azaldığını, ağzı açık kalan bir şarabın kokusu gibi uçup gittiğini gözlemlediniz mi hiç?"

"Mmm..."

"Pekâlâ bizim mahzende tutsak edilen kızlar da bir yandan gül gibi solarken, tıpkı parfümün yayılması gibi bir koku yayılıyor onlardan etrafa. Bu kokuyu bir boruyla Francesca'nın, Raymond'un ve benim uçup giden gençliği soluyacağımız hunilere yönlendiriyoruz. Bu soluma bize yeniden dirilik veriyor."

İçinde bulunduğum durum, insanı serseme çeviren bir saçmalıkla karşılaşan bir kaz kafalının durumundan farklı değildi.

"Mösyö Steiner, bugün hiç espri kaldıracak havada değilim. Yalanınızı yutacağımı düşünmeyin."

"Eğer dediklerime hemen inanmış olsaydınız, doğrusu beni hayal kırıklığına uğratmış olurdunuz Benjamin. Ama yine de söylediğim doğru."

"Bütün bunlarla bana ne anlatmak istiyorsunuz?"

Gözlerinde beliren kötücül ifade bana tehlike işareti verdi. Ellerini arkasında birleştirip önüm sıra birkaç adım attı.

"Bir kez daha söylüyorum Benjamin, sizin sağlığınız beni düşündürüyor. Teniniz külrengi. Size yardım etmek istiyorum. Öne-

rim şu. Ve rica ederim, kötüye almayın bunu."

Dikkatini toplamak istercesine gözlerini kapatıp, ellerini omuzlarıma koydu.

"Hélène'i bize bırakın, onu kapatalım ve sizin de kendisini solumaya, o muhteşem canlılığını içinize çekmeye hakkınız olsun. Bu canlılıktan o kadar yoksunsunuz ki!"

Bunu bir solukta söyleyivermişti. Birden boşanıverdim ve sinirli bir kahkaha patlattım.

"Demek buydu! Son kaçırma işinde başarılı olamadınız ve onu bana vermek istemiyorsunuz artık. Ondan fazlasıyla hoşlandınız. Ben sizin umurunuzda değilim: Size güvenmemeliydim."

Steiner yüzünü buruşturdu. Öfkeden kekelemeye başlamıştım.

"Ger... Gerçekten, hava eksikliği çektiğiniz yok. Siz beni aptal yerine koyuyorsunuz. Ben Hélène'i isterim ya da... ya da bu restoranda rezalet çıkarırım."

Ter içinde kalmıştım.

"Kızmayın Benjamin. Sözleşme her zaman geçerli. Bunu aslında farklı bir şekilde yeniden formüle etmiştim."

"Bu konuyu duymak istemiyorum. Verilen söz sözdür! Ben işin kendime düşen tarafını gerçekleştirdim, verin Hélène'i bana."

Steiner küçümseyici bir samimiyetle gülümsedi.

"Pekâlâ Benjamin. Biraz önce söylediklerimi unutun. Hélène bir saat içinde sizin olacak."

Yaşlı budala fazla ısrar etmemişti; hemen teslim olması karşısında şaşırmıştım.

Raymond ile ben Joux Gölü yolu üzerinden Fransa sınırına doğru çıktık. Francesca ve Jérôme arabalarıyla önümüzden gidiyorlardı. Uşak ben yokmuşum gibi davranıyordu, tüm ilgisini araba kullanmaya vermişti. Yolun virajlı oluşu midemi bulandırıyordu. Steiner ile yaşadığımız olay çok kafamı bozmuştu. Haftalardır Hélène ile bir araya geleceğimiz konusunda kuşkularım vardı. Bu akşam hiçbir şey olmamış gibi ikimizin Paris'e gideceğimizi düşünmeye cesaret edemiyordum. Yol boyunca savunmamı hazırlıyor, hep aynı gerekçeleri sıralıyordum. Yüreğim parçalanmıştı. Pişmanlık duygusuyla doluydum ve bencillik de aynı güçle karşısına çıkıyordu bu duygumun. Kafamdan alçakça senaryolar geçiyordu. Steiner'in önerisi iğrençti, utanmazca bir şarlatanlıktı.

"Raymond, söyler misiniz..."

Gırtlağımı temizledim.

"Gençlerin soluğu konusunda neler biliyorsunuz?"

Çok şaşırmış gibi yaptı.

"Bundan kim söz etti size? Sakın patron olmasın?

Onayladım.

"Bu bizim sırrımız, bu konuda hiçbir şey söyleyemem."

"Raymond, laf aramızda, bu bir şaka değil mi, kötü bir şaka?"

"Hayır, neden şaka olsun!"

Birden kuşkucu bir sevimlilik gelmişti üstüne. Kaldığı yerden sürdürdü:

"Örneğin, benim kaç yaşında olduğumu biliyor musunuz?"

"Otuz beş, kırk yaşında belki?"

"Hayır, elli iki yaşındayım."

Ona inanasım gelmiyordu. Kimlik kartını gösterdi.

"Ya şimdi?"

"Bu durumu beş yıldır, haftada bir gün öğleden sonraları soluduğum gençlik nefesine borçluyum. Tüm konuklarımızı soludum ben: Bu her türlü tedaviye bedel!"

"Benimle dalga geçiyorsunuz Raymond, bu grupta herkes benimle dalga geçiyor."

Azalmış olan çürük ve morartıların gerisinde, yüzünün her milimetrekaresini tüm ayrıntılarıyla inceliyor, parmağımla kırışıklarının izini, gözlerinin kenarında oluşan çizgileri takip ediyor, cildine dokunuyordum. 52 yaşında, benden çok daha genç görünüyordu.

"Patron size bir seans uygulamayı mı önerdi?"

"Evet, neden?"

"Şansınız var mösyö. Demek ki sizi gerçekten seviyormuş!"

İt herif canevimden vurmuştu beni!

İkindi vakti çiftliğe vardık. Artık çevreyi tanıyamıyordum: Yol yüksek otlarla kaplanmıştı, köknarların yeşili çok canlıydı. Ormandan keskin bir reçine kokusu yükseliyordu. Dağ, kışın olduğundan çok daha güleçti. Bu yenileşmenin ortasında paslanmış sacdan çatısı, sıvası dökülmüş cephesiyle Kurutmahane sırıtıyordu. Bu çiftliği görmek kafamda birçok tatsız anıyı canlandırdı. Bahçede park edilmiş arabamız kilometreleri yutmaya hazır, yeni bir madeni para gibi ışıl ışıl parlıyordu. Jérôme ile Francesca giriş kapısının önün-

de bana gülümsüyorlardı. Özenli tavırları bende şüphe uyandırdı. Şubat ayında Hélène ile birlikte uyuduğumuz birinci kattaki odanın penceresine baktım, ama pencerelerde en ufak bir kıpırtı yoktu. Bir adım bile atmaktan âciz, olduğum yerde çakılı duruyordum. Kışın yaşadığımız tüm olaylar toplu halde beynime üşüşüyor ve beni felç ediyorlardı. Kafamdan, birazdan Hélène'e yapacağım savunmayı geçirip duruyordum: Beni affetmesi için dizlerine kapanmaya hazırdım. Onu kollarıma almaktan daha fazla istediğim bir şey yoktu o anda. Steiner kapıyı açtı, seslendi:

"Gelin Benjamin, Hélène sizi bekliyor. Onu yeniden yukarıdaki odaya koyduk, çatı katına. İşte odasının anahtarı. Gidin kendi elinizle kurtarın onu."

İsteklerini yineleyecek sandım. Fakat hayır. Önümde samanla doldurulmuş hayvanların bulunduğu koridor uzanıyordu. Titrememe engel olamadım. Yapacağım tek şey kapıdan girip merdiveni çıkmaktı. Hélène orada olduğumuzu biliyordu, arabaların motor gürültüsünü, açılıp kapanan kapılarının seslerini duymuş olmalıydı. Şimdiye kadar bana seslenmeyişine hayret ediyordum. Her akşam, eve döndüğümde, billursu sesiyle seslenirdi.

"Eh Benjamin, daha ne bekliyorsunuz?"

Steiner'in uzun gölgesi merdivenin dibine düşüyordu. Mutlu kavuşmalara yön verecek olan bir insanın sevimli ifadesi vardı yüzünde. Arkamızda, Francesca ve Raymond bahçede bavulları indiriyorlardı. Kalbimin gümbürtüyle çarptığını fark edip başımı önüme eğdim. İlk basamakları tırmandım.

"Ah, düşünüyorum da, Benjamin... Size söylemeyi unuttuğum bir nokta var... Hélène artık sizi sevmiyor."

Soluğum tıkandı, merdivenin tırabzanına tutundum.

Bu sözcükleri önemsemeden söylemişti.

"Onu yüzüstü bırakmış olmanızı affetmiyor."

"İnanmıyorum size, yine yalan söylüyorsunuz."

"Bunu kendisiyle bizzat konuşmak ister misiniz? Haydi, çıkın, yol açık."

Hırsımdan sendeledim, yıkılmıştım. Steiner biraz önceki kötü sezgilerimi doğruluyordu.

"Gelin, size bir şey dinletmek istiyorum."

Beni salona götürdü. Masanın üzerine bir kaset-çalar konmuştu.

Düğmesine bastı. Güçlükle soluyan Hélène'in sesiydi bu:

"Hayır Francesca, en ufak bir direnme göstermeden beni böyle bırakmış olmasını unutamıyorum... Mücadele etmeden teslim oldu. Ne safmışım meğer, beni kurtarmaya geleceğini, benim için dünyayı ateşe ve kana boğacağını düşünüyordum. Ama ne yaptı o, kölelere yaraşır bir uysallıkla boyun eğiverdi hemen. Beni öyle büyük bir düş kırıklığına uğrattı ki! Ruhsuz, yüreksiz bir kukla o. Artık onunla bir arada olmam mümkün değil... Geçimini ben sağlarken yürüttüğü paralarım geliyor aklıma. Ve benim hiçbir şeyin farkında olmadığımı sanıyordu! Döndüğümde her şeyi basına, yayıncılara açıklayacağım: Çaldığı bölümleri satır satır önlerine sereceğim."

"Anlamıyorum, daha önceki tüm mesajlarında beni affettiğini söyleyip duruyordu."

"En sonuncusunun tarihi ne?"

"Üç haftadan biraz fazla oluyor, kaçma girişiminden önce."

"Bu bu sabah kaydedildi Benjamin, lokantaya gitmek için yola çıkmadan önce. Üç haftadan beri çok şey değişti."

Hıçkırıklar içinde başımı Steiner'in göğsüne gömdüm. Buna inanmak istemiyordum, her şeyi yitirmiştim, Hélène bana ihanet etmişti. Francesca ve Raymond yanımıza geldiler. Beni kollarına aldılar, bu üçlü kucaklaşma beni alabildiğine heyecanlandırdı. Sırayla her birinin yüzüne baktım, yüz ifadelerinde dostluk, destek işaretleri aradım. Francesca elinin birini yanaklarımda gezdirdi, avcu sıcak ve rahatlatıcıydı. Beynim camlaşmış gibiydi. Nerede olduğumu bilmiyordum artık. Ağlamam daha da arttı. Baştan çıkarıcı Steiner kulağıma fısıldadı:

"O bana mutlaka gerekli, Benjamin. Kendisini seviyoruz, duyuyor musunuz? Seviyoruz ve onu size vermektense kendisini yok etmeyi tercih ediyoruz. Tek bir kelimenizle sonsuza kadar tecrit ederim onu. Karşılığında her şey sizin olur."

Bu kez hiç sendelemedim ama bayılıverdim. Kaygım onay anlamına geliyordu.

Bir saat sonra cila kokan, penceresiz güzel bir odaya yerleşmiştim. Burnum ve yüzümün bir bölümü eski tip gramofonların geniş ağzını çağrıştıran koni şeklinde çok büyük bir soluma aygıtına gömülüydü. İç kısmı plastik bir tabakayla kaplı olan aygıt bir bakır levha yardımıyla küçük bir masaya tutturulmuştu. Gözlerim kapa-

lı, dudaklarım yarı aralık, oradan çıkan taze havayı uzun uzun soluyordum, nefis bir solukla, yavaş yavaş kendini tüketen sevgilimin soluğuyla sarmalanmıştım, gençliğin tanrısal buhurunu doya doya içime çekiyordum. Bu kokunun hoşluğu günlerce yemeden içmeden kesilmeme yol açtı. Adeta yeni bir kan nakli, yüzümü saran uçucu bir madde gibiydi ve yenileniyordum. Geçip giden bu yaşamı içime çekince burnumun aracılığıyla hikâyemizi yeniden yaşadım, kız arkadaşımın baş döndüren kokularını, kullandığı zengin malzemeleri, süründüğü kokuları tanıdım. Tüm bunlar sarhoş edici güçlü bir dua gibi bana ulaşıyordu. Zaman zaman bu harika çarpıntıyla nefesim kesiliyor, vücudumun her tarafı bundan yararlansın diye soyunuyordum. İçime çektiğim soluklar fazlalaşınca bir divanın üstüne uzanıyor ve yeniden soluk almaya başlıyordum. Bu müthiş bir nefes şöleni, gerçek bir koku yamyamlığıydı. Katıksız kadınlığı içime çekmişim gibi sarhoş olmuştum. Enerji biriktiriyordum: Can çekişen bu güzel bitki beni yeniden dünyaya getiriyordu. Hélène'in üç ay kapalı kaldıktan sonra kendisini kurtaracağını umduğu kişi tarafından mahkûm edilmiş olmasını artık düşünmek bile istemiyordum. Tam beni ele vermek üzereyken ondan önce davranıp hainliğini pahalıya ödetmiştim. Steiner'in hile yaptığını bir an bile aklıma getirmeden, yapmakta olduğum şeyin korkunçluğunu bile düşünmeden kendimi bu esrikliğe bırakıyordum.

Hélène'in, kendisinde bolca bulunan ve mutluluk içinde yaşayanların çöküntüye uğrayanlara sundukları bu diriliğin birazını bana aktarmasını normal buluyordum. Sabahtan öcünü alan alacakaranlıktım ben. Gerçekte, yeniden doğmakta olduğumu hissediyordum. Anlaşılmaz bir kimyasal tepkime damarlarıma güç şırınga ediyor, kaslarımı eski haline getiriyor, cildimi sıkılaştırıyordu. Bu ağızlığa yapışık, nişanlımı büyük yudumlar halinde içerek yaklaşık iki hafta kadar orada kaldım.

Bu uzun solumadan sonra, bir gençlik ateşine kavuştum. Aynı insan değildim artık: Gözümün altındaki mor halkalar kaybolmuştu, saçlarım ışıl ışıl parlıyordu, neredeyse tam yaşımı gösteriyordum. İnce bir manyetik tabaka gibi yeni bir şey yerleşmişti hatlarımın üzerine. Dağda, açık havada on beş gün geçirdiğim için kendimi daha iyi hissediyor olabileceğim aklımın köşesinden bile geçmedi. Bu arındırıcı banyoyla gençleşmiş olarak, önümde yeni bir

yazgının açıldığını görüyordum. Bir başka kişiydim, bir aile bulmuştum. Suç ortaklığına dayalı bir kardeşlik havası içerisinde bir araya gelen ve yaşamlarına kurallar koyan insanları oldubitti kıskanmışımdır. Steiner bir keresinde bana demişti ki: Toplumda yasalardan kaçan, buyruklara aldırmayan ve halk yığınlarına kıyasla daha öteyi gören insanların sayısı çok azdır. Öyle olmak istiyordum, üçlünün gözünde itibar kazanmak için her şeye hazırdım. Gelecek kendini bana en iyi koşullar atında sunuyordu.

Bir sabah hiç hesapta yokken Steiner ve Francesca beni mutfağa çağırdılar ve biraz soğuk bir tavırla artık gitmemi rica ettiler. Bu konuda şaka yapmadıklarını anlamam hayli vakit aldı.

"Olamaz. Peki yaptığımız anlaşma ne olacak? Demiştiniz ki..."

"Biz sözümüzü tuttuk Benjamin. Siz bize Hélène'i verdiniz, onu soludunuz, böylece ödeşmiş olduk."

"Fakat beni neden gönderiyorsunuz? Ben size ne yaptım?"

"Artık işimize yaramıyorsunuz."

"Şey, ben... Dost olduğumuzu sanıyordum!"

"Yine dost kalacağız Benjamin... Uzaktan dost."

Yalvararak bir uzatma talep ettim, hakkımı savundum. Bir kira ödemeye, bana düşen hisseyi ödemeye bile hazırdım. Ama yalvarmalarım boşa çıktı. Onlar beni hiçbir zaman sevmemişlerdi. İşe yaramaz, kıytırık bir memur gibi sepetliyorlardı beni. Raymond'un kontrolünde küçük işler vermek için yeterince değerli bulmuyorlardı beni. Bu son darbe oldu, çıldırmıştım. Kendileri için her şeyimi feda etmişken beni kapı dışarı ediyorlardı. İsyan ettim, odama gidip kapıyı kilitleyerek kendimi oraya hapsettim, sonra buna tepki vermediklerini görünce kendilerini polise vermekle tehdit ettim. Steiner bu dediğimi hemen kabul ediverdi, arabasına atıp beni komşu kente götürdü, jandarma karakolunun önünde durdu, beni binanın sahanlığına kadar sürükledi.

"Hadi, küçük sırlarınızı bir bir anlatın onlara."

Küçük rütbeli bir jandarma dışarı çıkıyordu. Steiner ona seslendi, tanışıyorlardı.

"Onbaşım, bu bay size benim evimde işlenmiş olan bir dizi suçu ihbar etmek istiyor."

Onbaşı gülümsedi, Steiner'in omzuna hafifçe vurdu ve şöyle bir

yüzüme bakma gereği bile duymadan yoluna devam etti.

"Şunu kabul edin ki," diye soludu Steiner, "bunlar sizi aşan şeyler. Boyunu aşan işlerle uğraşan küçük bir adamsınız siz."

Teselli olarak bana 20 000 frank verdi ve iyi şanslar diledi. Raymond, üzerinde vücudunu iyice saran bir fanila ve likra bir şortla, –enerjisini harcamak için bisiklete biniyordu– beni Pontarlier garına götürdü. Küçük kokarca ağzını yalnızca beni susmaya davet etmek için açtı. Üçlünün elinde benimle ilgili bir dosya vardı. Kendileri için şerefimi tehlikeye atıp onurumu beş paralık edişimin karşılığında aldığım teşekkür bu oldu.

Böylece bu içler acısı serüven sona erdi. Önce kimse tarafından görünmemeye özen göstererek Hélène'in evine uğrayıp, beni tehlikeye düşürebilecek ne var ne yok aldım. Daha sonra 19. bölgede kirasını ödemeye devam ettiğim bakımsız eve ve eski bohem alışkanlıklarıma geri döndüm. Bir yıldır, lüks içinde yüzüyordum, hiçbir şeye el sürmeden paşalar gibi yaşamıştım ve yeniden sefalet içinde yaşayacağımı düşününce ürperiyordum. Kendimi sefil, küçücük görüyordum. İkinci romanımı sürdürmeyi denedim: Artarı bir açgözlülükle bu kez sadece bazı cümleleri değil, tüm sayfaları kopya ederek başkalarının eserlerini boş yere yağmalamıştım, olmuyordu, hiçbir yere varamıyordum. Steiner yalan söylemişti, yetenekli falan değildim ben. Utançtan ya da üzüntüden ölmemek için Hélène'i düşünmekten kaçındım.

Aradan iki ay geçti. Yaşamak denirse, yaşamaya devam ediyordum. Bir sabah, editörümle randevum vardı, kitabın ilk taslağını verecektim ona. Çılgınca bir kaygı içindeydim. Tıraş olurken yüzümün sol tarafında bir ağrı başladı; çenem kasıldı, ağzım tuhaf bir buruşmayla çekildi, gözüm titredi ve görüşüm bulandı. Bu durum yarım dakika sürdü. Ne var ki bir saat sonra, Nabokov'un, Victor Hugo'nun, Gide'in, Valéry'nin hiçbir şey değiştirmeden neredeyse virgülüne bile dokunmadan aldığım cümleleri karşısında kendinden geçen editörün yanında kasılma yeniden gerçekleşti.

"Dişiniz mi ağrıyor? Dişleriniz ağrıyormuş gibi dudaklarınız yukarı kalkıyor!"

Metnin tüm sayfalarını masanın üstünde saçılmış bir halde bırakarak hemen oradan kaçtım. Koştum, koştum, soluğum kesilinceye kadar koştum. Baktığım tüm vitrin camlarında gördüğüm tek şey

yüzümü ikiye bölen bu korkunç kasılmaydı. Tortop olmuş bir halde saatlerce yatağımda kalıyordum. Tik duruyordu ve aynada kendime bakar bakmaz yeniden başlıyordu. Bir hafta geçti. Bir gün, tam bir krize girdim, korkunç bir migren sancısı çekiyordum; gözkapağım, eğilerek sarkmış bir panjur gibi düşüyor, sol yanağım ötesini düşünmeden bir dans tutturmuş gidiyor, dilediği gibi kırışıyor, buruşuyordu. Birden her şey açığa çıktı: Banyodaki aynanın yansıttığı kasılmış bu varlık ben değildim, Hélène'di! Onun kaygılı anlarındaki tiki bana geçmişti. Onu soluyarak, onun varlığıyla bütünleşmiştim, yüzümde onun yüzü şekilleniyordu. Onun coşkusunu aşırdığımı sanmıştım, oysa o kusurlarını bana bırakmıştı. Bu onun intikamıydı. Beni etkileyerek kıskıvrak yakalıyor, üstelik ayağımı kaydırmak için derinlerimde bir yerden aniden ortaya çıkıyordu. Kendimi giderek daha fazla aşağılıyordum, Tanrı tarafından bağışlanmayacağım düşüncesi beni dehşete düşürdü. Toplumdan el ayak çektim: Çok aydınlık köşelerden, insanların kalabalık olduğu ortamlardan uzak duruyordum. Bana bakarak Hélène'i tanıyıp onu kaçırdığımı ihbar etmelerinden korkuyordum. Onun sessiz varlığı en beklenmedik anda ortaya çıkmaya hazır bir halde her yerde beni izliyordu. Ve yüzümün bir yarısı kasılırken öteki yarısı bir kez daha yıkıma doğru yol alıyordu. Her ne kadar yer yer küçük gençlik adacıkları ve henüz kırışmamış deri yüzeyleri görülüyorsa da gençlerin soluğunun tüm yararlı etkileri yok oluvermişti. Bu mucizevi ilaca nasıl inanabilmiştim? Nasıl inanabilmiştim bu safsataya? Ve bugün bir aynaya baktığımda iki şey görüyorum: Benim sırtımdan geçinen bir moruk, yüzünü buruşturan afacan bir genç kız.

O günden beri can çekişmekteyim. Bir eczaneden, görmüş olduğunuz o maskelerden birkaç tane aldım. Sizinle karşılaşıncaya kadar, yaptığım şeyi, alçakça davranışımın izlerini gizlemek için saklanıyordum. Yazmayı bıraktım ve elimdeki para bitince, çatı katındaki dairemi boşaltıp daha küçük, daha berbat bir eve taşınmak zorunda kaldım. Herkesten uzaklaştım, yalnızca geceleri çıkıyorum. Sokaklara sığınıyorum, Paris'in pislikler içinde yüzen sokaklarına. Üç gün önce polis beni Saint-Louis adası rıhtımında buldu ve Hôtel-Dieu'ye getirdi. Sona varmıştım. Ancak sizi görünce konuşmaya karar verdim. Başkalarına göre daha yumuşak, daha rahat, üstelik daha şaşkın bir havanız vardı. Kaybedecek hiçbir şeyim kalma-

dı, hayatım pahasına da olsa kendimi ıslah etmek istiyorum. Birçok kez Jura'da Steiner'lere telefon ettim, telefon fişten çekiliydi. Kayıtlara göre bu adda kimse yokmuş. Madam, bana yardım etmelisiniz, Hélène'i bulmalısınız.

Benjamin sesini yükseltmişti, neredeyse bağırıyordu. Katedralde büyük bir uğultu vardı, saat on birdi. Gezmeye gelenler, kalabalık gruplar halinde, orta sahanın iki yanına akın ediyorlardı. Issız bir adada olabileceğimizden daha yalnızdık. Yüzünü görme gibi çocuksu bir meraktan vazgeçmiş değildim. İstemeye istemeye kabul etti. Müthiş hayal kırıklığına uğradım. Benjamin Tholon yüzünde maskesi, başında başlığı olmadan tam olarak anlatmış olduğu gibiydi: Yenik ifadeli, kırışmış bir yaşlı çocuk. Bakışları boş, teni soluktu. Böylesine silik bir insanın tüm bu olayları yaşamış olduğuna inanamıyordum. Acı bu yüze karargâh kurmuş, onu yeniden şekillendirmişti. Ona âşık olan, onun bu acılı hali karşısında kuşkusuz içi paralanan Hélène'i kafamda canlandırıyordum.

"Ee, tatmin oldunuz mu bari?"

Kolumu yakalamıştı. Kulağıma eğildi. Yakından baktığımda dudakları çatlak çatlaktı.

"Ben, yaptığım alçakça hatayı itiraf ettim. Şimdi görev size düşüyor, yalvarıyorum size."

Konuşması henüz bitmişti ki görüntüsü değişti. Art arda gelen tiklerle yanağı çekildi, sol gözünü ayarı bozulmuş bir trafik lambası gibi kırpıştırıp duruyordu. Aklıma hemen bir dönüşüm nöbeti ya da histerisi geldi. Yüzü burnun ortasından başlayarak dikey olarak iki parçaya bölünmüştü. İnsanın, yüzün çökmüş olan parçasında bir varlığın kendini kurtarmak için mücadele ettiğini söyleyesi geliyordu. Kilisenin nişlerini şenlendiren tüm azizlerin koruması altında, yüzünün bu kasılmış haliyle ortaçağda pek revaçta olan ve kendilerini Tanrı'nın aracıları olarak gören kaçıklara benziyordu.

"Bakın, yüzümde çırpınıp duran işte o. Şimdi sıra onda, beni cezalandırmaya geliyor."

Neredeyse tavuk gibi gurk gurk sesler çıkarıyordu.

"Yalvarırım gidip bulun onu, kendisine onu bu vicdansızlara verdiğim için kendimi asla bağışlamayacağımı söyleyin."

Çılgınca bir kahkahayla sarsıldı. Titrek bir elle bana bir kâğıt parçası uzattı.

"Nöbeti size devrediyorum. Ben cezamı çekmeliyim."

Gözlerinin ışığı sanki akımı kesilmişçesine bir anda söndü, çırpınma sona erdi. Beni etkileyen daha çok krizin kendisi değil de sona erişiydi. Şaşkınlığımdan yararlanarak sıvışıp, ziyaretçi kalabalığı arasında kayboluverdi. Takip etmek neye yarardı ki?Biraz önce uzattığı katlanmış kâğıt parçasını açtım: Besançon'dan itibaren bölgenin yaklaşık bir haritasını içeren, Kurutmahane'ye ulaşmak için çizilmiş bir plandı bu. Planın üstüne büyük harflerle "Teşekkür ederim" yazılmıştı. Hafif bir şaşkınlık yaşadım ve sendelememek için sandalyenin arkalığına tutunmak zorunda kaldım.

Notre-Dame-de-Recouvrance sokağındaki evime döndüğümde, müzik setine en çok sevdiğim şarkıcılardan biri olan Mısırlı şarkıcı Farid El Atrache'ın bir CD'sini koyup sesini sonuna kadar açarak hemen yere uzandım, kendime esrarlı bir sigara hazırladım ve yattığım yerde, kocaman açılmış gözlerle sigaramı tüttürdüm. Öylesine perişandım ki bedenimin yerden yükseldiğini hissediyordum. Farid hipnotize edercesine Awal Hansa'*yı yineleyip duruyordu. Kalabalık zevkten coşuyordu, Arapça bilmiyordum, her yıl kendi kendime söz veriyordum, babamın hatırına Arapça öğrenecektim. Bitkin düştüm ve ikide bir çalıp duran telefonu fişten çekip yirmi dört saat deliksiz uyudum. Ferdinand Antibes'den en azından on kez aramıştı beni. Aïda'ya telefon etmeyecektim. Fikir değiştirdim.*

Eğer ağlamışsa dayanamazdım.

Bir yol çantasına birkaç parça eşya koyup her an ruhunu teslim etme tehlikesiyle karşı karşıya olan Coccinelle'imin direksiyonu başına geçip Güney otoyolunu tuttum. Dijon yakınlarına gelince düşünmeden saptım ve Mâcon ve Lyon üzerinden giden yolu takip edeceğime doğuya yöneldim. Ferdinand'ın yanına asla gitmeyecektim: Tıpkı elbiseyi çıkarıp atar gibi aşk beni terk etmişti. Tükenmiş ama mutluydum: Üstesinden gelinen bir acı, insan için neredeyse kazanılmış bir nimettir. Üç gündür Benjamin'in cümleleri kanımda dolaşıyor, beni anlattıklarına inandırma konusundaki karanlık çalışmasını orada sürdürüyordu. Dinleyicisi olduğum bu masalın yavaş yavaş bir parçası haline geliyordum. Benjamin'in verdiği planı gösterge panelinin üzerine yaymıştım: İnce, yatık yazısı yolların ve hatların çizgisiyle karışıyordu. Hâlâ tepede olan güneş üstü açık arabada şaşırtıcı bir öfkeyle yüzüme vuruyordu. O nefis yakıcılığını hissedebilmek için başımı yukarı kaldırdım.

Tanımlayamadığım bir şey beni bu dağlara çekiyordu. Besançon'u geride bıraktım, Pontarlier yönüne saptım. Yukarı doğru çıktıkça evler hantallaşıyor, daha bir sıklaşıyordu. Ulusal yolun üstünde çınar ağaçları yemyeşil bir köprü oluşturuyordu. Hava inanılmaz derecede yumuşaktı ve otlar daha gürdü. Gölgenin ışığa üstün geldiği koyaklar, üst kısımlarından buldog çenesi gibi kat kat kayaların sarktığı dar boğazlar boyunca ilerliyordum. Baş döndürücü viyadüklerin üzerinde küçük külüstür arabalar dengeli bir şekilde yolcularını taşımaktaydılar. Sadece bir pınar şırıltısının geçenleri oyalamaya yettiği, sessizlik altında ezilen bu köylerde çılgınca bir büyü vardı. Binlerce köknarın ekili olduğu engebeli yüksek yaylalar üzerindeki otlak alanına geldim. İnce yol şeridi yeşilliklere boğulmuş çayırlıkların ortasında kıvrıla kıvrıla ilerliyordu. Ahenkle salınan telesiyejlerin altında uzun uzun geviş getiren inekler düşünüp duruyorlardı. Kozalaklılar ormanının ortasında bir asfalt şeride yöneldim. Işık alçalmıştı, içi kahkahalarla gülen çocuklar ve aylak aylak gezen bronzlaşmış tatilcilerle dolu birkaç arabayla karşılaştım. Hava neredeyse serindi, doğa mis gibi kokuyordu, köprülerin altında sular, köpürerek gürül gürül akmaktaydılar. Böylesine güler yüzlü bir doğa parçasında o kadar korkunç bir proje nasıl olur da hayata geçirilebilirdi?

Bir tür taşkınlığa kapılmıştım. Tiksinti verici bir ziyaret gerçekleştiriyordum, bununla birlikte ağzım kulaklarımdaydı. Hava özel bir yoğunluk kazanmıştı. Bir yoldan kıvrıldım, arabanın şasisi yere sürtünüyordu, ormanın kenarında durdum. Kuramsal olarak Kurutmahane bu dolambaçlı patikanın sonunda bulunuyordu, Benjamin'in planı kesindi. Fark edilmemek için yolun kalan kısmını yürüyerek kat etmeye karar vermiştim. Bacağıma blucin, ayaklarıma basket ayakkabıları geçirmiş oluşuma sevinerek tarlaların arasına daldım. Belime bir kazak sarmıştım. Ayaklarım sürülmesi kolay olan toprağa gömülüyordu. Önümde ağaçlıkların yoğun gölgeleri uzanıyordu, köknarların alçak dalları gri ve hafif tüylü gövdelerinden diken gibi fırlıyorlardı. Bir şahin, kanatlarını açmış bir özeğe sahip çemberler çizerek sessizce süzülüyordu ve içimden yoksa beni mi gözüne kestirdi diye geçiriyordum. Güneş battı batacaktı, saat sekize geliyordu.

Dorukların engebeleri silikleşiyor, bir yüzücü gibi içine daldığım buğu katmanları dalgalanıyordu. Bir tepenin doruğuna varınca önce cephesi ağaçlarla kaplı yüksek falezi fark ettim; bir şapkanın küçük bir kafayı sarması gibi çiftliğin etrafını kuşatıyordu. Islak otların arasında iki büklüm ilerleyerek, çatı kenarları neredeyse yere değen Kurutmahane'yi gördüm sonunda. Onu Benjamin'in anlattıklarıyla uygunluk gösterir halde karşımda bulmak soluğumu kesti. Her şey sakindi: Yolun girişi ottan neredeyse görünmez olmuştu. Uzun zamandan beri kimse bu yolda araba kullanmamıştı. Feleğin sillesini yemiş gibi bir hali vardı buranın. Bina terk edilmişe benziyordu. Tahminlerde bulunup duruyordum. Her şey bir yana, Benjamin'in anlattıkları, üzerinden bir yıldan fazla zaman geçmiş olaylardı. Steiner'ler belki de taşınmışlardı.

Hava kararmış, ortalığı böcek vızıltıları, çatırtılar, karga sesleri sarmıştı. Ormanın hemen sınırına sinmiş olan Kurutmahane'nin, ne kadar bakımsız, harap halde olursa olsun müthiş bir etkiye sahip olduğu belli oluyordu. Uykudaymış gibi görünüyordu ama benim varlığımı fark etmişti, insanların kokusunu almak, dostu düşmandan ayırmak için özel antenler geliştiriyordu. Bu gençlik öldürme evi beni bekliyordu. Yanımdan eksik etmemeye özen gösterdiğim bir el feneriyle çiftliğin etrafını dolaştım. Zemin kattaki panjurlardan biri iyi kapatılmamıştı. Kaldıraç görevini yerine getirsin diye

bir dal parçası aldım: Dal kırıldı, panjur aralandı. Bir taş alıp camı kırdım. Aynı şeyi birkaç kez daha yinelemek zorunda kaldım. Pencerenin pervazını aşıp, içerisi döküntüden geçilmeyen, uzun süreden beri havalandırılmamış boş bir odaya daldım. Bir köşede geniş bir şömine vardı, burarın bir yemek salonu olması gerektiğini düşündüm, köşe bucak her yeri araştırdım. Koridora gittim; gözlerini ve savunma dişlerini kaybetmiş, yarı yarıya yerinden sökülmüş bir yabandomuzu kafası duvardan sarkıyordu. Arkalığının çubukları kırılmış bir sandalye ayağıma takıldı.

Gülünç bir biçimde kendimi bunalmış hissediyordum. Ahşap bir merdiven katlara çıkıyordu, Benjamin'in çizmiş olduğu dekoru göremiyordum artık. Bir kuşkuya kapıldım. Dağ evinin her tarafı tüm hor kullanmalara maruz kalmış eski bir mobilya gibi keskin sesler halinde gıcırtılar çıkarıyordu. Bir başka kapıyı ittim, girdiğim yer mutfak olmalıydı. Kapı tokmakları, duvar yüzeyleri yapış yapıştı. Yanmış muşamba örtülü bir masanın üstünde yamuk yumuk olmuş bir kulplu tencere görünüyordu. Ağzı açık eski bir fırından ağır bir ıslak kömür kokusu yayılıyordu. Evyenin içindeki bir örümceği uyandırdım. Elimdeki fenerin ışığını duvarlarda gezdirirken Benjamin'in sözünü ettiği ahşap kapağı bulmak beni şaşırttı. Hafifçe aralıktı. Taş basamaklı bir merdiven bodrum kata iniyordu. Şimdi her şey kuşkulu bir kesinlikle yerli yerine oturmaktaydı. Elektrik düğmesini çevireyim demiştim, parmaklarımın arasında kalmıştı. Hava soğukçaydı. Fenerin ışığı titriyordu, duvarın dibinde uzanan süpürgeliği, kırık bir karoyu, bir kumaş parçasını aydınlatıyordu. İçerisi sararmış karton, ahşap kafes ve kazmadan geçilmeyen, kubbeli küçük bir salona vardım. Benjamin'i fena halde şaşırtmış olan kazanı aradım. Ne var ki şöyle üstünkörü çimentolanmış bağtaşından bir bölme geçişi engelliyordu. Mahzenin dip kısmı tıkanmıştı. Fenerin arka tarafıyla duvarı yokladım. Tok bir ses geliyordu. Yerde göz gezdirdim, elektrik kabloları tomarı ve eskimiş bölmeli kutuların ortasında lekeli bir şilte vardı. Üstü küf bağlamıştı. Korkudan bacaklarım titriyordu. Kendimi toparlamak için oturdum.

Yukarı katta ayak sesleri duyar gibi oldum. Lambayı söndürüp bekledim. Etrafımda elle tutulamayan bir varlık topluluğu nefes alıyor, küçücük hışırtılar karanlıkta bir kalabalık uğultusu yaratıyordu. Tuhaf şekiller beliriyor, ortadan kayboluyorlardı. Ayağa

kalkmak, konuşmak, haykırarak yardım çağırmak istiyordum. Ne var ki oturduğum mindere çivilenmiş kalmıştım. Her taraftan izlendiğimi hissediyordum.

Yavaş yavaş her şey aydınlığa kavuşuyordu. "Onlar" Benjamin'i hastaneye, beni buraya çekmek ve sonra da Kurutmahane'ye hapsetmek için göndermişlerdi. "Onlar" beni özenli bir araştırma sonucunda özel olarak seçmiş, kandırmak için büyük bir sabır, titizlik göstermişlerdi ve ben de zokayı yutmuştum. Ferdinand'ın kendisi de bu tuzağın bir parçasıydı belki. Hastalarım arasında, tuzağa düşürmek amacıyla bana derdini açan en perişan, en düşük düzeyde olanını buluvermiştim. Ona kızgın değildim, benim de tutuklular listesinde yer almaya layık olduğum hükmüne varılmış olması neredeyse koltuklarımı kabartmıştı.

Evet, onlara hayrandım: Benim kendi felaketimi, kendi ayağımla gelip bu zindana kapatılmayı arzulamamı sağlamışlardı. Zamanın hükmünü beklemek neye yarardı ki: Birkaç yıl içinde artık bir ışık kaynağı olmayacaktım, genç kıza ait baştan çıkartıcı yüzün olgun kadının donuk ve kuru yüzüne dönüştüğü yaşa ulaşmış olacaktım. Son günlerde yaşadığım olaylar hızla aklımdan geçti, hayranlık uyandıracak şekilde tezgâhlanmış bir komplo görüntüsü alan bu karmaşık çakışma ve rastlantılar bütününü yeniden yaşadım. Terk edilmiş bir ev havası yaratıp beni buralara kadar getirmek, ne yetenek!

Cezamı çekme, borcumu ödeme sıram gelmişti. Şiltenin üstüne boylu boyunca uzanıverdim, kollarımı iki yanıma bıraktım: Sanki şimdiden hafiflemiş, eski iskeletimden kurtulumuşum gibi kemiklerim ağırlaşıyor, bedenim gömülüyordu. Demek ki yaşlı uçkur düşkünü, eciş bücüş cüce ile yağlı cadı birazdan ortaya çıkacaklardı, ve onların buraya gelişi benim için kurtuluş mu yoksa dayanılmaz bir kâbus mu olacaktı bilemiyordum. Kaçmak istedim, çok bitkindim, bir güç beni şilteye çiviliyordu. Bu dağın derinliklerinde toprağın altına gömülmüş olacaktım. Birçok defa uyudum ve uyandım. Susamıştım. Nerede olduğumu kimse bilmiyordu, dünyaya yirmi yıl sonra yeniden gelecek, artık insanların gözündeki yerimi yitirmiş olacaktım. Yardım istedim, Ferdinand'ın adını haykırdım, Aïda'yı gördüm karşımda, saç örgüsü bukleler ve dalgalar halinde çözülüyor, sonunda boynuna dolanıp onu boğuyordu.

Neden sonra, merdivenin yukarısında bir kapı çarpmaya başladı. Tamam, beni götürmeye geliyorlardı. Dişlerim takırdıyor, başım dönüyordu ama bu korkunun içinde bir coşku, tam bir sabırsızlık yatıyordu. Bu anı o kadar çok beklemiştim ki, öteden beri bir büyükanne olmanın hayalini kuruyordum ben. Belki de Hélène'in hücresine, onun yanına kapatacaklardı beni. Onunla ihtiyarlıkta dost olacaktık, önceki yaşamları olmayan iki yaşlı kadın. İşlerini kolaylaştırmak için kollarımı boşluğa uzattım. Lütfen götürün beni, hapsedin.

Fakat hayır, kapının çarpmasına yol açan, rüzgârdan başka bir şey değildi. Aptalca, mekanik bir şekilde çarpmaya devam etti kapı. Neredeyse hayal kırıklığına uğramıştım. Dirseklerimin üzerinde doğruldum, şakaklarım ağrıyor, kulaklarım zonkluyordu, böbreklerimde sancılar hissediyordum. Karanlığa alışmış olan gözlerim basamakların dibinde belli belirsiz bir ışık fark ediyordu. Etrafımda sinekler vızıldıyordu. Şimdiden çürümüş, leş haline mi gelmiştim yoksa?

Bedenimden keskin bir koku, bir korku ve ter karışımı yükseliyordu. Bayılacaktım. Dudaklarımı ısırıyordum. Yanılmış olduğuma inanamıyordum. Farkına varmadan yaşlanmak zorunda kalmıştım. Kırışıkları, çatlakları, şişlikleri keşfetmek için elimi yüzümde gezdirdim. Anormal bir şey yoktu. Hâlâ bir burnum, alnım vardı ve saçlarım olduğu gibi duruyordu. Bir an önce bir aynaya bakıp yüzümü görmeliydim. Acıkmıştım, hem defena halde ve büyük atılıma hazırlandığım bir anda başgösteren böyle bir içgüdü yüzünden kendimden utanıyordum.

Şaşkın, soğuk kemiklerime işlemiş bir halde leş gibi kokan bu şilteden kalktım. Küf kokusu beni rahatsız ediyordu. Üstümün tozunu silkeledim, kaygan basamaklarda titrek bir adım attım. Saatin kaç olduğu konusunda en ufak bir fikrim yoktu. Kendimi alabildiğine yorgun hissediyordum. Mutfağa açılan kapıyı ittim. Kapalı panjurların aralığından ışık sızıyordu. Güneş ışınları loş köşeleri delip geçerek, havada asılı zerrecikleri, toz yığınlarını aydınlatıyordu. Bir kemirgenin leşini ayağımla ittim, bir köşede ince dallardan yapılmış yuvada, tüyleri taraz taraz olmuş ölü bir kuş görünüyordu.

Pencereyi, panjurları açtım, pervazın üstünden atladım. Gözle-

rimin önünde bin bir renk dans etmeye koyuldu, güneş beni yakıyordu. Sabahın erken saatiydi. Her şey hışırtılı bir hareket içindeydi. Islak ot kokusu beni çok heyecanlandırdı. Hava tertemizdi, insanı diriltecek bir serinlik vardı. Portakal rengi kocaman bir güneş dağın tüm renklerini belirginleştirerek, ağaç doruklarının gerisinden süzülüyordu.

Bir tepeciğin üzerinde bir dişi geyik, başı eğik, bacakları titreyerek korkmadan bana bakıyordu. Göğsünün ortasında madalyon şeklinde beyaz bir benek vardı. Bir şey söylemek istiyordu, etrafı uzun kirpiklerle çevrili gözleri bana bir mesaj göndermeye çalışıyordu. Defalarca başını salladı, toynaklarıyla yeri eşti ve kırılan dal sesleri arasında, belirgin bir zarafetle aheste aheste çekip gitti.

Etrafımda çok sayıda dere çağlıyor, çocuk cıvıltılarını çağrıştıran şarıltılarıyla kulağı okşuyordu ve küçük bir çağlayan köpürerek kırılıyordu. Reçineli ağaçların tepesinde uzun mumlar yanıyordu, çenesi düşük bir karatavuk bir ağacın kabuğuna serenat yapıyordu. Uçuşan kuşlar gökyüzünün her yerinde yollar oluşturuyordu. Gür köknar korularından cıvıl cıvıl sesler geliyordu. Çok yükseklerden, tombul yanaklı melekler gibi kocaman beyaz bulutlar geçiyordu. Gürültü ve renk cümbüşünden oluşmuş nefis bir senfoniydi bu.

Etrafımı sonsuz bir sevgi akımı sarmıştı. Tüm doğa beni yeniden yaşamaya, insan kardeşlerimin arasına dönmeye, yeniden yüzyıla meydan okumaya zorluyordu. Terk edilmiş bu çiftlikte ikinci bir doğuşla ödüllendirilmiştim. Bundan nasıl korkabilirdim ki? Kurutmahane'nin sadece düşler içinde yüzen bir insanın kafasında var olması onun değerini azaltmıyordu benim gözümde. Bir hikâyenin gücü olaylara uygunluğunda değil, yarattığı kopuşlarda, ilettiği dinamizmde yatar. Olmadık masallar uydurarak da olsa Benjamin bende güçlü bir yaşama arzusu uyandırmıştı. Başkalarıyla işlediğim aynı hatayı onunla da işlemiş olmakla iyi etmiştim: Bana anlattıklarına inanmak. Kendimi inanılmaz derecede mutlu, yeniden dirilmiş gibi hissediyordum. Rüzgâr beni mahzenin çürümüşlük kokusundan arındırıyordu. Gökyüzü bir ışık, bir neşe vaadiyle dolup taşıyordu.

Birkaç yüz metre ötede küçük bir taş duvar İsviçre ile olan sınırı işaret ediyordu. Sınırlarla alay edercesine onu defalarca aştım: Hoop, İsviçre'deyim, hoop, Fransa'da! Dağ evine doğru dönerken

kuru bir elin tendonları misali çıkıntı yapan köknar köklerine takıldı ayağım. Tarlaların ıslak otları arasına boylu boyunca attım kendimi. Gülerek yüzümü kaygan ve verimli toprak keseklerinin içine gömdüm. Karşımda, düz bir taşın yanında, toprağın kirlettiği küçük bir teyp bandı görünüyordu. Çekip aldım, iki tarafına dikkatle baktım. İçeriği konusunda en ufak bir bilgi yoktu. Şöyle bir üstünkörü silip, kendi kendime daha sonra dinlemeye karar vererek cebime koydum.

Hareketlerimde serbesttim, vaatten yana zengindim ve sonsuz olanaklarım vardı. Her varlık türüne karşı büyük bir dostluk duyuyordum. Patikanın bitiminde toza bulanmış arabamı buldum. Aynada uzun uzun kendime baktım; kir içindeydim, yanaklarımda yol yol siyah çizgiler, her tarafımda otlar vardı, saçlarım böğürtlen çalısı gibi taraz taraz olmuştu ama değişmemiştim. Aynı mat ten rengi, aynı kıvrık kirpikler. Derim de değişip eski bir bez parçası gibi buruşmamıştı. Hâlâ yirmi altı yaşında bir kadındım, varolma günahının bedelini ödemem gerekmeyecekti artık. Kurutmahane'ye, bu düşsel eve ve onun üzerine doğru çıkıntı yapan ağır kireçli yüzeye hoşça kal demek için üç kez klakson çaldım.

On kilometre kadar ötede İsviçre ovasına hâkim bir handa durdum. Uzakta Alpler'in dorukları cenaze mumlarını andırıyordu. Aşağıda çayırların içinde kırmızı bir otoray öbek öbek dumanlar salarak kıvrıla kıvrıla yol alıyordu. Patrona tarihi sordum: 19 Ağustos'tu, dağ evinin bodrumuna kapanıp tam üç gün ve üç gece geçirmiştim. Bir oda kiraladım, elimi yüzümü yıkadım ve sabahın erken saati olmasına karşın Pantagruel'e yaraşır bir yemek ısmarladım. Aşçının hayran bakışları arasında bir süt domuzu yahnisini, domuz etlerini, bir porsiyon gratine kabağı ve patatesi, iki Morteau sosisini, bir salatayı, bir tepsi yerel peyniri, yanlarında nefis bir yöre şarabıyla silip süpürdüm. Bu şekilde çok yemeyi Benjamin'e borçluydum, ona karşı bu borcu üstlenmiştim. İki saat boyunca yamacın üstündeki taraçalı bahçede tıkındım durdum. Hava çok sıcaktı, güneşin yakıcılığına doyum olmuyordu. Hancının şemsiye önerisini reddetmiştim. Günün kalan kısmını yediklerimi kusmakla geçirdim, yetmiş iki saat aç kalan midem bu ani gıda akınına karşı direniyordu fakat ben hiç tınmıyordum. Bir lavabonun üstünde*

Pantagruel: Rabelais'nin doymak bilmeyen kahramanı. (y.h.n.)

öğürmek, midemde ne var ne yoksa boşaltmak en azından hayatta olduğumu kanıtlıyordu.

Yapacak tek şey kalıyordu: Aïda'ya kavuşmak. Tam talih, bakımını üstleneyim diye gönderdiği bir anda onu terk etmiştim. Yazgının gönderdiği işaret varlık Aïda idi, Benjamin değil. İçimde uzun zamandan beri hiçbir insanın yaratamadığı bir heyecan yaratmıştı. Mutlak bir ayrıcalığa sahipti, başlangıç döneminin ayrıcalığına, çocukluğun karşı konulmaz coşkusuna. Tanrı yeryüzünde mükemmelliği cisimleştirmeyi seçtiğinde küçük kızları yarattı.

Aïda bir zarafet ve canlılık simgesiydi. Onu kollarımın arasına alıp tombul yanaklarını öpmek, yaramazlık akan gözlerinin içine bakmak, maskaralıklarına gülmek istiyordum. Benim yetişkin zayıflığımı onun kırılganlığına ekleyince neredeyse sıradan bir insanın gücü kadar ederdi. Ertesi gün iş işten geçmiş olmamasını dileyerek Paris'e hareket ettim. Onu büyükannesinin bir komşusunda buldum ve kadını çocuğu tatilde bana bırakması konusunda ikna etmeyi başardım. Jura ve Haute-Savoie arasında harika bir yaz geçirdik. Bu benim için mutlu fısıldaşmaların, paylaşılan sırlar ve oburlukların ayı oldu. Her saniye boynuma asılıyor, üzerime yatıyor, bedenimi adeta kendi bedeninin bir uzantısıymış gibi teklifsizce kullanıyordu. Onun bir nesnesi, mülküydüm ben. Şimdiden kendi çocuğummuş gibi sevdiğim ve buna rağmen bana yabancı kalan bu yumurcağı evcilleştirmeye çalışıyordum. Bazen hüngür hüngür ağlamaya koyuluyor, büyükannesini hastaneye kapatmakla suçlayıp beni reddediyordu. Geri döndüğümüzde, kısırlığımı öne sürerek onu resmen evlat edinme işlemlerine başladım. Bekâr olmama rağmen, hekim oluşum ve Aïda'yı tanımış olduğum koşullar yönetimin katı kurallarını yumuşatmama yardımcı olmalıydı. Bu arada onu bir devşirme kurumuna yerleştirmişlerdi, haftada iki gün beni ziyaret etme hakkı vardı. Benimle ilgili bir ahlak soruşturması yapılmaktaydı. Fakülteye, tezime, hastaneye yeniden döndüm.

Altı ay sonra, aralık ayının bir öğleden sonrası, bu hikâyeyi kafamdan tamamen silmiş, uzun bir zihinsel nekahet dönemi yaşamaktaydım ki bitişik odada oyun oynamakta olan Aïda seslendi. Bir şey dinletmek istiyordu: Ağustos ayında Kurutmahane'nin yakınlarında bulduğum mini ses bandının bir bölümünü. Onu bulduğum

sabah hemen teybe yerleştirmiştim, ama bant kilitlenmişti. Toprak parçaları mekanizmadaki küçük çarkların kertiklerini doldurmuş olmalıydı. Onu arabanın torpido gözünde bulmuş olan Aïda saklamak için ısrar etmemiş olsaydı çoktan atmış olurdum.

Çocuğun sesle ilgili şeylere karşı gerçek bir hayranlığı vardı, büyülenmiş bir halde eski transistorlu radyoları parçalara ayırıyordu. Birbiri ardınca gelen onlarca dile kendini kaptırmış bir halde, dalga uzunluklarında yabancı istasyonların yerini saptamak için radyonun başında saatler geçiriyordu. Tüm kasetlerimi alıp bozuyor, onları sonsuz bir kazak gibi şerit haline getiriyordu. Kasetteki çatırtıların gerisinde bir tutarlılık arayarak onu defalarca dinlemekten vazgeçmemişti. Mektuplaştığı bir elektro-akustik öğretmeninin tavsiyesi üzerine "onarma" ve "gürültülerden arındırma" üzerine haftalarca süren uzun bir çalışmanın sonucunda Aïda altmış dakikalık bandın beş dakikalık bir bölümünü onarmayı başarmıştı. Çocuk küçük bandı teybe koyduğunda acı veren bir sezgiye kapıldım. Hışırtılı bir konuşma, biri genç, öteki daha yaşlı iki kadın arasında geçen bir diyalog duyulmaktaydı. Bunlardan ilki çok zayıf, ağlamaklı bir sesle konuşuyordu. Daha sert bir sesle konuşan ötekinin alaycı bir vurgusu vardı. Karşılıklı konuşma vınlamalarla kesiliyordu. Aşağı yukarı şöyle diyorlardı:

"... zayıflığıyla bile zararlı bir varlık, döner dönmez, her şeyi basına, yayıncılara açıklayacağım... yaptığı hırsızlığın satır satır kanıtı..."

"...bunu yapar mıydınız? Güleyim bari... Sizin bunu yapmanız mümkün değil..."

"... beni iyi tanımıyorsunuz... size itaat etmekle yetinmedi, coşkuyla işbirliğine girişti... beni tiksindiriyor."

"... zavallı adam... onu tamamen düşüncesinden caydırdık... sizin onu taparcasına sevdiğinizi sanıyordum... sizi hafızasından silip attı... tutsak oluşunuz hiç umurunda değil..."

(Burada cümleler birbirine karışıyor, parazitler ve bir soluma sesi konuşmaları anlaşılmaz kılıyordu ve biraz sonra da bant yeniden başlıyordu.)

" ...umutsuzluk anlarında öcümü almayı düşlüyorum... kitabında kullandığı aşırmalarla ilgili tüm kanıtları yok ettim (hıçkırık sesleri) tüm... bilmiyorum.. hakkınız var... yoksulluk içinde oluşu

içime işliyor, bu ihanet etme içgüdüsü onun kötü olduğunu değil de korktuğunu gösterir.. (Burun çekişler) onu her zamankinden çok seviyorum... bana bir Yunanlı filozoftan söz ettiniz: Kimse isteyerek kötü olmaz... onu çok seviyorum... onunla yeniden yaşamak (yeniden hıçkırık sesleri)... tek intikamım onu affetmek olacak..."

Konuşulanların kim olduklarını hemen anlamıştım. Benzim solmuş olmalıydı. Bayılmamak için uzandım. Aïda bir sarsıntı yaşadığımı fark etti. Başımın ağrıdığını, hazımsızlık çektiğimi söyledim. Bu kaseti defalarca dinledim. Onu attım. Aïda'ya Kurutmahane'ye yaptığım ziyaretten ve Benjamin'in hikâyesinden asla söz etmedim.

O günden bu yana P.V. Hastanesi'nde çalışıyorum ve özel muayene yapıyorum. Ruhsal rahatsızlıklar karşısındaki kararsızlıklarımın çoğunun üstesinden geldim. Hatta hastalarımı iyileştirmek istemeyip onları nevrozları içinde tutmanın müthiş keyfini bile tattım. Onların bana ihtiyaçları olduğunu bilmek hoşuma gidiyor. Bazen onlar mırıldanarak küçük mutsuzluklarını anlatırken ben uyuyorum. Her seans arasında birkaç dakika Mozart, Bach ya da Schubert dinliyorum: Müzik dünyanın yaralarına karşı hep etkili olmuştur. Herhangi bir kadından daha kötü biri değilim. Aïda annesinin anısına Arapça öğreniyor. Ben de öyle yapıyorum: O benden daha yetenekli. Bana "küçük lokum-anne" diyor. Birkaç kez Fas'a gittim, babamı gördüm. Bir süredir insanlardan bıkmış durumdayım: Aïda'ya duyduğum şefkat bana yetiyor. Ve bedenin göz alıcı hünerlerindense daha ince zevkler peşinde koşuyorum.

Fakat hepsinden öte, bir gün olgun yaşta bir kadının büroma girmesini ve bana bir genç kız sesiyle şöyle demesini bekliyorum:

"Size deli gibi görünebilirim; 60 yaşında görünüyorum, değil mi? Gerçekte yirmi beş yaşındayım. Bunu size kanıtlamama imkân yok. Sizden tek istediğim, hikâyemi dinlemeniz ve anlatacaklarımı bitirmeden beni büronuzdan kovmamanız."

Evet, günün birinde birinin çalıştığım yerin kapısından girip bana meşum itiraflarda bulunacağını biliyorum.

Bu belki de Hélène olacak.

Kendisine inandığımı söylemek, ona yardım etmeye hazır olduğumu belirtmek için korkmadan bekliyorum.

Ayrıca güzellik düşmanlarının karanlıkta pusuya yattığını ve karanlık aşağılama faliyetlerini sürdürdüklerini de biliyorum.

Sık sık Hôtel-Dieu'nün acil servisine gidiyorum. Tesadüfen Benjamin'i göreceğimi umuyorum. Maskesini, delinmiş başlığını ve rengi solan planını saklıyorum. Eminim ki bana söyleyeceği daha çok şeyi vardır.

Neden "güzel insanlar"ın davranışlarında, konuşmalarında bir farklılık vardır? Bacak bacak üstüne atarken, saçlarını savururken, vücut dillerine yön veren o çalım, o aşırı özgüven, sanki her daim izleniyorlarmış gibi "hava basma" nereden gelir? Peki, güzellik bir suç mudur? Sadece bazı insanlara bahşedilen bir lütuf mudur? Telafisi imkânsız bir haksızlık mıdır? Çirkinlere yönelik bir "mutsuzluk saldırısı" olmasın?

Bruckner'e göre bazı hikâyeler insanı eğlendirir, bazıları da hayatını ikiye böler! *Güzellik Hırsızları*'nda yazar, "bölücü" bir hikâye anlatıyor: İnsanlığı doğuşundan beri meşgul eden "güzel" ve "çirkin" doğmanın/yaşamanın hikâyesini. Güzellerin hayatta ilgi çekme, istediğini daha kolay elde etme gibi birçok avantajları olduğunu göz önünde bulundurarak bu kez çirkinlerden yana söz alıyor. Hayata kötü başlamış olan çirkinlerin maruz kaldığı tahribatı, eksik yaşanan öfkeli cinselliklerini dillendiriyor; okuru, onların karanlık dünyalarına doğru bir gezintiye çağırıyor. Çirkinlerin "Güzellikten nefret ediyorum, çünkü ondan yoksunum" çığlığına kulak veriyor. Güzellerin masum olmadıklarını, avantajlı başlamış oldukları hayatı, çirkinleri mutsuz kılmak, hayatlarını karartmak için kullandıklarını gösteriyor.

Oysa, "sürekli bakılma ve hayran olunma" ihtiyacı ile yaşayan güzellik, birileri onu alkışladığı sürece vardır. Hayranlık bakışları başka yere yöneldiğinde, güzelliğin parıltısı azalır, solar. Bu yüzden kendilerini delicesine beğenen tanrısal yaratıkları, güzelliklerini besleyen bütün iltifatlardan uzak tutmalı ki, çirkinlere de hayatta yer açılsın.

Bir gün güzeller güzeli bir kadın ve nişanlısı İsviçre'de geçirdikleri kayak tatillerinden dönerken şiddetli bir kar fırtınasına yakalanırlar. Sığınmak için ıssız bir dağ evinin kapısını çalarlar...

Pascal Bruckner insan doğasının en temel özelliklerine dair kimi soru ve sorunları sürükleyici bir üslupla kaleme almış. Ortaya, okuru zaman zaman ürperten, çoğu zaman da baştan çıkaran bir roman çıkmış.

AYRINTI·EDEBİYAT
ISBN 975-539-394-3
9 789755 393940